

# Temel Kitlelerden Gençlerin Sorusuna Cevap: Hiçbir Tanrıya İhtiyaç Duymadan Uyanıyorsunuz!

**Editörün notu:** Aşağıdaki yazı Bob Avakian'ın 28 Ekim tarihinde yaptığı kısa bir müdahaledir. Çevrilen metin [https://revcom.us/en/bob\\_avakian/you-wake-without-need-any-god](https://revcom.us/en/bob_avakian/you-wake-without-need-any-god) adresinden görüntülenebilir.

---

Temel kitlelerden gelen gençler, Dev-kom (devrimci komünistler) olarak bizim bir tanrıya inanmadığımızı duydukları zaman birçok kez bize: “Eğer bir tanrı yoksa, nasıl sabahları uyanabiliyorsunuz?” gibi sorularla geldiler.

Bunun cevabı *sirkadiyen ritmidir* (“Sirkadiyen” kelimesi Latince “yaklaşık olarak bir gün” demektir.)

Sirkadiyen ritmi nedir? Cleveland Clinic’e göre tanımı:

Sirkadiyen ritminiz, vücudunuzun 24 saatlik bir güne göre izlediği düzendir – vücudunuzun iç saatine verilen addır. Bu ritim, vücudunuza ne zaman uyuyacağını ve ne zaman uyanacağını söyler.

*Bu sirkadiyen ritmi -insan vücudunun diğer parçaları ve fonksiyonları gibi- doğal evrimin sonucudur.*

**Doğaüstü herhangi bir varlığın -bir tanrının- katılımı yoktur ve doğal olayları anlatmak için bir tanrı yaratmaya da gerek yoktur.**

(Cleveland Clinic sitesinin sirkadiyen ritmi hakkındaki tam anlamını anlatan makaleye internetten ulaşabilirsiniz)

<https://my.clevelandclinic.org/health/articles/circadian-rhythm>. Ayrıca Ardea Skybreak'in kitabı

<https://www.insight-press.com/books-ebooks/science-of-evolution-myth-of-creationism/> doğal evrimi bilim geçmişi olmayanlar da dahil olmak üzere herkes tarafından anlaşılabilir olacak kapsamlı ve canlı bir bilimsel açıklamasını sunmaktadır.)

Dünyayı, insanları ve insanların nasıl fonksiyon sağladıklarıyla ilgili temel şeylerde dahil olmak üzere, bunları gerçekten anlayabilmek için bilimsel bir yöntem ve yaklaşım sahibi olmak gerekir. Gerçekten bilimsel temelli bir dünya anlayışı olmadan insanlar, oldukları durumda neden olduklarını ve olumlu bir biçimde kökünden nasıl değiştirebileceklerini anlamak mümkün değildir.

*İnsanlar üzerindeki bütün baskıcı zincirleri kırmak için - gerçek bir devrimle- yeni komünizmin bilimsel yöntem ve yaklaşımına sahip olup harekete geçmek zorunluluktur.*

Revcom.us sitesinden yeni komünizm hakkında daha fazla bilgi sahibi olabilir ve daha ciddi bir şekilde dahil olabilirsiniz ve Youtube'daki *RNL-Revolution, Nothing Less!- Show'u* izleyip, yeni komünizm temelinde, tam da içerisinde yaşadığımız bu zamanda gerçek ve gerçekten özgürleştirici bir devrim için aktif olarak çalışan İnsanlığın Kurtuluşu İçin Devkom Birliği'ne katılabilirsiniz.

---

## Yüksek Mahkeme: Hıristiyan Faşistler Tanrı Adına Çalışıyor

**Editörün notu:** Aşağıdaki yazı Bob Avakian tarafından yazılmış ve Devrimci Komünist Parti-ABD'nin websitesi olan [revcom.us](http://revcom.us) sitesinde 24 Ağustos 2023 tarihinde yayınlanmıştır. Çevirisini

takipçilerimizin dikkatine sunarız.

---

Bir süre önce, “Tanrı Adına Çalmak” adlı bir R&B (Çevirmen notu: rhythm and Blues; caz, rap, gospel ve blues karışımı, Afro-Amerikalıların ürettiği müzik türü.) şarkısı vardı. Ve şu anda, Yüksek Mahkeme’deki Hristiyan Faşist çoğunluğun yaptığı da tam olarak budur: **dini, insanların temel haklarını soyamak için bir silah olarak kullanmak.**

Son oturumunda, bu Yüksek Mahkeme, eğitimdeki pozitif ayrımcılığın geri alınması da dahil olmak üzere, korkunç baskının tüm tarihine ve özellikle Siyahilere karşı devam eden sistematik ayrımcılığa karşı mücadeleye verilen herhangi bir tavizi geri alma kararlılığının sinyalini veren bir dizi çirkin karar verdi. Burada bir web tasarımcısının LGBT karşıtı ayrımcılık yapma “hakkını” savunan Yargıtay kararına ve daha özel olarak bu kararın “mantığına” dikkat çekmek istiyorum.

Revcom.us adresindeki yakın tarihli bir makalede keskin bir şekilde teşhir edildiği gibi ([Supreme Court Upholds Anti-LGBT Discrimination as “Free Speech”: An Assault on the Humanity of LGBT People, a New Link in a Chain of Christian Fascist Theocracy](#)), bu Yüksek Mahkeme kararı, bir eyalet yasasının LGBT bireylere karşı ayrımcılık yapmasını yasakladığı için ifade özgürlüğü hakkının ihlal edildiği iddiasıyla Yüksek Mahkemeye başvuran web tasarımcısını onaylayarak bu ayrımcılık “hakkını” onayladı. Asıl söz konusu olan, bu web tasarımcısının eşcinsel evliliği gibi şeyleri “günah”, “iğrenç” olarak gören ve bu nedenle böyle bir evliliğe hizmet etmesinin dinine aykırı gören bir Hristiyan köktendinci olmasıdır. Bu web tasarımcısının sözde ihlal edilen “ifade özgürlüğü” budur.

Bu Yargıtay kararı sadece kendi içinde korkunç değil, aynı zamanda bu meselenin daha büyük sonuçlarını da düşünün: Yüksek Mahkeme’ye göre, “dini özgürlük” temelinde ayrımcılık yapmak

“yasal” ise– veya “dini görüşleri” ifade etme “serbest konuşma özgürlüğü” hakkı, tüm insan gruplarına karşı ayrımcılık yapmayı yasal kılıyorsa- bu, artık ayrımcılık yapmanın “tamam” olduğu bir dizi insan için geçerli olabilir. Sivil haklar hareketinden önceki nesiller için olduğu gibi, halka açık yerlerin sahipleri (oteller, restoranlar, mağazalar, yüzme havuzları vb.) ve evlerini satan ya da kiralayan insanlar, siyahilere hizmet vermeyi, satmayı ya da kiralamayı “yasal olarak” reddedebilirdi- eğer bu ret onların dinleri adına yapılmışsa (ya da insanlara hizmet etmeyi reddederek dinlerini ifade etme “özgür ifade” “hakkı” adına yapılmışsa)! İlgili devlet dairelerindeki katipler, ırklar arası çiftlere evlilik cüzdanı vermeyi reddedebilir. Ve benzeri.

Aynı tür “mantık” kadınlara yönelik ayrımcılık için de geçerli olacaktır, çünkü İncil ve genel olarak “Yahudi-Hristiyan” kutsal metinleri ve İslam’ınkiler bariz bir şekilde ataerkildir ve kadınları açıkça eşitsiz ve baskı altında bir konuma yerleştirir. Ve bir yıldan biraz daha uzun bir süre önce kürtaj hakkını ortadan kaldıranın da aynı Yüksek Mahkeme olduğunu unutmayalım.

Bunun korkunç sonuçları çok geniş kapsamlıdır. Hepsi köktendinci dinin hizmetinde yapılmıştır: Hristiyan Faşizmi.

Kökten farklı ve çok daha iyi bir sistem için kökten farklı ve çok daha iyi bir Anayasaya ihtiyacımız var. Ve bu bizde var: [Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet için Anayasa](#). Bu Anayasa **din özgürlüğünü garanti edecek, ancak din adına insanlara baskı yapma “hakkını” DEĞİL**. İşte ne diyor:

Dinsel inanç ve pratikler kanunların ihlali durumu ve gerekli yasal süreçler aracılığı dışında yok sayılamaz ve tenzil edilemez. Aynı şekilde din ve dinsel pratikler yasaları ihlal edecek ya da bir şekilde bunun önünü açacak şekilde sermaye birikimi ve sömürü için kullanılamaz. Yapılması izin verilmeyecek bir başka şey; dini grup, insan ve kurumların genelde Cumhuriyet’in tüm insanları için geçerli olmayan

haklara ve ayrıcalıklara sahip olmasıdır.

Burada, bu radikal biçimde yeni Anayasa'da, din hakkı açıkça destekleniyor, **ancak dinin kanuna aykırı olarak başkalarını sömürmek için kullanılması değil- ve bu yeni sosyalist Anayasa'nın milliyet ve ırk, cinsiyet ve toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığa ve baskıya karşı açık ve kesin duruşunu ihlal edecek bazı özel "dini haklar veya ayrıcalıkları" değil.**

Bu Yüksek Mahkemeyi yaratan kapitalist-emperyalist sistemden kurtulmanın zamanı geldi ve geçiyor; bu ülkenin çirkin tarihi boyunca yorumlanan ve bugün de insanların belirli kesimlerinin tümünü "ikinci sınıf" statüsüne sokmak için yorumlanmakta olan ABD Anayasasını aşmanın zamanı geldi. **Bir devrim ile bu baskıcı sistemi devirip yerine Kuzey Amerika'daki Yeni Sosyalist Cumhuriyet Anayasasına dayalı, kökten farklı ve çok daha iyi, özgürleştirici bir sistem koymanın zamanı geldi.**

---

## Din ve Şovenizm Bu Vahşet Yıkıntılarının Üstünü Örtemez!

Depremde 6 günü geride bıraktık, binlerce canımızı yitirdik ve yine binlercesi göçük altındalar. Nispeten imkanları ya da yakınları olan insanlar deprem bölgelerinden uzaklaşırken, göçük altında kalan ailelerini terk etmek istemeyen ya da gidecek yeri olmayan binlerce deprem/devletzede yaşanan facianın ardından büyük bir açlık ve soğukla, neredeyse sıfır imkanla ya da halkın dayanışması sonucunda elde ettikleri imkanlarla yaşam mücadelesi veriyorlar. Hem göçük altında kalanları çıkarmak için seferber olmak, hem yaralılara sahip

çıkma hem de açlık ve soğuğa karşı mücadele etmek, adıyla söylemek gerekirse büyük bir Savaştır. **Bu savaş, bu sistemin ve katil devletin örgütlenme biçimi, yarattığı ağır koşullara karşı büyük bir Savaştır!**

İnsanlar göçükleri kaldırmak, canları kurtarmak, evsiz kalan insanlara sahip çıkmak için devletten yardım beklerken, bu ülkenin hakim sınıf yöneticileri ve onun köktenci dinci ‘‘düşünürleri’’, ‘‘Allah’ın kudretinden’’, katledilen insanların ‘‘şehit’’ olduğundan ve kaderden bahsediyorlar. Bu İslamcı Türkçü faşistler en iyi bildikleri şeyleri yapıyorlar. **Din ve şovenizm örtüsüyle, yaşanan bu vahşetin yıkıntılarının üstünü kapatmak istiyorlar. Bunun için insanlara yardım yollamak yerine 105 bin din görevlisi yolluyorlar.**

Beri yandan ise insanlar depremin üzerinden bir hafta geçmesine rağmen neredeyse gerekli hiçbir yardımı almamışken, bu yaşadıklarının kader olmadığını, Erdoğan’ın söylediği gibi ‘‘bir planın parçası’’ olmadığını çok büyük bedeller ödeyerek görüyorlar. 0 yüzden bu din örtüsü, böylesi bir toplu katliamın yıkıntılarının üzerini kapatamıyor. Devleti ve onun yöneticilerini ‘‘kudretli’’ ve ‘‘yeterli’’ göstermek için deprem bölgesinden yayın yapan anaakım medya çalışanlarından bazıları bile -ki bu insanlar şimdiye kadar bu rejimin sadık takipçileri ve savunucuları olmuşlardır- böylesi bir suçun parçası olmak istemiyorlar ve halkın yaşadığı acıları şu ya da bu düzeyde, dile getiriyorlar.

Hakim sınıflar aynı zamanda ağır Türk şovenizmini devreye sokuyor. Bu ülkenin ‘‘güçlü’’ olduğunu ve bu milletin ‘‘üstün’’ ‘‘özel kumaştan’’ olduğunu ön plana çıkararak, sisteme ve onun yöneticilerine yönelen öfkeyi söndürmeye en azından durdurmaya çalışıyorlar. Gerçekleri anlatan kim varsa ister halktan olsun, ister devrimci, herkesi ‘‘vatan haini’’ ilan ediyorlar. Depremin ilk saatlerinden itibaren seferber olan ve örgütlü devlet gücünden bin kat daha iyi çalışan Haluk Levent ve Ahbab’ı, rejimin maaşlı trolleri hedef göstererek,

‘‘vatan için’’ çalışmadığını kendi ‘‘popüler sanatçı’’ kimliği için çalıştığı gibi saçmalıkları yayıyorlar. Halbuki aynı düşünüş biçimine sahip olmayan bir sürü sanatçı, yazar ve aydın, depremin ilk saatlerinden itibaren, Ahbab’ın bölgedeki çalışmalarına geceli gündüzlü katıldı ve bu halkın acılarına ve yaralarına bir nebze de olsa cevap olmaya çalıştı. Onlar halka yardımcı olmak isterken ‘‘hain’’ ya da ‘‘ıkarıcı’’ ilan ediliyorlar.

Türk şovenizmi sadece bununla sınırlı değil. Bu lke, Ermenilerin soykırımı, azınlıklaştırılmış Rumlara zorla göç ettirilmesi ve katliamları, Kürt ulusunun sistematik imha, inkar ve katliamları üzerine kurulmuştur ve ister İşlamcı olsun ister Kemalist, Türk şovenizmi hakim sınıfların ‘‘birlik harcıdır’’. Bu temel ve yalın bir hakikattir. Bununla birlikte, Kuzey Kürdistan’da yaşayan azınlık Arap halkı, her zaman hakim sınıfların hedefi olmuştur. Bu ülkenin resmi tarihi, Osmanlının yıkılışının önemli bir nedeni ‘‘Arap ihanetileri’’ olarak gösterip, on yıllar boyunca toplumda bir Arap düşmanlığı yaymıştır. Özellikle 2011’de Suriye’deki savaşın etkisiyle birlikte 6 milyona yakın Suriyeli’nin Türkiye/Kuzey Kürdistan’a g, Arap düşmanlığını, göçmen düşmanlığı ile krklemitir. Depremin hemen ardından bölgede yaşına ve bu depremin en az diğer halklar kadar mağduru olan Araplar, -zelde Suriye’li Araplar- hedef gösterilmeye başlamış ve yağmacı ilan edilmiştir. Bu gerici saldırının iki nedeni var; birincisi, temel olarak Türk şovenizminin toplum içerisinde çok güçlü bir etkisi olduğu hakikatidir. İkinci nedende ise deprem sonrası ortaya çıkan öfkenin rejim tarafından Araplara yönlendirilmesi yatmaktadır. Rejim böylece Türklerin her koşulda ‘‘asil’’ olduğunu, ‘‘devlete ve düzene’’ bağlı olduğunu, yağmacıların ve isyancıların ise ‘‘Türk olamayacağı’’, ‘‘hain olduğu’’ şovenizmini pompalamakta ve Arapları zel olarak ise Suriye’lileri şeytanlaştırmaktadır. Bu kampanyaya sözde rejim muhalifi kafatası Trk faşistler de katılmaktadır.

Rejimin ‘‘yağma’’ diye ifade ettiği şeylerin ezici bir çoğunluğu deprem/devletzedelerin hayatta kalabilmek için marketlerden, henüz yıkılmamış olan binalardan aldıkları temel ihtiyaçlardır. İnsanların – ister Türk olsun, ister Kürt isterse Arap- yaşanan vahşet sonrasında geride kala ailelerini yaşatmak, koruyup kollamak istemeleri kadar doğal bir şey olamaz. Bu sistemin doğal afet sonrasında nasıl aciz olduğu, dehşet üzerine dehşet yarattığı gerçeği, Arap halka ve Suriyeli göçmenlere yönelik linç girişimleriyle gizlenemez. Fakat rejim ve onun sahadaki savunucuları, sosyal medyadaki maaşlı trol ordusu, göçmenlere işkence görüntülerini göstererek, ‘‘kahramanlık’’ hikayesi yaratmak istiyor. ‘‘Yüce Türk’ün’’ en ağır koşullarda dahi ‘‘vatana sahip çıktığı’’ şovenist zehrini kusuyor.

Daha önceden de söylediğimiz üzere, iki zehirli ideoloji olarak İslamcılık ve Türk şovenizmi bu rejim altında öyle bir bileşim gerçekleştirdi ki, toplumun üzerine bir karabasan gibi çöktü. Toplumdaki en ufak itirazı ‘‘dine ve vatana’’ karşı olmakla suçladı ve bastırdı. Ve rejim en iyi bildiği şeyden İslamcı Türkçü faşizmden vazgeçmeyecek! Şayet bundan vazgeçerse, kendi varlık nedeni ortadan kalkar ve her şeyi kaybedebilir.

Rejim, tüm ağır zehirli dinci ve şovenist saldırılarına rağmen, şimdiye kadar bu siyasi etkinin altında olan kitlelerde dahil, bölgede insanların önemli bir kısmı, **hakikatin derin katmanları**; bu sistemin işleyişi ve yaşadığımız acıların son derecede gereksiz oluşu ve insanlığın devrime ve yeni komünizme olan keskin ve acil ihtiyacının farkında olmasalar da, **hakikatin yalın olan katmanlarını** görebiliyorlar; **bu rejim tarafından çaresizlik içerisinde ölüme terk edildiler!** O yüzden bu rejimin en büyük cephaneliği olan din ve şovenizm, bu vahşet yıkıntılarının üstünü örtmeye yetemeyecek!

İnsanlığın vecanlılarının tüm bu yaşadıkları büyük acılar bizlere bir daha ve bir daha **DEVİRİME İHTİYACIMIZ VAR DAHA**

**AZINA DEĞİL!** yalın hakikatini göstermektedir. Daha ne kadar canımızı yıkıntılar altında, soğuktan ve çaresizlikte ölüme terk edeceğiz! Daha ne kadar, bir battaniye için günlerce feryat edip, yaşadıklarımızın ‘’ kaderin bir planının parçası’’ olduğu saçmalığını dinleyeceğiz! Bu felaketten güzel bir şeylerin çıkabilmesi için öğrenelim! Evet, insanlara gidelim ve acil yaralarını sarmak için seferber olalım. Ve evet bugün bu dünyanın en temel ve acil ihtiyacı olan DEVRİM’i haritaya koyalım! Bu yaşadıklarımızın ve nice acıların yaşanmamasının yegane yolu budur, daha azı değil!

---

## **Bir Ahlaka İhtiyacımız Var Ama Kesinlikle Dini Ahlaka Değil!**

Cumhurbaşkanlığı 28 Ocak’ta “Basım ve Yayım Faaliyetleri” ile ilgili bir genelge yayınladı. Rejimin yandaş medyasında ve sosyal medyada uzun zamandır yürütülen tartışmalar sonrasında, “milli ve manevi değerlerin”, “aile yapısının” “korunabilmesi” için böylece harekete geçilmiş oldu. Rejim “ahlaklı toplum” yetiştirme işinde ciddi olduğunu ama bu ahlakın sadece “milli” değerlerle sınırlı kalmadığını, bunun manevi -ki burada anlaşılması gereken manevilik tamı tamına dindir- olması gerektiğini, iktidarı elinde bulundurmanın avantajını da kullanarak “yasal” uygulamaya geçileceğinin startını vermektedir.

Vurgulamak gerekir ki, rejim sadece “açık faaliyetlere” karşı değil, -örneğin FOX TV’de yayınlanan ‘Maske Kimsin Sen’ programı- aynı zamanda “örtülü faaliyetlere” karşı da anayasal düzenlemelere gidileceğini söylüyor. Rejim bir kere daha “milli ve manevi değerlerimizi yıpratmayız” diyerek, her ne kadar “örtülü faaliyetler”den kasıt ne olduğu belli olmasa bile “gereği yerine getirilecek” diye tehdit ediyor; “yasal” bir çerçeve koyarak, toplumda istediği türden -ya da en azından istediklerine yakın- olmayanları tehdit etmekle kalmıyor, aleni bir şekilde terörize ediyor. **Bunun adı toplumu gerici İslamcı temelde kutuplaştırmaktır, başka bir şey değil!**

### **Aldanmanın ve Kendini Aldatmanın Bir Biçimi: Gerici Kutuplaşma Yokmuş Gibi Davranmak**

Peki tüm bu olanlara toplumun muhalif olanlarının -ister burjuva isterse liberal “sol”- yanıtı nedir? Erdoğan’ın “milli ve manevi değerler” çıkışını sadece gündem değiştirmek olarak görmek! Bu bir akıl tutulması değilse bile düpedüz siyasi körlüktür! Erdoğan’ın temsil ettiği düşünce biçimi sadece bugün değil, geçmişten beri “dindar nesiller” yetiştirilmesi gerektiği, “toplum içerisinde kahkaha atmayan kadınların” olmasını, “Kuran’ı öğrenmeyen çocukların pusulasız kalacağını” ve buna benzer yüzlerce beyanatta bulunmakla kalmamış, üst yapıda bu gerici ideolojiye uygun kanunları geçirmiş ve devlet kurumları içerisinde birçok tarikat örgütlenmesi de dahil olmak üzere dinci köktenciliğin örgütlenmesini sağlamıştır.

Daha önceden de söylediğimiz üzere;

“AKP/MHP faşist rejiminin eğitim sisteminde ve genel olarak toplumsal yaşamda kendi dünya görüşüne ve yaşam tarzına uygun nesiller yetiştirme yönündeki uygulamaları tüm topluma yönelik fiili bir baskı ve dayatma haline gelmiş durumdadır. Bu konuda özellikle de eğitim sisteminin ‘tek din, tek mezhep, tek ahlak’ anlayışına, ayrıca bileşenin önemli bir parçası olan “tek dil, tek bayrak, tek ulus” şeklindeki çığ şovenizme uygun olarak İslamcı-Türkçü ilkelere göre biçimlendirilmek istenmesi

kabul edilemez. Öte yandan meseleyi “din eğitimini 4 yaşında vermeyelim 12 yaşından sonra verelim” şeklinde ortaya koyan çeşitli pedagogların açıklamaları, Almanya’daki eğitim sistemi ile entegre kilise eğitimini referans gösterenlerin sürece meşruluk arama çabaları veya konuyu sadece bir yasa meselesinin ihlaline indirgeyen pasifist liberal tutumlar meselenin ciddiyetini görmezden gelmekte ve büyük bir sorumsuzluk örneği ile dini ideolojinin ve ahlakın keskin kılıcını olduğu gibi yerinde bırakmaktadır.” [1]

Dini ideolojinin ve ahlakın kılıcını olduğu gibi yerinde bırakıp, “esas gündem ekonomi, AKP gündem değiştiriyor” diyenler, AKP’nin son 20 yılda inşa -ve yeniden inşa- ettiği rejime dair doğru düzgün eleştiride bulunamıyorlar. AKP-MHP’nin ülkeyi içerisine soktuğu derin ekonomik kriz ve dip yoksullaşma, halk kitlelerinin -özellikle de temel halk kitlelerinin- açlık sınırının altında çok ağır şartlar içerisinde yaşamak zorunda bırakılması hakikati, rejime yönelik kamusal eleştirinin artarak büyümesi gibi hususların üstesinden gelebilmek için, ideolojik olarak hamleler yaptığı kesin. Lakin burada anlaşılması gereken temel hakikat, Rejimin bu tartışmayı -her ne kadar tali düzeyde böyle bir yan barındırsa da- esas olarak “gündem kapatmak” için yürütmesi değil, temelde rejime dair büyüyen öfke ve rahatsızlığa karşı İslamcı ve Türkçü temelde ideolojize edilmiş kendi kitlesini konsolide edebilmek için kutuplaştırmak istemesidir.

### **Dinin Olmadığı Bir Ahlak Gerçek Kurtuluştur!**

Bugün toplumda büyük bir ahlak krizinin olduğu doğrudur. İnsanların ölümcül bir şekilde bireyselleşmesi, sosyal medya başta olmak üzere linç kültürünün ağır bir fenomen oluşu, “fırsat eşitliği” canı çılgınlığının bir sonucu olarak insanların birbirlerinin üzerine basarak yükselmesi, “sadece kendin için yaşa” çürümüşlüğü’nün “toplumsallaşma” hali kapitalist-emperyalist sistemin dünya çapındaki sosyal ilişkiler üzerinde derin etkileridir. Fakat tüm bunlara yanıt kesinlikle baskıcı, sömürücü toplumun daha köktenci bir biçimi

olan “geleneksel ahlaki normları” ya da “milli ve manevi” dini normlar olmamalıdır.

Bob Avakian’ın da söylediği üzere:

“Eğer dine inanmıyorsak, o halde ahlaki anlayışımız nereden geliyor? Bu soru, Tanrı olmadan iyi olabilir miyiz sorusunun bir başka biçimidir. Daha önce de söylediğim gibi: Tanrısız iyi olabilmek zorundayız, çünkü Tanrı yok!”

“Ancak işin biraz daha derinine inelim. Öncelikle şunu belirtmek gerekiyor; İncil’deki ahlak anlayışı iyi bir ahlak anlayışı değildir, bu köleliği tutmaya devam etmenin, kadınların bastırılmasının ve şiddete maruz kalmasının ve bütün diğer dehşetleri içeren bir ahlak anlayışıdır. Bu hakikat, Kuran ve diğer bütün büyük dinlerin yazınları için de geçerlidir.” [ii]

Ne Türkiye’de ne de dünyanın herhangi bir yerinde insanların bu miadı dolmuş “ahlak” normlarına ihtiyacı olmadıkları gibi, toplumu ve dünyayı köklerinden dönüştürmek için kökten farklı bir ahlaka, komünist ahlaka ihtiyaçları var. Bu komünist ahlak sadece bireylerin kendilerini “iyi” hissetmelerini sağlamanın ötesinde -ki insanlar kendilerini elbette iyi hissetmelidirler- insan toplumunu, onun doğayla ve üzerindeki tüm canlılarla olan ilişkisini radikal temelde dönüştürecektir. Acil ihtiyaç duyduğumuz ve Bob Avakian’ın inşa ve önderlik ettiği yeni komünizmde sunulan şey geleneğin zincirlerinin, ahlak yapısı ve anlayışının kuvvetlendirilmesi değil, tümünden kırılmasına yönelik bir komünist ahlaktır.

“Öne çıkmalı ve insanlığın serpilebilmesi için her anlamda hem mümkün hem de gerekli olan, insanların bir kısmının aşağıda kaldıkları bir kısmının da onların üzerlerinden yükselmedikleri, sömürünün, eşitsizliklerin ve baskının olmadığı komünist bir dünya için doğru bir çizgide, böyle bir toplum için gerekli bir ahlak çizgisinde insanları kazanmalıyız.” [iii]

Dipnotlar:

[i]

<https://yenikomunizm.com/rejimin-yeni-kusaklara-ve-topluma-din-dayatmasi-hurafeye-de-gil-bilimsel-yontem-ve-yaklasima-ihtiyacimiz-var/>

[ii] <https://yenikomunizm.com/dinin-olmadigi-bir-ahlak-gercek-kurtulustur/>

[iii] <https://yenikomunizm.com/dinin-olmadigi-bir-ahlak-gercek-kurtulustur/>

---

# Rejimin Yeni Kuşaklara ve Topluma Din Dayatması: Hurafeye Değil, Bilimsel Yöntem ve Yaklaşım İhtiyacımız Var!

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 4-6 yaş grubu çocuklara yönelik olarak açtığı Kuran kursları modeli İslamcı-Türkçü AKP/MHP faşist rejimi altında okul öncesi eğitime alternatif bir model haline getirilmeye çalışılıyor. Sünni İslam'ın resmi temsilcisi konumunda olan ve rejimin elinde devletin önemli bir ideolojik aygıtı olarak işlev gören Diyanet İşleri Başkanlığı kısa bir süre önce de 4-6 yaş grubu çocuklar için açtığı Kuran kurslarının okul öncesi eğitim kapsamında anaokulu olarak kabul edilmesini ve okul öncesi eğitime 'din eğitimi' derslerinin eklenmesini gündeme getirdi.

Biraz daha önceye gittiğimizde eğitim alanına yapılan din dersi müdahalelerinin yeni olmadığı, aksine AKP/MHP ekseninde cisimleşen egemen sınıfların iktidarı elinde bulunduran kesimi

açısından bu meselenin ajandalarının önemli bir parçası olduğu görülecektir. Rejimin sözcülüğünü yapan sayısız sendikadan biri olan Memur Sen, 2014 yılında yapılan 19. Milli Eğitim Şûrası'nda çocuk haklarına ilişkin uluslararası sözleşmelere, Anayasa'ya aykırı biçimde okul öncesi eğitim programına “zorunlu din dersi konulsun” talebini gündeme getirmişti. [1] Bugün de bu aynı talepte ısrarcı olduklarını ifade eden Memur Sen, Erdoğan tarafından başlatılan 20. Milli Eğitim Şûrası'nda konuyu yeniden gündeme getirdi. Beraberinde toplumda çeşitli tartışmalar da kendini göstermeye başladı.

### **Rejimin İdeolojisi ve Gerekli Olan Yöntem ve Yaklaşım**

AKP/MHP faşist rejimini tanımlarken özellikle bu rejimin topluma dayatmaya çalıştıkları dünya görüşünün -yani insanların kendileri de dahil olmak üzere gerçekliği ve genel olarak fenomenleri tanımlama ve bunlara müdahale etme biçimi açısından- İslamcılık/Türkçülük çerçevesinin son derece belirleyici olduğunu her seferinde vurguluyoruz. Rejimin niteliğini anlayabilmek için, dayandıkları ve uygulamaları açısından sıkıca sahip çıktıkları ve hedefleri doğrultusunda toplumu kamplaştırmada temel bir rolü olan ideolojik örüntünün ne olduğunu da anlayabilmek gerekiyor. Bu İslamcılık ve Türkçülük ideolojileri esas olarak Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş sürecinden günümüze her dönem belli şekillerde egemen sınıfların toplum üzerinde hegemonyasını sağlayan, toplumda çeşitli normlar ve aşılmaması istenen kırmızı çizgiler belirleyen temel bir ideolojik referans olmuştur. Her iki ideolojinin de spesifik olarak kendi tarihsel gelişim süreçleri, referansları, öne çıkan düşünceleri, bazı durumlarda birbirinden farklı öne çıkan vurguları ve değişiklik gösterebilen tarzları olsa da, esas olarak büyük bir “kesişim kümesinde” örtüştüklerini ve egemen sınıflar ve onların devlet aygıtının bekası açısından askıya alınamayacak işlevsel bir role sahip olduğunu belirtmek gerekiyor. AKP/MHP faşist rejimi ile bu ideolojik bileşende, geleneksel ahlakın İslamcı biçimi ile şoven Türkçü biçimi kuvvetli şekilde

kaynaşmış bulunuyor. Ve yine bu bileşen konseptinin içeriğini incelediğimizde bu coğrafyada -ve aynı zamanda dünyada- yaşanan pek çok acının da arka planına kolaylıkla ulaşabiliyoruz.

Referanslarını İslam'dan ve Kuran'dan alan geleneksel ahlak temelli uygulamalara baktığımızda, bir yanda kadınların açıkça köleleştirilmesi, ataerkil konseptte erkeğin egemen rolüne ve "kutsal" aileye hapsedilmeleri, belirlenen kırmızı çizgileri aşanların hızla yaftalanmaları, hakarete uğramaları, ayıplanmaları, şiddete uğramaları ve günlük yaşamda katledilmeleri de dahil türlü şekillerde cezalandırılmaları; LGBTİQ+ bireylerin varlıklarının başlı başına sorun görülmesi, lanetlenip insan olarak kabul edilmemeleri, benzer şekillerde hakarete uğramaları, sözlü-fiziki türlü biçimlerde terörize edilmeleri; bilime ve bilimsel düşüncüyü inkar etme veya şüphe düşürme çabaları, insanların kurgusal bir mutlak güce, vahiye, kelama ve elçilerin sözlerine inanmaları doğrultusunda oryante edilmeleri, her tür ilerici sanatsal, edebi, felsefi çalışmanın bastırılması, kınanması veya görmezden gelinmesi yerlerine açıkça geleneksel ahlakın son derece yıkıcı ve zararlı gerici konseptini içeren ürünlerin ön plana çıkartılması gibi durumlar kendini yoğun bir şekilde göstermektedir. Öte yandan bütün bu konseptte Türk Ulusunun ülkenin kurucu unsuru olduğu ve diğer uluslardan daha ayrıcalıklı ve üstün oldukları, Türkiye Cumhuriyeti'nin de aslında dünyadaki en değerli ve en önemli ülke olduğu şeklindeki bariz şovenizm ve Türkçü safsata eklendiğinde ortaya çıkan sentez, egemen sınıflardan topluma aşılana ve toplumda farklı şekillerde yansımasını bularak egemenlerin mevcut durumlarını devam ettirebilmesine yardımcı olan karşılıklı bir etkileşim dinamiğinin kurulması ve toplumda egemen kılınmaya çalışılan duygudaşlık durumunun belirlenmesi açısından büyük bir hacim kaplamaktadır. İşte bu konsept, şu an AKP/MHP faşist rejiminin istedikleri ve öngördükleri -bu doğrultuda dayatmaya çalıştıkları ve sonuna kadar zorladıkları- bir toplum/dünya vizyonundan süzülen bir arka

plana sahiptir.

Öte yandan İslamcı-Türkçü geleneksel ahlak konseptinin yapılanmasını ve egemenler tarafından toplumun tüm gözeneklerine dayatılmasını salt kişilerin keyfine ve iradesine dayandırmak veya bunu bir tür bireysel nostalji hastalığı gibi görüp ciddiye almamak büyük bir problemdir. Her ne kadar tek tek insanların arzu ve isteklerinin verili süreçler üzerinde belirli etkileri ve bazen önceden öngörülemeyen çok farklı çelişkileri ortaya çıkarma potansiyeli bulunsa da, esas olarak AKP/MHP faşist rejimi elinde cisimleşen bu İslamcı-Türkçü ideolojik çerçevenin gemiyi azıya almasında kapitalist-emperyalist devletlerin dünyadaki çok yönlü ilişkilerinin, yaşadıkları zorunluluklarının, maruz kaldıkları açmazlarının ve yoğunlaşan çelişkilerinin belirleyici etkisi bulunmaktadır.

Yeni Komünizm'in mimarı Bob Avakian'ın pek çok çalışmasında derinlikli ve dinamik bir şekilde ele almış olduğu bu dünya arenasının -ve iki miadı dolmuşlar konseptinin- niçin belirleyici olduğunu görebilmek gerekiyor. Özel olarak pek çok çelişki barındıran batı emperyalizminin bağlamında İslamcı köktencililiğin (ve genel olarak dinci köktencililiğin) atılım yaptığını kavrayacak bilimsel bir yaklaşım ve analizin rehberliği, bizlere AKP/MHP faşist rejiminin gerçek gelişim seyrini daha doğru bir şekilde değerlendirmemizde yol göstermektedir. Dünyada yalnızca daha fazla acı ve dehşet getiren ve eğer tüm insanlığın kurtuluşunu hedefleyen gerçek bir komünist devrimle son verilmez ise daha da büyük dehşetlere neden olacak bu her iki miadı dolmuşların diyalektik işleyişini kavrayabilmek, bu çelişkili birliğin devrim için ortaya sunduğu farklı potansiyellerin farkına varabilmek açısından son derece önemlidir. İslamcılık-Türkçülük konseptiyle toplumdaki herkesin mutluluğunu tanrı kavramına ve onun yer yüzündeki temsilcisi olan mevcut rejime, devlet aygıtlarına ve rejimin başındaki egemenlere bağlanmasını doğru okuyabilmek için bu arka planın ve

yaklaşımın önemi büyüktür.

Sonuç olarak, AKP/MHP faşist rejiminin eğitim sisteminde ve genel olarak toplumsal yaşamda kendi dünya görüşüne ve yaşam tarzına uygun nesiller yetiştirme yönündeki uygulamaları tüm topluma yönelik fiili bir baskı ve dayatma haline gelmiş durumdadır. Bu konuda özellikle de eğitim sisteminin ‘tek din, tek mezhep, tek ahlak’ anlayışına, ayrıca bileşenin önemli bir parçası olan “tek dil, tek bayrak, tek ulus” şeklindeki çığ şovenizme uygun olarak İslamcı-Türkçü ilkelere göre biçimlendirilmek istenmesi kabul edilemez. Öte yandan meseleyi “din eğitimi 4 yaşında vermeyelim 12 yaşından sonra verelim” şeklinde ortaya koyan çeşitli pedagogların açıklamaları, Almanya’daki eğitim sistemi ile entegre kilise eğitimi referans gösterenlerin sürece meşruluk arama çabaları veya konuyu sadece bir yasa meselesinin ihlaline indirgeyen pasifist liberal tutumlar meselenin ciddiyetini görmezden gelmekte ve büyük bir sorumsuzluk örneği ile dini ideolojinin ve ahlakın keskin kılıcını olduğu gibi yerinde bırakmaktadır. [2]

Bilimsel düşünceyi öğrenecek, doğru bir mantık yürütme ve soyutlama yeteneğini kazanacak, geleneksel ahlakın köleleştirici ve yıkıcı düşünce biçimi ve direktiflerinin karşısında kendini, toplumu, doğayı, dünyayı bilimsel şekilde keşfedecek ve gerçekliği her yönden sorgulayarak onu değiştirecek eleştirel akla sahip yeni kuşakların yetiştirileceği bir eğitim sistemi ancak kökten farklı ve insanlığın her tür sömürü ve baskı ilişkisinden kurtulacağı, Marx’ın belirttiği “4 Bütünler” [3] hedefini gerçekleştirme yolunda faaliyet yürüten bir sistem tarafından her yönüyle organize edilebilir ve gerekli kurum ve uygulamalarla istikrarlı kılınabilir. Bu süreç gerçek bir devrimi ve onun stratejisini gerektirmektedir. Günümüzde Bob Avakian’ın önderliğinden ve geliştirmiş olduğu komünizmin yeni sentezi olan Yeni Komünizm’den [4] öğrenerek, bu gerekli olan stratejiyi öğrenip, genç kuşaklar da dahil tüm insanlığın

kurtuluşu için doğru şekilde uygulayabilmemiz mümkündür.

---

### Konuya Yönelik Okuma Önerileri:

- \* [Geleneğe Bağlı Kalmak Yalnızca Baskı ile Uzlaşmakla Sonlanır | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)
- \* [Dinin Olmadığı Bir Ahlak, Gerçek Kurtuluştur | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)
- \* [Komünist Ahlak Nedir? | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)
- \* [Tanrı Olmadan İyi Olabilir miyiz? | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)
- \* [Akıl Niçin Özgürleştirilmeli? | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)

### Referanslar:

[1] [20. Milli Eğitim Şûrası'nı Uyarıyoruz! Okul Öncesi Eğitim Düzeyinde Dini Eğitim, Çocukların Sağlıklı Gelişimi Açısından Uygun Değildir! | Eğitim Sen \(egitimsen.org.tr\)](#)

[2] [Şahin Aybek : Pedagojik olarak okul öncesinde niye din eğitimi verilemez? \(cumhuriyet.com.tr\)](#)

[3] Marx, "4 Bütünler" olarak bilinen bir formülasyonda, komünist devrimin temel amacını ve hedefini çok kapsamlı ve aynı zamanda konsantre bir şekilde ortaya koymuştur. Bütün sınıfsal ayrımların, bu sınıfsal ayrımların dayandığı bütün üretim ilişkilerinin, bu üretim ilişkilerine tekabül eden bütün toplumsal ilişkilerin ve bu toplumsal ilişkilere tekabül eden bütün fikirlerin devrimcileştirilmesinin amaçlandığını söylemiştir.

[4] Yeni Komünizm'i öğrenmek açısından Bob Avakian'ın yakın bir zaman önce yayınlanan güncel bir makalesi önemli bir başlangıç noktası olabilir.

Kaynak için bkz: [Canlı Marksizm Vülger Marksizme Karşı – Cansız Reformizm Değil, Özgürleştirici Devrim | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)

---

# Dini Muafiyet Aşıyı Reddetmek İçin Meşru Bir Gerekçe Değildir!

*Editörün Notu: Aşağıdaki yazı Bob Avakian'ın 30 Eylül 2021 tarihinde yazmış olduğu ve bir süredir devam ettiği COVID-19 pandemisine yönelik yazı dizisinin son yazısıdır. Çevirisini okurlarımızın dikkatine sunarız.*

*Kaynak için bkz: [NO RIGHT TO KILL WITH RELIGION "Religious Exemptions" Are Not a Legitimate Reason for Refusing Vaccines | revcom.us](https://revcom.us)*

*Editörün Notu II: Bu makaleyle beraber revcom.us sitesinde Bob Avakian'ın yayınlanacak sonraki makalelerinin başlıkları da okurlarla paylaşılmıştır, bunlar: "Dünya Neden Böylesine Berbat Durumda ve Bunu Radikal Olarak Değiştirmek İçin Ne Yapılabilir – Temel Bilimsel Bir Anlayış, Abolisyon (Lağvetmek) – Gerçek ve İllüzyon Olan, "Yaşayan Marksizm vs. Bayağılaştırılmış Marksizm – Cansız Reformlar Değil Özgürleştirici Devrim"*

---

Neden COVID aşılarını olmak için var olan gereklilikleri baypas etmek adına "dini muafiyet" adı verilen bir şey var? Bu son derece yanlış ve zararlıdır. Daha önce de söylediğim üzere **aşı olmamak için iyi bir neden YOKTUR** (Gerçekten aşının sağlıkları konusunda bir engel olabileceği gerçek tıbbi durumları olanlar dışında). İnsanların (bu ülkede) aşı büyük ölçekte ücretsiz ve mevcutken aşı olmayı reddetmeleri COVID'in devam etmesi, mutasyona uğraması ve kesinlikle gereksiz ciddi rakamlarda ölüme neden olmasına sebebiyet veriyor. Basit bir şekilde söylemek gerekirse: **Dini muafiyet diye bir şey OLMAMALIDIR.**

İnsanların dini inançlara sahip olmaya hakları vardır ve bu

hakları olmalıdır, ancak başkalarına, topluma (ve dünyaya) bu inançlar adı altında ciddi zararlar vermeye hakları yoktur.

Dininiz size buyurduğu için birisini meşru bir şekilde öldüremezsiniz, soyamazsınız veya saldıramazsınız. Bilime dayanan ve geçerli bir nedeni olmayarak aşı olmayı reddeden-ve başkalarının yanında özellikle kapalı alanlarda maske takmak gibi diğer önemli önemleri reddeden- bu insanlar COVID'in yayılmasına ve insanların ölmesine aktif bir şekilde katılmaktadırlar.

Daha önce de belirttiğim gibi: ''Bugün Amerika'da COVID nedeniyle ciddi şekilde hasta olan veya ölen insanların %90'ı aşı olmamıştır (aşısızdır).'' [i] Ve bu meselenin ciddi anlamda ırksal bir boyutu da bulunur: Siyahi halkta dahil olmak üzere diğer etnisitelerden halklar COVID sebebiyle daha yüksek oranlarda ölmektedirler.

"Dini muafiyetler" ile ilgili problem, aşı olmayı reddeden ve aşılarda ilgili saçmalık derecesinde dedikodular yayan, haksızca yalan söyleyen ve zararlı dezenformasyonlar yaratan bu insanların büyük çoğunluğunun (hepsinin değil) aynı zamanda bilim karşıtı kaçık faşistler, aleni beyaz üstünlenmecisi, sonuna kadar adanmış kaçık ve fanatik dini (Hristiyan) köktendinciler olmalarıdır. Aşılarda ilgili "dini muafiyetlere" izin vermek, COVID pandemisinin devam etmesine, insanların özellikle de azınlık insanların ölmesine aşırı zararlı eylemleriyle neden olan çok sayıdaki bu insana "hukuki bir kılıf" da olmasıdır.

Bir kere daha söylemek gerekirse, ''dini muafiyet'' diye bir şey olmamalıdır. Yazmış bulunduğum Kuzey Amerika Yeni Sosyalist Cumhuriyeti İçin Anayasa'da öne sürülen önemli ve konuyla çok ilgili bir bölüm:

"Dinsel inanç ve pratikler kanunların ihlali durumu ve gerekli yasal süreçler aracılığı dışında yok sayılamaz ve tenzil edilemez...Yapılmasına izin verilmeyecek bir başka şey; dini

*grup, insan ve kurumlarının genelde Cumhuriyetin tüm insanları için geçerli olmayan haklara ve ayrıcalıklara sahip olmasıdır.” [ii]*

Bu prensip genel olarak bütün topluma, şu an yaşadığımız kapitalist-emperyalist sisteme de uygulanmalıdır. Doğru, bunun yapılması çok zordur, özellikle de Hristiyan faşistler Yüksek Mahkeme’de baskın güçken ve kapitalist-emperyalist yönetici sınıflar için genel olarak dinin ön plana çıkartılması ve teşvik edilmesi temel bir prensip olan “kilise ve devletin” ayrılmasını ihlal etse bile önemli olmasıdır. İşte bu da, bu sistemi, şiddetli yönetimini (diktatörlüğünü) süpürüp atmak ve yerine *Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa*’ya dayanan sosyalist bir sistemle değiştirmek için başka bir nedendir.

---

[i]

<http://yenikomunizm.com/nicki-mirage-ve-gercek-zarar-veren-digerleri-icin-ciddi-bazi-bilimsel-gercekler/>

[ii] *Kuzey Amerika Yeni Sosyalist Cumhuriyeti İçin Anayasa*, 3. Bent **İnsan Hakları ve Her Türlü Sömürü ve Tahakkümü Ortadan Kaldırma Mücadelesi 1. Bölüm: Kuzey Amerika’nın Yeni Sosyalist Cumhuriyeti’nde Temel İnsan Hakları, Yönetimin Amaç ve Rolü, Halkla Yönetim Arasında Çelişkiler**, 2. Kısım, ‘‘Legal ve Sivil Haklar ve Özgürlükler’’, alt-kısım 3F. (Bu anayasaya web sitemizdeki e-kitaplar bölümünden ücretsiz olarak erişebilirsiniz.)

---

# İslam ve Dinin “Tarihselliği”

# ve Eleştirel Bilimsel Yaklaşım

Birkaç gün önce *Gazete Duvar* web sitesinde İslam Özkan'ın Sadık Usta ile yaptığı [Sadık Usta: Batı'da İslam uygarlığına karşı tutum görece aşıldı \(gazeteduvar.com.tr\)](http://gazeteduvar.com.tr) başlıklı röportaj yayınlandı.<sup>1</sup> Bu röportaj hem günümüzün hem de genel olarak insanlık tarihinin önemli sorunları üzerine görüş belirtmesi açısından önemlidir. Bahsi geçen sorunların en kritik olanlarını, “dine bakış”, “olguları tarihselliği içerisinde değerlendirme”, “felsefe ve din”, “İslam ve Batı arasındaki çelişkiler”, “siyasal İslam” oluşturmaktadır. Şüphesiz tüm bu konuları bir makale ile ele almak yetersizlikten öte, doğru da olmayacaktır. O yüzden giriş niteliğinde burada birkaç odak noktasına merceğimizi tutacağız.

Yöntemsel açıdan ise şuna değinmekte fayda var; bu yazının amacı makaledeki konulara (siyasetin, felsefenin ve teorinin alanlarına giren konulara) bir leksikon oluşturmak değildir, düşünüş biçimlerine dair tartışma yürütmektedir. Evet, amacımız bilgiye ve bilginin nasıl elde edildiğine dair epistemolojik bir tartışmayı gerçekleştirmektir.

---

## Dinlerin “Tarihselliği” Üzerine

Sadık Usta bu röportajında *“Dinlere tarihsel yaklaşmazsanız, yani onu bugünden hareketle değerlendirmezseniz, onda sadece kötülük görürsünüz”* diye vurguluyor. Öncelikle burada metodolojik açıdan bazı önemli hatalar bulunmaktadır. Bunları açmadan önce bir noktayı belirtmekte fayda var. Bugün herkesin diline adeta pelesenk olmuş “tarihsel” lafı, çoğu zaman laf-ı güzaf olarak kullanılmaktadır. Büyük T harfi ile yazılmış bir “Tarih” anlayışı söz konusudur. Bu kavrayış “Tarih’in” determinist bir biçimde “verili” ya da yazgılı olduğu görüşüne yakındır. Herhangi bir olayın, kişinin ya da fenomenin, hangi tarihsel koşullar içerisinde olduğunun, koşulları ortaya çıkaran dinamiklerin ne olduğunun, itici güçlerin ve çelişkilerin ele alınmadığı idealist bir tarih okuması

mevcuttur.

Mesela Sadık Usta'nın "tarihsel yaklaşım" ile neyi kastettiği çok belli değildir, fakat "sadece bugünden hareket ederseniz, ona kötülük edersiniz" lafıyla niyeti gayet açıktır. Buradaki niyet dinin -tarihteki veya günümüzdeki- oynadığı rolü tartışma götürmez ve mutlak pozitif olarak değerlendirmektir. Açıkça söylemek gerekirse, herhangi bir "bugünden düne bakmamak" salt bir kötülük ya da iyilik getirmez; bununla birlikte geçmişin doğru bir şekilde değerlendirmesini sağlayacak olan şey hangi yöntem ve yaklaşımı uyguladığınızdır. Bu şekilde "doğru" ya da "yanlış" ayrışımına gidebilirsiniz. Mesela cihatçı selefler ve selefler, İslam'ın ilk çıkış evresindeki Selefi dönemine bakarak bugünün kötü olduğunu ve "gerçek iyinin" Allah'ın resulü ve onun ceddinin yaşadığını, bugün de aynı yaşam biçiminin gerekliliğini savunurlar. Bu bakış açısı hem bugüne, hem "tarihsel" bir evreye, hem de bugünden "tarihe" bir bakıştır ve her bir önermesi yanlıştır; şüphesiz sonuçları da büyük dehşetlere neden olmaktadır.

Sadık Usta'nın "Tarihsel" yaklaşımın diğer bir problemi ise önsel bir "iyilik" aramasıdır. Bilim, şeyleri olduğu gibi ve cereyan ettikleri haliyle ele alır. Elde ettiği bulgularla değerlendirme yapar ve bir sonuç çıkarır. Mesela 1789 Fransız Devrimi'ni ele alalım. Bu devrimin feodaliteyi, krallığı ve kiliseyi tamamen sorgulatır hale getirmesi, üretici güçlerin gelişimine yönelik engellerin kaldırılması boyutuyla gerçekten de tarihte eşi benzeri görülmemiş bir eşiktir. Diğer yandan ise yeni burjuva sınıfın iktidar olması, kapitalist üretim ilişkileri üzerindeki engellerin kaldırılması, yeni baskı ve sömürü ilişkilerinin egemen hale gelmesi ve dünya çapında genişlemesinin de önünü açmıştır. Ve günümüz açısından bu devrimin hiçbir ilerici barutu kalmamıştır. Böylesi bir okuma, Sadık Usta'nın önsel olarak "iyi", "kötü" arayışının yöntem ve yaklaşımına temelden tezattır.

Sadık Usta tarzında okumaların diğer bir problemi ise

“Aydınlanmanın etkisinden” kurtulmak üzere, günümüz “kötülüğünün” reddi için mekanik bir biçimde, ayağı ayakkabıya uydurmaya çalışmalarıdır. Bu tip düşünce tarzlarına göre, Aydınlanmanın rasyonel akla tabi olmayan hiçbir şeyi kabul etmemesi ve bunu Orta çağ gericiliğine karşı yapması gündem dışıdır.

Bob Avakian; “Aydınlanma, dünyanın bilinebilir olduğunu insanların dünyayı (ya da genel olarak gerçekliği) tüm karmaşıklığıyla anlamaya çalışmaları ve bunu bilimsel yöntemlerle yapmaları gerektiğini söyleyen yönüyle Marksizmle aynı görüştedir” der. Aydınlamacıların klasik önermesi olan İncil’deki gibi hakikatin bizleri özgür kılacağı görüşünü eleştirir ve şöyle devam eder: “Fikirlerin, derin hakikatleri temsil edenlerin bile toplumda ‘işlerlik’ kazanması ve bir bütün olarak toplum tarafından benimsenip uygulanması için toplumsal mücadelenin -ve sınıflı toplumda sınıf savaşımının- olması gerektiği gerçeği vardır. Bu da bizleri konunun salt dünyayı anlamak değil, onu değiştirmek olduğuna ilişkin Marx’ın ısrarla vurguladığı ifadeye getirir.”<sup>2</sup>

## **Siyasal İslam ve “Araçsallaşmış Din” Miti**

Din eleştirilerinde -özellikle de liberal kesimlerde ve entelijensiyanın kendini solda tanımlayan çeşitli liberal çevrelerinde- en fazla göze çarpan noktalardan birinin *siyasallaşmış din ile dinin aslında aynı şey olmadığının* sürekli ve yine büyük harflerle söylenmesidir. Burada kısmen bir haklılık payı var. Dine inanan ve onun vecizelerini yerine getirenle, dinin günlük siyasal yaşamın temel ve egemen parçası haline getiren ve tüm toplumun böyle davranması gerektiğini düşünen görüşle arasında farklılığın olduğu kesindir. Fakat bunların arasında Çin Seddi’nden örülü kalın duvarlar olduğunu düşünmek kesinlikle yanlıştır. Din ister “siyasal” olsun isterse olmasın, “Allah’ın kelamıdır” ve “Allah’ın kullarına uymasını emreder”. Dini kitaplar kişisel gelişim kitapları değildirler. Toplumun nasıl olması

gerektiğini, nasıl örgütlenmesi gerektiğini söyler ve doğdukları dönemin, yaşam tarzını, ideolojisini ve ahlakını dayatır. Dinin siyasallaşmış-sistematize olmuş şekli ile, dini Allah/birey ilişkisi gibi yaşayanlar arasında fark olsa da temel bağ budur; dünyanın, varoluşun nasıl olduğu ve nasıl olması gerektiği üzerindeki dinsel bir hem fikirlik bulunur.

Dinin bir “iktidar” olmadığını, “insanın bireysel kararı” olduğunu söyleyen laissez-faireci anlayış, “iktidarlaşmış” dinin amacından çıktığını ve “özünü” yitirdiğini kabul etme eğilimindedir. Ve böylece dinin çeşitli teolojik akımlarında bitip tükenmeyen, “gerçek din”, “gerçek İslam” tartışması başlamıştır. “Öze” dönüş ya da “hicret” başlangıç noktası olur. Dinin bütün problemleri “siyasallaşmış” olanların küfesine yüklenir ve “iktidar olmayan” “gerçek” “iman edenlerin” ayrışım çizgisini oluşturur. Bunlar post-modernist din okumalarının dine güzelleme dolu felsefelerinin parçasıdır ve Sadık Usta da “iktidar olan, siyasallaşmış din” anlayışıyla bu maratonun koşucularından biridir.

## **Felsefe Tarihine İdealist Bir Okuma**

Belirttiğimiz gibi bu dosya esas olarak belirli bir düşünüş biçiminin eleştirisine odaklanmaktadır. İlgili röportajda bu eklettik temelde -özünde çeşitli sınırlı ön kabullerle farklı düşünce ekollerinden toplanarak bir tutarlılık kurulmaya çalışılan, ancak objektif realiteyi olduğu şekliyle yansıtmada eksik ve hatalı- ve özünde idealist bir tarih okuması ve kavramlaştırması yoğun şekilde yer almaktadır. Röportajda “felsefede yolunu bulduğunu” ve “fikri açıdan olgunlaştığını” iddia eden Sadık Usta’nın genel olarak tarihe olduğu gibi felsefe tarihine de yaklaşımında bu problemleri yaklaşım kendini gösterir.

Ana hatları ile -bu ayrı bir araştırmanın konusu olacak kadar geniş ve kapsamlı bir konudur- Batıdaki düşünce çerçevesinin Doğu olarak tanımlanan İslam etkisindeki geniş bir coğrafyaya nasıl etkide bulunduğuna ve bu etkinin daha sonra niçin Batı

tarafından önemli bulunduğuna bakmak gerekiyor.

Tarihte Bağdat bölgesi ve Abbasi devletinin yükselişi ve çöküşü sürecine denk gelen ve esas olarak 12. yüzyılda İbn Rüşd'ün ölümüne kadarki süreçte bilimler ve felsefe alanında öne çıkan düşünce insanları İslam felsefesinin meselelerini de büyük oranda belirlemişlerdir. İslam felsefesi, İslam coğrafyasındaki felsefi çalışmaların bütününe kapsar. **Bu kapsam içinde öncelikle Müslüman filozofların Kuran ve Muhammed'in öğretilerini benimsemiş kişiler olduklarını belirtmek gerekir.** Düşüncenin gelişimi ve ele alınan meselelerde bu referans noktası belirleyici yer tutmaktadır. Bununla birlikte meselelere farklı yaklaşımların ve yorumların oluşmasında dönemin siyasal, iktisadi etkisinin ve yaşanan iktidar savaşlarının da belirleyici etkisi bulunduğunu belirtmek gerekir. Bir dönem değer verilen felsefi düşünce, kısa bir dönem değersizleşebilmekte, sonra değişen iktidarlara ve düşünce iklimi ile yeniden ön plana çıkabilmektedir. Ancak esas olarak felsefenin gerçeğin -İslam'daki karşılığı ile hikmetin- peşinde olma<sup>3</sup>, gerçeği sonuçları nereye götürürse götürsün kararlı bir şekilde öğrenme ve bilme ihtiyacı ile geliştiği düşünülecek olursa, bu paradigmanın İslam öğretisi de dahil olmak üzere yaratıcı-elçi-kitap şeklindeki kutsalçı-mutlakçı inanç sistemleri bileşeni ile önemli bir çelişki barındırır. İslam felsefesi içinde Kuran'ın ve Muhammed'in toplumdaki sömürücü ve baskıcı ilişkileri her seferinde meşrulaştıran, Tanrı'ya, elçilerine, erkeğe, efendiye, baskıcı ve sömürücü devlet mekanizmasına devamlı olarak boyun eğmeye çağıran veya bu ilişkileri görmezden gelerek durumu meşrulaştırmaya devam eden önermelerinin felsefi – bilimsel sorgudan muaf tutulduğunun kalın bir şekilde altının çizilmesi gerekiyor. Özetle, hakikatin peşinde olmanın da belirgin bir sınırı, aşılmaması gereken kırmızı çizgileri vardır.

**Felsefenin amacı yalnızca hakikattir, buna karşılık İslam dinin amacı Kutsal Kitap ve vahiyden çıkartılacak bir doğrultuda yalnızca itaat ve dindarlıktır. İslam vahiye dayalı**

bir dindir ve beşeri değildir. Felsefe ise beşeridir, fikir gelişimine ve yoruma dayalıdır. Ancak bir din olarak İslam'ın kendisi de kişiyi felsefi düşüncelere yöneltebilir çünkü içerik açısından felsefenin ele aldığı meseleler, mesela varlığı bilmek, görünümleri bilmek, ahlak, erdemli yaşamak, toplumsal düzen ile ilgili unsurlar barındırmaktadır.<sup>4</sup> Her ikisinde de en önemli kesişim noktası hakikatin peşinde olma iddiasıdır. İslam Aristoculuğu olarak bilinen Kindi ile başlayan ve Farabi ve İbn Sina ile zirvesini yapan Meşşailer akımının gelişimi de böylesi bir düşünsel referans noktasına dayanmaktadır.

Bir kez daha altını çizmek gerekiyor. İslam dini, hakikati ve Yaraticısının varlığını peygamber aracılığı ile buyrukları ve kutsal kitap Kuran ile netleştirmiştir. Yapılması, kaçınılması, dikkat edilmesi, kesinlikle uzak durulması gereken tüm unsurlar açık şekilde belirlenmiştir. Felsefede ise yine hakikat ve varlığın bilgisi merkezi önemde bulunmaktadır. Varlığın nasıl var olduğu, evrenin, zamanın, mekânın nasıl ve niçin oluştuğu, öznenin kuruluşu, kendini ve dahil olduğu tabiatı, evreni bilmesi, bu bilme sürecinin türleri, kademeleri bunların hepsi hakikatin bilgisine ulaşma yolunda felsefenin gündemleri içerisinde yer almaktadır. Hakikat temelinde yorumlanırsa, bu kesişim kümesi bir din olarak İslam'ı ve Muhammed'in konumunu ve öğretilerini İslam felsefesi içerisinde temel bir özellik haline dönüştürmüştür.

İslam felsefesi, genel anlamda İslami kavram ve ilkelerle birlikte gelişen bir felsefedir.<sup>5</sup> Batıdan alınarak İslami çerçeve içinde sentezlenmeye çalışılan felsefenin cazip noktalarının başında mistisizm gelmektedir. İslam filozoflarının gelişimi homojen bir şekilde olmaz. Özellikle farklı ekollerin, yaklaşımların, yorumların, yer yer siyasetin de etkisi ile şiddetli tartışmaların, polemiklerin ön plana çıktığı bu evre oldukça dinamik şekilde yaşanır. İçerik açısından İslam felsefesi geleneğinde Allah'tan başka bir ilahi gücün olmadığına kabulü yani tevhid, Muhammed'in

insanlığı doğru bir yola yöneltmek için gönderilmiş ve görevlendirilmiş bir elçi olduğu kabulü yani nübüvvet ve ölümden sonra hayatın (mead) gerçekliği yorum götürmez şekilde kabul edilmiştir. Dinin temel özelliklerinden olan bu üç önemli unsur, her tür felsefe akımının içerisinde belirleyiciliğini gösterir. Geliştirilen düşüncelerde veya Antik Yunan felsefesinden aktarılan düşünceler içerisinde bu temel 3 özellik her zaman göz önünde bulundurulur ve düşüncenin yapısı bu temeller üzerine inşa edilir. Bu inşa faaliyetine yanaşmayan, bu 3 temel özelliği kabul etmeyen veya yerlerine başka unsurlar kurmaya çalışan çeşitli eklektik görüş ve akımlar İslam coğrafyasında tabana yayılamamış veya yayılmasına izin verilmemiştir.

**Özet olarak Sadık Usta'nın coşku ile "vahiyle felsefenin buluşması" ve buna bağladığı yenilik olarak ortaya koyduğu içerikler, esas olarak Yeni-Platonculuk, Stoacılık, gözden geçirilmiş bir Aristoculuk temelinde harmanlanan ancak son kertede Tanrı, Kuran ve Muhammed'in mutlak hikmetine, yaratıcılıklarına bağlanan bir düşünce iklimi içinde kendini var etmiştir.**

Yer yüzündeki Tanrı veya Tanrının elçisi olarak kabul edilen efendilerin, kralların, sultanların, şeyhlerin ve temsilcisi oldukları baskıcı üretim ilişkilerinin son kertede üst yapıdaki yoğunlaşmış ifade biçimlerinden biri olarak birbirini etkileyen "iki süt kardeşin", şüphesiz bu ilişkilerin gölgesindeki bütün bir feodal dönem ve sonrasında da etkisinin devam ettiğini görmek durumundayız. Öte yandan Sadık Usta'nın belli açılardan rahatsız olduğu -ve kendisinin bilimsellik adına düştüğü hatalı yönelimi de berraklaştıran- içinde Haçlı Seferlerini ve Batının kibirini gördüğü Aydınlanmanın çığır açan ve aklın özgürleşmesi yönünde paradigmayı önemli şekilde değiştiren en önemli atılımlarından birini burada vurgulamak durumundayız.

Rönesans ve Aydınlanmanın açtığı uzamda gözden düşmeye başlayan, geçerliliği ve işlevi çok daha rasyonel şekilde

sorgulanan dini ideolojinin köhnemiş rolünü günümüzde belki de Sadık Usta gibilerin zehirli idealist tarih ve felsefe okumalarının aldığı söylenebilir. Zehirlidir, çünkü bu yönde bir yoğunlaşmanın objektif dünya koşullarında iki miadı dolmuşların (bir yanda kapitalizm-emperyalizm, öte yanda dini ideolojiler ve gerici inanç sistemlerinin) kurduğu bir siyasi-kültürel dikotomi içinde kitlelerin bu kutuplardan birine doğru yönlendirilmelerinde ve esaretin prangalarının kuvvetlendirilmesinde önemli bir işlevi vardır.

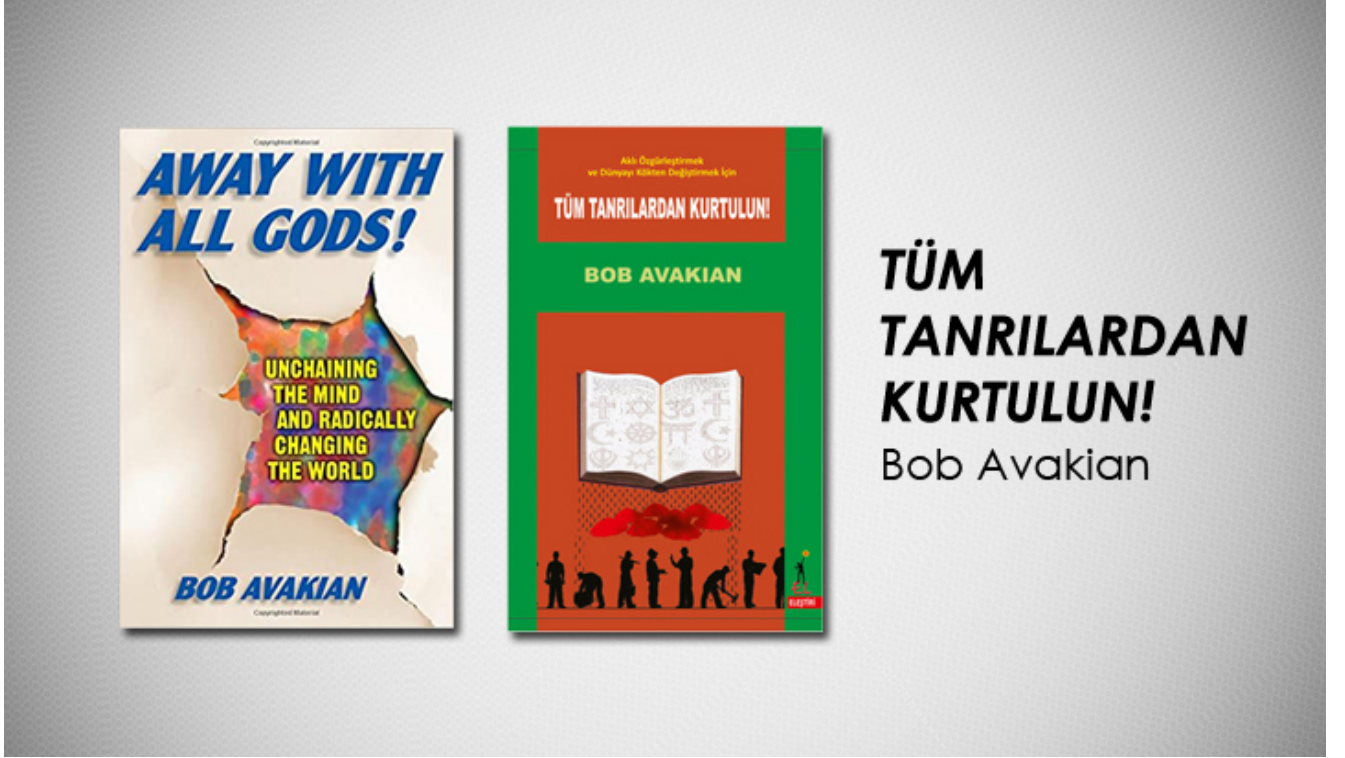
### **Kalpsiz Dünyanın Kalbi ve Dine Güzelleme**

Bu noktada bir kez daha “uygarlık” “tarih” kavramlarına yüklediği idealist temeldeki problemleri anlamlar üzerinden Sadık Usta’nın dine güzellmelerine geliyoruz. Meselenin “dinin sorunu olmadığı, iktidarın sorunu olduğunu” anladıktan sonra Sadık Usta ölümcül vuruşu yapıyor: “Din kalpsiz dünyanın kalbidir”. Sadık Usta’ya göre, ki hangi soldan bahsettiği de meçhuldür, “sol, aslında Marx’ı çok da anlamadı”. Eğer referans noktamız Marx ise söylenecek sözümüz kalmıyor! Fakat burada “ufak” bir itirazımız olacak. Zira doğru bir söz bağlamından koparıldığında metastaz yapabilir. O yüzden Marx’ın yaşadığı dönemin objektif dünyasını, ezilen halk yığınlarını ve dini nasıl ele aldığına dair bir göz atalım.

Mesele şu ki, dinin nasıl “kalpsiz bir dünyanın kalbi” olduğunu tam olarak anlıyoruz. Ancak daha da temelde, Marx gibi bizler de ilk olarak dünyanın “bu korkunç kapitalist şimdiki” haliyle kalpsiz olmasına gerek olmadığını, tarihte ilk kez bu tür bir “teselli ve anlama” ihtiyaç duymayacak, toplumdaki tüm baskıcı ilişkilerin ve fikirlerin fiilen ortadan kaldırılacağı ve kokuünden sokuleceği bir dünya elde etmenin temeli olduğunu kavırıyoruz; ve ikincisi, din bu hedefe bu kökten farklı dünyaya ulaşmanın önünde bir engel olarak durmaktadır ve aslında tarihin bu noktasında insanlığın kurtuluşu üzerinde muazzam bir ağırlık ve prangadır.

Bu kökten farklı dünyayı ortaya çıkarmak, gerçekliği bilmek ve

değiştirmek için tamamen bilimsel ve bilinçli bir yaklaşımı gerektirir; yani var olmayan tanrılara veya diğ r dog uştu  güçlere bel bağlamayı gerektirmez.



Bob Avakian'ın 2014 yılında El Yayınları tarafından Türkçeye kazandırılan "Akli  zg rleştirmek ve Dünyayı Değ rtirmek İçin: Tüm Tanrılardan Kurtulun!" başlıklı çalışması dini ideolojinin bozucu ve köleleştirici etkisine karşı büyük bir rehber sağlamaktadır.

Din, bir yandan bu bilimsel yaklaşıma ve bu dünyayı değiştirmedeki bilinçli eylemlerimize karşı çıkıyor ve bunu karalıyor; diğ r yandan da kurbanları suçlamayı yani en nihayetinde gu ah, utanç, suçluluk ve korku gibi nosyonlarla suç ezilenlerin ve so m r lenlerin üzerine atma fikrini aktif olarak teşvik ediyor. Kadınlar ve eşcinsel bireyler üzerindeki geleneg n zincirlerinin gerici ve orta ağ  fikirleriyle aktif olarak gu lendirilmesine dair din hiç bir şey so lemiyor." <sup>6</sup>

Yine Bob Avakian'ın *Tüm Tanrılardan Kurtulun!* kitabında "kalpsiz dünyanın kalbi" hususu yakından incelenmiş ve üzerine durulmuştur:

“Bu şeylere inanarak yaşamınızı şekillendirdiğinizde ve yaşam yolunuzu bu şekilde çizdiğinizde veya bunun için çaba sarf ettiğinizde acı çekeceksiniz. Kısa vadede geçici bir teselli bulabilirsiniz, fakat bu inanç hareketlerinizi ve dünyaya bakışınızı yönlendirdiği ölçüde temelde gerçeklerden kopuk bir biçimde yaşarsınız. Teselli asla uzun süreli olmayacaktır, çünkü yaşamın gerçekleri sürekli kendisini gösterecektir. Ve böyle bir sistem altında dünyadaki çoğu kişiye sürekli olarak korku getirecektir.”<sup>7</sup>

“Bu dünyada daha iyi bir yaşam için umutlarının kırıldığını hisseden birçok kişi başka bir muhtakel hayatta, daha iyi bir gelecek umut etmeye başlayarak tüm yaşamını o sözüm ona “gelecek hayat”a hazırlanma etrafında organize etmeye çalışmaktadır. Burada sorun olan şey bunun bir hayal olmasıdır. Bu şekilde bir mutluluk veya ızdıraptan kurtuluş arayışı, insanlara aradıkları tatmini getiremez. Bu tür bir dinsel inanın sağladığı rahatlama veya kurtuluş, aynen uyuşturucuda olduğu gibi asla yeterli değildir. Daima yeni bir “doza” ihtiyacınız olur ve bu da çok geçmeden insanlar üzerinde yeni bir prangaya dönüşür.”<sup>8</sup>

Bob Avakian’ın üzerine durduğu ve temeli teşkil eden diğer nokta ise kalpsiz bir dünyanın içerisine hapsedilmek istemiyor olmamızdır. Bu Sadık Usta’nın istediği ile temelden farklıdır. Kapitalist-emperyalizmin açtığı kırım ve dehşetlere karşı insanların dine sarılarak bir teselli bulması, dini bir afyon olarak görmesi, yine bu baskı ve sömürü ilişkilerinin oynadığı temel rol sonucunda gerçekleşir. Öte yandan ise insanlık ilk defa baskı ve sömürü ilişkilerine muhtaç olmaksızın bir topluluk -komünizm- biçiminde yaşamak için hiç olmadığı kadar maddi bir zemine sahiptir.

**Kalpsiz bir dünyada teselli yerine, “kalp” aramak yerine, kalbi olan bir dünya yaratabiliriz. Baskının, sefaletin, ızdırabın, cefanın olmadığı, her türlü gereksiz acının kaldırıldığı ve bu acıları temellendiren, destekleyen ve**

**biçimlendiren sistemlerin, düşünce biçimlerinin olmadığı bir dünya mümkündür ve komünist devrim böylesi bir dünyanın temellerini oluşturmaktadır.**

İnsanlar gerçekliğin doğasını daha derin bir şekilde kavrayabilir, bu temelde gerçekliğin nasıl dönüştürüleceğine dair plan ve politikalar belirleyebilirler. Bunları yapabilmek için “Tanrı Kelamına” veya “ilahi ruhun” rehberliğini ihtiyacımız bulunmuyor. Gerçeği olduğu gibi ve cereyan ettiği gibi anlamak ve kabul etmek, gerçeğin tüm boyutlarını - insan/doğa/madde- bilinçli ve tutarlı bir şekilde ele alan bilimsel bir yöntem ve yaklaşıma ihtiyacımız var. Ve evet, tüm bunlar temelde içinde bulunduğumuz gerçekliği dönüştürmek içindir, teselli bulmak için değil!

---

#### Referanslar:

1 Kaynak için bkz: [Sadık Usta: Batı’da İslam uygarlığına karşı tutum görece aşıldı \(gazeteduvar.com.tr\)](http://gazeteduvar.com.tr)

2 Bob Avakian, *Marksizm ve Aydınlanma*, “Kültür, Sanat, Bilim ve Felsefe Üzerine Gözlemler”, Yordam Kitap, Syf 218-219-220. Bu makalede de vurgulandığı üzere, Marksizmin Aydınlanmayla temelden ayrıştığı noktalardan biri de “Dolayısıyla bu, Marksizmin Aydınlanmanın çekirdek düşüncesinden ya da Aydınlanmayı bütünleyen rasyonalizmden ayrıldığı felsefi olarak önemli bir yöndür. Aynı zamanda da devrimci proletarya, esasen Aydınlanmaya denk düşen burjuvazinin siyasal egemenlik sistemine elbette siyasal olarak karşıdır ve o sistemden köklü bir ayrılmayı temsil eder. Daha özel olarak da, “beyaz ırkın yukuımluluğı” ya da sozüıı ona “daha aydınlanmış ve ilerlemiş” emperyalist sistemin “uygarlaştırma misyonu” vb. adına soııurğeciliğı ve emperyalist tahakkuıı”gerçekleştirme ve haklı gösterme yolu olarak Aydınlanmanın ve onunla ilişkili bilimsel, teknolojik ilerlemelerin kullanılmasına karşıyız. Aydınlanmanın (ve ilişkili şeylerin) uygulanış biçiminin hiç değilse önemli yöıılerinden derin biçimde ayrıldığımız bir başka husus da budur.”

3 Kindi’den, İbn Rüşd’e uzanan Meşşahi filozofların görüşlerinde bu ilk olanın, sebebin, mutlakın, değişmeyen bilgisine yönelik çalışmalar önemli yer tutmaktadır. Aristoteles’in geliştirdiğı metafizik ve mantık alanları büyük oranda bu yöndeki bir

yaklaşımın önemli araçlarından biri olmuştur. Allah'ın varlığı, dini hükümlerinin kendi dellillerinden çıkarılması, ilahi kabul edilen kelamın anlaşılması, hak ile batıl olanın ayrıştırılması gibi konularda mantık ve felsefenin metafizik alanındaki çalışmaları dönemin İslam filozofları için olmazsa olmazdır. İslam terminolojisinde hikmet önceleri Peygamber söylevi ve Kuran'ın eş anlamlısı olarak kullanılmıştır.

[4](#) Alper, Ö.M., İslam Felsefesi'ne Giriş, s. 13

[5](#) Alper, Ö.M., İslam Felsefesi'ne Giriş, s. 15

[6](#) DKP ABD belgeleri arasında yer alan “Mike Ely’ın Dokuz Mektubuna Bir Yanıt”. Kaynak için

bkz: <http://yenikomunizm.com/mike-elyin-dokuz-mektubuna-bir-yanit/>

[7](#) Aklı Özgürleştirmek ve Dünyayı Köklerinden Değiştirmek İçin Tüm Tanrılardan Kurtulun!, Bob Avakian, El Yayınları, sf 235

[8](#) Aklı Özgürleştirmek ve Dünyayı Köklerinden Değiştirmek İçin Tüm Tanrılardan Kurtulun!, Bob Avakian, El Yayınları, sf 237

---

## Ayasofya, Din ve İdeoloji

Erdoğan'ın 17 yıllık iktidarı boyunca ön plana çıkan açıklamaları üzerinde çeşitli çevrelerin hem fikir olduğu bir husus var; Erdoğan'ın dilinin ayrıştııcı olduğu. Aslında bu tartışmanın diğer bir yanı ise “temsil” sorunudur. Zira Erdoğan bir başkan -başbakan, cumhurbaşkanı ya da her neyse- olarak “ulusa seslenen” bir “temsili” layıkıyla yapılmadığı düşünülür. Peki gerçek bu mudur? Yani tüm “ulusu” temsil etmek mümkün mü? Gerçektende ezen ve ezilen sınıfların olduğu bir dünyada “herkesi temsil edebilmek” mümkün müdür?

Bu eleştirilerin altında yatan yöntem, Erdoğan eleştirisini bir el çabukluğuyla sistem sorunundan uzaklaştırarak,

Erdoğan'ın şahsında odaklamak ister. Bu iki memnuniyetsizliğin ifadesidir: Erdoğan memnuniyetsizliği ve sistemin "gerektiği" gibi işletilmemesinin memnuniyetsizliği.

Halbuki durum hiçte çeşitli liberallerin -ve ne yazık ki birçok ilerinin- söylediği gibi Erdoğan'ın temsil edememesiyle ilgili değil. Sorunun özü, hakim sınıfların temsilcisi olarak Erdoğan'ın, kendi sınıf kliğinin ihtiyacına yönelik girişimleridir ve liberaller bu gerçeği bilinçli bir şekilde görmezden gelmek istemektedirler. Erdoğan, emperyalist-kapitalist dünya düzenine bağlı olan birçok çelişkiye içe ve dışa doğru yanıt vermek istemektedir. Ve burada aşkınsal bir temsil değil, hakim sınıfların islamcı kliğinin temsili söz konusudur. Ve tekrar vurgulamak isteriz ki, Erdoğan 17 yıllık iktidarı boyunca bunu yapmıştır.

### **Ayasofya: Mesele Düşman Yaratmak mı?**

Ayasofya tartışmaları TC kuruluşundan beri devam eden bir tartışmadır. Her ne kadar 1935'de "müze" statüsü olsa bile, siyasal islamcılar Ayasofya şahsında yürüttükleri tartışmayı sonlandırmamışlardır. Siyasal islam kitleleri yeniden ideolojize etmek için türban ve Ayasofya sembollerini kullanmıştır.

Ayasofya tartışmasının eleştirilerinden biri de 17 yıldır tek parti hükümeti olan AKP'nin Ayasofya'ya cami statüsü verebilecek gücü varken bunu yapmadığıdır. Ve aslında meselenin "cami" meselesi olmadığı, bir "düşman" öznesi yaratma arzusu olduğudur. Şimdi burada bir dizi problem var. AKP hiç de bir "düşman" özne sıkıntısı yaşamamakta. AKP için siyasal islamın bir çok kanadı da dahil olmak üzere -eski dost Gülen'cileri hatırlayalım- kendisine şu ya da bu oranda "muhalefet" eden herkes "üst akıla" ait, bölücü olarak nitelendirilir. Hatta hakim sınıf saflarından insanlar üzerinde açık baskı uygulamaktan çekinmez. Bundan dolayı CHP'nin milletvekilleri cezaevine atılmaktadır. Bir diğer iddia ise AKP'nin sadece karşıtlıklar üzerinden kendini var

edebildiği hatasıdır. Erdoğan tüm karşıtlıkları iyi kullanabilmektedir. Darbe girişimi için “allahın bir lütfu” olduğu itirafı arsızca kullanılmaktadır. Bu düşünüş biçiminde yatan sorunun temeli, Erdoğan’ın suni bir “düşman özne” arayışı içerisinde göstermek, onun temsil ettiği rejimin küçümsenmesine neden olmaktadır. **Bu bakış açısı, Erdoğan’ın bir külhanbeyi gibi sürdürdüğü rejimin niteliği, etkileri ve toplumda açtığı derin bölünmeler üzerine düşünmekten alı koyar.** Böylece AKP’nin önderliğindeki rejimin toplumu nasıl kutuplaştırdığına, toplum üzerindeki etkilerinin ne olduğuna ve bunlarla nasıl mücadele edilmesi gerektiğine yönelik doğru bir yöntem ve yaklaşımdan uzaklaşmış oluruz.

### **İslam Temelinde Kutuplaştırma**

Çokça itiraz edilenin aksine Erdoğan’ın kendi dilini “ayrıştırıcı” değil, “yeni birleştirici” olarak görmektedir. Erdoğan “Batı değerlerini” ölçüt alan nosyonlardan ziyade, siyasal islamın dilini kullanarak toplumu İslam temelinde kutuplaştırmaktadır. Bundan ötürü “Ayasofya’da Kur’an da okunur, namaz da kılınır. Buna ancak ve ancak aziz milletimiz karar verir” diyebilmektedir. Eğer bu cümleyi bileşenlerine ayıracak olursak; Ayasofya zaten a priori olarak “kuran ve namaz”ın yeri olarak görülmektedir. Bu bir tartışma konusu değildir. Diğer bir husus ise “kuran ve namaz” için karar vermeye teşvik edilen “aziz millet” olgusudur. İnsanların bir karar vermesi talep edilmektedir. “Kuran ve namaz”a karşı mısınız yoksa ondan taraf mı? Bu Erdoğan’ın çok bilinçli olarak kullandığı bir dildir ve başka türlü izah etmek gerekirse AKP’nin toplumu İslamileştirmesinin tutkalına temel teşkil etmektedir.

Geçenlerde gerçekleşen 12. Uluslararası İslam Ekonomisi ve Finansı Konferansı’nda Erdoğan’ın söylemi yine bu yöndedir; “Kıtaların ve kültürlerin kavşağında yer alan İstanbul’umuzu İslami finans ve ekonominin de merkezi yapmayı hedefliyoruz.” Ve böylece Erdoğan, “İslam Dünyası”nda bulunduğu girişimlerle toplumun islamileştirilmesine katkı da bulunuyor ve toplumsal

olarak elde ettiği sonuçlarla “İslam Dünyası”nda daha önemli bir bölgesel aktör olmak istiyor.

Herkesin şunu anlaması gerekir ki Erdoğan’ın “ayrıştırıcı dili” artık sadece kendisine ait değil. TV programlarında ağzından kan damlarcasına komşularının listelerini yapan ve “en az 15-20 tane kelle götürürüz” diyen bir toplam kendisini göstermektedir. Farz edelim ki Erdoğan birleştirici bir dil kullandı, kendi kutuplaştırdığı bu toplum artık Erdoğan’a da tur bindirir durumda. Hatırı sayılır bir taban tutkulu bir gericilikle bu rejimin etrafında seferber olmaktadır ve herhangi bir “birleştirici” dili çok benimsemeyecekleri açıktır ve aksine şimdiye kadar öğrendikleri biçimde devam etmeye de çok istekli durumdadırlar.

**İslamcı-Türkçü dünya görüşünün yeni kurucu unsur olduğu ve bunu açık faşist bir rejim temelinde gerçekleştirdiği Türkiye koşullarında, toplum İslamla yeniden ideolojize edilmektedir. Ayasofya şahsında ortaya çıkan “fetih suresi” tartışması bu yeniden ideolojize etmenin unsurudur.** Müzeden camiye uzanan bu tartışma, tarihi bir yerin statüsünü tartışmaktan ziyade **yeniden tarih yazmanın bir parçası** olarak görülmelidir. Eğer insanlar bu gerici kapandan kurtulmak istiyorlarsa, toplumu devrim temelinde yeniden kutuplaştırmalıdır. Yeni Komünizm’in mimarı ve devrimin önderi **Bob Avakian**’ın da söylediği gibi;

“İki seçeneğimiz var. Ya bütün bunlarla yaşamaya devam edeceğiz ve gelecek kuşaklar da -eğer bir gelecekleri olacaksa- aynısını, hatta daha beterini yaşamaya devam edecek – **veya, devrim yapacağız!**”

---

# Weitling Vakası

**Editörün Notu:** Sitemiz yazarlarından İbrahim Sâlik'in, Wilhelm Weitling şahsında din, idealizm, bilim ve insanlığın kurtuluşu üzerine kaleme aldığı makaleyi okurlarımızla paylaşıyoruz.

---

Almanya'nın Magdeburg kentinde doğan Wilhelm Weitling, 48 kuşağı olarak da bilinen Avrupa'daki devrimci dalganın içerisindeydi, daha sonra Amerika'ya giderek burada şimdiki Iowa eyaletinde Communia olarak bilinen başarısız bir komün denemesinin akabinde sosyal reform savaşımını bırakacak ve astronomi gibi çeşitli alanlara yoğunlaşacaktı. Peki komünizm biliminin gelişimi öncesinde Grrachus Babeouf, çileci Hristiyanlık öğretisi, dayanışmacı toplumsal yapı, Blanquist devrimcilik gibi pek çok farklı doktrin ile eklektik bir teori ortaya atan Weitling neden bu yazının konusu oluyor? 2017 yılında Raoul Peck'in yönettiği Genç Karl Marx filmi, dönemi için önemli olan ancak daha sonra yaşanan deneyimler ile rafa kaldırılan polemiklerden bir tanesine daha değiniyordu. Marx'ın meşhur bir şekilde artık dayanamayarak masaya yumruğunu vurduğu ve ''Cehalet daha şimdiye kadar asla kimseye fayda sağlamamıştır'' diyerek bitirdiği bu polemik aslında, döneminde Marx-Engels'in diğer entelektüeller ile yürüttükleri önemli tartışmalardan başka bir tanesi olmanın yanı sıra bu aynı zamanda uzun yıllardır Marksist mücadelenin ayağına pranga olmuş ve olmaya devam eden pek çok problemlili yaklaşımın da örneklerinden bir tanesiydi. Bundan haftalar önce bir dostumla yaptığım tartışmada kendisi bana Bakunin, Proudhon gibi teorisyenlere karşı yönelttiğim sert eleştirilerin akabinde ''Sence de biraz abartmıyor musun? Sonuçta artık bu insanların çizgilerini takip eden kaç örgüt kaç organizasyon kaldı?'' gibisinden bir şey söylemişti. Şüphesiz haklılık payı olmakla beraber bu dostum, Marksist hareketin farklı katmanlarına sirayet etmiş bu problemlili düşüncelerin mücadelemize vurduğu prangaların farkında değildi... Nitekim şimdiye kadar karşılaşmadığım gibi karşılaşacağımı da sanmadığım bir ''Weitlingçi'' akım görmedim veyahut Carl Wittke gibi tek tük insanların yaptıkları akademik çalışmalar dışında entelijansiya

arasında da gündeme geldiğini görmüş değilim ancak Wilhelm Weitling daha önce de söylediğim üzere ana hatlarıyla bir değil birden fazla problemli yaklaşımın vücut bulmuş haliydi.

Bunları ana hatlarıyla çerçevelemek gerekirse, din-Marksizm ilişkisi, bir bilim olarak Marksizm ve benim tabirimle ''idealizmin dipsiz bataklığı'' olarak çerçeveleyebiliriz. Weitling'in farklı şekillerde savunularını yapan güruh da dahil olmak üzere daha sonra entelektüel zeminde Karl Popper'ın<sup>1</sup> ve Ajith'in<sup>2</sup> doktrinde zuhur bulacak olan ''Marksizmin bir bilim olarak reddiyesi'' nosyonuna dair farklı yaklaşımlar vardı. Popper ve Ajith bu işi gerçekten de entelektüel bir zemine dayamış ve de gerçekten de üstünde çalışılması gereken teorik bir zemin vermişlerdi, nitekim bu çalışma ve bu reddiyenin sağlam bir şekilde eleştirisi ve çürütülmesi gerek Bob Avakian tarafından<sup>3</sup> gerekse de *Ajith Geçmişin Tortusunun Bir Portresi* adlı çalışmada yeni komünizmin taraftarları olan İshak Baran ve KJA tarafından yapılmışlardı, niyetim bu konulardan ziyade Weitling'in savunusu çerçevesinde gerçekleştirilen ucuz bir polemik olarak görebileceğimiz ama üzücü bir şekilde farklı çevrelere sirayet etmiş olan başka bir anlayışı irdelemek. Bu yaklaşıma göre bilimsel sosyalizm, bir bilim olarak komünizm ifadeleri Marx-Engels tarafından ''stratejik'' olarak kullanılmışlardı, aslında Marx ve Engels'in amacı daha ziyade entelektüel rakiplerini bertaraf etmektir, daha sonra bilim yaklaşımı devrimci teoriye tam anlamıyla sirayet edecek, Weitling'in ismi karalanacak, karikatürize edilecekti. Yine bu güruha göre bu anlayış Peck'in yönettiği filme de sirayet etmişti. Bu anlayışın farklı biçimlerde ideolojik bir tasavvurunu sunan *Birikim* dergisi ve onun ''çevresi'' olarak değerlendirebileceğimiz pek çok entelektüelden bir tanesi olan Mete Tunçay, aynı dergiye 2013 yılında yazdığı bir yazıda marksizmin ''bilimsellik'' iddiasından kurtulması gerektiğini çünkü zaten aslında Almanca'da wissenschaftlich kelimesinin ''bilgisel'' anlamına geldiğini ve dolayısıyla bu kelimeye ''fenni'' anlamının yüklenerek doğa bilimlerinin de kapsanmasının hatalı olduğunu söyleyerek, bir adım daha ileriye gitmiş ve Marksizmin bilimsellik iddiasını, ortaçağ Skolastiğinin ilahiyatı, felsefe ile buluşturma çabasına benzeterek abes diyebileceğimiz bir analogi kurmuştur.(bkz.

Birikim, sayı 288, Nisan 2013)

Yine Tunçay'a göre sosyalizm bizim değer tercihlerimize dayanmakta ve bilimsel bir determinizmle sosyalist bir düzenin kendiliğinden geleceğinin mümkün olmadığını söylemektedir. Teleoloji ve bilimsel determinizm, ikisi de marksizmin tali hataları içerisinde mevzilenmiş olsalar dahi bu ikisinin farklarını entelijansiyadan birinin birbirine karıştırmaları ve Marksizmi bu şekilde tahrif edebiliyor olması bir hayli rahatsız edicidir. Şimdi burada bu tali hatalara giriş niteliğinde birer açıklama yapmakta ve de bir paragraf açmakta fayda var, *Devrime ve Devrimin Epistemoloji ile Yöntemin Temel Meseleleriyle İlişkisine Dair Stratejik Yaklaşım* adlı çalışmasında Avakian bu meselelere değinir, yani ''Komünizm hedefi salt bir hedeften mi ibarettir?'' tarihin ''zorunlu'' olarak geleceği bir evre midir veya yadsımanın yadsıması şeklinde son tahlilde dünya ''ister istemez'', ''kesinlikle'' komünizme mi varacaktır şeklindeki teleolojik yaklaşımla ilgilenir. Nitekim bu tali yönelim bir bilim olarak komünizmi, yen komünizmden önce en ileri haline taşıyan Mao'da dahil olmak üzere bütün komünist önderlerde bulunmaktaydı. O halde şimdi ilk soruya geri dönelim yani salt bir hedef midir sorusuna. Tabii ki değildir, çünkü burada bu hedefin kendisi maddi gerçekliğin ve onun çelişik doğasının bilimsel bir analizine dayanmaktadır. Şimdi burada bir mesele daha var, Bob Avakian'ın ısrarla vurguladığı ve tam da bu tali yönelimler ile ilgili olan üç maddenin birbirleriyle olan diyalektik ilişkisi ve bizlerin bunlara bilimsel bir temelde yaklaşma zorunluluğumuz olması; bunlar sırasıyla: komünizmin imkanı, arzulanabilirliği ve zorunluluk noktalarıdır. Burada çok yoğunlaşmış bir biçimde ve tekrar ediyorum, Avakian'ın devamlı olarak üzerinde durduğu üzere bu üç olguyu anlamamanın, gerçek anlamda kavramanın temelinde tam da maddi gerçekliğin, onun çelişikliğinin, bu çelişikliğin neden olduğu hareket, dinamikler ve dönüşümün ve bu bağlamda, nihayetinde dünya çapında komünizme geçişle sonuçlanacak bir devrim hedefini gerçek kılmamanın analizi yatmaktadır. Buradaki kritik olan nokta yani bu üç olgunun birbirleriyle ve maddi gerçeklik ile olan ilişkilerinin doğru anlaşılması, örneğin buradaki zorunluluğun bir çeşit ''doğa yasası'' olmaması, determinist bir tarih anlayışının sonucu olmaması tam aksine dünyanın radikal bir şekilde değiştirilmesi

noktasında bu sistemin reforme edilemeyeceğine bunun, bu sistemin alaşağı edilmesi ve bunun ancak komünist bir devrimle olabileceğinin zorunluluğudur. Yazının ilerleyen bölümlerinde marksizmin bir bilim olarak şekillenişine değineceğim. Aksi yöndeki ''değerler'' çatışmalarının, veyahut bir başka biçimde şekillenen her türlü rölativist siyasi anlayışın yaratacağı ''güçlü olan haklıdır'' problemleri başka bir yazının konusu olmakla beraber, okuru Bob Avakian'ın Yeni Komünizm kitabını veya Karl Popper eleştirisini okumak için bir çağrıda bulunuyorum.) Bu düşüncenin aslında başka farklı formasyonları da yok değil. ''Aydınlanmacı Marksizm'', ''aydınlanmadan kopamayan Marksizm'' gibi düşünceler, Marx'ın idealizmden kopuşunu reddeden düşünceler, eşitlik kavramlarını Descartesçı kartezyende arayan düşünceler, postmodernistlerin ''aydınlanmanın devamı olarak Marksizm'' gibi düşünceler genel olarak eklektik bir biçimde ''sol'' cenahın içerisinde bulunduğu ve gittikçe daha da derine saplandıkları bir bataklık. Süsleyip püsleyip yine aynı şekilde servis ettikleri dogmatizmlerinin Aydınlanma ve entelektüeller ile olan eklektik ilişkisi ayrıca bir yazı gerektirecek olsa da okur bu yazı da bu problemlere yönelik bazı vurgulamalarla karşılaşacaktır.

## **Weitling'in Komünizm Anlayışı ve Hristiyan Teolojisi**

Weitling'in *Fakir Günahkarların Hakikati, Olduğu ve Olması Gerektiği Gibi İnsan Irkı* ve de *Harmoni ve Özgürlüğün Garantileri* kitaplarına bakacak olursa kendisinin komünizm anlayışını da yakalamış oluruz. Öncelikle gözümüze çarpacak olan idealizmin dipsiz bataklığında çırpınan, diyalektik materyalizmin kopuşunu, Marx'ın atılımını ve en önemlisi alt yapı ve üst yapı arasındaki ilişkiyi anlayamamış bir hayalperest vardır karşımızda. Weitling insanlığın mutluluğunun ve tatminini istiyordu ve en temelde de bunun olabilmesi için herkesin eşit olduğu bir sistem tahayyül ediyordu. Ancak Weitling'e göre komünist toplum, arzular ve ''iyiyi üreten amaçlar'' arasındaki harmoniydi ve bu harmoninin kurulamayışı bütün ''kötülüklerin'' kaynağıydı. Aynı zamanda insanlarda ''varolan'' arzuların ve bu arzuların entelektüel ve de mekanik emek ile arasında bir ''denge (balance)'' kurulabilmesi için Weitling'in hayalindeki komünist toplumun kurulabilmesi gerekiyordu. Aslında bu harmoni ve denge

meselesi, arzular ve *raison* (akıl) arasındaki ilişkinin harmonisi, ''iyiyi üreten amaçlar'', ''kötülüklerin'' kaynağı meseleleri çok da yeni sayılmazdı. Nitekim Aristotelesçi külliyyatın Latince çevirileri inanç ve *raison* arasındaki ilişkinin tekrar masaya yatırılmasını gerektirmiş, *modus vivendinin* sarsılmasıyla beraber tekrardan bir ''harmoni'' arayışına girilmişti. Aquinalı Tomas'ın felsefesi Aristoteles'in, İbn-i Sinacı tarzda bir yorumu ve Fransisken tendansıyla birlikte Yunan felsefesini reddetmiş ve yeni *modus vivendi* inanç ve felsefe arasında kurulmuştu. Bunun yıkılabilmesi içinse yeni fiziğin gündeme gelmesi gerekecekti. Latin felsefesi aslında Seneca'dan beri bu meselelerle ilgileniyordu. Özellikle Aquinalı Tomas iyi ve kötünün harmonisinin olması gereken dünya ile pek yakında ilgilenmişti. Öte taraftan Weitling buradan bir eşitlik yakalamak isterken, Hristiyan felsefesinde bu ''ekonomik eşitlik'' yoktu. Nitekim özellikle Tommaso için iyi ve kötü bir arada olmalıydı ve Tomasso tabii ki burada İncil'e dayanmak zorundaydı. İyi ve kötü beraber varolmalılardı çünkü ancak bu şekilde iyiyi, kötüden ve sahteyi, gerçekten ayırt edebilirdik.

''Ya ağacı iyi, meyvesini de iyi sayın; ya da ağacı kötü, meyvesini de kötü sayın. Çünkü her ağaç meyvesinden tanınır. Sizi engerekler soyu! Kötü olan sizler nasıl iyi sözler söyleyebilirsiniz? Çünkü ağız yürekten taşanı söyler. İyi insan içindeki iyilik hazinesinden iyilik, kötü insan içindeki kötülük hazinesinden kötülük çıkarır.'' (Luk 6:43-45) ve de ''Dikenli bitkilerden üzüm, devedikenlerinden incir toplanabilir mi? Bunun gibi, her iyi ağaç iyi meyve verir, kötü ağaç ise kötü meyve verir. İyi ağaç kötü meyve, kötü ağaç da iyi meyve veremez. İyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılır. Böylece sahte peygamberleri meyvelerinden tanıyacaksınız.'' (Luk. 6 :43-45) Yine Hristiyan felsefesinde iyiliğin tohumları tarlaya yani dünyaya insanoğlu tarafından ekilecekti, kötülüğün tohumlarını veren ise iblis idi dolayısıyla harmoniyi kuracak olan O'ydu. Tabi İncil'de bunu iblisin çocuklarını, kötülerini fırına atarak yapıyor olsa da nitekim meselemiz baki ! Tabi şunu da belirtmekte fayda var, Weitling, İsviçre'de tutuklanmasına neden olan kitabıyla ilgili suçlamalarda, İsa'yı komünist ve Meryem'in gayrimeşru çocuğu olarak görmekte vardı. Gerçekten de Weitling'in proto-komünist argümanları ve ''devrime''

giden yoldaki aceleciliğinde bunu yaparken radikal Hristiyanlar ve liberal Katoliklerle eski mahkumlardan oluşan bir ordu kurma fikrinde<sup>4</sup>, apokaliptik bir mesihçi anlayış, İkinci Uyanışçılık göze çarpar. Weitling'in harmonisinin amaçladığı ''komünizm'' anlayışı ise son tahlilde Hristiyan teolojisindeki Adem ve Havva'nın yere düşmeden önceki saflıktaki dünya mitidir. Çünkü o zaman ilk günah işlenmiş, arzular ve de iyiyi üreten amaçlar arasındaki harmoni doğal olarak bozulmuştu. Weitling'in kendisi komünizm ile ilgili olarak şöyle demiştir : ''Komünizm, tanrının hükümdarlığı kadar güçlü ve kaçınılmaz olacak, ve aynı zamanda demokratik özyönetimin mükemmel bir uygulayıcısı olacak ki insanlar hüküm süren tam bir harmoni sayesinde bir yöneticinin dahi olduğuna inanmayacaklar.'' <sup>5</sup>

Evet bu bizim arzuladığımız komünist toplumdan biraz farklı ! Ve yine Weitling, Marx ve Engels'in insanlar arasındaki eşitsizliklerin köküne inmek ve bunun üretim ilişkileri, üretilen artı-değer vb ile olan ilişkilerini anlayabilmek için kullandıkları tarihsel materyalizmin aksine Weitling meseleyi harmonide ve bireyler arasındaki ihtilaflarda görüyordu. 1847 yılında yayınladığı *Fakir Günahkarların Hakikati*, kitabında da Weitling komünizmin kökenini Hristiyanlığa inerek bulmaya çalışıyordu. Weitling bireyler arasındaki eşitsizlikleri görüyordu, ona göre insanlar entelektüel açıdan, duygusal açıdanda ve pek çok başka alanda da eşit değildi ve Weitling buradan bu ihtilaflardan hem sorunun kaynağını hem de gelişmenin(progress) ana nedenini bulmuştu. Weitling ''komünizmi'' bu ikisi arasındaki dengeyi sağlayabilmek, güçlerini eşit bir şekilde kullanabilmek için istiyordu. Ve tabii ki başarmak istediği toplumun ekonomik açıdan özgürleşmezse politik ajandayı ilerletemeyeceğinin farkındaydı. Tabi yazdığı anayasalarda (Weitling pek çok sayıda anayasa taslağı kaleme almıştı) toplumun emeğin eşit dağılımı ve eşit tüketimi çerçevesinde yaşadığı bir toplum tahayyül etmişti. Bu anayasayı burada yeterince incelemeye vaktimiz olmamakla birlikte Weitling, imrenmenin yok olacağı dolayısıyla herkesin keyifle çalışacağı ve efektifliğin yüzde üç yüz artacağını yazıyordu... Alt yapı ve üst yapı arasındaki ilişki Mao'da bile bu kadar kuvvetli dile getirilmemişti (!) Büyük ölçüde tüm özel mülkiyetlerin ve şahsi mülkiyetlerin olmadığı, kooperatif ekonomik yapılanmanın

olduğu bu ütöpic toplulmda dikkat çeken naçizane şey ise kanımca bu ütopyanın administratit organıdır. Nitekim Weitling, onlarca bürokratik kurumun başın Trio dediğı bir liderlik koyar ve onun için bu liderlik, Plato'nun filozof-kralı gibidir. Çünkü Weitling mülkiyeti komünal olarak tahayyül etmesine rağmen, ''dehanın'', ''aklın (raison)'' ve de ''üstün yeteneğın'' bunlardan kopuk olduğunu düşünmektedir. En hafifletilmiş tabiriyle söylemek gerekirse Weitling üretim ilişkileri ve üstyapı bağlantısını anlamada fena halde sınıfta kalmıştır ! Komünist Manifesto'da Marx ve Engels'in yazdıkları gibi : *''Hristiyan çileciliğine sosyalist bir renk vermekten daha kolay şey yoktur. Hristiyanlık özel mülkiyete karşı, evliliğe karşı, devlete karşı çıkmamış mıdır? Bunların yerine yardımseverliği ve yoksulluğu, evlenmemeyi ve nefse eza etmeyi, manastır sosyalizmi, rahibin, aristokratın kin dolu kıskançlığını takdis ettiğı kutsal sudan başka bir şey değildir.''*<sup>6</sup>

Pek tabi Weitling toplumdaki eşitsizlikleri görebiliyordu ama ne kapitalizmin gelişimini, oluşumunu ne de ekonomi-politiğini anlıyordu. Duygulara ve kalplere hitap etmek istemişti, nitekim bunbaşarmıştı da, kayda değer bir kitlesi vardı, proleterler arasında bir figürdü. Ancak Weitling temelde çok büyük hatayı insan ruhu fenomeninde yapmış, insanın doğuşundan itibaren ''iyi'' olduğunu ve kendini feda etme potansiyeli olduğunu düşünmüştü, Weitling'e göre verili bir insan doğası vardı, ve bununla da kalmıyordu bu feda ve ''iyiye'' dayanan doğayı açığa çıkarmanın ahlak ve din olduğunu düşünmüştü. Ve istediğı ''komünizme'' ulaşmak için dini kullanmak istemişti ki böylece iyi yürekli Hristiyanlara layık eşit bir hayat sürülebilsin, insanlar karanlıktan çıkabilsindi. Ancak Engels'in Anti Dühring'de yazmış olduğu şu cümlelerin doğruluğı, Weitling'in hayalperestliğinden ziyade realiteye tekabül etmektedir :

*''Hristiyanlık, bütün insanlar arasında yalnızca bir eşitlikten, kendi köleler ve ezilenler dini olma niteliğine tastamam uygun düşen eşit ilk günah eşitliğinden başka bir eşitlik tanımadı.''*<sup>7</sup> Ancak dinin toplumsal olarak böyle bir konumu olduğunu, buna benzer bir yerinin olduğunu sadece Weitling anlamamıştı. Aynı şekilde Feurbach'tan, Marx'a kadar bu konu açıklığa kavuşmuştu. Ancak Feurbach'ın ve

Weitling'in aksine, Marx ''dinsel duygunun'' veya ''dinsel özün'' aslında kendisinin bir toplumsal ürün olduğunu ve tahlil ettiği soyut bireyin, belirli bir toplumsal biçime ait olduğunu görmüştü. Bunu basit bir insan özüne, bireylerin kendiliğinden bir şekilde doğalarında bulunan bir soyutlama olmadığını saptamıştı.<sup>8</sup> Burada değinilmesi gereken iki mesele var, günümüzde bunların ikisiyle karşı karşıyayız. Bir tanesi ayağımızdaki en temel prangalardan kendiliğindencilik ile ilgili. Bir taraftan Weitling gibi ''radikallerin'', Marx'ın Manifestoda ki tabiriyle manastır sosyalizmlerini Türkiye ''solunda'' da görebilmek gerekiyor. Bugün-hayır örgütlenme amaçlı değil- yapılan cemevi sosyalizmi, cami sosyalizminin bundan kültürel ve coğrafi farklılıklar dışında farkı olmadığını görmek, son tahlilde bütün zincirlerinden kurtulmuş bir dünyaya duyduğumuz arzunun, 4Bütünler doğrultusunda verilmesi gereken kararlı mücadelenin önünde bir engeldir. Burada altının çizilmesi gereken şey ise, dine inanan insanların bu harekete katılamayacakları değildir. Tıpkı Bob Avakian'ın da söylediği gibi,

*Vaizlerle de olduğu kadar herkesle baskıya ve adaletsizliğe karşı mücadele de birleşmek önemli ve gereklidir. Ayrıca devrime ilgi duyan ve hala dini görüşleri olan insanlarda kabul edilir ve mücadeleye dahil olurlar. Aynı zamanda da insanları tutarlı bilimsel bir yaklaşıma kazandırmak için bir mücadele de gereklidir, böylece insanlar tanrının olmadığını ve sözde bir tanrıya inanmanın ve onu ezilmiş insanlığın kurtarıcısı olarak görmenin gerçek bir çözüme ulaştıramayacağını ve nihai olarak insanları bu merhametsiz sistemin ''merhametine'' bırakacağını anlasınlar. Pek çok dindar insan bilimin sonuçlarını kabul ettiklerini söylerler (en azından çoğunu), ancak aynı zamanda bilimin sınırları olduğunu ve bilimden daha yüce bir şeyin var olduğunu söylerler, ''inancın''. Ancak ''inanç'', şeylere inanmak, kanıtların, incelenerek gerçekliği göstermesi sonucu, ve bu sonuçların maddi dünyada denenmeleri sonucu doğru olmazlar<sup>9</sup> Bizim bugün gözlemlediğimiz durum maalesef bu durumun tam tersidir, geçmişte Şafak revizyonistlerinin ellerinden düşürmediği ''Sol' Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı'' bugün ''solun'' başka cenahlarının elinde mundar olmakta, kendiliğindencilik, din güzellemeleleri, mitolojiler yani kısacası*

prangalar insanlığın kurtuluşunun önündeki engeller oldukları gibi kabul edilmektedir. Şimdi gelin şu kalpsiz dünyanın kalbi din mefhumuna bir bakalım. Öncelikle okur beni mazur görsün, bu cümlenin birebir geçtiği biraz uzun bir alıntı yapacağım:

*''Dinsel açlık, bir yandan gerçek açlığın dışavurumu, bir yandan da gerçek açlığa karşı protestodur. Yaratığı bunaltan içli bir ezgi olan din, tinin dışlandığı toplumsal koşulların tini, kalbi olmayan bir dünyanın ruhudur. O, halkların afyonudur. (Sie ist das Opium des Volks.)*

*Dini, halkın bu aldatıcı mutluluğunu ortadan kaldırmak, halkın gerçek mutluluğunu istemektir. Onun durumu konusunda yanılsamalardan vazgeçmesini istemektir. Öyleyse dinin eleştirisi, tohum olarak halesi din olan bu gözyaşları vadisinin eleştirisidir. Eleştiri, zincirlerin üstünü örten imgesel çiçeklerin yapraklarını yoldu ; bunu, insanı imgelem gücü olmayan, umudu kıran zincirler taşıması için değil, zincirlerini atması ve yaşamın çiçeklerini derlemesi için yaptı. Dinin eleştirisi, insanın yanılsamadan kurtulmuş ve akıl çağına gelmiş bir insan olarak kendi gerçekliğini düşünmesi, kendi gerçekliğini etkilemesi, onu biçimlendirmesi için, kendi çevresinde dönmesi için insanı yanılsamadan kurtarır. Din, insan kendi çevresinde dönmediği sürece, insanın çevresinde dönen yanılsamalı güneşten başka bir şey değildir.*

**Öyleyse tarihin görevi, gerçekliğin ötesindeki dünya bir kez ortadan kalktıktan sonra, bu dünyanın gerçekliğini kurmaktır.**<sup>10</sup>

## **Komünizmin Temelleri ve Bir Bilim Olarak Komünizm**

**Öyleyse şimdi incelenmesi gereken mesele komünizmin dini veyahut akıl dışı, aşkın bir temelini** olmadığı gayet maddi bir temelini olduğu ve ne olup ne olmadığı meselesine bir giriş yapalım. Engels bu süreci gayet iyi açıklamıştır, o Ütopyadan Bilime Sosyalizmin Gelişimi ve Anti Dühring’de bütün bu süreci, komünizmin bir bilim olarak gelişmesinin sürecini bütün bir kronolojide anlatır ve ekler, *''Bu iki büyük keşfi, hem materyalist tarih kavrayışını hem de kapitalist üretimin sırrının artık değer aracılığıyla açığa çıkarılmasını Marx’a*

borçluyuz. Bunlarla birlikte sosyalizm bir bilim oldu ; şimdi ilk yapılması gereken şey, tüm ayrıntıları üzerinde çalışarak onu geliştirmekti.’’<sup>11</sup> Nitekim komünizm bilimi en basit tabiriyle hakikati anlamak ve değiştirmenin bilimidir, öznesi de toplumdur. Bir bilimin temeli de tabii ki din veya çeşitli ahlaki değer mefhumları değildir. Bilimin maddi temeli vardır. Yanlışlanabilir olmalıdır ve objektif realiteye tekabül etmelidir. Ne dünyanın düz olduğu ne de öküzün boynuzları üzerinde olduğu, hayır bunlar şeyleri olduğu gibi anlamamak, kabullenmemek, kitlelerin dünyayı olduğu haliyle anlamasının ve değiştirmesinin önündeki engellerdir. Tıpkı Weitling gibi, özellikle de İbrahimi dinlerin feodal tutkularından komünist düşünceler yaratmaya çalışmak pek kolay ama bir o kadar da abestir. Nitekim komünizmin kendisinin tarih sahnesinde ortaya çıkışı da maddi temelleri olan bir şeydir, tamamen rastlantısal değildir, önceden çizilmişliğinin aksine toplumun ve dünyanın bugün geldiği durum rastlantısallık ve gereklilik arasındaki süregiden diyalektik ilişkinin bir ürünüdür. Ve evet ‘’...bir bağlamda kaza eseri olan şeyin başka bir bağlamda gereklilik olduğu (bunun tersinin de geçerli olduğu) yolundaki daimi gerçek vardır ; ve hiçbir şey önceden belirlenmiş ya da ortaya çıktığı gibi ortaya çıkmak zorunda olmamasına rağmen, tüm bu süreçte etkili olan belirli altta yatan nedenler ve güçler vardır. Esasen dinsel olan tüm bu anlayışları isteyerek ve kararlılıkla bir yana bırakmalı ve memnuniyetle reddetmeliyiz ; dinsel zihniyeti komünist hareketin içinden olduğu kadar eninde sonunda bir bütün olarak toplumun içinden de söküp atmalıyız–ama özellikle şu anda kendi saflarımızda bu eğilimlerle mücadele etmeliyiz.’’<sup>12</sup>

## Sonuç Olarak

Sonuç olarak yazımızın başında da belirttiğimiz üzere Weitling’in düşünceleri, yani en basit haliyle bunu tek bir çelişki olarak söylemek gerekirse, ‘’tanrının sol eli’’ anlayışı yani aslında Tanrı’nın hem bir sol hem de bir sağ eli olduğu anlayışının, bu sol elin çeşitli pozitif unsurlara delalet etmesi; şefkatli, sevgi dolu, adaletli, yoksullarla ilgilenen tanrı öteki tarafta ise; kin ve gazap dolu, baskıcı tanrı anlayışıyla karşı karşıya gelmekteyiz. Burada kritik öneme sahip olan nokta aslında böyle bir şeyin varolmadığıdır,

bunun objektif olarak iyi bir örneği Kuranda geçen ‘‘Mülk Allahın’dır’’ şeklindeki anlayışın hem ‘‘anti-kapitalist’’ olduğunu söyleyen din ve çeşitli ‘‘sol’’ anlayışlar ile bağlantılar kurmaya çalışan eklektik anlayışın yanında, siyasal İslam’ın da bu söylemi rahatlıkla kullanabilmesi, Erdoğan’ın ‘‘vahşi kapitalizme’’ karşı savaş açabilmesi, Siyasal İslam’ın, oryantalist düşünceye taş çıkartacak şekilde kalkınmacı, ilerlemeci bir retorikle bütünleşebilmesi bunun iyi bir örneğidir. Bunu basit bir şekilde Erdoğan’ın ‘‘popülist’’ diline indirgemek, en basit tabiriyle siyasal İslam’ı anlayamamak veyahut tekrar eden bir şekilde ‘‘Weitlingci’’ anlayışın kucağına düşmektir. Bu

yaklaşım, Bob Avakian’ın *Tüm Tanrılardan Kurtulun* adlı eserinde adlandırdığı ‘‘açık büfe’’ anlayışıdır. Şimdi bunu biraz daha irdeleyelim. Öncelikle bu ‘‘açık büfeci’’ anlayış özellikle de ‘‘anti-kapitalist’’ (her ne demekse?) dindar (herhangi bir din olabilir) bir çevrede bariz bir şekilde dinde, Tanrı’nın, Allah’ın ya da adını ne koyarsanız koyun aşkın bir gücün söylemlerinde, yazınlarında metafizik keskin bir çizgi çeker. İşte bu ‘‘metafizik’’ diyebileceğimiz keskin çizgi, realitede tanrının sol veya sağ eli olarak zuhur bulur. Yani bir yandan ebeveynlerine karşı gelen çocukların taşlanabileceğinden bahseden bir kitaptan, İsa’nın yoksullara nasıl yardım ettiğine, ne kadar da zenginlik karşıtı olduğuna dair bir söyleme geçen- evet ikisi de aynı kitapta bulunabilir- bu retoriğin iki farklı problemi vardır. Birincisi apaçıktır ki, görüleni görünmez kılmaya çalışmakta yani işte tam da bu noktada, market alışverişi yapar gibi, bir paket ondan bir paket bundan demekle, Tanrı’nın kelamının istediği bölümünü kullanmaktadır, bu zaten başlı başına kendisiyle de çelişen bir yaklaşımdır. Weitling gibi veyahut ‘‘anti-kapitalist’’ dini bütün insanlar gibi, din aracılığıyla ütöpik toplumlar tasarlama fikri son tahlilde işin ekonomi-politiğinde dağıtım noktasına odaklanır, ancak en basit anlamıyla dile getirmek gerekirse dağıtımı belirleyen, üretimin biçimidir. Bir dağıtım sistemi, üretim sisteminden bağımsız olarak işleyemeyeceği gibi, bir üretim sistemi de bir dağıtım sistemine tekabül etmektedir. Bu kapitalizmin temelinde toplumsal üretimin şahsi temellükçe gaspına dayanan üretim biçiminden kaynaklı bir dağıtım biçimidir, ve bu üretim biçimi bir devrim ile alaşağı

edilmeden dağıtım biçimi de değişemeyecektir. Tabii ki bu devrim de insanlığın ayağına vurulan tüm prangalardan özgürleştirecek olan gerçek bir komünist devrim ile mümkündür, bir dini yazından çıkartılan bir ''ekonomi-politik'' ile değil! Son tahlilde, ''tanrının sol eli'' mevzusundan bahseden kişiler, dinin baskıyı hafifleten ve kitleler üzerinde pozitif bir rolü olduğunu düşünen kimseler, feodal toplumdan, manastır sosyalizminden ''komünist'' hayaller türeten kimseler haksızdırlar. Tıpkı feodal toplumlarda kilise ve din yüzyıllar boyunca baskıyı hafifleten ve etkisini azaltan bir unsur değil, halk yığınları üzerindeki baskıyı ve yaşanan sefaleti artıran muazzam bir ağırlık olmuştur.<sup>13</sup> cümlesinde Avakian'ın keskin bir biçimde dile getirdiği gibi bu gerçek, kendisini dinlerin bütün reform girişimlerinde son tahlilde yönetici sınıflar ile girdikleri uzlaşma yoluyla beraber<sup>14</sup> tarihin ilerleyişinde de göstermektedir. Nitekim, Avakian'dan aktarmak gerekirse :

Marx ve Engels, Komünist Manifesto'da kapitalist sömürünün çıplak ifadesine ilişkin isabetli cümlelerinde ve genel kapitalizm eleştirilerinde geçmişe, halk yığınlarına yönelik bitip tükenmek bilmeyen bir dehşetle nitelenen feodalizmin pastoral, idealize edilmiş romantik görüntüsüne değil, tam tersine geleceğe, kapitalizmi **ve tüm sömürü ve baskı sistemlerini**, bunların dekorlarını, mazeretlerini ve rasyonalizasyonlarını yıkıp, insanlığı çok daha öteye taşımaya bakıyorlardı.<sup>15</sup> Ve şimdi bizlerin komünistlerin, yani dünya halklarını, kitleleri bütün baskılardan ve bütün sömürü biçimlerinden kurtarmak isteyen, dünyayı olduğu haliyle, maddeyi hareket haliyle anlamakla yetinmeyen ancak onu radikal bir şekilde değiştirmek isteyen bizlerin yaklaşımı Marx'ın tabiriyle ''kalpsiz dünyanın kalbi olan din'' tesellisine ihtiyaç duymayacakları bir dünya yaratmaktır çünkü **gerçek bir devrim ile 4Bütünler temelinde yürüteceğimiz olan bu kararlı mücadele yoksulluk ve baskı ve bunlarla ilişkili olan her türlü gereksiz acı, bu acıyı güçlendiren fikirler ve kültürle birlikte sonsuza dek ortadan kalkacak ve kökünden silinecektir.**<sup>16</sup> Ve hadi şunun altını bir kere daha bütün kararlılığımızla çizelim: **Fakat bunu yapmak için gerçeği olduğu gibi kabul etmeliyiz.** Gerçeği, insan toplumu ve doğayla ilgili gerçeği bilinçli ve tutarlı bir bilimsel bakış açısı ve

yöntemle ele almalı ve dönüştürmeliyiz. Önemli olan şudur: **İnsanlık tarihinde ilk kez bunu yapma imkanı vardır**. Bununla karşılaştırıldığında dini öğreti ve gelenekle gerçeğin dinsel yoldan algılanışı çok gerilerde kalır–ve aslında insanlık için ilk kez mümkün olan şeyden uzaklaştırır.<sup>17</sup>

Ve işte şimdi tam da gerçek bir devrim yapmak ve toplumu ve bütün üstyapıyı radikal bir şekilde değiştirmek için ihtiyacımız olan maddi zemine, önderliğe, bilimsel yöntem ve yaklaşıma sahipken, bizlerin bu meseleye Marx'ın, Weitling ile o meşhur yemekte masaya yumruğunu vurması gibi yaklaşmamız gerekmektedir. Bugün ''Tanrının Sol Eli'', kitlelerin maneviyatı, kitlelerin kendiğilindenliği eliyle yüceltilmeye devam eden bu anlayışa karşı bizlerin, dünyayı gerçekten varolduğu maddi zeminde gerçek bir devrim ile radikal bir şekilde değiştirmek isteyen bizlerin bütün gerici ve baskıcı düşüncelere karşı masaya yumruğunu vurması gerekmektedir!. İnsanlığın bir bütün olarak tüm zincirlerinden kurtulabilmesi için bu mücadele de olabildiğine keskin bir şekilde yürütülmelidir!

Bu mücadeleye omuz veren ve verecek olan tüm yoldaşlar, **AKLI ÖZGÜRLEŞTİRMEK VE DÜNYAYI KÖKTEN DEĞİŞTİRMEK İÇİN TÜM TANRILARDAN KURTULUN!**

---

#### Referanslar:

<sup>1</sup> Popper K. , The Poverty of Historicism, Routledge Classics, ve ayrıca bkz Popper K. , Açık Toplum ve

Düşmanları, Liberte

<sup>2</sup> Ajith, Against Avakianism

<sup>3</sup> Avakian Bob . , Kültür, Sanat, Bilim ve Felsefe Üzerine (2008), Yordam Yayınları, ayrıca bakınız T. Rajko, Bilim

Felsefesi ve Bir Bilim Olarak Komünizm Üzerine Bazı Notlar

<sup>4</sup> Aktaran, Hunt, Marx's General

[5](#)Aktaran Wittke C. , The Utopian Communist A Biography of Wilhelm Weitling a Nineteenth Century Reformer

[6](#)Marx K.- Engels F. , Komünist Manifesto (2002) Sol Yayınları

[7](#)Engels. F, Anti Dühring, Sol Yayınları

[8](#)K. Marx-F. Engels, Alman İdeolojisinin Eleştirisi, Sol Yayınları, 1999

[9](#)Why We Need An Actual Revolution and How Can We Make It, Bob Avakian'ın konuşması

[10](#)Marx K.(1997), Hegel'in Hukuk Felsefesinin Eleştirisi, Sol Yayınları,

[11](#)Engels F. , Ütopyadan Bilime Sosyalizmin Gelişimi (2018), Yordam Yayınları, çev Erkin Özalp

[12](#)Avakian Bob. , Kültür, Sanat, Bilim ve Felsefe Üzerine (2008), Yordam Yayınları, çev. Şükrü Alpagut,

[13](#) Avakian. Bob, Tüm Tanrılardan Kurtulun (2008), El Yayınları, çev Neşenur Domaniç

Yazarın notu : Weitling'in eserleri Türkçeye çevrilmemiş olduklarından dolayı, eserlerin orijinal adlarından

kendim çevirmeyi tercih ettim.

[14](#) Bunun kuvvetli bir örneğini Friedrich Engels, Alman Köylü Savaşları adlı eserinde Lutherci reform hareketi üzerinden inceler. Yine aynı şekilde Engels'in, Bauer üzerine yazdığı yazılarda da bu tesirler, ve yine başka pek çok eserinde yaptığı incelemelerde gerek Lutherci reform hareketinin gerek Calvinistlerin, vb. son tahlilde kitlelerin ayaklarındaki prangaları çıkartmaktan ziyade farklı bir biçimde taktıklarını veyahut direkt olarak sistemle uzlaşmayı tercih ettiklerini inceler.

[15](#)Avakian. Bob, Tüm Tanrılardan Kurtulun (2008), El Yayınları, çev Neşenur Domaniç

[16](#)Avakian. Bob, Tüm Tanrılardan Kurtulun (2008), El Yayınları, çev Neşenur Domaniç

[17](#)Avakian. Bob, Tüm Tanrılardan Kurtulun (2008), El Yayınları, çev Neşenur Domaniç

---

# Dinin Olmadığı Bir Ahlak, Gerçek Kurtuluştur

**Editörün Notu:** Çevirisini sunduğumuz Bob Avakian'ın aşağıdaki makalesi 1 Haziran 2020 tarihinde revcom.us web sitesinde yayınlanmıştır.

Kaynak

için

bkz:

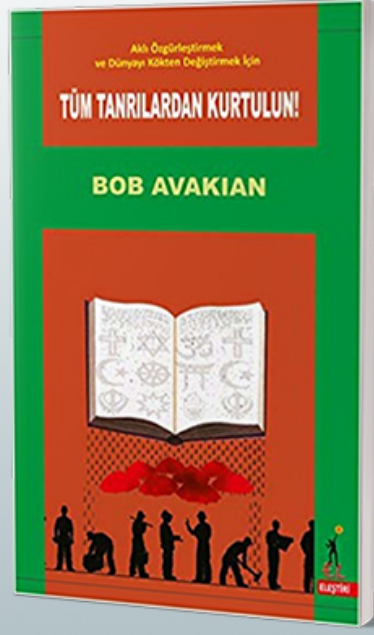
<https://revcom.us/a/650/bob-avakian-morality-without-religion-en.html>

---

Bir süre önce *Mental Kölelikten ve Bütün Baskılardan Kurtulun* adlı makalemi okuyan ve Chicago'nun batısından gelen birinin şöyle bir soru yönelttiğini duydum: **“Eğer dine inanmıyorsak, o halde ahlaki anlayışımız nereden geliyor?”**

Bu soru, Tanrı olmadan iyi olabilir miyiz sorusunun bir başka biçimidir. Daha önce de söylediğim gibi: **Tanrısız iyi olabilmek zorundayız, çünkü Tanrı yok!**

Ancak işin biraz daha derinine inelim. Öncelikle şunu belirtmek gerekiyor; İncil'deki ahlak anlayışı iyi bir ahlak anlayışı değildir, bu köleliği tutmaya devam etmenin, kadınların bastırılmasının ve şiddete maruz kalmasının ve bütün diğer dehşetleri içeren bir ahlak anlayışıdır. Bu hakikat, Kuran ve diğer bütün büyük dinlerin yazınları için de geçerlidir (Eğer buna inanmıyorsanız, gidin ve “*Aklı Özgürleştirmek ve Dünyayı Kökten Değiştirmek İçin Tüm Tanrılardan Kurtulun!*” isimli kitabıma bakın, hatta bununla da yetinmeyin, gidin ve o yazıtları bizzat kendiniz okuyun)



Ancak şu soru hala önemli bir soru: “Eğer dine inanmıyorsak, ahlakımız nereden geliyor?” Bunun cevabı *bütün ahlaki normların insanlardan, içerisinde yaşadıkları toplumdan ve dünyadan geldiğidir*. Bütün dini yazıtlar belirli bir toplumda, belirli bir zamanda yaşayan belirli insanlar tarafından yazılmışlardır ve bir anlamda yazıldıkları dönemin bir aynası olma niteliği taşırlar. İşte bu yüzden şu önemli örneği bir kere daha vermek gerekir; monoteistik dinler yani Hristiyanlık, Yahudilik ve İslam gibi tek tanrılı dinler, ataerkil ve erkek üstünlükçüsüdür (Tanrı, ataerkil bir bağlamın içerisinde erkek olarak konuşur, ‘‘Lord’’, ‘‘Baba’’ vb.) Üzerlerinde durulan ve ısrar edilen ilişkiler, ataerkil ve erkek üstünlemecisi ilişkilerdir, bu ilişkilerde kadın aşağı bir konumda tutulur ve bu genellikle şiddetli bir şekilde uygulanır. Bu yazıtların hepsi, ataerkil ve erkeklerin üstün konumda bulundukları toplumlarda yaşayan insanlar tarafından yazılmışlardır ve dolayısıyla bu yazılanların, yazıldıkları zamana dair olan toplumun da yansımalarıdır. *Herhangi verili bir zamanda, belirli bir toplumdaki baskın olan ahlak anlayışı, o toplumun içerisinde varolan ilişki koşullarının bir yansımasıdır.*

**Öne çıkmalı ve insanlığın serpilebilmesi için her anlamda hem mümkün hem de gerekli olan, insanların bir kısmının aşağıda kaldıkları bir kısmının da onların üzerlerinden yükselmedikleri, sömürünün, eşitsizliklerin ve baskının olmadığı komünist bir dünya için doğru bir çizgide, böyle bir toplum için gerekli bir ahlak çizgisinde insanları kazanmalıyız.**

Bu noktaya daha sonra değineceğim ama öncelikle, ahlakın insanların yaşadıkları toplumun bir yansıması olduğu noktasına biraz daha göz atalım. Bunun önemli örneklerinden bir tanesi, kölelik bu ülkede hala varken ve bu ülkenin zenginliğinin gelişmesinde önemli bir rol oynarken, kölecilikten kar elde edenler köleciliğin ''ahlaki'' olduğu fikrini pompaladılar. Kölelere aşağı varlıklar olarak bakılıyordu ve acımasızca sömürölüp, ezilerken onları medenileşebilmek için sahiplerinin rehberliğine ihtiyaçları olduğu iddia ediliyordu. Ve bu köle sahipleri, yaptıkları şeyi meşrulaştırmak için, köleliği savunan İncil'i kullandılar. Ancak işler ilerledikçe, ülkenin bir bölümünde kölelik hala meşru olmaya devam ederken ve ekonomik büyümede ciddi bir rol oynamamaya başlarken, kapitalistler sahneye çıkıyordu, kapitalistlerin servetleri ise farkı biçimlerdeki sömürölere dayanıyordu (kelimenin tam anlamıyla insanlara sahip olmamakla birlikte, onların emeklerinin kullanılması, çocuklar da dahil olmak üzere korkunç koşullarda saatlerce açlık sınırında bir maaş ile çalıştırılması gibi) Zaman içerisinde, genellikle Kuzey'de konuşlanan kapitalistler ve Güney'de bulunan köle sahipleri ile arasındaki çelişkiler oldukça keskinleşti ve çelişkiler kontrol edilemeyecek bir hal aldı. Ve en sonunda çıkarları temelindeki anlaşmazlıkları keskinleşti, derinleşti ve İç Savaş'a sebebiyet verdi. Bu koşullar altında köle sahiplerinin olduğu Güney Konfederasyonuna karşı bir savaş veren Abraham Lincoln önderliğindeki Kuzey Birliği, savaşı kazanabilmek için köleleri özgürleştirmek zorunda olduklarını fark ettiler, ve işte bu anda köleliğin yanlış olduğu, *ahlaksızca* olduğu fikrini yaymaya başladılar.

İşte bu nokta da başka önemli bir noktaya gelir: Ahlak, insanların yaşadıkları realiteyi -toplumu ve dünyayı- yansıtır, **ancak bu realite çelişkilerle doludur**. Bu ülkenin tarihinde başka bir örnek vermek gerekirse, İngiltere'den bağımsızlıklarını almak için tutuşan bu ülkenin kurucuları, Bağımsızlık Bildirgesinde ''bütün erkeklerin eşit olarak yaratıldıklarını'' iddia ettiler. Ancak burada da çok keskin bir çelişki vardı: Bu sözlerin yazarlarından olan Thomas Jefferson'ın kendisi bir köle sahibiydi ve ülke çapında köleciliğin yayılması ve arttırılması ile köle sahiplerinin çıkarlarını savunmuş birisiydi. Ancak bu çelişkiye rağmen -bütün insanların eşit olarak yaratıldıkları ve kölecilik gerçekliği- bu bildirge kabul edildi, köleliğe bununla karşı gelindi ve köleliğin *bitirilmesi* için savaşta kullanıldı. Aynısı kadın hakları mücadelesi için de geçerlidir. Eğer bütün *erkekler* eşit olarak yaratıldıysa ve eğer bu bir çeşit "evrensel" bir prensipse, tüm zamanlarda ve durumlarda geçerliyse *o halde neden aynısını kadınlar içinde uygulayamıyoruz?*

Bugün insanlık kapitalist-emperyalist sistemin sınırları içerisinde yaşıyor. Bu sistem bir sömürü sistemidir, doğrudan köleci değildir (buna rağmen şu da bir gerçek ki, şu an da dünyada köleliğin gerçek ve korkunç formları, seks ticareti ve milyonlarca kadının köleleştirilmeleri de dahil olmak üzere kendisini göstermektedir.) Yani aslına bakacak olursak bugün eğitim sistemi de dahil olmak üzere toplumun majör kurumları ile öne çıkartılan ahlak anlayışı bu sistemin kendisini -sömürü ve baskı sistemini- meşrulaştırmaya çalışır. Zamanında köle sahiplerinin kendi sistemleri için yaptığı gibi bu sistemin, yani kapitalist-emperyalist sistemin iyi olduğunu, en iyi sistem olduğunu ve hatta bundan yararlanan aşırı zenginler için değil ama sömürülen, sefil ve acınası konumlarda tutulan ve devamlı olarak bu konumlara sürüklenen insanlar için de bu sistemin en iyisi olduğunu söylerler.

Ancak bu sistemin kendisi de keskin ve derin çelişkiler ile

doludur. Bu sistemin, ‘‘herkese eşit fırsat sağlandığı’’ şeklindeki açıklaması dünyanın her yerindeki akıl almaz eşitsizlikler ile gün yüzüne çıkmış bir yalandır. Bu eşitsizlikler sadece statü olarak değil, fakat aynı zamanda sağlığa, eğitime, konaklamaya ve toplumun her bölümüne sirayet etmiş vaziyettedir. Aynı şekilde, ‘‘kanun hükmü’’ ile ‘‘herkes için adalet’’ kavramlarının herkese eşit bir şekilde uygulanmasının da ne kadar büyük bir maskaralık olduğu her geçen gün ortaya çıkmaktadır.

Siyahi halk ve diğer etnisitelerden halklar sadece ‘‘adalet sistemi’’ aracılığıyla ayrımcılığa uğramazlar, benzer şekilde devamlı olarak polis şiddetine ve cinayetlerine maruz kalırlar (ki polis, ‘‘kanun ve düzenin’’ uygulayıcısıdır) Ve toplumun herhangi bir düzeyinde, ‘‘Adalet sistemi’’ de dahil olmak üzere yoksul birinin, zengin biriyle aynı muameleyi göreceğini iddia etmek saçmalıktır. Uluslararası seviyede ise, kapitalist ülkelerin yöneticileri, Amerika gibi ülkeler, dünya çapında ‘‘barış ve refah’’ ilişkilerini geliştirmek adına çalıştıklarını iddia ederler. Ancak bu iddianın kendisi gerçeklikle çok bariz bir çelişki içerisindedir, çünkü *bu sistemin kaderi, dünyanın büyük bir kısmını sefil koşullarda tutulmasına ve böylece halk kitlelerinin kapitalist-emperyalist sistemin çıkarı doğrultusunda muazzam bir şekilde sömürmesine bağlıdır, yine aynı şekilde bu sistem, ülkeleri bu koşullar ve boyunduruk altında tutabilmek için de tehdit, güç kullanma ve muazzam seviyelerde şiddete dayanmak zorundadır.*

**Bütün bunlara verilecek cevap, sistemin adalet ve eşitlikle ilgili verdiği sözlerini tutmasını sağlamak DEğİLDİR. Bunu şu ana dek pek çokları yapmaya çalıştı ve hepsi de kaybettiler, çünkü bu eşitsizlikler ve adaletsizlikler bu sistemin üzerine inşa edilmişlerdir. Kapitalist-emperyalist sistemin ekonomisinin doğası, devamlı olarak dünya çapında kitlesel yoksulluğa, eşitsizliğe, baskıya ve elbette bunları uygulayabilmek için savaşlara ihtiyaç duyar ve bunları yaratır.**

Bütün bunlara verilecek cevap, bu sistemin kitlelere dayattığı bütün bu gereksiz acıları elimine etmek adına tüm sistemi alaşağı etmektir. Bunun için ihtiyacımız olan temele ise zaten sahibiz. Hem teknoloji hem de insanların ulaştıkları bilgi seviyesi ile, dünyanın her yerinde bu sistem tarafından yaratılan bu dayanılmaz duruma, inanılmaz varlıkların ve bolluğun olduğu, ama bir yandan da dünya çapında yoksulluğun olduğu, milyonlarca çocuğun her yıl açlık ve önlenebilir hastalıklar yüzünden hayatlarını kaybettikleri, kitlelerin yoksulluk, cahillik ve sefalet içine tıkiılmaları ve bütün bunların ağza alınamayacak bir şiddet ve korkunç bir yıkım aracılığıyla gerçekleştirdikleri, bu sistemi alaşağı etmek için gerekli olan bu zemine zaten sahibiz.

Bugün var olan çelişki, bir yandan kurtuluş ve halk kitlelerinin ayağı kalkması ile öbür taraftan bu sistemin kitlelere dayattığı korkunç koşullarla birlikte insanlığın ve gezegenin geleceğine yönelik tehditlerdir. **Var olan çelişki**, bu sistemi alaşağı edebilecek bir devrim için gerekli olan zeminin olması, bu sistemin ötesine geçebilecek ve insanlara insandan aşağı varlıklar olarak muamele eden bu sistemin ötesine geçilebileceğidir ve işte ihtiyacımız olan ahlak da bu bariz çelişkiyi gören ve insanları bu sistemi yıkmak ve komünist devrime yönelmek için verilecek mücadeleye doğru teşvik eden ve ilham veren bir ahlaktır.

**Bu ahlak anlayışı, sözde sınırsız güçleri olan ancak gerçek olmayan tanrılar veya hayal ürünü başka doğaüstü varlık ve güçler üzerinden temellenmez. Gerçekliğe bilimsel bir yöntem ve yaklaşım ile yönelen, radikal ve aynı şekilde özgürleştirici bir devrimin mümkünlüğü ve ihtiyacını bilimsel bir temelde ele alan bir ahlak anlayışı üzerinden temellenmelidir.**

---

# Faşizm Nedir?

## Bob Avakian'ın İfadeleri:

Peki ne tür bir değişime yol açacak? Ne tür bir değişime yol açacağı meselesinde agnostisizme veya cahilliğe yer yoktur. Evet, herhangi bir biçimde burjuva diktatörlüğü halk kitleleri için çok kötüdür, kitleler için çok baskıcı ve ezicidir ve devrilmesi gerekir. Ancak, insanların her tür hakkını çiğneyen açık bir faşist diktatörlük, “belki olumlu bir değişim olur, belki de olumsuz bir değişim olur” kategorisinde yer alacak türden bir şey değildir.

*(İnsanlık İçin Bilimsel Temelde Umut: Bireysellikten, Asalaklıktan ve Amerikan Şovenizminden Kopmak)*

---

New York Times'ta (16 Temmuz 2019 Salı günü) yayınlanan “İrkçılık Dolaptan Çıkıyor” başlıklı makalesinde, Paul Krugman, yalnızca Donald Trump'ın değil, bir bütün olarak Cumhuriyetçi Parti'nin “uluduğuna” ve ırkçılığı açıkça ve kabaca ifade ettiklerine işaret ediyor. Krugman, Cumhuriyetçi Parti'nin her türlü karşı ırkçılık iddiasını düşürdüğüne değinerek bu makaleyi şöyle sonuçlandırıyor: Cumhuriyetçilerin ırksal eşitliği desteklediğini iddia etmenin her zaman ikiyüzlü olduğunu söylemek caziptir; ulumlardan açık bir ırkçılığa geçişi memnuniyetle karşılamayı cazip hale getiriyorlar. Ancak ikiyüzlülük erdeme prim vermiyor, şu anda gördüğümüz şey, bu prime artık ihtiyaç duymayan bir partidir. Ve bu çok korkutucudur. Krugman önemli bir noktaya parmak basıyor. Mesele yeterince ileri gitmemeleri ve özellikle de egemen sınıf partileri (Cumhuriyetçiler ve Demokratlar) arasındaki dar çelişki ve çatışma koşullarından kopmadıklarıdır. Bu baskıyı içine alan ve bu baskı olmadan var olamayan bir sistemin temsilcileri ve uygulayıcıları olarak hareket ederken, ırkçı baskı gibi öfkelere karşı ikiyüzlü

olarak muhalif davranma tutumu bulunur; bu sadece Cumhuriyetçi Parti için geçerli değildir, aynı zamanda Demokrat Parti için de geçerlidir. Bu durumda yoğunlaşan, çok gerçek ve akut bir çelişkiyi tanıma ve doğru bir şekilde ele alma ihtiyacı bulunur: Bir yandan Cumhuriyetçi Parti kadar Demokrat Parti'nin de bir sistem partisi olduğu gerçeğini, kitlelere yönelik büyük suçları sürekli olarak işlediğini ve insanlığın geleceği için varoluşsal bir tehdit içerdiğini belirtmek gerekiyor; ve öte yandan, (yukarıda Krugman'ın makalesinden alıntı yapılanların ifadesine göre), bu egemen sınıf partilerinden birinin (Cumhuriyetçilerin) açıkça doğrudan bir tehlike olduğu gerçeğini ve evet ırkçı, insanı ve çevreyi yağmalayan şeylerden başka bir şey olmadıkları iddiasını taşımak gerekiyor. Bu durum, her iki tarafın da aracısı olduğu bütün bu sisteme karşı çıkılması ve sürekli olarak bu sistemin kaldırılması stratejik hedefine doğru aktif bir şekilde çalışmanın, aynı zamanda, faşist Trump/Pence rejiminin ortaya koyduğu acil tehlikenin farkında olarak bu rejimin gitmesi talebi etrafında şiddet içermeyen, ancak sürekli bir seferberlik içinde kitleleri ileriye götürmek için acilen yapılacak çalışmalardaki temel stratejik bakış açısıdır!

*(İnsanlık İçin Bilimsel Temelde Umut: Bireysellikten, Asalaklıktan ve Amerikan Şovenizminden Kopmak)*

---

Faşizm, burjuva sınıfının (kapitalist-emperyalistlerin) bariz diktatörlüğüdür. Açık bir teröre ve şiddete dayanır. Sivil ve legal hakları ayaklar altına alır, devletin gücünü ve mobilize ettiği organize fanatik çeteleri, kitlelere karşı acımasızca kullanır, bunu yaparken özellikle de “düşman”, “istenmeyen” veya “toplum için tehlike” şeklinde tanımladıklarına saldırır.

Aynı zamanda -örnek vermek gerekirse Nazi Almanyası ve Mussolini İtalyası- genellikle rejimlerini konsolide etmek için hızlı bir şekilde belirli baskıcı önlemler dayatırlar, bununla birlikte, faşist rejimler programlarını belirli

aşamalarla, insanlara güvence vererek, ya da belirli gruplara güvence vererek, bu kabustan kurtulabileceklerini hissettirerek rejimlerini konsolide ederler. Elbette bunun için insanların rejimle iyi geçinmeleri gerekir; kitleler baskıya, sınırdışı edilmelere, tutuklanmalara, hapse ve infaza sürüklenirken sessiz kalmaları gerekir.

Bugünün faşistleri ile Konfederasyonculuğun doğrudan bir bağlantısı vardır; beyazların üstünlüğünü savunmalarının, LGBT bireylere ve kadınlara karşı açık nefretlerinin, ısrarla bilimi ve bilimsel yaklaşımı reddetmelerinin, “Amerika önce gelir” şovenliklerinin, devamlı olarak “Batı medeniyetinin üstünlüğünün” çığırtkanlığını yapmalarının, saldırgan bir şekilde askeri güç kullanma isteklerinin, nükleer silahlarla diğer ülkeleri tehdit edip yok etmek istemelerinin, bunu büyük bir istekle dile getirmeleriyle doğrudan bağlantısı vardır.

*(“Trump/Pence Rejimi Gitmeli! İnsanlık Adına Faşist Bir Amerika’yı Kabul Etmeyi Reddediyoruz, Daha İyi Bir Dünya Mümkün” konuşması)*

---

Stewart daha sonra Lang’in ifadelerini şu şekilde özetliyor : ‘Modern köktencilik, eski zamanlardaki faşizm gibi, güçlü bir zulümü kapsar, tipik olarak tanrısız liberallerin ellerinde ya da dinci bir ‘öteki’ üzerinden; saf bir ırktan ya da ulusal bir gruptan olanların geçmişteki yüceliklerden sorumlu olup öte taraftan şu an da haksız bir baskı gördükleri, dünyanın haklı yöneticileri oldukları inancı, ve bunun yanı sıra sorgulanamaz mutlak bir otoriteye duydukları içten gelen bir tabilik vardır. Ve diye ekler Stewart, ırksal üstünlükçü bir hareketin merkezinde dinden ziyade ırk vardır.

Ve Lang’in söylediği şu tüyler ürpertici ifade vardır:

*İnsanların bunun olduğundan haberleri bile yok...*

*Amerika’da büyüyen muhafazakar kilise, kıyamet günü kilisesi*

ne anlama geliyor? Yetiştirdiğimiz çocuklarımızın son jenerasyon olarak yetiştiklerine inanarak büyümeleri ne demek? Eğer onlara, “Ekolojiyi umursamana gerek yok, ve savaş çıkartmada bir sorun yok, zaten hepimiz gidiciyiz, ve komşunu sevmene de gerek yok çünkü zaten hepsi dağılıp gidecek” demeye devam edersek neler olacak?

Bu durum, Hristiyan faşistlerine gayet aşina olan birinin olaylara ışık tutmasıdır. Ve bu ülkenin, bütün bu soykırımlar, kölelik, ırkçılık ve her türden faşizm ve Hristiyan üstünlenmeciliği -“geçmişin harika zamanlarını” restore etme aciliyeti- sıkı sıkıya birbirine bağlıdır.

(“Trump/Pence Rejimi Gitmeli! İnsanlık Adına Faşist Bir Amerika’yı Kabul Etmeyi Reddediyoruz, Daha İyi Bir Dünya Mümkün” konuşması)

---

## Akıl Niçin Özgürleştirilmeli?

**Editörün Notu:** Aşağıdaki makale Bob Avakian’ın mimarı olduğu komünizmin yeni sentezini destekleyen okurumuz Rajko Tomas tarafından web sitemize iletilmiştir. Konuya ilişkin her tür görüş ve yorumunuzu bizlerle paylaşabilirsiniz.

---

“Tanrı olmadığına, tanrıya inancın ve din çerçevesinde organize cehalet ve batıl inançların hem çok büyük zarar verdiği hem de radikal anlamda farklı ve daha iyi bir dünya için verilen mücadelenin önünde doğrudan engel oluşturduğuna dair anlayış -seçenek değil, bilimsel anlayış- aktif olarak savunulması ve uğrunda mücadele verilmesi çok yaşamsal olan bir konudur.” [\[1\]](#)

**Bob Avakian**

---

Geçtiğimiz günlerde Türkiye Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulu, Ankara Barosu'nun kamuoyunda tartışmalara neden olan son derece haklı ve önemli eleştirilerine [2] karşı, arkasına doğrudan AKP – MHP başta olmak üzere toplumdaki çeşitli İslamcı, gerici ve faşist kurum ve şahısların desteğini de alarak bir yanıt verdi. Yanıtları savundukları ve egemen kılabilmek için yoğun çaba sarfettikleri ideolojik yönelimlerinin açık bir şekilde görülebilmesi açısından önemliydi. Din İşleri Yüksek Kurulu'ndan yapılan yazılı açıklamada, İslam dininin *“getirdiği ilahi hakikatlerle, insanlığın varoluşsal sorularına cevap veren, insan ve toplum hayatını en uygun biçimde düzenleyen, dünyayı insanlık onuruna yaraşır bir biçimde yaşanılır bir yer haline getirmeyi hedefleyen son hak dini olduğu”* belirtildi. Bu açıklamada ayrıca *“İnsanlığın bu hedefe ulaşabilmesi için İslam; hayatı, vicdanı, nesli, aklı, **malı** ve çevreyi korumak ve bunlara yönelen **tehditleri bertaraf etmek** için temel kurallar getirmiş ve müntesiplerinden bu kurallara tam bir duyarlılıkla uymalarını istemiştir. **Gayrimeşru cinsel ilişkilerin** her türü ve biçimini günah sayıp yasaklamak da söz konusu **ilke ve kurallar** çerçevesinde bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım, Kur'an-ı Kerim'den önceki kutsal kitaplar olan **Tevrat ve İncil'de de aynen vurgulanmıştır”** [3] ifadeleri yer aldı.*

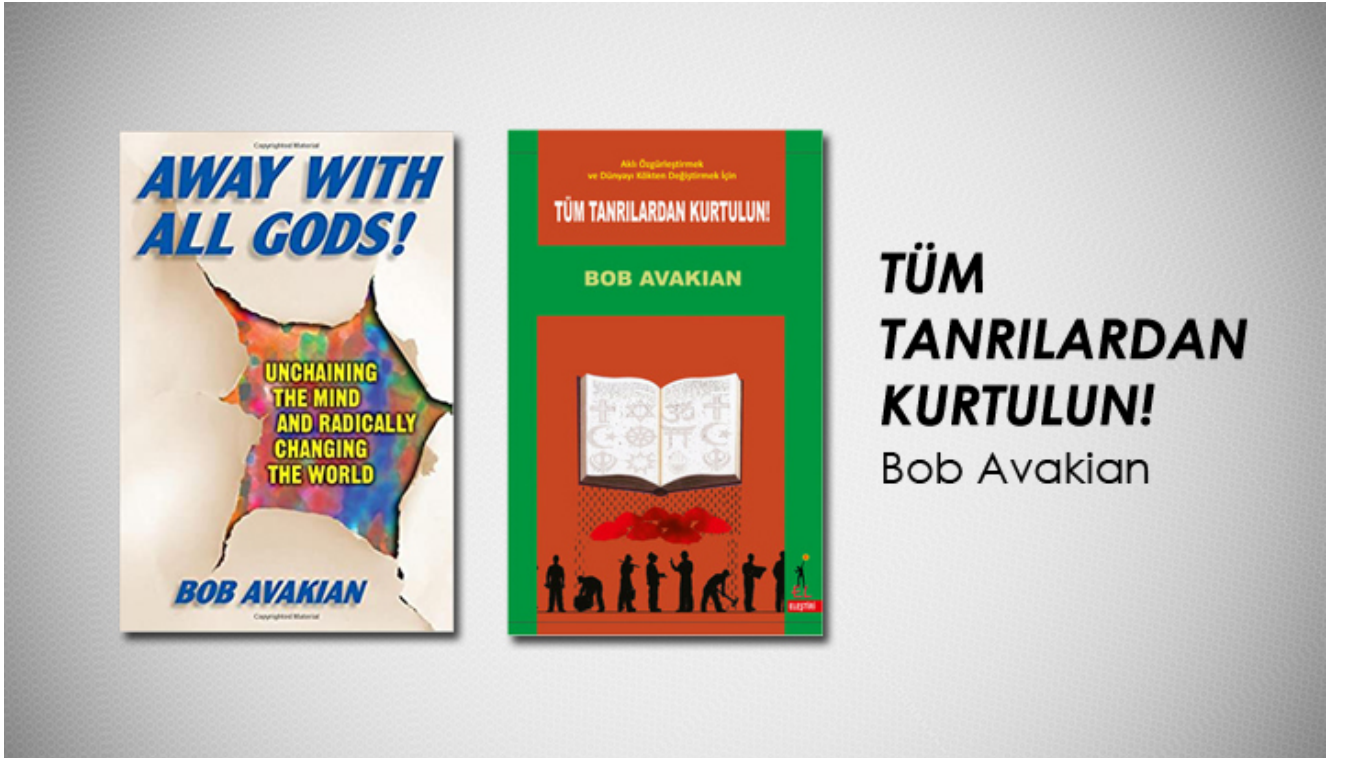
Din İşleri Yüksek Kurulu'nun bu açıklamaları, aklın özgürleşmesini istemeyen ve halk kitleleri üzerinde ağır bir eşitsizliğin prangalarını güçlendirmek isteyen baskıcı ve sömürücü bir ideolojinin dünya görüşünü açık bir şekilde yansıtmaktadır. Bununla birlikte açıklama baştan sona tutarsızlıklar, çelişkiler, ötekileştirme ve açık bir tahakküm ilişkisini yücelten belirli yaklaşım ve önermelerden oluşmaktadır. Şüphesiz Din İşleri Yüksek Kurulu'nun açıklaması doğaçlama olmayan, sistematik bir mantığa dayanıyor. Bu mantık en genel ifadesi ile bilime, bilimsel yöntem ve yaklaşıma

karşı olan, fenomenleri rasyonel aklın değil de kurgulanmış aşkın bir ilahi gücün referansı ile ele alan metafiziğin mantığıdır. Ve bu doğrultuda yalnızca “gericilik” denilerek geçiştirilemeyecek bir yaklaşımın ifşasını gerektirmektedir. Bu yaklaşımın hangi çelişkilerin ürünü olarak yapılandığı doğru şekilde bilinirse halk kitlelerin her tür baskı ve sömürü ilişkisini bilinçli olarak ortadan kaldırabilmesi de mümkün hale gelecektir. Bu açıdan konu yalnızca bir eşcinsellik meselesi olarak da düşünülmemelidir. Eşcinsel bireyler de dahil olmak üzere, halkın baskı ve sömürüye uğrayan tüm kesimlerinin karşılarındaki ideolojiyi doğru şekilde tanınması ve bundan kökten kurtulabilmeleri için gerekli donanıma sahip olmaları gerekmektedir. Dini ideolojinin insan düşmanı, ataerkil ve özel mülkiyetin korunmasına yönelik binlerce yıllık tarihsel misyonunu anlayabilmek bu sürecin kritik halkalarından biridir. Bu bilim ve akıl düşmanı ideolojinin nasıl geliştiğini ve kendi iç tutarsızlıklarının her yönden ortaya koyabilmek özellikle faşizmin pek çok ülkede yükselişte olduğu mevcut dünya koşulları bağlamında önemli bir sorumluluktur da.

## **Tüm Tanrılardan Kurtulmak!**

Devrimci Komünist Parti ABD Başkanı Bob Avakian'ın 2014 yılında El Yayınları tarafından Türkçeye kazandırılan “*Aklı Özgürleştirmek ve Dünyayı Değiştirmek İçin: Tüm Tanrılardan Kurtulun!*” başlıklı çalışması bugünden kökten farklı daha iyi bir dünya için mücadele eden başta ezilen halklar olmak üzere toplumun tüm kesimlerine dini ideolojinin bozucu ve köleleştirici etkisine karşı büyük bir rehber sağlamaktadır. Bob Avakian'ın bu çalışması temel olarak iki önemli konuşmasından oluşmaktadır. Bunlardan ilki 2004 yılında yaptığı “*Tanrı Yoktur – Tanrısız Kurtuluşa İhtiyacımız Var*” başlıklı konuşmasıdır, diğeri de 2006 yılında gerçekleştirdiği 7 Konuşma'nın bir bölümüdür: “*Komünizm ve Din: Örgütlenerek Özgürleşmek – Gerçek Dünyayı Değiştirmek İçin Devrim Yapmak, Görünmeyen Şeylere Bel Bağlamamak*”.

*“Tüm Tanrılardan Kurtulun!”* çalışmasında, dini ideolojinin bütün bir mantığının maddi olmayan, gözle görülmeyen, ancak “inanç” gibi “özel” bir yolla farkına varıldığı iddia edilen, fakat bütün bu özelliklerinin yanında aynı zamanda “fiilen” “nesnel” olarak yani gerçeklikte var olduğu iddia edilen bir yaratıcı ve kural koyucu tanrı kurgusu üzerinden yapılandığına dikkat çeken Bob Avakian, böylesi bir tanrıya atfedilen sıfatların ve çeşitli eylemlerin esasen nasıl bir “canavarı” betimlediğini, yine böylesi bir tanrının elçileri aracılığıyla insanlığa sunduğu yasa ve ahlaki ilkelerin ne derece çelişkili olduğunu, ayrıca bütün bu ilkelerin temel olarak toplumda belirli bir sınıfın çıkarlarının ifadesi olduğunu pek çok örnekle detaylı olarak gösterir. Avakian üç büyük tek tanrılı din olan Musevilik, Hristiyanlık ve İslam’ın temel öğrentilerini ve peygamberlerinin konumlarını çalışmasında kronolojik olarak detaylı şekilde analiz eder.



Bob Avakian’ın 2014 yılında El Yayınları tarafından Türkçeye kazandırılan “Akli Özgürleştirmek ve Dünyayı Değiştirmek İçin: Tüm Tanrılardan Kurtulun!” başlıklı çalışması dini ideolojinin bozucu ve köleleştirici etkisine karşı büyük bir rehber sağlamaktadır.

Bob Avakian, konu özel mülkiyetin ve köleliliğin korunması ve kadınlar ve çocuklar üzerindeki ataerkil baskıcı ilişkilerin devamlılığının sağlanması olunca, aslında bu üç büyük dinin nasıl büyük bir tutarlılık içinde olduğunu ortaya koyar. Bütün bu unsurlar açısından her üç dinin de yaklaşımı, acımasız bir cezalandırma, “günah” ve yine bu belirlenmiş günahların bağlamında bir “affetme” mantığından öteye geçmez. Bu doğrultuda bir yanda ezen sınıfların sözcülüğüne soyunmuş ve halkın nasıl düşünüp davranması gerektiğini yasalarla belirleyen bir kutsal tanrı kurgusu bulunur ki, bu şekliyle aslında yolunu kaybetmiş halk için büyük bir lütuf olduğu öne çıkarılır. Öte yandan bu yasaların aslında bir sınıf farkı gözetmeksizin herkes için geçerli olduğu, en kusursuz şekilde ve büyük bir amaç doğrultusunda planlandığı söylenir. Böylece tanrı tasarısı sınıflar üzerinde, herkes için adil ve adeta bir hakem işlevi görür. İnsanlar kendi eylemlerinde ve düşünme biçimlerinde bu büyük yaratıcının gölgesi ile denetim altında tutulurlar. Üstelik, eğer kutsal kitaplar ve elçiler aracılığı ile aktarılanlara uyulmazsa, sorumluluk da doğrudan bireyin omuzlarına yüklenir. Her konuda her şeyi bilen ve kusursuz bir iyi olarak tanımlanan tanrı, insanların ciddi hatalı davranışlar sergilemesine, birbirlerine, başka türlere ve gezegene büyük acılar yaşatmasına göz yumar. Bu durum bir kez daha tanrının iyiliğinin oldukça dolaylı ve ciddiyetsiz bir göstergesi olarak meşrulaştırılır ve mazur gösterilir. İnanc sistemlerinin bir diğer kesişim kümesi unsuru olan günah mekanizması burada devreye girer ve yasalara sadakatin en önemli bileşeni olarak bütün bu prangalanma – kısıtlanma sürecinde merkezi bir rol oynar.

Burada bir kez daha altının çizilmesi gereken şey, bütün bu kutsal olarak biçimlendirilen otoriter baba (tanrı) ve oğul (yeryüzündeki temsilcisi elçi, peygamber, kral vb.) ilişkisinin esasen ataerkil ve köleci karakterdeki bir toplumsal örgütlenme biçimi içinde yapılanmış olmasıdır. Verili bir zemindeki somut üretim ilişkileri ve buna tekabül eden toplumsal ilişkiler doğrudan toplumdaki egemen fikirleri

belirlemektedir. Bu üretim ve bölüşüm ilişkileri, eski toplumlarda egemen inanç biçimi olan putlara tapma, paganizm veya genel olarak çok tanrılılığın yerine farklı inançlardaki halkların tek ve merkezi bir tanrı ve onun elçisi olarak saptanan şahıslar etrafında yeni türde bir örgütlenme modeliyle dönüştürülmelerini doğuracaktır.

## **Materyalizmin Önemi**

İnanç sistemleri ve genel olarak dinler, toplumlar açısından çok yönlü bir rol oynamışlardır. Bu açıdan en başından itibaren hem bir siyasi perspektif sunma, hem hukuki çerçeve sağlama, hem üretim ve bölüşüm ilişkilerinde bir planlama unsuru olma, hem bilinmeyen doğa olaylarını açıklama, hem de insanların düşünme ve eylemlerini sistemleştiren bir ahlaki yönelim şeklinde oldukça işlevsel bir bütünü oluştururlar.

Karl Marx ve Friedrich Engels, “*Alman İdeolojisi*” çalışması içinde, “insan tarihinin ilk önermesi elbette yaşayan insan bireylerinin varlığıdır. Öyleyse bulunması gereken ilk olgu bu bireylerin fiziksel bir şekilde örgütlenmesi ve bu örgütlenmenin sonucu olarak doğanın geri kalan bölümleriyle kurdukları ilişkilerdir” [\[4\]](#) diyerek temel materyalist yönelimin önemini belirtirler. Verili bir toplumdaki mevcut üretim ilişkilerinin diyalektik materyalist bir yöntemle derinlikli olarak analiz edilmesi, o toplumun din de dahil olmak üzere insanların düşünme, hayal kurma, sanat eseri üretme ve genel olarak kültürel yönelimlerinin anlaşılması açısından anahtar önemdedir. Bob Avakian, çalışmasında kapsamlı bir materyalist yöntem ve yaklaşımı doğrultusunda her üç dinin de belirgin kesişim noktalarını doğru şekilde yakalar. Bu kesişim noktalarının başında önceden de belirttiğimiz gibi toplumda kadının rolü gelir. Hristiyanların kutsal olarak kabul ettikleri İncil’deki kadın meselesine ilişkin Bob Avakian (2014, s. 28) çalışmasında pek çok çarpıcı örnek verir ve durumu şu şekilde özetler:

*“İncil’de yazılanlar çok açıktır. İsa kadın erkek*

*eşitsizliğine asla karşı çıkmamış, tam tersine kadınların erkeklerle ilişkilerinde daha aşağı konumda olduğu, hatta erkeklerin malı olduğu görüşünü öğretisine dahil etmiştir. Bu bizzat İsa'nın da sıkı sıkıya bağlı olduğu kutsal kitaplara ve dinsel geleneklere derinden nüfuz eden bir yaklaşımdır. En yoğun ifadesini de bekaret meselesinde bulur."*

Hristiyanlık ve eski Musevi geleneğinde kadın doğrudan itaat etmesi gereken bir mülk olarak görülmektedir. Bekaret meselesi ve cinsel ilişkiler saplantı derecesinde şeyleştirilmiştir. Özel mülkün başkaları tarafından kullanılmamasının en somut ve iğrenç ifadelerinden biri olan bu mesele, İsa'nın annesine yönelik kurgusal "bakire Meryem" miti ile daha da yapılandırılır ve tanrısallaştırılır. Bu bir saflık, kutsallık, temizlik göstergesi olarak bütün bir teolojik anlatıya sirayet eder. Öte yandan İsa'nın babası Yusuf'a da bir rol belirlenir. İncil'in mantığına göre İsa'nın biyolojik olmayan bu babası yine ilahi kabul edilen bir soyağacına dayandırılır. Böylece Kral Davud'a dek uzatılan bir geleneğin temsilcisinin oğlu olarak İsa yapılandırılır. Burada Bob Avakian'ın çalışmasında da belirttiği gibi, İsa'nın anne ve babasının zeminini doğrudan iki unsur belirler. Bunlar **bekaret (yani kadının mülk olarak görülmesi)** ve patriyarka, **açık bir erkek egemenliği ve erkeğin yüceltilmesi** hatta tarihsel bir şekilde kutsanmasıdır.

Son tek tanrılı din olarak yapılan ve elçileri tarafından yine kurgusal tanrının sözleri ile narsistik bir şekilde kendini en mükemmel, en eksiksiz olarak kabul ettirmeye çalışan İslam'ın kırmızı çizgileri de bir kez daha özel mülkiyetin korunması ve kadın olarak kendini gösterir. Önceki dinlerde olduğu gibi İslam'da da kadın açık bir şekilde efendi erkek figürü (koca, baba) tarafından boyunduruk altına alınan, şiddetin nesnesine dönüştürülen, özetle insandışılaştırılır.

Bob Avakian (2014, s. 101) şöyle aktarır:

*“Yeniden İslamiyet’e dönersek, Muhammed’in hayatına ve öğretilerine ilişkin tarihsel değerlendirmelerin yanı sıra özellikle Kuran okunduğunda, Muhammed’in görüşleri, bildikleri ve bilmedikleri, neleri savunup övdüğü ve nelere karşı çıkıp kınadığı açıkça görülmektedir. Bütün bunlar onun içinde yaşadığı ve bir çok eşitsiz, zalim ve baskıcı ilişkiler içeren toplumu yansıtmakta ve Muhammed’in bunlar karşısında zorunlu, meşru ve adil addettiği değerleri, görüşleri ve gelenekleri içermektedir. Bunların arasında kölelik, esas olarak erkeklerin mülkü olan çocuk ve kadın kavramı, kadının erkeğe tabi olması, inananların inanmayanlara savaş açma hak ve yükümlülüğü ve kadınlar da dahil yağmalanan malların savaş ganimeti olarak alınması, farklı olanların diğerlerini sömürüp baskı altına almasını mümkün kılan genel ilişkiler bulunmaktadır – bunların tümü bağışlayıcı ve lütufkar Allah’ın adına ve onun sancağı altında yapılacaktır.”*

Bakara Suresi’nin 222-223. ayetlerinde kadınları erkeklerin ekinliği olarak gören ve erkeklere diledikleri şekilde ekinliklerine varmalarını teşvik eden, Al-i İmran Suresi’nde kadınların altın ve gümüşler gibi insana süslü gösterildiğini bunların dünya hayatının geçimliği olduğunu belirtip değersizleştiren, Nisa Suresi 24. ayette savaş esiri olarak alınan kadınların köle ve cariye yapılmasına onay veren, yine Nisa Suresi 34. ayette kadını yatak odasında yalnız bırakmaktan dövülmesine kadar çeşitli ceza uygulamalarına yönelik erkeği teşvik eden, Enfal Suresi’nin ilk ayetinde savaş ganimetlerine yönelik Allah’ı meşrulaştırıcı olarak araya sokan bir dinin, ne Eski Ahit’teki özel mülkiyeti kutsayan ve kadınlara ve başka halklara yönelik katliam ve tecavüzleri onaylayan yaklaşımlardan, ne de Yeni Ahit olarak bilinen metinlerde İsa’nın köleliği kutsayan ve kadına taş atılmasına kadar çeşitli cezaları açıkça teşvik etmesinden temel bir farkı vardır. Bob Avakian’ın (2014, s. 41) belirttiği gibi Hristiyanlar arasında yaygın olan Eski Ahit – Yeni Ahit arasında ayrıma gitme tarzı bir çeşit oportünizmdir, keza İsa inandığı ve vaaz ettiği şeylerin temeli olarak Eski

Ahit kitaplarından defalarca alıntı yapmıştır. Eski Ahit olmasaydı Yeni Ahit de olamayacaktı. Bu açıdan her iki çalışma bir bütünün parçaları olarak İncil içinde yer almaktadır.

Özet olarak Bob Avakian'ın da belirttiği gibi ne İslamiyet, Hristiyanlık ve Musevilikten daha iyidir ve daha insancıldır, ne de tam tersi.

## **“Açık Büfe” Dindarlık Üzerine**

Bob Avakian'ın *“Tüm Tanrılardan Kurtulun!”* çalışması içinde dikkat çekici tespitlerden biri de “açık büfe” şeklinde ifade edilen bir çeşit inanç tüketim tarzıdır. Adeta bir büfeye veya markete girmişçesine kişiler işlerine yarayacak olan ürünleri sepetlerine atarlar ve alışverişlerini tamamlarlar. Böylesi yaklaşımlar bütün inanç sistemleri ve genel olarak ideolojiler için geçerlidir. Özellikle din alanında pek çok kişinin, dinlerin baskı ve şiddeti meşrulaştıran açık yasa ve ilkelerini görmezden gelerek veya bunları dışarıda tutarak, olumlu buldukları çeşitli unsurları kendi değerler bileşkesi içine dahil ettiği bilinmektedir. Böylesi bir tutumun esasen dinle bir ilgisi bulunmamaktadır. Ancak burada öne çıkan iki önemli durum vardır. İlki, insanlar aslında bu pratikleriyle dinlerin revize edilebilen, gerektiğinde değiştirilen bir şey olduğunu farkında olmadan kendi pratiklerinde kabul etmiş olurlar. Dinin kutsallığından bahsederler ancak tanrının kelamı olarak belirtilen pek çok şeyi günlük yaşamlarında uygulayamazlar. Din bu hali ile günlük yaşama gerçekten uymayan zaman aşımı ve tarihsel bir anlatı olarak ele alınır. Din tarihselleştirilir. Fakat eylemdeki bu revizyon batıl inancın ve çeşitli ritüellerin kutsanmasını da şiddetlendirir. Çelişkili durum beraberinde “dinin dışına çıkma” “doğru yoldan ayrılma” “günah işleme” korkuları ile seyreder. Açık büfeci inanç tüketimciliğinin bir diğer yönü ise aslında herkesin kendine göre bir din yaşama biçiminin gelişmesidir. Bu kadar farklı pratiklerin ve yüklenen anlamların nasıl olur da tek bir zeminde tek bir elçide, tek bir kitabın kutsallığında, tek bir dinin üstünlüğünde birleşebildiği oldukça tuhaf bir durum

yaratmaktadır. Bu haliyle kutsal ilkeler ve yasalar bir kez daha sorgulanmaya açılır ve aslında insan sayısına göre modifiye edilmiş dinler devamlı türeyip durur. [\[5\]](#)

Açık büfeciliğin son dönemdeki belirgin örneklerinden biri de tutarlı bir materyalizm ve ateizme alternatif olarak yeniden ön plana çıkarılan deizmdir. Deizm başlangıca bir hareket ettirici unsur olarak tanrıyı yerleştiren, fakat bunun ötesinde tanrının maddi dünyadaki fenomenleri ve insanların eylemlerini doğrudan belirleyip gölgelemediğini iddia eden bir inanç pozisyonudur. Aristoteles'in kozmolojisinde ve genel olarak madde – biçim ayrımında teorik temelleri bulunan ve özellikle 17. yüzyıl İngilteresinde daha da sistemleştirilen deizm, dinsel bilgiye dolaysız biçimde sadece akıl yoluyla ulaşılabileceği ilkesini esas almaktadır. Deizm bu doğrultuda vahiy ve esine dayalı tüm dinleri reddeder. Burada bir kez daha biraz materyalizm, biraz rasyonalizm, biraz metafizik ve kuruluşu sağlayan bir yaratıcı Tanrı sepete eklenmiştir. Pragmatizm ve eklektik yaklaşımlar hurafeye dayalı dogmatik inanç sistemlerinin olmazsa olmazıdır ve özellikle de orta sınıflar arasında azımsanmayacak bir etkiye bulunur.

### **Gizemsizleştirmenin Önemi**

Alman materyalist ekolünün önemli düşünce insanlarından Ludwig Feuerbach, *“Hıristiyanlığın Özü”* çalışmasında; “Tanrı insanın en kişisel, en kendi olan ancak kendinden ayırdığı varlığıdır” [\[6\]](#) demiştir. Bu önemli vurguyu açmak gerekir. İnsanlar açısından Tanrı ne kadar öznel olursa aslında öznelliğini de o derece dışavurur. Yani Tanrı gerçekte insanın dışavurulmuş ve maddileştirilmiş halinden başka bir şey değildir. Tanrı kusursuzluğun, mutlak iyi ihtiyacının bir ürünüdür ve bu şekliyle Tanrı tüm iyiliklerin esas kaynağı olarak yapılandırılır. Sonlu insan yaşamının sonsuz alternatifidir, oluş ve bozuluşa tabi olan duyusal dünyanın hareketsiz aşkınidir, çokluğun karşısında biricik olandır... Bu doğrultuda Karl Marx'ın dini “kalpsiz bir dünyanın kalbi” olarak betimlediği ve dini bu anlamıyla bir afyona benzettiği ünlü

sözleri Tanrı tasarısının işlevini ve hangi çelişkilerin ürünü olduğunu doğru bir şekilde ifade eder. Tanrı tasarısı ve alternatif bir cennet alemi, sınıflara bölünmüş ve ağır eşitsizliklerin, baskının, korkuların ve acıların gölgesindeki insan topluluklarının tesellisi olarak tarihsel rolünü oynar.

Tanrıları yeryüzündeki çelişkilerin bir ürünü olarak tasarlayan insan toplulukları, elçiler ve kutsal olduğu kabul edilen metinlerle fiili dünyalarını da doğrudan belirlemiş olurlar. Zararlı hayal ve kurguların objektif realite üzerinde müdahalede bulunması insanlığı adeta bireysel hapisanelere mahkum etmiştir. Böylesi bir otokontrol sistemi en başta egemen sınıflar açısından muazzam bir konfor alanı sunar. Fakat öte yandan maddi dünyanın da sistematik olarak deforme edilmesine ve gereksiz büyük acılara neden olur.

Bob Avakian'ın *"Tüm Tanrılardan Kurtulun!"* çalışması boyunca pek çok örnek ve araştırmadan beslenerek ısrarla altını çizdiği esas noktalardan biri, kutsal metin olarak kabul edilen bütün bu belgelerin, ilgili ayetlerin ve Tanrı kelamı olarak kabul edilen ifadelerin aslında insanlar ve insan toplulukları arasındaki siyasi ve askeri çatışmaları da kapsayan oldukça dünyevi faktörlere dayanması durumudur. Bütün bunların bilinmesi -bunlarla ilgili tarihsel ve sosyal gerçeklerin etraflı şekilde bilinmesi- aslında ortada bir kutsallığın bulunmadığını, dinlerin esas olarak insanların çeşitli ihtiyaçlarını karşılayabilmek için kendileri tarafından kurgulanan sistemli anlatılar ve çeşitli mitolojiler olduklarını açığa çıkartacaktır. Bob Avakian (2014, s. 94) bu gerçeğin bilinmesi ve bütün bunların ezilen halk kitlelerinin ve nihai olarak da tüm insanlığın çıkarları ve kurtuluşu doğrultusunda dönüştürülmesinin kritik önemini aktarır. Bu farkındalık ve dönüştürme süreci birbirinden bağımsız değildir, ancak biri olursa diğeri de tutarlı bir şekilde işleyebilir. Bu sürece temel olarak kutsal veya mistik olarak bilinen tüm unsurların aklın özgürleştirilmesi yolunda gizemsizleştirilmesi, yani kutsal motifli ideolojik örtünün

kaldırılması diyebiliriz. Sistemli bir gizemsizleştirme pratiği olmaksızın maddi dünyanın gerçek işleyişi ve hareketi doğru şekilde anlaşılamaz.

## **Tasarı Dünyasından Gerçek Dünyanın Potansiyellerine**

İnsanlık, sınırlarını dini anlatıların belirlediği mitolojik-hayali alternatif dünyaların boğucu ve çözümsüz sınırları ve normatifliği içinde binlerce yıldır hapsolmuş durumdadır. Tek tanrılı dinler bu hayali dünyayı daha da mükemmelleştirmiş ve pek çok yönden daha karmaşık hale getirmiştir.

Bob Avakian'ın da belirttiği gibi böylesi bir tasarı dünyasının ancak sanat alanında esasen bir sanat ürünü olarak yeri olabilir. Fakat inanç sistemleri salt bir sanat ürünü olmak istemezler, tarihsel yapılanmaları ve gelişimleri bu yönde değildir. Din çok daha fazlasını ister, gözünü bütün bir evrene, bütün bir maddi dünyaya dikmiş durumdadır. Gerçekte bir tasarı olan ve hiçbir kanıtı olmayan, herhangi bir bilimsel ölçülebilirliği ve yanlışlanabilirliği bulunmayan, esasen bir kanıt sunma gibi derdi de bulunmayan dini ideolojilerin doğrudan maddi yaşama sirayet etmesi gibi tehlikeli bir durum yaşanmaktadır. Bu durum binlerce yıldır insan toplulukları üzerine kabus gibi çökmüştür. İnsanların düşünce ve eylemlerini devamlı olarak belirlemesinden ötürü, ayrıca korku, baskı, kaygı ve cezalarla toplumu geriye çekerek egemen sınıfların ezen ideolojisine ve eşitsiz ilişkilerine insanları teslim etmesinden ötürü, her tür dini ideolojinin bozucu etkisine karşı kararlı ve sistemli bir ideolojik mücadele yürütülmesi gerekmektedir.

Dini ideolojiye karşı ideolojik mücadeleyi önemsemeyen veya liberal düşünce yapılarından ötürü dini ideolojiye ve hurafeleri yücelten taraftarlarına yönelik idealize edilmiş bir "fırsat eşitliği" sunmaya çalışan özellikle orta sınıftan kesimler, insanlığı büyük bir uçuruma sürüklemenin açık bir suç ortaklığını yapmaktadır. Bob Avakian'ın (2014, s. 202) da belirttiği gibi orta sınıftan liberallerin anlamakta veya

kabul etmekte aciz kaldıkları şey, dinci yobazların yalnızca kürtaşı yasaklamaya değil aynı zamanda ataerkil otorite ve baskıyı zorla tesis etmeye kararlı olan kişilerden oluşmasıdır. Ve böylesi insanlarla herhangi bir ortak zemin aramaya çalışmanın kesinlikle hiçbir temeli yoktur – hatta bu ilkesel olarak da bütünüyle yanlıştır.

Fakat öte yandan gerçek bir devrim hareketi için ve yeni bir toplum inşa ederken şüphesiz inançlı olan ve dini ideolojinin etkisi altında olan fakat toplumda olumluya doğru temel bir değişimden yana olan geniş toplumsal kesimlerle de belirli somut hedefler doğrultusunda biraraya gelmek ve birlikte mücadele yürütülmesi gerekmektedir. Bob Avakian (2014, s. 126) bu noktada Aydınlanmacılığın kendini beğenmiş tavrının reddedilmesi gerektiğinin önemle altını çizer:

*“Köktendinciliğin şu veya bu türü de dahil, insanların dine derinden bağlı olduğunu ciddiye almamak onları hor görmek demektir; bu tür inançların peşine takılmış insanlarla birlikte, onları bundan vazgeçirmek için mücadele etmeyi reddetmek aslında yığınları hor görmenin dışı vurumudur. Dinin en çok ezilenler de dahil olmak üzere halk yığınları üzerindeki etkisi onların özgürlükleri için savaşmalarını ve bütün insanlığın kurtarıcısı olmalarını engelleyen büyük pranga, büyük bir maniadır. Buna böyle yaklaşılmamalı ve karşısında mücadele edilmelidir. Verili herhangi bir zamanda haksızlığa ve baskıya karşı mücadelede dini inançlarına bağlı olan insanlarla birlikte olmak mümkün ve önemlidir.”*

Bütün bu mücadelelerin belirleyici ilkesi, bu kesimlerle ideolojik mücadelenin kesinlikle sonlandırılmamasıdır.

**Gerçeği olduğu gibi kabul etmek... Gerçeği, insan toplumu ve doğayla ilgili gerçeği bilinçli ve tutarlı bir bilimsel bakış açısı ve yöntemle ele almak... Ve bunu dönüştürmek.**

İnsanların yaşadıkları üzüntüler ve kaygılarından dolayı ilahi bir teselliye ihtiyaç duymayacakları bir dünya yaratmak, her

seferinde yaşanan gereksiz acıları ortadan kaldırmak, hiç bitmeyen ve gittikçe derinleşen bütün bu yoksulluklara ve kahredici eşitsizliklere bir son vermek gerekiyor. Çocukların kendileriyle alay edilmeden veya dini emirler tarafından korkutulmadan çok yönlü gelişimlerini özgürce sürdürebilecekleri, kadınların binlerce yıldır maruz kaldıkları ataerkil baskı ve cinsel şiddetten ilelebet kurtulacakları, yine kadınların annelik veya oldukça zararlı bir kavram olan bekaret gibi kriterlerle değerlerinin belirlenmeyeceği, toplumdaki tüm baskıcı ve eşitsiz ilişkileri kökten dönüştürmenin aktif özneleri olacakları [7], LGBTQ bireylerin cinsel yönelimleri ve yaşam tarzlarından ötürü hiçbir şekilde saldırıya uğramayacakları ve kendilerini toplumun tüm bireyleri gibi ifade edebilecekleri kökten farklı bir toplum, kökten farklı bir dünya mümkün. Bu dünyaya ulaşabilmek için insanlığın her tür dini ideoloji ve inanç sisteminden, bunların kurum ve temsilcilerinin boyunduruğundan kalıcı olarak kurtulabilmesi gerekiyor. Böylesi büyük ve tarihi bir görev için şüphesiz en başta doğru bir önderliğe ve bilimsel bir yöntem ve yaklaşıma ihtiyaç bulunmaktadır. [8]

---

#### Referanslar:

[1] Avakian, B., 2014. *Aklı Özgürleştirmek ve Dünyayı Kökten Değiştirmek İçin: Tüm Tanrılardan Kurtulun!* N. Domaniç (Çev.), İstanbul: El Yayınları. s.246

[2] Kaynak için bkz: <https://twitter.com/ankarabarosu/status/1254372752678694912>

[3] DHA. *Diyanetten Zina ve Eşcinsel İlişki Açıklaması* [online]  
<https://www.cnnturk.com/turkiye/diyanetten-zina-ve-escinsel-iliski-aciklamasi>  
[erişim tarihi: 30 Nisan 2020]

[4] Marx, K & Engels, F., 2013. *Alman İdeolojisi (Feuerbach)*. E. Aktan (Çev.), Ankara: Alter Yayıncılık. s. 12

[5] Bob Avakian'ın "Tüm Tanrılardan Kurtulun!" içinde detaylı şekilde ifade ettiği bu "açık büfecilik" yaklaşımının bir çeşidini, her tür baskı ve sömürü ilişkisinin

kökten ortadan kaldırılması ve yeni bir toplumun inşa edilmesine rehberlik eden komünizm bilimiyle bu bilimin uygulayıcıları arasındaki ilişkide de görmek mümkündür. Marksizmi bir bilim olarak değil de salt bir alternatif tarih düşüncesi, radikal felsefe veya genel bir ideoloji olarak gören yaklaşımlar bu bilimin kararlılıkla sahip çıkılıp korunup geliştirilmesi gereken esas çekirdek unsurlarının pek çoğunu dışarıda bırakarak, bunun çeşitli ikincil yönlerini veya bilimsel çekirdeği ile çelişen hatalı tali unsurlarını sepetlerine atarak buradan bir komünizm üretmeye çalışırlar. Tıpkı dini inanç sistemlerinde olduğu gibi, bir kez kuramın temel unsurları kapı dışarı edilince geriye kalan sembollerin, kurucuların, çeşitli metinlerin sıklıkla vurgulanması durumu bu açık büfecileri bilimsel yapmaz, aksine bilimin kaba bir karikatürüne dönüştürür.

[6] Feuerbach, L., 2004. *Hıristiyanlığın Özü*. D. Bulut (Çev.), Ankara: Öteki Yayınevi. s.57. Feuerbach, dini insan aklının bir rüyası olarak tanımlar ve şunu belirtir: “Ancak rüyalarda bile, kendimizi bir boşlukta ya da cennette değil, gerçek dünyada görürüz, günlük hayatın sıradanlığından öte, hayal gücünün o büyüleyici, görkemli dünyasında görürüz kendimizi.”

[7] Bob Avakian, *“Tüm Tanrılardan Kurtulun!”* çalışmasında geleneksel baskıya maruz kalan kadınlarla emperyalist sistemin merkezlerinde farklı türden baskı biçimlerine maruz kalan kadınlar arasındaki gerçek çelişkilere ve bu çelişkilerin doğru yönetilmezse aldığı problemlili biçimlere değinir. Emperyalist sistemin merkezlerindeki kadınlara yönelik baskı biçimleri (pornografi, fütursuz bir tüketim kültürü, metalaştırılma vb.) özellikle geleneksel bir sistemden gelen insanlara büyük ölçüde “aşırı özgürlükmüş” gibi görünür. (Bkz: ss. 136-137)

*“Karşıt kutuplar bu şekilde bir kez daha birbirlerini güçlendirme eğilimine girer. Geleneksel dini kurallara bağlı olmayan kişiler bile bu istismarcı çürümeye bakıp haklı olarak, “Bu korkunç bir şey. Çocuklarıma buna maruz kalmasını istemem” der. Ve özellikle geleneksel ataerkil bir yapıdan geliyorsanız yalnızca bütün bunlara tepki göstermekle kalmaz, ataerkil otoriteyi daha güçlü bir şekilde savunmaya meyledersiniz.”*

Bob Avakian benzer bir çelişkinin eşitsizlikler ve köktendincilik arasında yaşandığını belirtir. Bunlardan birinin artması diğerini yoğunlaştırıp artırmaktadır. Bununla birlikte eşitsizliklerin artması yalnızca köktencilik geliştirmez beraberinde devrimci dönüşüm için potansiyel zemini de genişletir. (Bkz: ss. 129)

[8] Komünizmin yeni sentezinin mimarı olan DKP ABD Başkanı Bob Avakian, insanlığın kurtuluşu ve komünist bir dünyanın gerçekten kazanılması doğrultusunda geliştirmiş olduğu kuramsal çerçevesi ile gerçek bir devrim hareketinin önderi konumundadır. Bob Avakian'ın eleştirel aklı ve burjuvazinin ve dini ideolojinin dar ufkunun ötesini görebilmeyi teşvik eden bu kapsamlı çalışmanın temel bileşenleri için bkz: <http://yenikomunizm.com/kategori/yenisentez>

---

# Diyanet Hutbesinin Gerçek Yüzü ve İktidarın Yol Haritası

**Editörün Notu:** Aşağıdaki makale, bir okurumuz tarafından web sitemize bu hafta iletilmiştir. Dünyanın ve bulunduğumuz coğrafyanın gerçek çelişkilerinin analizi ve çözüm önerilerine ilişkin sizlerin de görüş ve katkılarını önemsiyoruz. Çalışmalarınızı [info@yenikomunizm.com](mailto:info@yenikomunizm.com) adresimize iletebilirsiniz. Takipçilerimizin dikkatine sunarız.

---

Din, belirli toplumsal ilişkilerin ürünüdür. Toplumsal ilişkiler geliştikçe ya da değiştikçe dinler de buna göre şekillenir. Buna dair insanlığın uzun tarihi serüveninde binlerce örnek sıralayabiliriz. Aynı zamanda tarih bir nevi dinler mezarlığıdır. Bazı toplumlar yahut bazı şartlar ortadan kalkınca dinler ve inançlar da ortadan kalkmıştır.

İlk inançlar doğada bilinmeyen olaylara karşı çeşitli mitler ve ritüeller geliştirdi. Bugünkü tek tanrılı dinlerin kökeni çok tanrılı dinlerdir. Ulus devlet öncesi din, eski toplumlarda topluma ve bireye yön veren, doğrudan devlet işlerine müdahale eden, karar veren bir üst yapı kurumuydu. Tarihte burjuvazinin yaptığı en radikal devrim olan 1789

Fransız Devrimi ile birlikte en geç bu tarihten itibaren, başta bilim, teknik ve bunlar temelinde gelişen üretim ilişkileri ve bunlara denk gelen fikirler, kültür, sanat ve başka bir dizi husus, dinin toplumdaki rolünü kısmi biçimde gerilettiler. Fakat üretim ilişkilerinde köklü bir değişim olmadığı için din, kapitalist toplumların birleştirici çimentosu olmaya devam etti ve etmektedir. Peki bu nasıl bir çimentodur ve toplumu nasıl birleştirir?

Napoleon Bonaparte'ın sözleriyle anlatacak olursak, "Toplumun üst katmanları eşitsizlik olmadan var olamaz. Eşitsizlik onu meşru kılan bir ahlak olmaksızın sürdürülemez. Ve bu ahlak da din olmadan sürdürülemez." Sömürü ve baskının meşhur temsilcilerinden Napoleon gibi birisinin bu açık sözlülüğünü Marx daha da derinden ele almakta ve şu uyarıyı yapmaktadır:

*"Nasıl ki dinde insan kendi beyninin ürünü olan şeylerin egemenliği altına girmişse, kapitalist üretimde de, insanoğlu, kendi ürettiği şeylerin hükmü altına girer."*

Kapitalist-emperyalist devletlerin yönetim biçimleri, özünde her ne kadar burjuva diktatörlüğü olsa ve şeklen burjuva demokrasisi, faşizm ve hatta teokratik biçimler şeklinde çeşitlilik gösterse de, yöneten hakim sınıfın fikirlerinin temelinde toplumun farklı sınıflarının meşrebi doğrultusunda idealizm, kaba anlamıyla metafizik ve din yer alır.

**Bu sistem altında din ve devlet işleri neden birbirinden ayrılamaz?**

Dünyaya hakim olan kapitalist-emperyalist üretim ilişkileri üzerinde varlığını sürdüren burjuva demokrasileri din ve devlet işlerinin ayrı olduğunu iddia ederler ancak vatandaşlarından "Kilise vergisi" almaktan, hatta Vatikan'a koşup, Papa'nın eteğini öpmekten geri kalmazlar. Üst sınıflar, tıpkı yukarıda Napoleon'dan aktardığımız sözleri teyit edercesine bugün bile toplumun birlikte ürettiğini gasp etmekte, özel mülkiyeti pekiştirmekte ve dini, bu ilişkilere

uyumlu hale getirmektedirler. Görüldüğü gibi halkın büyük bedeller ödeyerek başından defettiği krallıklar ve yıktıkları imparatorlukların yerine şimdi diğer bir biçimiyle burjuva sınıfı oturmaktadır.

Bu ülkelerden biri olan Türkiye de yüz yıl önce, teokratik Osmanlı Devlet aygıtının çöktüğü bir ortamda, ala ve vala ile ilan edilen cumhuriyet, büyük iddialarla din-devlet işlerini sözde birbirinden ayırdı ve bu durum yasalaştırıldı. Oysa Napoleon hayranı olduğunu gizlemeyen Mustafa Kemal, dinin çimento rolünü gayet iyi bilmekteydi. Tarikatların rolünü küçültmek ve inşa ettiği Türk ulus devletine hizmet etmek için Diyanet İşleri'ni kurdu. Bu yeni kurumun fonksiyonu ve görevi Kemalist İslamı topluma kabul ettirmektir. Ama aynı zamanda Osmanlı'dan devralınan azınlıkları İslamlaştırma uygulamaları Cumhuriyet döneminde de devam etti. "Laik" cumhuriyet bu coğrafyada yaşayan diğer halkları (ve bunların sahip oldukları farklı inançları) Kürtleri, Ermenileri, Lazları, Çerkesleri, Romenleri ve diğerlerini Türk kimliğine büründürerek, onların eline tutuşturduğu ve adına "Nüfus Cüzdanı" dediği belgenin din hanesine, "İslam" (Sünni) diye kayıt düşmekten de imtina etmedi.

Kemalist sınıf ve onun ideolojisi, işbirliği içerisinde olduğu emperyalistlerden devşirdiği güdük, tek yanlı aydılanmacı fikirlere dayandı. Dini ortaya çıkaran koşulları değiştirmek yerine devletin kurduğu diyanet, devletin resmî ideolojisinin bir uzvu haline getirildi. Sömürüye dayanan üretim ilişkilerinden çıkan tüm çelişkileri dipçikle, diyanetle ve devletin resmi ideolojisinin milliyetçilik ve devletçilik gibi diğer unsurlarıyla bastırdı. Kemalist rejimin "sekülerizmi", içinde bulunduğu çelişkilerden dolayı tarih sahnesine çıktığı andan itibaren güdük kaldı ve karşıtlık içerisinde olduğu siyasal islamı güçlendirdi. Devletin yönetim biçimi ve burjuva sınıfın çıkarları üzerine, siyasal islamla olan çelişkileri ve mücadelesi, toplumu sürekli olarak kendisiyle İslamcılar arasında, yani iki miadı dolmuş düşünceler arasında -bir

tarafıta Batı Kapitalizmi öte yanda feodal çağdan arda kalan İslami gericilik arasında- kutuplaştırdı.

Peki bu kısa tarihi arka planı göz önünde tutacak olursak, iktidardaki İslami gerici faşist AKP'nin ve onun Diyaneti'nin son yaptığı çıkışlar neyin nesidir? Bugün kapitalist-emperyalist üretim ilişkilerinin doğası gereği dünyada yaşananlar krizler, üstüne üstlük insanlığın tepesine çöken Covid-19 virüs salgını ve tüm bunların beraberinde yaşanan siyasi ve iktisadi buhranı AKP bir fırsata dönüştürmek istiyor. 2002'den beri adım adım, köşe köşe tüm toplumun üzerine giydirilmek istenen İslami "deli gömleğini" şimdi fırsat mı fırsat olarak telakki ediyor.

### **Diyanet ve hutbeleri neyi hedeflemekte?**

Diyanet'e burada büyük görevler düşmektedir. Devasa bütçesiyle ve bünyesinde 200 bine yakın çalışanıyla, devletin resmi ideolojisini en altakilere ulaştırmak ve devlete şükür etmelerini sağlamak için, Diyanet bu görevi tüm gücüyle yerine getirmektedir. Bu görevin esas ve belirleyici hedefinde kadınlar bulunmaktadır. Zira bütün dinlerde olduğu gibi İslamiyet de patriyarkal ilişkileri savunur ve bunları sürekli pekiştirir. AKP rejiminin kadının üzerindeki çok yönlü baskısı, sömürü düzenini sürdürebilmelerinin temel yönlerinden biridir. Bundan dolayıdır ki, Diyanet her fırsatta kadınlara saldırır.

Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Erbaş'ın, Ramazan ayının ilk Cuma hutbesinde koronavirüs bahane ederek yaptığı konuşma, ilkin toplumun en azınlıkta olan kesimlerinden eşcinselleri ve ardından da toplumun yarısını oluşturan kadınları doğrudan hedef almaktadır. Bu sözde akademik ünvan sahibi engizisyon papazlarını andıran zat ne diyor? Hatırlayalım.

*"İslam zinayı en büyük haramlardan kabul ediyor. Lûtîliği, Eşcinselliği lanetliyor. Nedir bunun hikmeti. Hastalıkları beraberinde getirmesi ve nesli çürütmesidir, bunun hikmeti.*

*Yılda yüzbinlerce insan gayri meşru ve nikahsız hayatın İslami literatürdeki ismi zina olan bu büyük haramın sebep olduğu HIV virüsüne maruz kalıyor.”*

Amerika’daki Hristiyan faşist Evejanlist din adamlarının eşcinsellik ve kadın karşıtı nefretlerini aratmayan bu Diyanet hutbesi kesinlikle bir tesadüf değildir. Topluma İslami deli gömleği giydirilecekse işe ilkin kadınlara saldırı ile başlanır. Çünkü bu kara salyanın bütün denklemi şu gerici dünya görüşü üzerine bina edilmiştir:

**”Kadını boyun eğmeye ve itaate zorlamak isteyen bu gerici hareketlerin önemli bir parçası cinsellikle ilgili gerici ve bağnaz bir bakış açısı ve ‘evlilik yatağının’ kutsallığının korunmasıdır. Bu gerici saldırıyla ilgisi olan ve hatta bu saldırının merkezi bir parçası olan bir olgu da, eşcinsellerin ve eşcinselliğin ‘doğal olmayan’, ‘günahkâr’ ve kutsal aileye karşı olduğudur.”**

Öte yandan bu karanlık hutbenin bir diğer özelliği ise şudur: Koronavirüs salgını vesilesiyle, tamamen gerçeğe dayanan ve sürekli test ederek kendisini kanıtlayan bilimin tartışılmaz otoritesi, gerici çevrelerde dahi hissedilmeye ve altan alta homurdanmalara neden olmaktadır. Bir yandan bilime duyulan ihtiyaç ile bir yandan Diyanet’in ve dinin güme giden otoritesi toplumda gözle görülür bir çelişkiye işaret etmektedir. Bilimin gündem olması, halkın bir kısmının nezdinde bu devasa bütçeye sahip, halkın çıkarlarını göz etmeyen bu kurumu sorgular hale getirmiştir. Neredeyse üzerine düşen gerici görevleri böylesi bir anda yerine getirememesi telaşı içerisinde olan ve haliyle atıl duruma düşen Diyanet’in başının, kadınları ve LGBTQ bireylerini “hastalığın kaynağı” olarak lanse etmesi, bir kez daha bilim karşısındaki acizliklerini ve kinlerini göstermiş oldu.

Ankara Barosu’nun bu gerici ve küstah hutbeye karşı aldığı tavır son derece yerinde ve doğru bir tavidir:

*“Şaşkınlığımız; sesi çağlar öncesinden gelen bu şahsın, bir devlet kurumunun başında oturup söylemini kutsal sayılan değerler üzerine inşa ederek halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmesindeki kan kokan cüreti sebebiyledir. Aldığımız ibretse, anılan şahsın içinde bulunduğu takvim yılında yaşamasına rağmen bundan sekiz-dokuz nesil önceki büyükleriyle aynı zihinsel ve dogmatik sınırlara sahip olmak için insan onuruna karşı gösterdiği büyük direnişten kaynaklanmaktadır. Görevde olduğu süre boyunca çocuk tecavüzcülerine gözlerini kapatıp kadın düşmanlığının manevi zeminini dini söylemlerle meşrulaştırma çabası karşılığında maaş alan Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş’ın deprem, LGBTİQ+, kadın ve çocuk söylemlerine rağmen halen görevde kalması durumunda, sonraki konuşmasında halkı ellerinde meşalelerle meydanlarda ‘cadı’ diye kadın yakmaya davet etmesi kimseyi şaşırtmamalıdır. Anılan şahsı ve ona hak veren zihniyeti büyük bir şaşkınlık ve ibretle kınadığımızı tüm kamuoyuna saygıyla arz ederiz.”*

Ankara Barosu her ne kadar bu doğru tavrın ardından, hakkında açılan soruşturmaya ilişkin Kemalist fabrika ayarlarına geri dönerek, “anayasaya ve dine olan saygısını” dile getiren çelişkili bir açıklama yayınlamış olsa da ilk verdiği tepki doğru ve desteklenmesi gereken bir tepkiydi.

Diyanet’in başı tarafından yayımlanan Hutbe’nin kan kusan cüretinin nereye dayandığı Erdoğan’ın söyledikleriyle birlikte bir kez daha kendisini gösterdi: **“Diyanet İşleri Başkanımıza yapılan saldırı devlete yapılan saldırdır.”** Bu sözler, üzerinde durduğu sistemin doğası gereği devletin ve Diyanet’in etle tırnak gibi olduğunun bir kez daha ispatıdır. Zira bu cüret, kapitalist-emperyalist sistemin dünya çapında yürüttüğü ırkçı, milliyetçi, dinci siyasetin üzerinde yükselmektedir.

Yeni Komünizm’in mimarı Bob Avakian’ında da belirttiği gibi, **“Yalnızca gerçek bir devrim, radikal derecede farklı ve çok daha iyi bir dünyayı hedefleyerek bu sistemi devirecek bir devrim kitlelerin ve insanlığın tümünün temel çıkarları doğrultusunda gerçek çözüm getirebilir. Ve bunun**

gerçekleşmesine yönelik bir şansımızın olabilmesi, dünyayı anlama ve onu değiştirebilme yolunda tutarlı, bilimsel bir yaklaşımı gerektirir.”

---

# Faşizm, Din, Homofobi... İnsanlığın Devrime İhtiyacı Var!

**Editörün Notu:** Aşağıdaki makale, yeni komünizm taraftarı İbrahim Sâlik tarafından web sitemize bu hafta iletilmiştir. Dünyanın ve bulunduğumuz coğrafyanın gerçek çelişkilerinin analizi ve çözüm önerilerine ilişkin sizlerin de görüş ve katkılarını önemsiyoruz. Çalışmalarınızı [info@yenikomunizm.com](mailto:info@yenikomunizm.com) adresimize iletebilirsiniz. Takipçilerimizin dikkatine sunarız.

---

“Basit bir ifadeyle bu dinlerin hepsi ataerkildir. Her biri tanrıyı güçlü bir erkek otorite olarak resmeder. O, kullanılan dile bağlı olarak Allah Baba, Lord ya da Senyör’ dür. Bunlar ataerkil ilişkilerin gerçek dünyada ahir aleme yansıtıldığı ve yeri geldiğinde bu dünyaya yeniden dayatıldığı dinlerdir. Ataerkillik ve ataerkilliğin güçlendirilmesi bu dinlerde inanç sisteminin ve bu sistemin dayattığı davranışların ayrılmaz ve olmazsa olmaz bir parçasıdır.”[1](#)

## Din Neden LGBTQ Bireylere Saldırır?

Ne Diyanet İşleri adlı kurumun, ne de iktidarın homofobik – kadın düşmanı söylem ve uygulamaları yeni. Bir gün daha geçmiyor ki İslamcı faşizmin kontrolündeki devlet kurumlarından homofobik bir açıklama duymayalım. Bir gün daha geçmiyor ki yeni bir trans cinayeti haberi, cinsel kimliği,

yönelimi yüzünden katledilenlerin, intihar edenlerin haberini almayalım. Okuduğu bir Cuma hutbesinde **''eşcinsellik hastalıklara neden olur''** diyerek bizzat kendi hastalıklı düşüncesini aktaran Ali Erbaş, tabi olduğu iktidar ile birlikte yeri geldiğinde İslam kisvesi, yeri geldiğinde Türklük, yeri geldiğinde ise maneviyat kisvesi altında her geçen gün bir başka insanlık suçu işliyor. Aslında bu gerici rejimin başındaki Erdoğan'ın **''Diyanete yapılan saldırı devletimize yapılmış saldırdır''** ve faşist rejimin destekçisi MHP lideri, Bahçeli'nin Diyanet İşleri Başkanının homofobik konuşmasının arkasında durarak düzdüğü methiyeler birbirleriyle bir hayli bağlantılıdır.

Gerici düşünceler her geçen gün bütün kanallarıyla topluma pompalanıyor. Üçüncü Dünya ülkelerinden Amerika'ya, Avrupa'ya kadar geniş bir coğrafyada bu gericilik etkisini gösteriyor.

Faşizm kan kazanmaya devam ederken, gerici rejimler büyük mücadeleler ile kazanılan sivil hakları ardı ardına yasaklıyor. Gerici faşistlerin homofobik olmalarının yanında aynı zamanda güçlü birer kadın düşmanı da olmaları, buna ilaveten kadının kurtuluşu ve LGBTQ bireylerin kurtuluşunun birbirleriyle iç içe geçmiş üretim ilişkileri ve erkek egemen sistemin alaşağı edilmeden böyle bir kurtuluşun bir hayalin ötesine geçemeyeceği hakikatini göstermektedir. Ve bütün bunlara ilaveten kadın düşmanı, homofobik bu aşağılık, gerici düşüncelerin köktendincilikle beraber nasıl güç kazandıkları, bütün bu kapitalist-emperyalist sistemin bir dünya sistemi olduğu ve bu sisteme entegre olan her bir ülkenin kendi içsel çelişkileriyle beraber aslında bu sisteme sıkı sıkıya bağlı olduğu gerçeği de var.

## **Kesişimselcilik Değil, Toplumsal Fay Hatları!**

Bütün bu durumlar karşısında toplumun çeşitli kesimleri, kimisi ilerici kimisi ise özünde gerici burjuva diktatörlüğünün savunucuları olmakla birlikte çeşitli tepkiler dile getirmişlerdir. Bu getirilen tepkiler geneli itibariyle bir bütün olarak bu sistemin ve bizlerin devamlı olarak bu

sistem içerisindeki toplumsal çelişkilerin yoğunlaşmış ifadesi olan 5 DURDUR! kavramının teşhiri açısından yetersizdir. Öncelikle burada kritik öneme sahip bu 5 DURDUR! Kavramını tekrar etmek istiyorum. Bunlar :

- Soykırımsal zulüm, toplu hapisler, polis zalimliği ve siyahilerin katledilmesi
- Ataerkil ayrımcılık, insandışılaştırma, cinsel yönelime ve cinsiyete dayalı her türlü baskı
- İmparatorluk savaşlarını, işgal ordularını, insanlığa karşı işlenen suçları
- Göçmenlerin şeytanlaştırılması, sınırların askerileştirilmesi
- Gezegенimizin capitalist-emperyalist sistem tarafından yok edilmesidir!

Bu 5 DURDUR! Bob Avakian'ın da belirttiği gibi proleter devrime katkı yapacak bir tür kesişimselci düşüncenin zuhur bulması değil, bunlar toplumun fay hatlarıdır. Çünkü bunlar az önce de bahsettiğimiz gibi toplumdaki çelişkilerin yoğunlaşmasını temsil ederler. Ve yine kritik bir şekilde bu yoğunlaşmış çelişkiler bu sistem altında çözülemezler. Şüphesiz bu sistem altında şöyle ya da böyle çeşitli ''haklar'' elde edilebilir, belirli reformlar gerçekleştirilebilir ancak özellikle 60'lar ile hız kazanan ve belirli imtiyazlar elde etmiş olan feminist ve LGBTQ hareketlerinin uzun soluklu mücadeleler sonucu elde ettiği bu kazanımlar, yine bu sistemin devamlı olarak tetiklediği çelişkilerin yoğunlaşması sonucu ortaya çıkan faşist/gerici rejimlerle tehlike altındadır. Örneğin bugün Amerika'nın başında senatörlük zamanlarında eşcinsellere elektrik tedavisi uygulanması gerektiğini savunan azıllı bir hristiyan faşisti olan Mike Pence vardır! Trump/Pence rejimi gibi faşist rejimler, yıllarca süren mücadeleler ile kazanılmış hakların önünde büyük bir engeldir. Buna ilaveten şunu tekrar vurgulamakta fayda vardır, günümüz dünyasında birbirleriyle sıkı sıkıya iç içe geçmiş olan aile ve mülkiyet kavramları

içerisinde yapılan ve yapılabilecek olan bütün reformlar yine bu kavramların içerisinde sıkışmaya mahkumdur.

Burada bütün bu mücadelenin kritik ve temel noktalarından birisine geliyoruz, ilk kez Karl Marx tarafından *Fransa'da Sınıf Savaşmaları 1848-1850* adlı eserinde dile getirilen **4 Bütünler** kavramına. Bizler devrimci komünistler olarak tüm sınıf ayrımlarına, bu ayrımların dayandığı tüm üretim ilişkilerine, bu üretim ilişkilerine tekabül eden toplumsal ilişkilere ve bu toplumsal ilişkilere tekabül eden tüm fikirlerin ortadan kaldırılması için mücadele veriliriz. Çünkü bu 5 DURDUR!'da yoğunlaşan bütün bu toplumsal çelişkiler ancak altyapı ve üstyapı alanlarında verilecek kararlı bir mücadele ile çözümlenebilir.

Eşcinsel bireylerin evlilik, evlatlık edinme, anayasal güvence vb. gibi haklarının alınmalarını desteklesek dahi (Ben bu meseleyi Lenin yoldaşın UKKTH'yi tanımlarken kullandığı boşanma hakkına benzetiyorum: Boşanma hakkının olması herkesin boşanacağı anlamına gelmez. Ama bu hakkın kaldırılması kadının köleliği anlamına gelir) LGBTQ bireylerin bu sistem içerisinde tam olarak özgürleşmelerinin, özellikle de şu an Üçüncü Dünya olarak anılan ülkelerde kurtuluşlarının mümkün olmadığını belirtmek zorundayız (Burada sözü edilen durum aslında Bob Avakian tarafından İki Miadı Dolmuşlar şeklinde yoğunlaşmış bir şekilde ifadesini bulur<sup>2</sup>). Bu üretim ilişkileri ve beraberindeki ideoloji, kültür ve bütün üstyapıda kararlı komünist mücadele verilmeksizin ve bunların devrimci transformasyonu sağlanmaksızın kitlelerin bu gerici, bilim karşıtı düşüncelerin altında ezilmemesi imkansızdır. Bu duruma iyi bir örnek teşkil etmesi açısından:

*Erkek eşcinsel yaşamını çevreleyen egemen kültür, bu toplumun en samimi toplumsal ilişkilerinin metalaştırılması ve insanların cinsel açıdan nesneleştirilmesinde (bu durumda erkekler cinsel nesne yapılır) ayrıca gençlerin estetik bulunması ve "güzellik" takıntısında herhangi bir kırılma oluşturmaz – kişinin değeri başarılı bir cinsel metaya*

indirgenir ve bu durum merkeze alınır. Diğer bir örnek normal anonim cinsel ilişkilerde öncelik ve talebin durumudur. Bu da son derece süslenmiş bir “Amerikan erkeğidir” (“gey” veya “heteroseksüel”) Şüphesiz eşcinsel erkeklerin evrensel bir özelliği olmamakla birlikte, gey topluluklarında bu tarz arayışların ve tercihlerin aşırı uçlara gitme eğilimi mevcuttur. Kadınlara (ve/veya kadın vücuduna) açıkça hakaret edilmesi ve diğer mizojini ifadeleri de bazı meskenlerde pek de nadir değildir. Bu tarz uygulamalar ve düşünceler “erkek hakkında” kopabilmekten son derece uzaktır!<sup>3</sup>

## Sonuç Olarak

Bizler devrimci komünistler olarak komünizme yönelen sosyalist toplumumuzda hiçbir bireye karşı cinsiyetinden ya da cinsel yöneliminden ötürü yapılacak en ufak hakarete dahi taviz göstermeyeceğimizi belirtirken (bu konulardaki detaylı duruşumuz için bkz: *Eşcinsellik Konusunda Yeni Taslak Programındaki Konumumuz Üzerine*), LGBTQ bireylere yönelen bütün bu aşağılık saldırıların, gerici ifadelerin karşısında da kararlı bir şekilde durduğumuzu belirtiyoruz. Ve ısrarlı bir şekilde yinelemeye devam ediyoruz:

***BU SİSTEM REFORME EDİLEMEZ, ALAŞAĞI EDİLMESİ GEREKİR!***

## Referanslar:

---

<sup>1</sup> Bob Avakian, 2014. *Tüm Tanrılardan Kurtulun!*, N.Domaniç (Çev.), İstanbul: El Yayınları. s. 131

<sup>2</sup> “İki miadı dolmuşlar” ve bunun devrim hareketinin inşa edilmesiyle ve nihai komünizm hedefiyle olan ilişkisi hakkında daha kapsamlı bir tartışma için, Bob Avakian’ın 2006 sonbaharında yaptığı bir konuşmanın edisyondan geçirilmiş bir metni olan, broşür olarak basılan ve aynı zamanda revcom.us adresinde online olarak mevcut olan “*Bringing Forward Another Way*” metnine bakınız.

<sup>3</sup> “*Eşcinsellik Konusunda Yeni Taslak Programındaki Konumumuz Üzerine*” bkz:

# İnsanlık İçin Bilimsel Temelde Umut: Bireysellikten, Asalaklıktan ve Amerikan Şovenizminden Kopmak

*Editörün Notu: Bu yazı Devrimci Komünist Parti ABD Başkanı Bob Avakian'ın Kasım 2019'da ön-baskı şeklinde yayınlanmış en yeni çalışmalarından biridir. Daha önceden yayınlanan ["Bireysellik, BSS ve Acısız Gelişim İllüzyonu"](#) başlıklı konuşmasını da içermektedir. Bob Avakian'ın bu çalışması ilk kez 11 Kasım 2019 tarihinde revcom.us web sitesinde yayınlanmıştır. İçindekiler bölümünün ve kaynakçanın da yer aldığı bu çalışmanın çevirisini takipçilerimiz için aktarıyoruz*

Kaynak için bkz: <https://revcom.us/avakian/hope-for-humanity-on-a-scientific-basis/>

---

## İnsanlık İçin Bilimsel Temelde Umut Bireysellikten, Asalaklıktan ve Amerikan Şovenizminden Kopmak

### İçindekiler

- 'Umut Yok' ile 'Değişmez Bir Zorunluluk Yok' Karşı Karşıya
- Bireysellik Problemi
- \*Ölümcül Bireysellik ve Kayıtsız Bireysellik
- \*Bireysellik, BSS ve "Acısız Gelişim" İllüzyonu
- \*Asalaklık, Amerikan Şovenizmi ve Bireysellik
- \*Kimlik Politikaları ve Bireysellik

\*Bireysellik ve “Umursamazlık”

\*Özel Çıkarlar ve Genel Çıkarlar – Farklı Sınıfsal Çıkarlar ve İnsanlığın En Yüksek Çıkarları

-Komünist ve Kapitalist Bakış Açısının Karşılaştırılması ve *Bireysellik* ve *Kendine Özgünlüğe* Yaklaşım

-Yaşam ve Ölümün Anlamı Üzerine Farklı Görüşler: Yaşamaya ve Ölmeye Değer Şey Nedir?

\*Asalak Bireysellikten Kurtulmak

-Değişmez Zorunluluk Yok – ve Bilimsel Bir Temelde Umut: Kökten Farklı ve Çok Daha İyi Bir Dünya Gerçekten Mümkün, Ancak Bunun İçin Mücadele Edilmeli!

-Notlar

---

*Bu dünyada daha iyi bir yaşam için gerçek bir umudun eksikliği, ülkenin gettoları ve barriolarında yoğunlaşan, işkence odası şeklindeki cezaevlerinden taştan gençler de dahil olmak üzere, insanlık kitleleri açısından ezici, boğucu ve derinden yaralayan ağır bir zincirdir. Ve bu toplumda teşvik edilen aşırı bireycilik ve “ben” kavramına saplantı derecesinde odaklanma durumu, insanların sistemin dar ve kısıtlayıcı sınırlarının ve oldukça gerçek dehşetlerinin ötesine geçmelerini ve kökten farklı ve daha iyi bir dünyanın mümkünlüğünü fark etmelerini engelliyor, insanların görüşünü kısıtlayan perdeleri güçlendiriyor. Burada bahsedeceğim önemli meseleler bunlardır.*

## **‘Umut Yok’ ile ‘Değişmez Bir Zorunluluk Yok’ Karşı Karşıya**

Öncelikle, bu ülkede ve genel olarak da dünyada, günümüzle 1960’lar evresi arasındaki karşıtlıktan bahsetmek önemlidir. 1960’lara dönersek, o zamanlar bu ülkedekiler de dahil olmak üzere, bütün dünyadaki halk kitleleri umutla doluydu ve kökten farklı ve daha iyi bir dünyanın hayata geçirileceği ihtimaline yönelik kararlıydılar. Üçüncü Dünya genelinde kendilerine

onlarca yıldır, kuşaklar boyunca hatta yüzyıllardır dayatılan sömürgeci baskının boyunduruğunu atmaya amaçlayan kurtuluş savaşları vardı. Ve emperyalist ülkelerde -özellikle de ABD dahil olmak üzere- 1960'ların genç kuşağı hem kökten farklı ve daha iyi bir dünyanın mümkünlüğüne inanıyordu hem de bunun gerekliliğini kavırıyordu, ayrıca işlerin niçin bu şekilde olması gerektiğine ilişkin argümanları işitmekle **ilgilenmiyorlardı**.

Bu durum eğitilmiş gençlik için geçerliydi, bu gençlerin çoğu ailelerinde ilk kez üniversiteye giden kişilerdi, egemen sınıfın uluslararası çıkarları doğrultusunda işlerin ilerlediği bir dönemdi bu, örneğin Sovyetler Birliği yörüngeye uydu göndermişti, bütün bu Sputnik hadisesi yaşanıyor, ABD Sovyetler Birliği ile genel rekabetin parçası olarak "uzay yarışı" denen şeyle yüzleşmişti, ki Sovyetler Birliği o aşamada sıkı bir şekilde kapitalizmi restore etme yolundaydı ve ABD emperyalizminin dünya tahakkümüne meydan okuyarak büyük bir emperyalist güç olmak için uğraşıyordu. Sonuçta yeni eğitilmiş milyonlarca genç beyaz vardı ve bunlar temel halk kitlelerinden gelen eğitilmiş gençlerden, özellikle de 1950'lerdeki ve belirgin şekilde de 1950'lerin sonundaki sivil haklar mücadelesinde öne çıkan Siyahi halktan ilham alıyorlardı, bu hareketler 1960'ların ortasında çok daha radikalleşecek ve her ne kadar geniş çaplı olarak tanımlanıp farklı insanlar tarafından farklı şekillerde anlaşılmış olsa da, süreç sivil haklar meselesinden, doğrudan devrimci bir yönelim ve itki ile Siyahilerin Kurtuluşu mücadelesine dönüşecekti.

Ve bu durum temel halk kitleleri arasında, bu ülkede acı bir şekilde ezilen insanlar -Siyahi halk, fakat aynı zamanda Chicanolar ve ABD sınırları içinde ezilen diğer halklar- arasında yayılıyordu, dolayısıyla süreçte yoksul ve ezilen temel halk kitleleri bulunuyordu, bununla birlikte kökten farklı ve daha iyi bir dünya arzulayan orta sınıftan milyonlarca eğitilmiş genç arasında da yayılıyordu, bütün bu

dünyanın altüst edilmesine yönelik gerçek ve kuvvetli bir hassasiyetleri vardı, yaklaşımları şu şekildeydi: “Bize kalkıp da ‘mümkün dünyalar arasından en iyisinin bu’ olduğunu anlatan kimseyi dinlemeyeceğiz.” Bu durum, özellikle eğitilmiş gençler arasındaki biraz mekanik olan ancak gerçek bir noktayı belirten şu slogana da örnek oluşturmuştur: “30 yaşının üstündeki kimseye güvenmeyin!” Bu bitik yaşlı “liderlerin” dediklerini dinlemek istemiyoruz.

20 yaşındayken (şimdi dönüp geçmişe bakmam gerekiyor ve bu konuyu bundan sonra onlarca yıl boyunca devam etmiş biri olarak düşünmem gerekiyor! – fakat o zaman 20 yaşındaydım) babamla birlikte Washington DC’ye Temsilciler Meclisi’ne gittiğimizi anımsıyorum. Ve bir aşamada asansöre bindik, bütün bu bitik kongre üyesi yaşlı adamlar da o esnada asansöre bindiler ve onlara bakarken şöyle düşündüm, “Aman tanrım, bu insanlar mı ülkeyi yönetiyor? Bu dayanılmaz bir şey! İhtiyacımız olan şey bu değil!” Ve o zamanlar bu hassasiyet geniş çaplı bir şekilde paylaşılıyordu. (O dönemki gençlik hareketi liderlerinden biri olan Jerry Rubin, 31 yaşına geldiğinde sloganı “35 yaş üstü kimseye güvenmeyin!” şeklinde elbette düzeltecekti. 30 veya 35 önemi yok, bu gerçek bir hassasiyetti.)

Bununla birlikte, vatandaşlık ders kitaplarından dolayı Temsilciler Meclisi’ne gittiğimde şok olduğumu söylemem gerekiyor. Temsilciler Meclisi’ne dair bu kasvetli oda ve “kutsal koridorlar” imgesine sahiptim. Doğrusu içeri girdim ve gördüğüm beni şaşırttı. Konuşma yapan biri vardı. O zamanlar Temsilciler Meclisi’nde muhtemelen yalnızca bir düzine insan vardı, çoğu yemek yemek, yere tükürmek ve bunun gibi şeyler yapıyordu. Ve sonrasında aniden zil çalmaya başladı ve herkes koşarak içeri girdi ve bir oylama için el kaldırdılar ve tekrar dışarı çıktılar. Bunlar vatandaşlık derslerinde size öğretilen büyük demokratik sistemin saygın kişileri kesinlikle değillerdi.

Dolayısıyla bu yaşla ilgili bir hassasiyet durumu değildi.

Daha çok şöyle bir şeydi: *Bu insanların dünyayı yönetmesine ve onu bu şekilde mahvetmesine izin verilmemeli.* Bu hassasiyet milyonlarca ama milyonlarca yoksul ve ezilen halk tarafından paylaşılıyordu, fakat bununla birlikte geniş çaplı olarak orta sınıf gençlik arasında da hakimdi. *Niçin Gerçek Bir Devrime İhtiyacımız Var ve Nasıl Gerçekten Devrim Yapabiliriz?*<sup>1</sup>'de belirttiğim gibi, 1960'ların sonunda bu süreç toplumda geniş çaplı ve derin bir şekilde yayıldı, hatta bu ülkedeki sistemin, kapitalist-emperyalist sistemin silahlı kuvvetlerine dahi yayıldı. Örneğin, orduda yapılan bir ankette diğer şeylerin yanında şöyle bir soru sorulduğunu anımsıyorum: ABD ordusundaki askerler, er ve erbaşlar, kimin siyasi önderliğini istiyor -ve özellikle de Siyahi askerler arasında ABD başkanı listede **en sonlarda** geliyordu. Çoğunluk "en fazla oyu" Kara Panter Partisi liderlerinden Eldridge Cleaver'a vermişti. Dolayısıyla eğer bu tip şeyler yaşanıyorsa, sistem açısından gerçekten bir problem var demektir. Her ne kadar, Eldridge'in oldukça gerçek zayıflıkları ve sınırlılıkları olsa da, bu durum çok ama çok olumlu bir şeyi yansıtıyordu.

Bütün bunların açıkça gösterdiği şey, Siyahi halk arasında ve özellikle de gençlik içinde -ki her zaman kendilerinin doğaları gereği dindar oldukları söylenir- dinden belirgin şekilde uzaklaşma durumuydu. Niçin? Çünkü insanlar umut doluydu, daha iyi bir dünya için hiçbir umudun olmadığına inanmıyorlardı. Çok daha iyi bir dünya için umut doluydular. Ve Siyahi halk, özellikle de gençliğin bir bölümü dinden ve dinle birlikte gelen, insanları muhafazakar etkilerle aşağıya çeken bütün eski geleneklerden belirgin şekilde uzaklaşmıştı. İnsanlara konuşma yaparken "Umrunda değil" (aktarma yapıyorum fakat dediği şeyin özü buydu) diyen Malcolm X'in (her ne kadar inançlı biri olsa ve İslam'ı benimsemiş olsa da) "Metodist, Baptist veya AME veya her neyseniz bunu umursamıyorum, buraya gelmişseniz dini rafa kaldırmalısınız çünkü size yapılan bütün iyilikler için bunu bir kenara koymanız gerekiyor." sözlerini anımsayın. Her ne kadar Malcolm X inançlı biri olsa da kalkıp da "Hristiyan olmayın, Müslüman olun" demiyordu – şöyle

diyordu “Kamusal alanda bu şeylere ihtiyacımız yok.” Ve eski kuşaklara da ayrıca şöyle demişti: “Bugün bu gençlik ihtimallerle ilgili bir şeyler işitmek istemiyor, yaşlı Tom Amcaların kalkıp da onlara ihtimallerin kendilerine karşı olduğundan bahsetmesini istemiyorlar.” Bu hassasiyet geniş çaplı olarak özellikle gençler tarafından benimsenmişti. Yalnızca Siyahi halk arasında da bulunmuyordu. Malcolm X büyük ve radikal bir ilham kaynağıydı, kendisinin orta sınıftan pek çok beyaz da dahil olmak üzere eğitilmiş gençlik arasında çok olumlu radikalleştirici bir etkisi vardı.

Dolayısıyla bu din meselesi çok farklı bir şekilde tecelli ediyordu. İnsanlar ondan uzaklaşıyordu. Eğer *Panther* filmini anımsarsanız (yakın zamandaki *Black Panther* filmini kastetmiyorum, daha eski olan ve Kara Panter Partisi üzerine olan filmi kastediyorum), orada bir gencin Kara Panter Partisi’nin bir çeşit toplantısı çerçevesinde annesiyle konuştuğu bir sahne yer alır. Annesi dinle ilgili bir şeyler söyler ve genç ona şu üç cümle ile yanıt verir: “Kara Panter Partisi dini bırakmamız gerektiğini söylüyor, bunun bize bir iyiliği yokmuş, ihtiyacımız olan şey bu değilmiş.” (Bir kez daha aktarıyorum, fakat denilen şeyin özü buydu) Ve annesi şöyle yanıtlıyordu: “Peki sen buna inanıyor musun?” Doğrusu, o dönem pek çok siyahi genç buna fazlasıyla inanıyordu.

Din her zaman bir “umut” veya teselli kaynağı olarak sunulmuştur. Peki din gerçekten bir umut kaynağı mıdır – yoksa özünde ve tanım gereği felç eden bir illüzyon mudur? Din, acılara yönelik teselli konseptini kendinde barındırır, başka bir dünyaya bakar ve bu diğer dünya insanların maruz kaldıkları bütün acılar için bir tür teselli sağlar. Ancak mesele şudur: İnsanların ihtiyacı olan şey bu sistem altında maruz kaldıkları acılara teselli bulmak mıdır, yoksa ayağa kalkmaları ve bu acıyı dayatan ve güçlendiren sisteme *son vermeleri* ve bu sayede acıya, maruz bırakıldıkları **gereksiz** acılara teselli bulma ihtiyacına daha fazla gereksinim kalmayacak bir durumu sağlamak mıdır? Bu durum Ardea Skybreak

tarafından *Bilim ve Devrim*<sup>2</sup> röportajında şu şekilde belirtilir; insanın tamamen acı çekmeyeceğini düşünmek gerçekçi değildir, fakat insanların dünyaya egemen olan bu sistemin, kapitalist emperyalizm sisteminin dinamikleri ve temel ilişkilerinden ötürü bugün dünyada maruz kaldıkları muazzam miktarda **gereksiz** acı bulunmaktadır. Ve *bu* acılara bir son vermek kesinlikle mümkündür ve acilen gereklidir.

Şimdi, bunun eksiksiz ve çok yönlü bir resmini sunmak gerekir; dini inancı olan pek çok kişinin dini görüşünün ve hassasiyetinin baskıya karşı mücadelede hatta fedakarlık yapmada kendileri açısından ilham verici olduğunu bilmekteyiz. Ve bu durum, elbette saygı duyulması ve birleşilmesi gereken bir şeydir. Fakat bu durum, dini bakış açısına, dinin halk kitlelerinin zihninde pranga rolü oynamasına karşı ideoloji alanında keskin bir mücadele yürütülmesi gerekliliğini de ortadan kaldırmaz, işin aslı onların işleyişine karşı gerçekliği anlayabilmek için sistematik ve devamlı olarak bilimsel yaklaşımı uygulamak ve özellikle de kitlelerin acı çekmesine neden olan şeyin ve buna çözümün ne olduğunu göstermek gerekir. Sonuç olarak, her ne kadar birleşmesi gerekse de ve evet dini hassasiyeti veya bakış açısını pozitif şekilde kullanan ve çeşitli biçimlerdeki baskıya karşı mücadelede genellikle fedakarlık yapan insanlara saygı duysak da, dinin ideolojik rolünün, halk için zihinsel prangalar kuran rolünün etrafında devamlı mücadele yürütülmesi ve bunun devamlı ifşa edilmesi gerekiyor.

Bununla birlikte, dini *köktencilik* – ve özellikle de bu ülkedeki Hristiyan *köktenciligi* söz konusu olduğunda işler çok farklıdır. Hristiyan köktencilikler (mevcut başkan yardımcısı Mike Pence ve hükümette önemli konumlarda bulunan diğerleri de buna dahildir) teokratik faşizmin (Orta Çağın dini otoriteleri tarafından izlenen tiranik yönetimin) itici gücüdürler. Agresif bir şekilde düşünmeden biat etmeye ve dini dogmaların harfiyen uygulanmasına (bu Hristiyan faşistler bu konuda inatçıdırlar) bağlıdırlar ve her tür mezalime ve

dehşete götürecektir (İncil'in hem Eski hem de Yeni Ahitinde bu görülebilir – bu durumu *Tüm Tanrılardan Kurtulun!*<sup>3</sup> çalışmamda analiz ettim) bu dogmaları yaymaya çalışırlar

*Yeni Komünizm* kitabının açılış bölümünde (“Giriş ve Yönelim”) ezilen halk kitlelerinin umut etmekten korktuğuna ilişkin acı bir gerçekten bahsettim:

*Korkuyorlardı çünkü belki de dünya böyle olmayabilirdi, belki de bundan kurtulmanın bir yolu vardı. Umut etmekten korkuyorlardı çünkü umutları daha önce çok kez hayal kırıklığına uğramıştı.*<sup>4</sup>

Bu durum niçin pek çok kişinin dine döndüğüne ilişkin önemli bir etmendir – çünkü bu dünyada, bu sistemin işleyişi tarafından onlara dayatılan ve sürekli olarak maruz kaldıkları feci acılar ve aşağılamaların son bulmasına dair bir umutları yok gözüküyor; fakat bununla birlikte, bu sistemin işleyişinden ve kurumlarının, görevlilerinin ve destekçilerinin rolünden dolayı bunun üzeri kapatılıp belirsiz hale getiriliyor, ve bütün bunlar, dünyanın niçin bu şekilde olduğuna, bunun gerçekten nasıl değiştirilebileceğine, bütün bu gereksiz acılara gerçekten nasıl *son verileceğine* dair insanları sistematik bir şekilde *yanlış yönlendiriyor*.

Burada bir kez daha komünizmin yaklaşımı ve bilimsel yönteminin büyük önemine geliyoruz, bu yaklaşım ve yöntem yeni komünizm ile, *bu* dünyada gerçekten kökten ve özgürleştirici bir değişimin mümkünlüğü ile daha da geliştirilmiştir. Bütün bunlarla ilişkili olarak ve umut meselesi özelinde, DKP Manifestosu, *Komünizm: Yeni Bir Aşamanın Başlangıcı* 1.Bölüm’de Marx’tan alıntılanan aşağıdaki açıklamasının büyük bir önemi bulunur:

*Bir kez iç bağlantı kavrandığında, mevcut koşulların daimi ve kalıcı gerekliliğine olan tüm teorik inanç, onun pratikte çökmesinden önce yıkılır.*<sup>5</sup>

Bu son derece önemlidir, çünkü teori ve bilimin -bilimin içinde temellenen teorinin ve devamlı olarak bilimsel yöntem ve yaklaşımla uygulanmasının- insanların maruz kaldıkları sistemin gerçek ilişkilerinin ve dinamiklerinin meydana çıkarılmasının, iç bağlantıların ve “iç işleyişlerin” önemi vurgulanmaktadır. En başta insanların maruz kaldıkları *bir sistemin varlığı* ve bu sistemin iç işleyişi ve dinamiklerinin ne olduğu, bunun insan toplumunun bütün bir tarihsel gelişimine nasıl uyduğu ortaya çıkarılır. (Veya daha basit bir ifadeyle, insanlar *bir sistemin* çerçevesi içinde yaşarlar; ki bu sistem yalnızca güçlü birileri tarafından dayatılan bir sistem değildir, bu sistem belirli bir tarihsel gelişimin sonucudur; bu sistem temel ilişkilerden kaynaklanan belirli “yasalar” doğrultusunda işler ve işlemek zorundadır, ve bu durum halk kitlelerinin her tür acıyı çekmesine neden olan çelişkilerde cisimleşir ve bu çelişkileri açığa çıkarır, bu çelişkiler sistem açısından temel ve esastır, ve bu sistemin kendisi ortadan kalkmadan bu çelişkiler de ortadan kalkmaz). Ve bu bilimsel teori bütün bunlara yönelik bir *çıkış yolu* olduğunu ve bu çıkış yolunun ne olduğunu ortaya koyar.

Evet, mücadele nihai olarak pratik alanında yürütülmelidir; gerçek mücadelenin nihai olarak, bütün bu korkunç baskıda cisimleşen ve bunları güçlendiren sisteme karşı gelerek bu sistemi devirmek için yürütülmesi gerekiyor. Fakat, yüksek seviyede teorik şekilde geliştirilmeden önce dahi, insanların mevcut koşulların zorunlu olmadığını, bunun sürekli bir zorunluluk durumu olmadığını, bunun niçin bu şekilde olduğunu temel düzeyde de olsa kavramalarının muazzam bir önemi vardır. Din tarafından yayılan ve kalıcı hale getirilmeye çalışılan illüzyonlar temelinde değil de, *bilimsel bir temelde olan* umudun kaynağıdır bu.

Aşağıda vurgulananlar (“*Bir İnanç Sıçraması*” ve *Rasyonel Bilgiye Sıçrama: İki Çok Farklı Türde Sıçrama, Kökten Farklı İki Dünya Görüşü ve Yöntemi*” makalesinin sonucu) yönelimin son derece önemli noktalarıdır:

“Aslında gerçek olanı bilmek -ve bunun hakkında devamlı olarak öğrenmek- insanlık ve geleceği açısından hayati önemdedir; yalnızca bilimlerdeki ve akademik dünyadaki insanlar açısından değil, fakat aynı zamanda dünyada acımasız Şekilde baskı gören ve ezilen, baskı ve sömürünün bütün biçimlerine küresel çapta son verecek, devrimin omurgası ve itici gücü olması gereken ve olabilecek, yalnızca kendilerinin değil fakat nihai olarak tüm insanlığın kurtarıcısı olacak insanlar için de hayati önemdedir. Gerçeklikle -değişimi ve gelişimi halinde- olduğu Şekliyle yüzleşmek ve bunun altında yatan güçleri anlamak, bu devrimi yapmada ve insanlık tarihinde tamamen yeni bir çağın getirilmesinde belirleyici ve nc bir rol oynamaktadır, ki bu yalnızca bugünün dünyasında insanları köleleŐtiren maddi zincirleri -sömürü ve baskının ekonomik, toplumsal ve siyasi prangalarını- değil, aynı zamanda mental zincirleri, bu maddi zincirlere tekabül eden düşünme biçimlerini ve kültürü de ilelebet kırıp ortadan kaldıracaktır. 150 yıl önce komünist hareketin kurucuları olan Karl Marx ve Friedrich Engels, *Komünist Manifesto*’da komünist devrimi ve onun kurtuluşa götürecek ilkelerini, yöntemlerini ve amaçlarını deklare ettiler; yalnızca insanları bir biçimde köleleŐtiren geleneksel mülkiyet ilişkilerinden değil, fakat aynı zamanda bu geleneksel mülkiyet ilişkilerini yansıtan ve bunları güçlendiren bütün geleneksel düŐüncelerden de “radikal bir kopuşun” gerekliliğini açıkladılar.”

“*Epistemoloji* -bilginin ve bunun insanlar tarafından nasıl elde edildiğinin, neyin hakikat olduğunun ve insanların hakikati nasıl bileceklerinin teorisi- alanındaki mücadele, insanlığın baskı altındaki ve sömürülen büyük bölümünün ve nihai olarak da bütün olarak insanlığın kurtuluşu için kritik bir arenadır. Bu özgürleştirici mücadelede bilimsel yöntemin belirleyici özelliklerini ve bilimsel yöntemin önemini kavramak -ve hepsinden de önemlisi, gerçekliğe yönelik en tutarlı, sistematik ve geniş kapsamlı bilimsel yaklaşımı, insan bilgisi ve eyleminin pek çok alanının yerini almadan ve onları boğmadan kavrayan ve gerçeklik hakkındaki en zengin

öğrenme sürecini ve bunu insanlığın çıkarlarına dönüştürerek ifade verebilecek *komünist dünya görüşü ve yöntemini* kavramak-hayati önemdedir. Gerçekliğe “inanç-temelli” nosyonları dayatma girişimleriyle, bunun aksine, din ve dinin kökenleri ve etkileri de dahil olmak üzere, gerçekliğin bilimsel kavrayışını izleme arasındaki temel farkı anlamak -“inanç sıçraması” ile bilginin algısal bilgiden rasyonel bilgiye sıçramalarla süregiden birikimi arasındaki kökten farkı anlamak- komünist devrimi işaret eden iki kökten kopuşun gerçekleştirilmesi ve insanlık tarihinde tamamen yeni ve özgürleştirici bir evreye sıçramaya yönelik mücadeleyi devam ettirmenin kritik parçasıdır.”<sup>6</sup>

Devrimin ve *bilimsel bir temelde* kökten farklı ve daha iyi bir dünyanın mümkünlüğünü görme meselesi son derece önemlidir, ve daha sonra yeniden bu meseleye döneceğim.

## **Bireysellik Problemi**

*Uzun Düşünceler ve Çekişmeler*<sup>7</sup> ‘de (ve diğer çalışmalarda) belirttiğim gibi, bireyler olarak insanların ilişkileri geniş toplumsal bağlam içindedir ve bunların büyük ölçüde toplumsal bağlam tarafından belirlenmesi durumu vardır, ki bu da doğru şekilde ele alınması gereken karmaşık bir çelişkidir. Ve bu çelişki bugün akut bir şekilde insanların bireyler olarak varoluşları olgusu ile ifadesini bulmaktadır. İnsanlığın bir bütün olarak korkunç acılar çekmesi ve insanlığın karşı karşıya olduğu acil zorluklar, kapitalizm-emperyalizm sisteminin çevreyi tahrip etmesi, bununla birlikte nükleer felaket tehlikesinin bütün insanlık için varoluşsal bir tehdit oluşturmalarının devamlı olarak artması bugün akut bir şekilde ifadesini bulmaktadır – *bütün bunlar her bir bireyin kendi belirli bireysel çıkarlarını izlemesi ile ne ciddi şekilde tespit edilebilir ne de gerçekten çözülebilir, ve işin aslı şu ki, insanların bu şekilde davranmaya devam etmesi gerekli olan çözümü getirme noktasında büyük bir engel teşkil etmeye devam ediyor.* Bireysellik, gerçekliği ve sürekli olarak bu sistem

tarafından getirilen dehşetin derinliğini idrak etmekten insanları uzak tutan – ve bütün bunlara son vermek ve kaynağının kökünü kazıyabilmek için insanların acil olarak diğerleriyle birlikte hareket etmesi gerektiğini fark etmemelerine neden olan, pek çok negatif eğilimi “birleştiren” önemli bir unsurdur. Bireyselliğin bu şekilde öne çıkarılması ve şişirilmesi, toplumda bu dönemde belirgin ve en uç biçimlerde cesaretlendirilip ifade edilmesi yüzleşilmesi ve dönüştürülmesi gereken derin bir problemdir.

## **Ölümcül Bireysellik ve Kayıtsız Bireysellik**

Bireyselliğin iki geniş kategorisi vardır, bunların belirli farklı özellikleri vardır, fakat aynı zamanda aynı ortak temele sahiptirler ve kendinle meşgul olmayı içerirler. *Ölümcül* bireysellik bunun son derece zehirli bir türüdür. Temel olarak “kendim için her şeyi alırım, diğerlerinin canı cehenneme. Ve eğer istediğim şeyi almak için diğer herkesi ezmem gerekiyorsa, ne yapalım yapacak bir şey yok, böyle olması gerekiyor ve ben de bunu en iyi şekilde yapacağım, böylece istediğim her şeyi alacağım – *hepsini istiyorum ve hepsini şimdi istiyorum.*”

*Kayıtsız* bireysellik, böylesi saldırgan özelliklere sahip olmasa ve diğer insanlara karşı genel olarak bilinçli düşmanca bir tutum içinde olmasa da, dünyada olan biten daha geniş çaplı şeylere ve bunun dünya çapında halk kitlelerine ve elbette insanlığın geleceğine yönelik etkilerine ilgi göstermeden kişinin çıkarları, arzuları veya “hayalleri” ile hareket etmesini kapsar.

Dolayısıyla bunlar farklı türde, iki geniş tipte bireyselliktir (açık bir şekilde bir çok aşaması bulunur). Peki ama bunların birleştirici unsuru nedir? *Kendilik. Kendim.* Cornel West ile 2014 yılındaki Diyalog’ta<sup>8</sup> belirttiğim gibi, “selfie” bütün bu bakış açısının ve bütün bu kültürün mükemmel ikonik bir temsilidir. Elbette ki her “selfie” veya bunun kendisi kötü değildir. Fakat bunun etrafında bütün bir kültür

bulunur, hatta insanlar doğada güzel bir yere gitseler bile hemen neyle uğraşıyorlar? Önlerinde duran muazzam güzellik yerine (ve evet, bunun fotoğrafını çekmek yerine) kendi “selfielerini” çekmekle. Bu bakış açısına göre önemli olan şey şudur: “Ben burdayım, bana bakın.” Her ne kadar birinde bilinçli şekilde ölümcül olmasa da çarpıcı bir kayıtsızlıkla kendini gösterir, “bana bakın, bana bakın, bana bakın” şeklindeki bu ethos her iki bireysellik biçiminde de oldukça baskındır.

Kayıtsız bireysellik daha tehlikesiz (veya basit şekilde daha az “ahlaksız”) görünebilir, ancak yine de, kişinin kendisinin (ve kendi dar çevresinin) ötesinde geniş çaplı olarak dünyada ne olup bittiği, tüm bunların dünyada halk kitleleri ve nihai olarak da bütün insanlık açısından ne sonuçlar getirdiği konusunda affedilemez bilgisizliği veya bilinçli şekilde görmezden gelmesi – veya bütün bunlara yalnızca kendisini ilgilendirecek şekilde acil ve dar anlamda ilgi göstermesi ile karakterize olur.

Şimdi bu noktada çok açık olmam gerekiyor: Dünyada oldukça kaotik şekilde yaşayan ve çok kötü acılar çeken insanlar, halk kitleleri bulunuyor, ve dünyada ne olup bittiğiyle ilgilenmeleri ve bunu öğrenmeleri oldukça güç. Bu sistemin işleyişinin eziyet ettiği ve çok fazla dehşete maruz bıraktığı, kendi başlarına daha geniş bir dünyayı tanıma ve buna katılma fırsatlarından *mahrûm* bırakılan bu insanlardan bahsetmiyorum. Bunu yapmak için her fırsatı olan ama kötü huylu (veya ölümcül) bir mentalite ile veya daha “iyi huylu” ama yine de kayıtsız bir şekilde, bu gelişmelere ilgi göstermemeyi seçen insanlardan bahsediyorum. Video izleyen veya YouTube’ta keman çalan kedilere bakan (veya internette benzeri şeyler yapan) kişilere karşı değilim, ancak eğer bu tip bir şey sizi meşgul ediyorsa -internet üzerinde başkalarını aşağılamak ve aşağı çekmek sizin meşguliyetiniz olmuşsa- bu durum her hoşgörülü insanın oldukça endişelenmesi gereken bir şeydir, ayrıca güçlü bir şekilde karşı çıkıp

mücadele etmeleri de gerekir.

[Yazar tarafından Sonbahar 2019'da eklenen not]

*Bu çalışma, 2019 baharında yapılan bir konuşmanın düzenlenmiş metnidir ve bir sonraki bölüm ("Bireysellik, BSS ve "Acısız Gelişim" İllüzyonu") bu yılın yaz dönemi başında (revcom.us sitesinde) yayınlanmıştır. Eylül 2019 sonunda, Nancy Pelosi (ve onun temsilcisi olduğu Demokrat Parti önderliği), Donald Trump'ı suçlamayı reddetme konusundaki uzun süreli inatçı ısrarın ardından, bu kez rotayı tersine çevirdi ve Trump için bir "görevden alma soruşturması" uygulanacağını açıkladı. Bu geri dönüş koşulluydu – ve Pelosi ve çevresindekiler, bu "suçlama soruşturmasında" tek başına olmasa da, ağırlıklı bir şekilde (bir hükümet muhbirinin raporu doğrultusunda ortaya çıkan) Trump'ın önceki dönemde (Obama döneminde) başkan yardımcısı olan ve şu an Demokratların 2020 başkanlık seçiminde adayları olan, baş rakibi Joe Biden'a yönelik pisliklerin araştırılması (veya "hazırlanması") için Ukrayna hükümetine baskı yaptığı meselesine odaklandılar. Pelosi ve Demokratlar bu durumu, Trump'ın kişisel çıkarlarını gözeterek (özellikle de 2020 seçimleri için) başkanlık gücünün kötüye kullanımı olarak tanımladılar ve ABD'nin Ukrayna'ya askeri yardımının devam etmesi ve Rus yanlısı güçlerle yüzleşmelerinin "lütфу" ve bedeli olarak bu durumu vurguladılar ve Trump'ı özellikle de büyük rakip Rusya ile ilişkilerde "ABD ulusal güvenliğini baltalıyor" şeklinde suçladılar. Diğer bir deyişle, kendi burjuva perspektiflerinden bakarak esas kaygılarının ABD'nin emperyalist "ulusal çıkarları" olduğu, bu sistemin egemenliğinin nasıl dayatılıp korunacağına ilişkin "normlar" olduğu söylenebilir, onlar açısından önemli olan şey seçimlerle bir yönetimden diğerine "barışçıl bir geçişin" sağlanmasıdır – ve Trump'ın bu "normları" çiğnemesi ile ortaya çıkan tehlike de bundan ibarettir – **Pelosi ve diğerleri "suçlama soruşturmasına" bu dar temelde bakıyorlar, ABD kapitalist emperyalizminin çıkarları doğrultusunda, onun***

**dünyada egemen emperyalist güç olarak kalabilmesi için hareket ettikleri olgusunun altını çiziyorlar; Aslında, Trump'ın yalnızca ABD'de de değil, uluslararası alanda doğrudan halk kitlelerine karşı acımasız açıklamaları ve hareketleri temelinde bir görevden zorla uzaklaştırılmasını reddetmeye devam ediyorlar: Trump'ın ayan beyan ırkçılığı ve beyaz üstünlenmeciliğini ve beyaz üstünlenmeci şiddeti teşvik etmesi; bariz kadın düşmanlığı ve kürtaj hakkı da dahil olmak üzere kadın haklarına ve LGBT haklarına saldırması, muhalefetin acımasız şekilde bastırılması ve sindirilmesinin yoğunlaştırılmasına arka çıkması ve buna yönelik çağrıda bulunması, Müslümanlara yönelik ayrımcılığı, "kendi ülkelerinde" zulümden ve oldukça gerçek ölüm tehdidinden kaçan ve bu temelde sığınmanın yollarını arayan göçmenleri canice hedefe koyması ve onları toplama kampı koşullarıyla sınırlamaya çalışması, hatta çok küçük çocukları ailelerinden kopartması, iklim değişikliği bilimini inkar etmek de dahil olmak üzere bilime ve hakikatin bilimsel şekilde araştırılmasına saldırması, çevrenin ufak çaplı ve hatta tamamen etkisiz şekilde korunmasını dahi devamlı olarak baltalayan ve karşı çıkan girişimlerde bulunması, nükleer silahlar da dahil olmak üzere ülkelere yönelik parçalama tehditleri savurması – özetle, faşist düzeni her yönden tam olarak konsolide etmek ve insanlık için korkunç sonuçları bulunan dehşet verici faşist bir gündemi uygulamak.**

Bunu yazarken "görevi kötüye kullanma soruşturmasının" nereye gideceği henüz belli değil – Trump Temsilciler Meclisi'nde gerçekten suçlansa da Senato onu suçlu bulsa ve görevden uzaklaştırsa da – şu açık ki Demokratların Trump meselesine yönelik dar bakış açıları, yönelim için şu temel noktaların bir kez daha vurgulanmasın önemini gösteriyor.

Demokratlar, New York Times, Washington Post, vb. Trump'ın başkanlığı krizini bu sistem doğrultusunda, temsilcisi oldukları bu sistemin egemen sınıfının doğrultusunda çözmeye çalışıyor. Bizler, yani halk kitleleri ise hepimiz dışarı

*çıkılmak zorundayız, milyonlarla birlikte kendimizi harekete geçirmeliyiz ve bu meseleyi **bizim kendi çıkarlarımız, egemen sınıfıncından tamamen farklı ve buna karşı olan, insanlığın çıkarları doğrultusunda çözmeliyiz.***

Bu durum elbette egemen güçler arasındaki mücadelenin ilgisiz ve önemsiz olduğu anlamına gelmez; aksine bunu kavramak ve buna yaklaşmak (bu durum iyi şekilde yükseltilmiş gerekli mücadele ile her seferinde insanlara götürülmesi gereken bir noktadır) bunun neyle bağlantılı olduğunu ve ne olanaklar sağladığını anlamak için “tabandan mücadele yürütülmelidir” – ***bunların faşist doğası, uygulamaları ve insanlığa yönelik tehditlerine karşı halk kitlelerinin bütün rejimin gitmesi talebi çerçevesinde harekete geçirilmesi gerekir.***

*Açık bir şekilde, yalnızca Trump’ın görevden alınması değil, bununla birlikte Hristiyan faşist başkan yardımcısı Mike Pence’in ve evet tüm faşist rejimin kaldırılması acil önemdedir. Eğer başarılırsa, böylesi bir gelişme -sadece bu ülkede değil fakat bir bütün olarak dünyada- halk kitlelerinin temel çıkarlarına hizmet edecektir. Sınırlı şeyler temelinden ve canavarca baskıcı olan ABD imparatorluğunun “ulusal çıkarları” üzerinden değil, bu sistemin “normal işleyişi” sonucunda üretilen ve iktidara gelen Trump/Pence rejiminin faşizmine karşı halk kitlelerinin harekete geçmesi temelinden bu süreç ele alınmalıdır.*

[Yazar tarafından eklenen notun sonu, Sonbahar 2019]

## **Bireysellik, BSS ve “Acısız Gelişim” İllüzyonu**

Görünen o ki -bütün bu “iyi huylu” veya kayıtsız bireyselliğin- *acısız gelişim illüzyonunu* ısrarla takip etmekle bağlantısı var. Eğer bazı şeyler insanları rahatsız ediyorsa -ve daha da ötesinde, kendi açılarından fedakarlık ihtimalini, gerekli olan fedakarlığı içeriyorsa- pek çok kişi o şeyden uzaklaşıyor. Önceden de belirttiğim üzere, gerçekliğe tıpkı bir “büfe” gibi veya tüketici gibi yaklaşma tutumu diye

bir şey var ve bu durum şu şekilde kendini gösteriyor: *“Açıkçası bu durum beni rahatsız ediyor. O yüzden bunları bir kenara bırakıyorum. Hayır buna bakmak istemiyorum, çünkü rahatsız oluyorum.”*

Bunun çok daha iğrenç ve zorbaca biçimlerinden daha sonra bahsedeceğim. Ancak kısa bir giriş olması açısından *Yeni Komünizm* kitabında bahsettiğim bir olaya değineyim; birkaç yıl önce bazı kişiler *Çalınmış Yaşamlar* afişleriyle üniversite kampüslerine gitmişti, bunlar polis tarafından öldürülen kişilerin afişleriydi (hepsi değil ama onlarcası öldürülmüştü), daha sonra birisi gelip yakınmaya başladı: *“Ben bu afişleri sevmedim, beni güvensiz hissettiriyor.”* O dönem: *Vah canım, çok üzüldüm!* şeklinde yorum yapmıştım. Bu vah canım saçmalığını şimdilik bir kenara bırakalım ve afişte de belirgin bir parçasının temsil edildiği halk kitleleri üzerine ciddi şekilde bir konuşalım ve onların durumuna bir bakalım.

“Acısız gelişim” illüzyonunu ısrarla ve inatla takip etmenin en yaygın ve sorunlu biçimi, özellikle de kendilerini aydın olarak (veya ilerici veya “farkında” veya ne demek isterlerse o olsun) tanımlayan kişilerin, bizim çok doğru bir terimle ifade ettiğimiz gibi *“BSS – Burjuva Seçim Saçmalığı”* (İngilizcesi: *BEB – Bourgeois Electoral Bullshit*) – ve insanların kendilerini devamlı hakim sınıfların bir bölümünü temsil eden Demokrat Parti ile sınırlandırması fenomenidir. Bunlar, benim *değişim olasılığını sınırlandıran unsurlar* olarak değerlendirdiğim şeydir – çünkü bu durum, siyasi angajman açısından nispeten güvenli olan şeyin tümünden yıpranmış halidir. Trump/Pence rejimi altında faşistlerin kendi iktidarlارını konsolide etme çabaları ve işlerin gidişatı düşünüldüğünde, bu durum gelecekte kendileri açısından pek de güvenli bir şey olmayabilir. Fakat şu an için nispeten acısız gözükmektedir. Aynı zamanda tamamen etkisizdir ve ihtiyaç duyulan herhangi bir değişikliği beraberinde getirmez, bunun yerine herhangi bir fedakarlıktan ve hatta gerçek bir rahatsızlıktan kaçınırken **bir şeyler yaptığını**

**sanmanın** bir yoludur bu.

BSS'nin yanında bu durum, kitlelerin Trump/Pence faşizmi gerçeğiyle yüzleşmemeleri ve bu nedenle, bu faşizmin temsil ettiği gerçek tehlike ve potansiyel büyük dehşetlerle orantılı bir şekilde hareket etmemeleri şeklinde kendini göstermektedir.

Şimdi geriye dönüp, bunun çok önemli bir unsuru olarak önceden değindiğim bir şeye, Trump'ın seçilmesine -halk oyu ile değil, seçim kurulu ile seçilmesine- yani gerçek anlamda kölelik kapsamına bir bakalım: Trump'a oy verenler köleliği destekleyen türden insanlardır ve bu kişiler ABD'de kölelik zamanlarından bu yana aslında ortada bulunurlar. Bunlar Beyaz Saray'da beyaz üstünlenmeci kişilerin bulunmasına razı olan, köleliği açıkça kabul eden, bunu meşrulaştıran veya rasyonalize eden türden insanlardır. Ve bu noktada, Ron Reagan'ın (evet, Ronald Reagan'ın başıboş oğlu, aynı zamanda, büyük ödülü olan arsız bir ateisttir) çok bilgilendirici olduğunu düşündüğüm bir yorumunu düşünüyordum, kendisi şöyle diyordu: Trump'ın çok analiz eden, fazlasıyla analiz eden "tabanı" kendisi her ne yaparsa yapsın onu desteklemeye devam edecektir, çünkü *Trump'ın nefret ettiği insanlardan onlar da nefret ediyor.*

İnsanların yaşadığı ekonomik zorluklarla ilgili bütün laf kalabalıklarının aksine, bu durum onların oy kullanmalarını rasyonelleştiriyor ve Trump'ı desteklemeye devam etmek için sık sık kullanılıyor, Ron Reagan'ın keskin bir şekilde belirttiği gibi Trump'ın "tabanının" da temelini bu durum oluşturuyor. Bu arada, tüm ana akım medyanın, CNN ve benzerlerinin Trump'ın "tabanı" terimini sürekli olarak nasıl kullandıklarına lütfen bir dikkat edin. "Taban" diyerek adeta nötr bir terimden bahsediyorlar. Oysa ki, bunlar bir avuç faşisttir, anlaştık mı? Ve bu edebikelamlarla ya da "temel" gibi nötr terimleri kullanarak, insanları Trump'ın ve onu destekleyenlerin gerçekte neyin temsil ettiğinden ve bunun neden olduğu gerçek tehlikenin derinliğini görmekten

alılıkoyuyorsunuz ve onları engelliyorsunuz. Ron Reagan'ın yorumu bu noktaya çok uygundur. Detaylı bir şekilde devam eder: LGBT bireylerden nefret ediyorlar, kadınlardan (bağımsız kadınlardan ve gerçekte tüm kadınlardan) nefret ediyorlar, Siyahilerden nefret ediyorlar, göçmenlerden nefret ediyorlar, Müslümanlardan nefret ediyorlar vb. Ve Trump da aynı insanlardan nefret ediyor.

*Bu yüzden ne yaparsa yapsın, onu asla terk etmeyeceklerdir. Bu yüzden doğru bir şekilde biri kalkıp şu yorumu yapabilir: "New York'ta Beşinci Cadde'de birisini çekip vurabilirim ve nasılsa bu insanlar bana karşı gelmez".*

Aynı zamanda, şu da açıkça söylenmelidir: Trump'ın savunduğu ve yaptığı her şeyden nefret ettiklerini söyleyen milyonlarca, on milyonlarca insan, bu kadar zaman sonra sokaklara çıkıp Trump/Pence rejiminin gitmesini talep eden sürekli bir seferberlik hareketinde yer almıyorlarsa, bu durum kendilerini açıkça bu faşist rejimin *işbirlikçisi* yapmaktadır, kitlesel hareketle bu rejimi göndermek yerine bu rejimi tolere etme suçuna kendilerini ortak etmektedir!

Paul Simon'dan aktarırsak: Daha da kötüsü, bu insanlar Demokrat Parti'den gelecek bir avuç mırıltı için direnişi heba ediyorlar.

Uzunca bir zaman geçti – ve halen zaman var, ancak bunun değişebilmesi için, kitlelerin nihayetinde sokaklara çıkması, sokaklarda kalması ve sağlam bir şekilde faşist rejimi göndermeye karar vermesi için pek fazla zaman da kalmadı!

Ve burada Trump'ın savunduğu her şeyden nefret eden, şiddet kullanmadan fakat sürekli eylemlerle Trump/Pence rejiminin gitmesi talebi etrafında **Refuse Fascism**<sup>9</sup> ile harekete geçmeyi reddeden milyonlar, on milyonlar için bazı çok önemli sorular bulunuyor. Eğer şimdi Trump/Pence rejiminin gitmesi talebiyle sokaklara çıkmazsanız, peki Trump yeniden seçilince (halk oyunu kaybedip, muhtemelen yine seçim kurulu sayesinde

seçilirse) o zaman ne yapacaksınız? Ve eğer Trump seçimleri kaybederse (seçim kuruluyla bile olsa), ancak bu kez de sonuçları kabul etmeyi reddederse ve halen bu ülkenin başkanı olduğu konusunda ısrarcı olursa, peki o zaman ne yapacaksınız?

Bununla birlikte, kendini “sol” gösteren bazı “ilerici” entelektüellerin tehlikeli naifliği meselesine de dikkat çekmek gerekiyor. Örneğin, bu sistemdeki insan haklarının - insan hakları, sivil haklar ve sivil özgürlükler- ihlal edilmesini ifşa etmede bazı iyi şeyler yapan Glenn Greenwald gibi biri, ne zaman Trump/Pence rejimi tarafından temsil edilen korkunç suçlar ve dehşetler ortaya çıkarsa, hızla şu tip şeyler söylüyor: *“Evet ama, peki ya Hillary Clinton, peki ya Demokratlar ve onların yaptıkları korkunç şeyler ne olacak?”* Bunlar doğrudur. Belirttiğimiz gibi: Demokrat Parti, insanlığa karşı işlenen büyük bir kitlesel savaş suçları makinesidir. Ve bunun ortaya konulması gerekiyor. Aynı zamanda, Cumhuriyetçi Parti’nin de faşist olduğunun belirtilmesi gerekiyor ve eğer bunun gerçek bir anlamı ve gerçek bir önemi olduğunu anlamıyorsanız – ve birileri bu faşistlerin zorbalıklarından ve dehşetlerinden bahsettiğinde hemen çıkıp *“Evet ama, peki ya Demokratlar ne olacak?”* diyorsanız, insanları burada işleyen gerçek dinamikleri ve gerçek tehlikeleri anlamamaları doğrultusunda bizzat yönlendiriyorsunuz demektir!

### **Slavoj Žižek Büyük Zararı Dokunan Şişirilmiş Bir Gerzektir!**

Mesela Slavoj Žižek gibi biri var. Raymond Lotta’nın makalesinde çok açık ve çok doğru belirtildiği gibi “Slavoj Žižek Büyük Zararı Dokunan Şişirilmiş Bir Gerzektir!”

*Slavoj Žižek, sıklıkla “komünist” pozları takınan, nüfuzu olan aptal bir felsefecidir ve kendisi İngiliz televizyonunda Donald Trump’a desteğini açıklamıştır. Žižek’e göre Trump’ın zaferi Cumhuriyetçilere ve Demokratlara “ne oldukları üzerine yeniden düşünmelerine” yardımcı olacak – ve bu durum “büyük bir uyanışa” vesile olacaktır. Yine Žižek’e göre Trump aslında faşizmi getirmeyecektir, endişelenmeye lüzum yoktur.*<sup>10</sup>

Lotta'nın özetle söylediği gibi: "Bu düşünce hatalı ve zehirlidir." Ve Glenn Greenwald gibi insanların hatalı ve tehlikeli düşüncelerine benzemektedir. Glenn Greenwald'a benzer şekilde, bir kez daha faşizmin temsil ettiği şeyin gerçekliğini ve tehlikesini görmezden gelir, ve bir kez daha belirtmek gerekiyor ki, Demokrat Parti burjuva diktatörlüğünün bir aracıdır ve insanlığa karşı işlenen büyük suçların ve kitlesel savaş suçlarının bir makinesidir.

Bu tür yanlış düşünceler, görünüşe göre Rusların Trump kampanyası boyunca devam eden işlemlerine katkıda bulunan Julian Assange gibi biri tarafından da örneklenmektedir. Assange'ın (kendi sözleriyle) şöyle dediğini duyduk:

*Belki bu olumsuz bir değişime yol açacak, belki de olumlu bir değişime yol açacak, ama en azından değişime yol açacak veya değişim olasılığını açık tutacaktır.*

Peki ne tür bir değişime yol açacak? Ne tür bir değişime yol açacağı meselesinde agnostisizme veya cahilliğe yer yoktur. Evet, herhangi bir biçimde burjuva diktatörlüğü halk kitleleri için çok kötüdür, kitleler için çok baskıcı ve ezicidir ve devirilmesi gerekir. Ancak, insanların her tür hakkını çiğneyen açık bir faşist diktatörlük, "belki olumlu bir değişim olur, belki de olumsuz bir değişim olur" kategorisinde yer alacak türden bir şey değildir.

Şimdi, özellikle Julian Assange'i keskin şekilde eleştirirken, ABD emperyalistlerinin zulmüne ve kendisinden intikam almaya yönelik girişimlerine karşı çıkılması gerekliliğini vurgulamak çok önemlidir, bunun Ruslarla bir ilgisi yoktur, fakat ezici bir biçimde bu sistemin canavarca suçlarını açığa vurmaktadır. Bu bağlamda, Berkeley Kaliforniya Üniversitesi Gazetecilik Yüksekokulu Dekanı ve gazetecilik profesörü Edward Wasserman'ın "*Julian Assange ve Zavallı İspiyoncular Devleti*"<sup>11</sup> adlı ilginç bir makalesi vardı. (Bu makale, bu yıl 27 Nisan 2019 Cumartesi günü, *New York Times*'ta yayınlanmıştır.)

Wasserman; siyasi ve kişisel açıdan ne kadar hatalı olsa da Julian Assange'nin WikiLeaks aracılığıyla "resmi sırların açıklanmasına olağanüstü olanak tanıdığını" belirtmektedir. Wasserman'ın dediği gibi, "Irak'ta ve Afganistan'da ABD'nin dahil olduğu sivillere yönelik savaş suçları, işkenceler ve zulüm" açığa çıkmıştır, bu nedenle ABD'nin hukuki arenada ve siyasi olarak kendisine saldırmasının nedeni budur. Bu boyut, bütün sınırlılıkları ve hatalarına rağmen insanların Assange'ın savunmasına katılmak zorunda olduğu noktadır. Ve Assange'yi savunmanın gerekliliği ve önemi, özellikle ABD hükümetinin politik/yasal zulmünden sonra, bu hükümetin (Trump/Pence faşist rejiminin önderliğinde) şu anda çok ciddi casusluk suçlamalarına dayandığı gerçeğiyle büyük ölçüde artmaktadır. Bu zulüm sürecinin yalnızca Assange için değil, aynı zamanda ABD emperyalizmi ve baskıcı kurumları tarafından sürekli olarak yürütülen savaş suçlarını ve insanlığa karşı diğer suçları ortaya çıkarmaya ve ifşa etmeye cesaret eden herkes için de korkunç etkileri olacaktır.

ABD hükümeti tarafından izlenen bu baskıcı hamlelere karşı çıkılması ve bu konuya önem verilmesi çok önemli olmakla birlikte; Assange, Glenn Greenwald ve Žižek gibi kişilerin düşüncesinde somutlaşan bu görüş ve yaklaşımı eleştirmeye de büyük önem vermek gerekir. Burjuva (ya da "önde gelen") politikacıların aralarındaki nüansları, farkları, hatta bunun kitlelere, insanlık kitlelerine olan sonuçlarına dair herhangi bir analiz yapmadan bunların hepsini "hepsi aynı" şeklinde gören düşünce – işte bu çok zararlıdır.

Bu aşamada, 1930'larda Hitler'in ve Nazilerin iktidara gelmesi sürecinde Alman komünistlerinin öne çıkardığı eleştirilere bakmaya değer. Slogan, Alman komünistlerine atfedilmişti: **"Nach Hitler, Uns," (yani: "Hitler'den sonra, Biz")**. Başka bir deyişle, aynı düşünce biçimi gündemdeydi – Hitler'in hükümeti yönetmesi aslında bir şeyleri sarsacak ve toplumda bir krize yol açacak, o zaman komünistlerin iktidara gelme şansı olacaktı. Bu, Hitler ve Naziler tarafından temsil edilenin ve

bunun insanlık için korkunç sonuçlarının çok ciddi bir şekilde küçümsendiğini gösteriyordu. Evet, oradaki komünistlerin devrimci bir temelde bütün sisteme sürekli ve sıkı bir şekilde karşı çıkmaları gerekiyordu, ancak Hitler'in ve Nazilerin bu sistemin tüm dehşetlerinin özellikle sapkın ve aşırı bir temsili olduğunu, bunu aşırı biçimlerle gerçekleştirdiklerini kabul etmek çok önemli ve gerekliydi.

Bu nedenle, bunlarla ilgili olarak, bugün ABD'de Trump/Pence rejiminde vücut bulan faşizme muhalefetin inşa edilmesinde, *"Faşistler ve 'Weimar Cumhuriyeti'nin Yıkımı... Ve Onu Neyin Değiştireceği"*<sup>12</sup> ve *"Jerry Rubin Olmamak, Hatta Dimitrov Olmamak, Fakat Gerçek Bir Devrimci Komünist Olmak: KOMÜNİST PERSPEKTİFTEN TEMEL HAKLARIN SAVUNULMASI MÜCADELESİ"*<sup>13</sup> gibi eserlerde ele alınan anlayışa dayanan ve bu süreçten çıkan bir bilimsel yaklaşıma ihtiyaç var (Bu makaleler revcom.us adresinde mevcuttur. Bob Avakian'ın Toplu Eserlerinin bir parçasıdır.)

Birkaç kez vurguladığım "Cumhuriyetçi Parti Faşisttir, Bununla Birlikte Demokrat Parti de Büyük Savaş Suçları ve İnsanlığa Karşı Suçların Makinesidir" sloganında yoğunlaşan şeyi öne sürüyoruz. Bu şeylerin her iki yönünün öneminin vurgulanmasıdır: özellikle Trump/Pence rejimi ve Cumhuriyetçi Parti faşizminde bir bütün olarak temsil edilenlerin tanınması ve Demokrat Parti dahil tüm sistemin doğası ve büyük suçları ile bu sistemin işlemede rol alan ve uygulayıcısı olan herkesi belirtmektedir.

*New York Times*'ta (16 Temmuz 2019 Salı günü) yayınlanan *"İrkçılık Dolaptan Çıkıyor"* başlıklı makalesinde, Paul Krugman, yalnızca Donald Trump'ın değil, bir bütün olarak Cumhuriyetçi Parti'nin "uluduğuna" ve ırkçılığı açıkça ve kabaca ifade ettiklerine işaret ediyor. Krugman, Cumhuriyetçi Parti'nin her türlü karşı ırkçılık iddiasını düşürdüğüne değinerek bu makaleyi şöyle sonuçlandırıyor:

*Cumhuriyetçilerin ırksal eşitliği desteklediğini iddia etmenin her zaman ikiyüzlü olduğunu söylemek caziptir; ulumlardan açık bir ırkçılığa geçişi memnuniyetle karşılamayı cazip hale getiriyorlar. Ancak ikiyüzlülük erdeme prim vermiyor, şu anda gördüğümüz şey, bu prime artık ihtiyaç duymayan bir partidir. Ve bu çok korkutucudur.*<sup>14</sup>

Krugman önemli bir noktaya parmak basıyor. Mesele yeterince ileri gitmemeleri ve özellikle de egemen sınıf partileri (Cumhuriyetçiler ve Demokratlar) arasındaki dar çelişki ve çatışma koşullarından kopmadıklarıdır. Bu baskıyı içine alan ve bu baskı olmadan var olamayan bir sistemin temsilcileri ve uygulayıcıları olarak hareket ederken, ırkçı baskı gibi öfkelere karşı ikiyüzlü olarak muhalif davranma tutumu bulunur; bu sadece Cumhuriyetçi Parti için geçerli değildir, aynı zamanda Demokrat Parti için de geçerlidir. Bu durumda yoğunlaşan, çok gerçek ve akut bir çelişkiyi tanıma ve doğru bir şekilde ele alma ihtiyacı bulunur: Bir yandan Cumhuriyetçi Parti kadar Demokrat Parti'nin de bir sistem partisi olduğu gerçeğini, kitlelere yönelik büyük suçları sürekli olarak işlediğini ve insanlığın geleceği için varoluşsal bir tehdit içerdiğini belirtmek gerekiyor; ve öte yandan, (yukarıda Krugman'ın makalesinden alıntı yapılanların ifadesine göre), bu egemen sınıf partilerinden birinin (Cumhuriyetçilerin) açıkça doğrudan bir tehlike olduğu gerçeğini ve evet ırkçı, insanı ve çevreyi yağmalayan şeylerden başka bir şey olmadıkları iddiasını taşımak gerekiyor. Bu durum, her iki tarafın da aracısı olduğu bütün bu sisteme karşı çıkılması ve sürekli olarak bu sistemin kaldırılması stratejik hedefine doğru aktif bir şekilde çalışmanın, aynı zamanda, faşist Trump/Pence rejiminin ortaya koyduğu acil tehlikenin farkında olarak bu rejimin gitmesi talebi etrafında şiddet içermeyen, ancak sürekli bir seferberlik içinde kitleleri ileriye götürmek için acilen yapılacak çalışmalarda temel stratejik bakış açısıdır!

Bu anlayışı, farklı açılardan ve bütün boyutlarıyla gerçekten tanımamak ve ona göre hareket etmemek; bireycilikle, özellikle de elverişsiz ve rahatsız edici gerçeklerle yüzleşmeye istekli olmamakla veya gerekli olabilecek fedakarlıklara göre davranmak yerine “acısız ilerleme” illüzyonu arayışıyla oldukça ilgilidir.

Fark edilmesi gereken tüm nüanslar ve çelişkilerin özellikleriyle birlikte, bu önemli gerçek şu temel ve yoğunlaşmış ifade ile ortaya konabilir:

### Demokrat Parti Çözümün Değil Sorunun Bir Parçasıdır.

Burada “Demokratların gerçekçi tek alternatif olduğu” konusunda ısrar eden herkese meydan okunması gerekiyor: revcom.us web sitesinde, tarihsel sırasıyla ve özetler şeklinde yer alan **“Amerikan Suçları”** yazı dizisi yer alıyor. ABD egemen sınıfının korkunç suçları, bu ülkenin başlangıcından itibaren ve şu ana dek Cumhuriyetçi ve Demokrat yönetimler altında gerçekleştirildi. İşte yapılması gereken: Gidin ve “Amerikan Suçları” yazı dizisini okuyun ve geri dönüp niçin Demokratlara destek olmanın iyi bir şey olduğunu açıklamaya çalışın.

Mevcut şartlar altında Demokrat Parti, diğer tüm suçlarının ve bu sistemin sürdürülmesinde ve uygulanmasındaki özel rolünün yanı sıra, Trump/Pence rejiminin faşizmine karşı çıkmak için anlamlı bir şey yapmayı reddettiği için *faşizmin aktif bir kolaylaştırıcısıdır*. Bu, Demokrat Parti lideri Nancy Pelosi’nin (veya kendisine denildiği gibi Piglosi’nin) ısrarının etkisinde, görevden alınma işlemi bir kez daha gündemden düştü. Bazı insanlar hatırlamayabilir (veya unutmayı seçmiş olabilir) ve diğerleri bilmeyebilir, ancak 2005-2006 yıllarında, George W. Bush’u ülkeyi götürdüğü yoldan geri çekmek için büyük bir duyarlılık vardı. Irak’a saldıran ve istila eden, o ülkede büyük bir yıkıma ve ölümlere neden olan Colin Powell, Cheney ve Rumsfeld, Condoleezza Rice ve istihbarat ve tüm rejim tarafından kasıtlı ve sistematik

olarak bilinçli bir şekilde üretilen sistematik yalanlar temelinde, Irak'ın kitle imha silahlarına sahip olduğu ve ABD'yi (ve ABD'nin "müttefiklerini" bu silahlarla tehdit ettiği konusunda yalan söylediler. Bu yalanlar, aslında, uluslararası savaş suçlusu olan ABD'nin Irak'a karşı saldırganlık savaşını sürdürmesinin rasyonelleşmesi içindi. George W. Bush'un görevden alınmasına yönelik büyük bir kitlesele düşünce vardı. Demokratlar, 2006 seçimlerinde her iki kongre evini de kontrol altına aldıklarında, Nancy Piglosi hemen görevden almanın masadan kalktığını söyledi. Ve şimdi yine aynı şeyi yapıyor – ve bunu sadece bir birey olarak değil, Demokrat Parti'nin önderliğinin temsilcisi olarak da yapıyor. Sokak çetelerinden bir terim ödünç almak gerekirse, Demokrat Parti'nin "kaçakçıları" şöyle diyor: *"Trump'tan bahsetmemeliyiz, çünkü bu durum yalnızca ona hizmet eder; bizi etkilemek için böyle yönlendirme yapıyorlar."* Sanki Trump'ın etkilenmesi iyi bir şey değilmiş gibi... Piglosi ısrar ediyor: *"Buna düşmeyeceğiz, Trump'ı sorumlu tutacağız."* Yapma ya! Peki nasıl? Elinizdeki en güçlü araçlardan birini görevden almayı kullanmayı reddedip, bunlara karşı gerçekten anlamlı ne yapacağınızı sanıyorsunuz?

Geçen gün internette haber portallarının birinde bir yorumcu gördüm, kendisi (bir yandan saçma sapan şeyler derken) aslında biraz bilgi veren ve önemli bir gözlem yapıyordu. Şöyle diyordu: "Yasalar kendilerini zorlamaz. Bir şey yapar ve onunla baş ederseniz, yasa anlamsızdır." Evet, Piglosi senin "hesap verebilirliğin" (Trump'ı hesap verebilir göstermen) anlamsızdır, çünkü uygulamanız gereken ve bundan sorumlu olduğunuz en etkili araçları kullanmayı zaten reddediyorsunuz.

Şimdi, bazı insanlar bunun sadece Piglosi ve diğerleri tarafından yapıldığını söylüyorlar çünkü 2020 seçimleri akla geliyor ve Cumhuriyetçi Parti mühimmatını Trump'a karşı "bu bir cadı avı" olduğu konusunda ısrar etmiyorlar. Bu Demokratlar'ın ikinci bir değerlendirmesi olabilir, ancak Piglosi'yi dinlerseniz, bize anlaşmanın gerçekte ne olduğunu

söylüyor. “Ülke” zaten çok derin ve yoğun bir şekilde bölünmemiş gibi, bu noktada Trump’ı ele geçirmenin ülkeyi daha da böleceğini söylüyor, tam da bu yüzden Trump gibi biri doğrudan seçiliyor.

Fakat gerçekte üç neden bulunuyor, ya da bunlara Piglosi ve diğerlerinin sahip olduğu “üç korku” diyebiliriz. Öncelikle Trump ve Cumhuriyetçilerden korkuyorlar, bu yüzden Trump ve Cumhuriyetçilerin yapabileceklerinin şartlarını belirlemelerine izin veriyorlar. Bunların “mantıkları” şöyle işliyor: *“Trump, onu suçlamaya çalıştığımızda geri teper, bu yüzden onu etkilemeye çalışmamalıyız.”* Bunu doğrudan söylemeseler bile, söylediklerinin asıl mantığıdır budur ve açıkça bunu ifade ederler. Bu yüzden Cumhuriyetçilerin gündemlerini takip ediyorlar, bu sistemin “normlarına” karşı koymalarını ve daha da agresif şekilde ezilmelerine neden olan koşulları belirlemelerine izin veriyorlar. Kendi burjuva “ilkelerince” bile, Demokratların, Cumhuriyetçilerin izin verdiklerine göre değil, Anayasalarında bulunanlara dayanarak hareket etmeleri gerekmektedir.

İkincisi, Trump ve Cumhuriyetçi Parti’den korkmakla birlikte, yasaların gerçekten zorlamayacağı gerçeğinden korkuyorlar. Trump’ı bir şekilde ele geçirirlerse, yalnızca onu etkilemekte başarılı olmayacaklarından, aslında Senato’da mahkum edilmekten de korkuyorlar – Trump’ın kendilerine rest çekmesinden korkuyorlar: *“Siktirin gidin! Ben Başkanım. Sizin bu uygulamanızı tanımıyorum”* diyecektir çünkü. O zaman, neye ve kime başvurabilirler? Bu, bu ikinci noktanın diğer boyutunu gündeme getiriyor: Trump’ın “tabanından” korkuyorlar. Bu faşist güçlerden, Trump tarafından gittikçe daha şiddetli bir şekilde hareket etmek için cesaretlendirilen ve yönlendirilen bu “tabandan” korkuyorlar. Yani Piglosi ve diğerleri bundan korkuyor.

Fakat en azından buradaki “üçüncü korku”; ülkedeki bölünmenin diğer tarafındaki insanlardan, Demokratlara oy verme eğiliminde olan insanlardan, özellikle de ezilen temel halk

kitlelerinden korkuyorlar. Temel kitlelerden ve diğerklerinden korkuyorlar. Trump ve Pence tarafından temsil edilenlere öfke duyan halktan korkuyorlar. Demokrat Parti'nin ve hizmet ettiğı sistemin izin verebileceğinin dar sınırları içinde olmadığı sürece, bu insanların sokakta bulunmasını istemiyorlar. Ve bu insanların Trump'ın ardından giden faşistlere meydan okumasını istemiyorlar. Demek ki Piglosi ile gerçekte olan şey işte budur ve suçlamaya yönelik bir hamleye inatla karşı çıkarlar.

Ve ardından Cumhuriyetçi Parti'nin saldırgan faşist görevlilerinden birine, Iowa Kongre Üyesi Steve King'e gelelim. Son zamanlarda, bütün diğerk çirkin açıklamalarının yanı sıra, Müslümanlar ve göçmenler hakkında açıkça ırkçı, kötümser ve kabaca aşağılayıcı ifadeler kullanan King, resmi kampanya sayfasında şu mesajı yayınladı:

*Millet yeni bir iç savaş hakkında konuşmaya devam ediyor. Bir tarafta yaklaşık 8 trilyon mermi bulunurken, diğerk taraf hangi tuvaleti kullanacağını dahi bilmiyor.*

Şimdi, bu yorumda "çılgınca bir içgörü" olduğu söylenmelidir. Açıkçası, bu, trans bireylere olduğu kadar trans haklarını destekleyenlere yönelik alçakça bir saldırıdır. Yani bir yandan, bu çok çirkin bir ifadedir, tamamen gerici ve alçakça bir ifadedir. Ancak bir yandan da gerçekliğe yönelik bir temsili ifade eder, çünkü insanlar trans bireylerin, eşcinsellerin, kadınların ve diğerklerinin haklarını haklı bir şekilde desteklerken, bunlar arasında hüküm süren kendiliğinden görünümle ilgili gerçek sınırlamalar ve sorunlar bulunmaktadır. "Kimlik" temelli çizgilerde belirli bir darlık vardır ve toplumda (ve dünyada) bir bütün olarak şekillenen daha büyük dinamikleri göz ardı etmek ya da yeterince dikkat etmemek gibi durumlar söz konusudur. Bir kez daha, insanlar etrafta kavga ederken ya da bu baskıya, ya da bu özel baskı, ayrımcılık ve önyargı örneğine karşı bir miktar direnç yükseltirken, Trump/Pence'de somutlaşan tüm saldırıya katlanmak için toplanmadıklarını görüyoruz. Bir bütün olarak,

kendilerini “ilerici” veya “farkında” olarak kabul eden kişilerde, Amerikan şovenizmine yönelik gerçek bir kopuş yaşayamama sorunu bulunur ve bu ciddi bir sorundur. Bu ülkedeki burjuva düzeninin “normlarını” (ve bazılarında bu “medeniyeti restore etme” çağrısı içerirken) faşistler bu “normları” çiğnemeye ve yırtıp atmaya kararlılar.

Tüm bunlar, King’in ifadesinde bir tarafının 8 trilyon mermiye sahip olduğunu, diğer tarafın hangi tuvaleti kullanacağını bilmediği şeklinde ifade ediliyor. Bu durumda bir kez daha meselenin tuvalet kullanımı olmadığını belirtmek gerekir. Bu önemlidir. Fakat bu gelişme eğilimi şu an çok kötü bir şekilde tek taraflı bir iç savaşa doğru hareketin büyük bir resmini vermektedir ve eğer bu yörüngede işler devam ederse sonuç gerçekten feci olabilir.

Bu yüzden bu durum üzerine düşünmek için uyarıcıdır – ve sadece bu da değil, aynı zamanda insanların saldırıya uğradığı çeşitli yollarla ilgilenen ve büyük bir zulme karşı baskı altında yoğunlaşan, bu faşist güçlerin saldırısına karşı savaşmak için bir araya getirilmesi gereken insanlar açısından da eyleme yönelik ciddi bir teşviktir. Sadece burada değil, tüm dünyada ezenlerin süpürülmesi gerekiyor.

Şimdi, göz ardı edemeyeceğimiz bir başka unsur, King’in tarif ettiği şeylerin çoğunun belirli bir şekilde, özellikle ilerici ya da sözde “uyanık” orta sınıf insanlara uygulanmasına rağmen, başka bir sorun var. Ve bu gerçek bir devrim için bir hareket inşa etmede radikal biçimde dönüştürülmesi gereken bir şeydir.

İşte burada, gerçek bir devrim inşa etmek ile bu faşist rejimin sürmesi arasındaki çok acil bir meseleye geliyoruz. *Niçin Gerçek Bir Devrime İhtiyacımız Var ve Nasıl Gerçekten Devrim Yapabiliriz*’in 2. bölümünden alınan aşağıdaki açıklamalar, konuyla son derece ilgilidir ve önemlidir:

*Bu faşist rejime karşı mücadele ile devrimi inşa etme*

arasındaki ilişki “düz yol” ya da “tek yönlü sokak” şeklinde değildir: “İlk önce bu rejimi devirmek için kitlesel bir hareket inşa ediyoruz ve sonra dikkatimizi doğrudan devrim için çalışmaya yönlendiriyoruz” gibi bir durum yoktur. Hayır. İnsanları farklı bakış açılarından, genel olarak bu rejimin gitmesi talebi etrafında birleştirmek ve harekete geçirmek çok önemlidir. Ancak, bunu geniş ölçekte ve bu amacı yerine getirmek için daha fazla ve daha fazla sayıda insan ortaya çıkmazsa, bu hedefi yerine getirmek için gerekli olan kararlılığı göstermek daha zor olacaktır. Sadece bu rejime değil, bu rejimin doğası gereği derin ve belirleyici çelişkilerinin ortaya çıktığı bir sisteme, doğası gereği dayattığı dehşete sahip bir sisteme son vermek gereklidir. Bu sistemin kendisi ortadan kalkmazsa kitleler gereksiz yere acı çekmeye devam edecek. Daha fazla insan bilinçli olarak öne çıktığında ve devrim için aktif bir şekilde çalıştığında, gücü büyüttüğünde, bu devrimci gücün “moral üstünlüğü” artan sayıda insanı şu an iktidardaki faşist rejimi devirme noktasında güçlendirecektir, her ne kadar insanların pek çoğu devrime kazanılmayacak olsa da (ve belki de bazıları hiç kazanılmayacaktır) durum bu şekildedir.<sup>15</sup>

## **Asalaklık, Amerikan Şovenizmi ve Bireysellik**

İlginç bir şekilde, mahremiyet ve internetin insanların mahremiyetine yönelik getirdiği problemler üzerine (“Yalnızca Kalabalıkta Bir Yüz mü? Artık Değil”)<sup>16</sup> makalenin yazarları Woodrow Hartzog ve Evan Selinger bu durumu “statü-takıntılı bir kültür” şeklinde ele alıyor, insanların mahremiyetleri açısından bunun nasıl bir problem olduğundan bahsediyor ve insanların her zaman kendi statülerini yükseltmek için interneti kullandıklarını söylüyorlar: “Bunu yaparken bana bakın, şunu yaparken bana bakın” ve bunun gibi şeyler. Şu ifade bana kalırsa oldukça uygun, konuya denk düşen ve anlamlı bir ifade: “statü-takıntılı bir kültür”. Toplumun büyük kurumları tarafından sürekli olan teşvik edilen şeydir bu ve açıkçası hem ölümcül hem de kayıtsız olan geniş çaplı

bireyselliğin de bir çeşididir.

Ve bu durum bireysellik ve metalaştırma ile, yani özü devamlı olarak “markanın” tanıtımı, açık ve pişmanlık duymadan tanıtımı olan fenomen ile bağlantılı bir şekilde yürümektedir. Döndüğünüz her yerde şunu duyarsınız: “Hey, kendi ‘markasını’ yaratması gerçekten çok iyi olacak”; “Hey, kendi ‘markalarını’ duyururken gerçekten çok yaratıcılar”. Nereye dönseniz bu şekilde kullanılan bir “marka” kelimesini duyarsınız. Ve bu durum elbette entremuralizmin yüceltilmesiyle birlikte yürür – bu durum Üçüncü Dünyadaki çocuklar da dahil olmak üzere, halk kitlelerinin süper-sömürsüne büyük ölçüde dayanan genel sürecin bir parçası olmak için sömürüye dahil olma çabasına tekabül eder.

Bütün bunlar artan şekilde küreselleşen kapitalizm olgusuna dayalı Amerikan toplumunun asalaklığı ile oldukça bağlantılıdır (Bob Avakian’ın *Atılımlar – Marx’ın Tarihsel Atılımı ve Yeni Komünizm ile Daha İleri Bir Atılım, Temel Biz Özet* çalışmasında bu konu açıklanmaktadır)

...özellikle ABD’de globalleşen kapitalizmin dayandığı büyük çaptaki üretimin artışına ve bilhassa Latin Amerika, Afrika, Orta Doğu ve Asya’nın Üçüncü Dünyasında yer alan ter atölyelerinden elde edilen büyük kâr oranının sürdürülmesine, öte yandan kapitalist-emperyalizmin “evi” konumundaki ülkelerdeki finans alemi ve finansal spekülasyonlardaki artan kapitalist aktiviteye ve “en üst” (temel fiziksel materyallerin üretime yönelik olmayan) yüksek teknoloji, hizmet sektörü ve ticaret (online pazarlamanın artan rolü de buna dahildir) çevresine dayanmaktadır. Lenin’in de ifade ettiği gibi, bu durum ABD gibi toplumların tümüne “asalaklık damgasını” vurur.<sup>17</sup>

Bunun hem maddi hem de ideolojik bir boyutu bulunur. Maddi olarak, bütün topluma asalaklık damgasını vurur, çünkü tüm toplumun ve ekonominin işleyişinin bu düzeyde sürdürülmesi böylesi geniş bir ter atölyeleri ağı olmadan kesinlikle mümkün

olmazdı. Bu asalaklık ve özellikle Üçüncü Dünya'daki geniş ter atölyeleri ağı ile milyonlarca, yüz milyonlarca ve nihai olarak milyarlarca insanın aşırı sömürsü olmadan yaşam standardı ve ekonominin işleyişi şu an olduğu şekliyle var olamazdı.

Ve ideolojik boyuttan bakacak olursak, bütün topluma vurulan asalaklık damgası hem bireyselliği teşvik eder, hem de bireyselliğin ve hepsi çok yaygın olan narsizm, para kazanma hırsı ve hedonizm fenomenlerinin yayılması tarafından güçlenir. Bir kez daha "hepsini istiyorum, hepsini şimdi istiyorum!" durumu gündemdedir. Bunu duyurmaktan utanç dahi duymazlar, çoğu kez böylesi bir düşünce ile uğraşmak durumunda kalırsınız. Biyografimde (*Ike'den Mao'ya ve Ötesine*)<sup>18</sup> bir pasajda belirttiğim gibi bu durum, burnunu yalağa sokmak ve nereden geldiğini dahi düşünmeden olabildiğince çok şey almaya çalışmaktır. Ve bir kez daha, bunun hem "umrumda değil, bana ne başkalarından, hepsini istiyorum ve şimdi istiyorum!" şeklinde daha ölümcül biçimi – hem de "bütün bunlar nereden geliyor gerçekten bilmiyorum, ben kendi yaşamımı ve hayallerimi yaşamaya çalışıyorum" şeklinde daha kayıtsız biçimi bulunur.

Dolayısıyla, toplumdaki asalaklık damgası hem maddi açıdan hem de ideolojik açıdan oldukça gerçek bir şeydir. Ve bunun genel olarak Amerikan **şovenizmi** ve **bireysellik** ile bağlantısı bulunur: ABD'nin egemen konumu -dünyanın ve insanlığın yağmalanması- sayesinde bireysel çıkar, beklenti ve statü belirlemek. Ve bunun grotesk ifadelerinden biri -ölümcül veya kayıtsız olması fark etmeksizin- şu şekildedir: İşgaller, süregiden savaşlar, darbeler, yüz binlerce sivile yönelik katliamlar, ülkelerin yıkımı ve ABD emperyalistlerinin, onların "müttefiklerinin" ve alçak kuklalarının elinde milyonların çaresizlik ve açlık çekmesi durumu yaşanırken, **kendilerine "ilerici" veya "aydın" diyen kişiler de dahil olmak üzere, bu canavarca suçları devamlı olarak işleyen ABD'ye karşı kitlesele, aktif ve kararlı bir muhalefet nerede?!**

Buradaki şeyin bir diğer boyutu da “hayattan bezmiş bir kinizm” ve bunun asalak bireysellikle ilişkisidir. Şöyle bir şeyi kim duymamıştır? – “Ah, dünyada yanlış çok şey olduğunu biliyorum, ama ne yapalım olan biten bu şekilde. Evet, elbette ABD dünya çapında suç işliyor, ama diğer ülkeler de zaten böyle. Evet, Trump iyi değil, ama diğer tüm siyasetçiler de çürümüş durumda. Buna ayıracak zamanım yok. Buna katılmak için ve bütün bunlara duygusal tepkiler vermek açısından fazlasıyla sofistike biriyim ben. Gerçekten beni ilgilendiren şeylere ve arka bahçemdeki tavuklara dikkatimi vermeliyim” (ya da neyse ona).

Bu hayattan bezmiş sahte kinizm (veya gerçek kinizm ama dünyanın gerçekten bilincinde olmayan) asalak bireyselliğin bir başka tezahürüdür – adınıza işlenen suçlar ve dünyada süregiden bütün dehşet verici şeyler konusunda bir şeyler yapmayı reddetmenin veya bir şeyler yapma konusundaki yetersizliğin bahanesi olarak şu temelde kendini gösterir: “Evet, biliyorum, ama bu böyle. Ve nihayetinde gerçekten de yapılabilecek bir şey yok. Öne çıkan ve bunun hakkında bir şeyler yapacaklarını iddia eden herkes, zaten bütün bu şeyleri yapan insanlar kadar yozlaşmış durumda, bu yüzden gerçekten yapılabilecek hiçbir şey yok.” Bu aslında şu şekilde çevrilebilecek bir ifadedir: “Dünyadaki bütün bu vahşet ve dehşete karşı hiçbir şey yapılmaması en doğru şeydir.”

*TRUMP/PENCE REJİMİ GİTMELİ! İnsanlık adına Faşist Bir Amerika’yı Kabul Etmeyi REDDEDİYORUZ, Daha İyi Bir Dünya Mümkün içinde, Trump/Pence rejimi tarafından izlenen faşist düzenin konsolide edilmesine karşı (ve daha genel olarak da kökten farklı ve daha iyi bir dünya için) mücadelede şu noktayı belirttim:*

Önümüzde duran ve insanları aşağıya çeken en büyük engellerden biri de Amerikan şovenizmidir – bu Amerika’nın ve Amerikalıların herkesten daha iyi ve daha önemli olduğu şeklindeki iğrenç bir nosyondur.<sup>19</sup>

Bu ÷lkedeki orta sınıfa ilişkin, her ne kadar bu sınıfın belirgin kesimleri ge÷mişteki kadar iyi durumda olmasa -ve bazıları ger÷ekten m÷cadele ediyor olsa da- ekonomik a÷ıdan toplum b÷l÷nd÷k÷e ve gelir eşitsizlikleri muazzam miktarlarda genişledik÷e, bu sınıf i÷inde kalıcı ve yaygın şekilde Amerikalılar olarak “haklı olma” duygusu ve kendi çıkarlarının aslında sistemin kitlesel savaş suçları ve insanlığa karşı suçları sayesinde tanımlama durumu kendini gösteriyor: Amerikan kapitalist emperyalizmi. Ve *TRUMP/PENCE REJİMİ GİTMELİ!*’de belirttiğim gibi, her ne kadar bu sistem altında bu ÷lkede maruz kaldıkları sistematik baskı ile keskin bir tezat oluştursa da, Amerikan şovenizminin zehiri en çok ezilen kesimler arasında da etkisini gösteriyor.

İnsanların bu Amerikan şovenizminden geniş çaplı olarak *kurtulmasına* büyük ihtiya÷ var. Önceden de belirttiğim gibi “Daha iyisi i÷in ger÷ek ve kalıcı bir değişim i÷in olması gereken 3 şey var.”

1. İnsanlar bu ÷lkenin ger÷ek tarihi ve d÷nyada şu ana kadar oynadığı rol÷ ve bunun felaket sonuçları ile tam olarak yüzleşmeliler.
2. İnsanlar bu kapitalizm-emperyalizm sisteminin ger÷ekten nasıl işlediğini ciddi ve bilimsel şekilde incelemeliler.
3. İnsanlar b÷t÷n bunlara ç÷z÷m olacak şeye derin bir şekilde bakmalılar.<sup>20</sup>

Ve “Problem, Ç÷z÷m ve Önümüzdeki Zorluklar”’da keskin bir şekilde belirttiğim gibi:

Her ne kadar bu ÷lkeyi yönetenlerin yaptıkları adaletsizliklere ve zul÷mlere karşı insanlarla geniş çaplı olarak birleşmek doğru ve gerekli olsa da, ve her ne kadar bu durum Trump/Pence faşist rejiminin iktidara gelmesi ile yüksek önemde olsa da, Amerikan şovenizminden kopmadan – bu ÷lkenin burada ve t÷m d÷nyada kuruluşundan bug÷ne dek izlediği çok ger÷ek dehşetlerle yüzleşmeden – ve *bundan derin bir şekilde*

**nefret etmeden**, son tahlilde insanlığı korumak ve bütün insanlığın en yüksek çıkarlarından hareket edebilmek mümkün değildir.”<sup>21</sup> [vurgular eklenmiştir]

Amerikan şovenizminin zehirli bakış açısına doğrudan karşı olarak, kararlı bir şekilde savunulması ve şiddetli bir şekilde mücadele edilmesi gereken temel ilke, yalın ancak derin bir hakikat olan ve *BASics* 5:7 ve 5:8’de<sup>22</sup> yer alan “Amerikalıların Yaşamı Diğer İnsanların Yaşamından Daha Değerli Değildir” ve “Enternasyonalizm – Önce Tüm Dünya Gelir” anlayışıdır.

Ve *BASics*’te daha eksiksiz şekilde belirtildiği üzere:

Emperyalistlerin çıkarları, hedefleri ve büyük tasarımları bizlerin çıkarı değildir – bunlar ABD’de veya bütün olarak dünyada halklarının ezici çoğunluğunun çıkarı değildir. Ve emperyalistlerin bu çıkarların peşinde koşarken kendilerini içinde buldukları zorluklara emperyalistlerin bakış açısından ve çıkarlarından değil, insanlığın büyük çoğunluğunun bakış açısından, daha başka bir yol, daha farklı ve daha iyi bir dünya için insanlığın temel ve acil ihtiyaçları doğrultusunda görülmeli ve yanıtlanmalıdır. (*BASics* 3:8)<sup>23</sup>

Sürekli olarak daha fazla sayıda insanı bu temel yönetime kazanmak, herhangi bir olumlu değişikliğe ulaşmak açısından kritik öneme sahiptir ve en sonunda bu korkunç kapitalizm-emperyalizm sistemine son vermek için devrim yapma konusunda da belirleyici olacaktır.

## **Kimlik Politikaları ve Bireysellik**

“All Played Out”’da belirttim gibi ‘kimlik’ politikaları gerçekten de *beni* usandıran bir şey.<sup>24</sup> Her ne kadar bu kimlik konusu bir grupla ilişkili olsa da, temel anlamıyla gerçekte “ben” ve “benimki” ile ilgilidir ve her zaman buna tanıklık ederiz; bu durum diğer insanlara hatta diğer ezilen insanlara

karşı en azından objektif olarak ve sıklıkla bilinçli olarak, iğrenç bireysellik ve bu temeldeki ufak rekabet bakış açısı ile ortaya çıkar. Bununla birlikte bütün bu “farkındalık” asalaklığı fenomeni ve ayrıcalıklı bir “güvenli” bölge arayışı, emperyalist sistemin dünyadaki halk kitlelerini ve bununla birlikte çevreyi yağmalaması ve sömürmesi temelindedir.

“Kimlik politikaları” gerçekte baskının korkunç biçimlerine karşı mücadele ihtiyacını ve bunun ortaya konmasını bozar, çürütür, yanlış yönlendirir ve bu süreci baltalar. Bu bağlamda, 1960’ların tecrübesinin karşısında bugünün “tetikleme” ve travma fenomenini karşılaştıralım.

1960’lara geri dönersek, kendi tecrübelerimden biri olarak 1964’te Berkeley’deki Özgür Konuşma Hareketi’ni anımsarım, bu mücadelenin zirvesi ve en üst aşamasında Berkeley kampüsündeki idari binada kitlesel bir oturma eylemi yapılmıştı. Yüzlerce insan oturuyordu ve talepleri karşılanana kadar da gitmeyi reddediyorlardı. Nihayetinde 800 kişi zorla binadan dışarı çıkartıldı ve tutuklandı, bu esnada eyalet valisi (*Demokrat Parti* valisi) yalnızca yerel polisi çağırmadı, gelip idari binadan bizi dışarı atsınlar diye ayrıca eyalet şeriflerini ve devlet polisini de çağırdı. İdari binayı tahliye etmek için insanları acımasızca tutuklayan, özellikle kadınları saçlarından tutup sürükleyerek onları merdivenlerden aşağıya atan polislerle karşı karşıya kaldık. Evet dönüp buna bakınca şimdi idrak ediyorum, bununla karşılaşınca yapmayı unuttuğumuz tek şey şöyle dememektir: “Durun, bizi tetikliyorsunuz. Bunu yapamazsınız. Sizin yüzünüzden travma yaşıyoruz.” Böyle yapmak eminim ki polisin vahşice davranışlarını önlerdi.

Veya Huey Newton ve Bobby Seale, diğerleriyle birlikte Kara Panter Partisi’nin ilk üyeleri olurken polis şiddetine ve cinayetlerine karşı yanlarında silah taşıyorlardı ve kendilerini tehdit eden polislerle yüzleştikleri zaman polis kendilerinden silahlarını bırakmalarını talep ettiğinde (ki Panterler legal bir şekilde silah taşıyorlardı) bu durumda

Huey ve Bobby bu domuzlara şöyle demeliydi: “Durun – bizi tetiklediğinizi ve travmatize ettiğinizi bilmiyor musunuz!” Evet, eminim ki bunu demek domuzlara geri adım attırırdı.

Veya Vietnam savaşına karşı mücadelenin yükseldiği bir evrede Oakland askere alım merkezinde binlerce insanın katıldığı ve bu merkezi (insanların -zorla- ABD ordusuna alındığı askerlik şubesini) kapatmaya çalıştığı “Askere Alım Haftasını Durdurun!” gösterisini düşünebiliriz. İnsanlar orada oturma eylemi yaptılar, kapıları engellediler. Ve sonrasında ırkçılığı ve vahşeti ile bilinen Oakland polisi geldi ve acımasızca saldırmaya başladı, en zalim şekillerde insanları dışarı sürüklediler. Şimdi anlıyorum ki, oradaki gerçek hata, oturma eylemi yapan insanların polise gidip “Durun! Bizi tetikliyorsunuz.” dememeleriymiş. Eminim bu olsaydı, polis insanları kapıların önünden acımasız şekilde uzaklaştırmazdı.

Ve daha başka pek çok örnek var. Berkeley’deki Halk Parkı’nı bir düşünün, süreç zirve noktasındayken on binlerce kişinin desteklediği devasa bir gösteri yapılmıştı, üniversitenin otopark yapmak istediği bir alana park yapmak gibi mütevazı bir talebi var şeklinde görünüyordu. Bu mücadele sürecinde polis insanlara ateş açtı ve göstericilerden biri olan James Rector polis saldırısı sonucunda öldürüldü. İnsanlara ateş açılmasına ilaveten Ulusal Muhafızlar çağrıldı ve yüzlercemiz üniversitenin ve otoritelerin Halk Parkı çevresine koyduğu parmaklıklara gittik. Ulusal Muhafızlar parmaklıkların içine konumlandı ve pek çoğumuz bu parmaklıkları sallıyorduk. Ulusal Muhafızlar silahlı oldukları ve ateş emri aldıkları için -bu çok açıktı- bizler için sorulacak soru şuydu: Bu parmaklıkları devirip bize açılacak yaylım ateşiyle mi yüzleşeceğiz? Ve insanlar o koşullarda bunun yapılacak doğru bir şey olmadığına karar verdiler. Ancak açık bir şekilde o koşullarda tamamen yanlış yönlendirildik. Ulusal Muhafızların komutanına şunu dememiz gerekiyordu: “Bu silahları bize doğrultmayın, bu silahları bize yakın tutmanız bizleri tetikliyor. Bunu yapamazsınız. Buna derhal bir son verin!”

Şimdi, belli ki burada ironi yapıyorum. Fakat gelinen nokta - bütün bu kasten gülünç örneklerin verilmesindeki esas nokta-gerçek bir baskıyla ve bu baskının güçlü destekçileri ile yüzleşen her gerçek mücadelenin, fiziksel açıdan saldırıya uğramak da dahil olmak üzere, fedakarlık yapmakla karşılaşmak durumunda kalacağıdır. Ve eğer küçük güvenli alanlar oluşturacağınızı ve bunun bir şekilde toplumda belirli bir değişime yönlendireceğini düşünüyorsanız, bu durumda siz tamamen illüzyona ve hayale kapılmışsınız demektir.

Dolayısıyla bunu anlayabilmek önemlidir. Doğrudan baskı ve aşağılamanın korkunç biçimlerinden kaynaklanan travmalar oldukça gerçektir, bunu kimse inkar edemez veya hor göremez – ancak, bireysel açıdan “içe dönme” yerine temel kaynağı ve nedeni kapitalizm-emperyalizm olan her yerdeki bütün vahşetlere bir son vermek için bunun kolektif mücadelenin parçası olacak bir öfke ve kararlılığa dönüştürülmesi gerekiyor. Ve evet, bu süreç mücadeleyi ve fedakarlığı gerektiriyor. Fakat buna değer ve olması gereken şey de budur.

Şimdi, “kimlik politikaları” ile bağlantılı bu negatif eğilimlerle birlikte, suçlama siyaseti de denebilecek şeyi de görürüz – tüm baskının kökünü kazımak için toplumun (ve bütün dünyanın) dönüşümü yerine bireylerin suçlanması durumudur bu. Yalnızca bireyleri hedefe koyma ve onları aşağıya çekmek için uğraşma fenomeni, fakat bununla birlikte veya bunun parçası olarak insanların yaşamının bütün bir tarihine, onlarca yıl önceye gitmek -ve hatta birinin çok erken dönemlerine gitmek-kınanacak bir şey bulmak ve bunları her tür olumlu rol açısından yetersiz bulmak. Şimdi, pek çok kez belirttiğim gibi, gerçekten suç işleyen ve zorbalık yapan kişiler sorumlu tutulmalıdır; fakat kişinin yaşam eğrisine, yaşamlarının esas ve tanımlayıcı yönünün ne olduğuna da bakmak gerekir. Hatayı veya gerçekten kötü olan şeyi bir noktada mı yapıyorlar? Bu durum yaşamlarının esas yönü ve onu tanımlayan şey mi? Yoksa yaşamlarında gerçek bir dönüşüm mü var, ve yaşamları boyunca yaptıkları olumlu şeyler olumlu bir eğri mi ortaya koyuyor?

Burada yer alan şey; insanları “suçlayan” oldukça hatalı ve zararlı bir yaklaşımdır -onları (yasal yoldan olmasa da kamusal görüş alanında) itham etmek ve suçlamaktır- bu durum baskıcı ve zorbaca olan, ciddiye alınması gereken davranışlarından ötürü bir insanı sorumlu tutmaktan farklı bir şeydir, fakat bununla birlikte kişinin bütün bir yaşam eğrisine ve yaşamının temelde ne olduğuna bakılmalıdır. (Ve bu durum sıklıkla “medyadaki ve sosyal medyadaki yargılamalar” yoluyla, hakikate ulaşmak için hiçbir gerçek girişim olmadan, herhangi bir ihtimal doğrultusunda ve hatta sürece ilişkin herhangi bir iddia ile, birini suçlamak ve toplum dışına sürmek için yalnızca bir iddianın yeterli olması şeklindeki tehlikeli nosyon ile destekleniyor, ayrıca ölçülülük ilkesinin uygulanmasının ve kabahatin farklı türleri ve dereceleri arasında ayırım yapılmasının reddedilmesiyle süreç tamamen kötü bir duruma getiriliyor. Bu durum, en azından objektif ve “dıştan görünen” bir şekilde vahşete karşı olmak, bütün zorbalığa, bütün baskıya ve sömürüye son vermek için dünyayı dönüştürmeyi amaçlayan kolektif mücadelenin parçası olabilmek yerine (ki insanların maruz kaldıkları gerçek bir travmayı aşabilmek için en iyi bağlam budur); genel olarak içe dönmek, “güvenli alanlar” aramak, “kişisel bakım” ve “kişisel iyileşme” peşine düşmek şeklindeki fenomenlerle aynı genel yaklaşımın bir parçası olarak bulunur.

## **Bireysellik ve “Umursamazlık”**

Burada Marx’ın önemli çalışmalarından biri olan Grundrisse’de yaptığı ve *Uzun Düşünceler* ve *Çekişmeler* içinde de alıntılanan çok önemli bir açıklamasını aktaracağım:

Para ilişkisinde, gelişmiş değiş tokuş sistemiyle birlikte (ve bu görünüş demokratları baştan çıkarır), kişisel bağlar, soya dayalı ayrımlar, eğitim, vb. gerçekte dağılmış ve sökülüştür (en azından, kişisel bağlar tamamen bireysel ilişkiler şeklinde görünür); ve bireyler de bağımsız görünürler (bu bağımsızlık yalnızca alttaki bir illüzyondur ve daha doğru olarak umursamazlık olarak da adlandırılabilir) bireyler bu

özgürlük içinde birbirleriyle çarpışırlar ve değiş tokuş yaparlar...<sup>25</sup>

Marx, kapitalist toplumdaki insanlar arasındaki ilişkide çok keskin ve öngörölü bir noktaya varıyor – para tarafından temsil edilen (veya bugün kredilerle ve kredi soyutlamalarıyla temsil edilen) kapitalizmi karakterize eden meta ilişkilerine varıyor. Burada “umursamazlık” kelimesine dikkat çekmek gerekiyor. Bu bizi bireysellik konusuna götürür. Ve belirgin şekilde de kayıtsız bireyselliğe uygulanabilir. Bu toplumu ve onun altta yatan sömürücü ilişkilerini karakterize eden para ilişkileri de dahil olmak üzere, tamamen bir ilişkiler ağı ile birbirinize bağlı durumdasınızdır, ancak yine de diğer insanlara karşı umursamaz olursunuz ve bunun sizin bağımsızlığınız olduğunu düşünürsünüz. Hepiniz bu ağ içinde yakalanmış durumdasınızdır, nasıl etkileşime geçtiğiniz kapitalist sistemin dinamikleri ve onun altta yatan ekonomik (üretim) ilişkileri ve bu ekonomik ilişkilerle birlikte aynı zamanda onun toplumsal ilişkileri tarafından (örneğin erkek ve kadın arasındaki baskıcı ilişkiler gibi) belirlenir, fakat buna rağmen ağın içinde sanki bağımsız bir şekilde hareket ediyormuşsunuz illüzyonunu yaşarsınız. Bağımsız şekilde hareket ettiğinizi düşünürsünüz ancak gerçekten ağa yakalanmışsınızdır ve bu da sizin nasıl hareket ettiğinizi (ve nasıl düşündüğünüzü) koşullandırır –ve buradaki şey yeniden kayıtsız bireysellik fenomenidir – başka insanlara karşı *umursamazlık*. Bu durum, “Başkalarıyla bilinçli bir şekilde uğraşmıyorum ki, ben sadece kendi çıkarlarımın ve kendi ‘hayallerimin’ peşindeyim (yalnızca ‘kendi işime bakıyorum’))” bakış açısıyla ifade edilebilir – ancak gerçekte rekabete ve başkalarıyla çatışmaya zorlanırsınız, ve bu sistemin işleyişinin “kendiliğindenliği” tarafından bütün bunların başkaları üzerindeki etkisini umursamamaya yönlendirilirsiniz.

Bu durum, *Yeni Komünizm*’de alıntılanan ve Lenin’in kapitalizm sisteminin ve onun meta ilişkilerinin insanları paragöz birinin pintiliği ile hesap yapmaya zorladığı şeklindeki

gözlemine ilişkin noktayla bağlantılıdır. Dolayısıyla bir kez daha, insanlar kimin işe gireceği, kimin yükseleceği, kimin ikramiye alacağı, kimin üniversite için burs alacağı, kimin maaşlı staj yapacağı vb. gibi her tür şeye yönelik kendilerini başkalarıyla rekabet ve çatışma içine iten dinamiklerle başkalarına karşı umarsız olmaya zorlanırlar. İnsanlarla sürekli çatışmaya girmeye zorlanırsınız ve paragöz birinin pintiliği ile hesap yapmaya zorlanırsınız hatta işler şu noktaya kadar varır; “Şey, bunun olumsuz bir etkisi olmasından veya başka birine ciddi zarar vermesinden ötürü üzgünüm, ancak kendim için ve ailem için bunu yapmam gerekiyor.” Ve bunun gibi sürer gider. Bu durum, insanların değişmeyen bir “insan doğası” konsepti doğrultusunda doğuştan bencil oldukları anlamına gelmez. Lenin’in kullandığı bir kelime özellikle çok önemlidir – bu sistem altında insanlar paragöz birinin pintiliği ile hesap yapmaya zorlanırlar. Diğer insanlara ve şeylerin onları nasıl etkilediğine karşı umursamaz olmaya zorlanırlar.

Lenin ayrıca şunu belirtir -ve bu durum kapitalist sistemin temel doğası ve işleyişiyle ilgilidir- kapitalizm bütün toplum tarafından üretileni (ve nihai olarak da tüm dünya tarafından, özellikle de günümüzde böyledir) bireylerin avucuna koyar. Bu iki şekilde tecelli eder: İlki, üretimin kolektif organizasyonlarında halk kitleleri tarafından *toplumsal olarak üretilen zenginliğin* kapitalistler, rekabet halindeki kapitalistler tarafından *özel olarak biriktirilmesi* şeklinde tecelli eder. Dolayısıyla, Lenin’in kapitalizm bütün toplum tarafından üretileni bireylerin avucuna koyar derken bahsettiği ilk tecelli şekli budur.

Bu sürecin bir diğer tecelli şekli ise bireysel tüketimdir. Kapitalizm bütün toplum tarafından üretilen bireysel tüketim maddelerini bireylerin avucuna koyar -diğer bir deyişle, bu sistem altında metaların mübadelesi ile (insanlar bunlar için ödeme yapmak durumundadır) çok büyük bir ölçekte bu ihtiyaçların karşılanması gerekir- bu durumun tersi, komünist

toplumda olacağı gibi bu ihtiyaçların toplumsal olarak karşılanması ve ücretsiz olarak sağlanması durumudur. Şimdi sıklıkla bahsedilen karalamalara ve saçma sapan çarpıtmalara karşı açık olmak gerekiyor: Hayır, komünizm altında herkes aynı diş fırçasını kullanmak zorunda kalmayacak! Buradaki mesele bu değildir. Elbette komünist toplumda kişisel tüketim maddeleri olacak. İnsanlar hep beraber aynı yemeği yemeyecekler, ya da mecazi anlamda her zaman tamı tamına aynı yemeğe sahip olmayacaklar (veya açık bir şekilde ve kelimenin tam anlamıyla önce biri ısırarak, sonra diğeri ısırarak, sonra diğeri ve böyle gidecek şeklinde bir durum da olmayacaktır)! Bahsedilen şey açık bir şekilde bu değildir. Bahsedilen şey, komünist toplumda, üretilen şeylerin edinilmesi ve dağıtımının üretici güçlerin karakterine ve üretimin toplumsallaşmış doğasına tekabül edeceğidir, pek çok ihtiyaç -barınma, sağlık hizmetleri ve bu özellikteki şeyler- bireysel tüketime dahil edilip bununla bağlantılı olmak yerine toplumsal olarak karşılanabilir ve karşılanacaktır da (ve bir kez daha, bu durum kişisel diş fırçasından veya diğer bireysel tüketim maddelerinden çok farklı bir şeydir).

Dolayısıyla bu durum, Lenin'in bahsettiği şeyin bir diğer önemli görünümü veya boyutudur. Ve ayrıca, bu konu Marx'ın bağımsızlık hakkında, daha doğru bir ifadeyle "umursamazlık" hakkındaki vurgusuyla ilişkilidir. Bireyler arasındaki rekabet içinde bu kapsanmaktadır; toplumun (ve nihai olarak da tüm dünyanın) dönüşümü için temel gereklilik, başkalarına karşı umursamazlığın ötesine geçmeyi, yalnızca bireyler arasında değil fakat tüm toplumsal sınıf ve gruplar arasındaki ekonomik, toplumsal, siyasi ilişkileri ve buna tekabül eden rekabet, çatışma ve uzlaşmazlığı dayatan ve bunları güçlendiren fikirlerin ötesine geçmeyi, bunları aşmayı gerektirir.

**Özel Çıkarlar ve Genel Çıkarlar – Farklı Sınıfsal Çıkarlar ve İnsanlığın En Yüksek Çıkarları**

*Louis Bonaparte*'ın 18 *Brumaire*'i<sup>26</sup> çalışmasında Marx, her sınıfsal bakış açısının toplumun *genel çıkarları* olarak sunularak sınıfın *belirli* ihtiyaçlarını tanımladığını belirtir. *Atılımlar*<sup>26</sup>'da (ve başka yerlerde) "4 Bütünler" hakkında denilen şeye -burada belirtilen şey bütün sınıfsal ayrımların ortadan kalkması, bu sınıfsal ayrımların dayandığı bütün üretim ilişkilerinin ortadan kalkması, bu üretim ilişkilerine tekabül eden bütün toplumsal ilişkilerin ortadan kalkması ve bu toplumsal ilişkilere tekabül eden bütün fikirlerin devrimcileştirilmesidir- ve özellikle de üretimin ve toplumsal ilişkilerin ilişkisi ve iç bağıntısına referansla, kendiliğinden dahi olsa, farklı sınıfların (bunlar üretim ilişkileri doğrultusunda farklı toplumsal gruplara ait olan insanlardır) baskıcı toplumsal ilişkilere yönelik farklı tecrübeleri ve yanıtları bulunduğu belirtilmelidir.

Örneğin Siyahiler arasında durum böyledir -mesela bu fenomen, *Black-ish* televizyon programında görebileceğiniz bir şeydir- Siyahi halk pek çok biçimde ızdırap veren korkunç şekilde baskıya maruz kalmıştır, bu sürecin en berbat ifadelerinden biri olan polis cinayetleri ve bununla birlikte toplumda azgın bir ayrımcılık ve ırkçılık da buna dahildir; ancak Siyahi nüfusun farklı sınıfları, tabakaları ve bölümleri bu durumu farklı şekilde yaşamakta ve tüm bunlara farklı şekilde yanıt vermektedir. Beyoncé gibi, Jay-Z gibi kişileri görürsünüz. Bu kişilerin temel bakış açısı ve yaydıkları şey özünde şudur: Bütün bunlarla baş etmek için büyük paranız olmalı – parayı bulun, bu her şeyi çözecektir. Doğrusu, bu denilen şey açıkça burjuva tabakanın, Siyahi halk içindeki burjuvalaşan tabakanın bakış açısı ve arzusudur. Aynı bakış açısı daha burjuva olan tabakalar ve Siyahi halkın küçük burjuva tabakalarında başka şekillerde de tecelli eder, bu kişiler sistem içinde çalışmakta, bu sistemde daha iyi bir yere sahip olmakta çözümü görürler. Onların kendiliğinden eğilimleri bu şekildedir, probleme ve çözüme yönelik kendiliğinden bakış açıları böyledir. Ve diğer şeylerin yanında, bu durum Obama'nın ilk

Siyahi başkan olarak seçildiğinde niçin bu kadar büyük coşku yaşandığını da açıklar.

Şimdi, önceden belirtilmişti fakat yeniden tekrar etmeye değer, toplumdaki bütün katmanlardaki bakış açısı üzerinde küçük burjuvazinin ve nihai olarak da burjuvazinin belirgin etkisi bulunur. Dolayısıyla, bu durum daha çok proleter veya yarı-proleter olan ezilen kitlelerden insanların küçük burjuva ve burjuva düşüncesine karşı bağışıklığının bir şekilde daha yüksek olacağı şeklinde bir durum değildir, bu kadar basit değil. Bununla alakası yok. Burada gösterilen şey, toplumsal konumun ve bakış açısının esas olarak küçük burjuva ve burjuva tabakalara tekabül ettiğiidir.

Aynı şey kadınlara yönelik baskı için de geçerlidir. Herhangi bir ezilen grupta olduğu gibi (bu durumda insanlığın yarısında) kadınların herhangi bir bölümüne karşı izlenen adaletsizlik veya baskı, bütün olarak kadınlara büyük zarar vermektedir. Ancak bir kez daha, kadınlar arasındaki farklı tabakalar -ve bu durumda dünyanın farklı bölümlerindeki kadınlar- bunu farklı şekilde tecrübe ediyor ve probleme ve çözüme yönelik kendiliğinden farklı nosyonlara sahipler. Daha çok burjuva etki altında olanlar ve küçük burjuva uzman kadınların belirgin bir kendiliğinden eğilimi bulunur: Daha çok kadını yönetici pozisyonlara ve iktidara getirelim, daha çok kadın CEO olsun, daha çok kadın iş dünyasında ve hükümet içinde yer alsın, vb. Bu eğilim, probleme yönelik çözüm olarak veya çözümün büyük parçası olarak görülmektedir. Şimdi (gramerde çifte olumsuz kullanarak), bu durum kadına yönelik iş ve meslek çevrelerindeki ayrımcılığa karşı çıkılmaması meselesi değildir. Tam aksine, bu durum temel olarak bütün kadınlara zarar vermektedir. Ancak bu durum problemin ve çözümün özünü ele almaz. Ve işin aslı, belirli yönlerden bu yaklaşım sistemi ve onun baskıcı ilişkilerini kuvvetlendirir. Açık olmak gerekirse, bu alanlarda ayrımcılığa karşı mücadelenin kendisi zararlı bir şey değildir (belirttiğim gibi durum tam tersidir); ancak zararlı olan nosyon daha çok

kadının (veya örneğin daha çok ezilen insanın) etkide bulunacak pozisyonlarda, bu toplumdaki otoritede ve iktidarda, sistemin işleyişi içinde bulunması şeklindeki yaklaşım, ve tüm bunların eşitsizliğe ve baskıya karşı çözüm olarak görülmesidir. *Bu durum* insanları yalnızca yanlış yönlendirecek ve gerçekte baskının ve sömürünün kaynağı olan sistemin güçlenmesine hizmet edecek zararlı bir illüzyondur. Dolayısıyla, burada gerekli bir senteze varmak için bilimsel yöntemin uygulanması gereken bir başka karmaşık çelişki bulunmaktadır: her katmandan kadına (veya diğer ezilen gruplara) karşı ayrımcılığa ve baskıya karşı mücadeleyi yürütürken, öte yandan çözüm olarak küçük burjuvazi ve burjuva tabakaların arzularını yerine getirme şeklindeki nosyona karşı savaşmak gerekir, bu sayede halk kitlelerinin maruz kaldığı baskı ve sömürüye son vermek ve nihai olarak da bütün insanlığın kurtuluşunun sağlanması mümkün olacaktır.

Bu durum, Marx'ın *Louis Bonaparte'ın 18 Brumaire'i* içinde belirttiği noktaya bizi geri götürür, her sınıf -veya farklı sınıflara tekabül eden bakış açısı- kendi sınıflarının belirli çıkarlarını toplumun, insanların genel çıkarları olarak sunar. Gerçek şu ki, bu noktada ancak tek bir sınıfın çıkarları -dar veya şeyleştirme bir anlamda değil, fakat en temel anlamda- doğrudur, ve bu da toplumun, kitlelerin ve nihai olarak da bir bütün olarak insanlığın genel çıkarlarına tekabül eder. Bu sınıf proletaryadır, kapitalist-emperyalist sistem altında ezilen sınıftır, temel ve nihai anlamda bütün baskı ve sömürüye -bu "4 Bütünler" hedefine bütün dünyada ulaşarak- son verecektir, böylece proletaryanın bir sınıf olarak ezilip sömürülmesi nihayetinde son bulacaktır.

Bu ülkedeki ve genel olarak kapitalist-emperyalist dünyadaki egemen kapitalist sınıfa gelirsek, bunların çıkarları, insan toplumları açısından bütün felaket acıları ve gerçekten korkunç sonuçları kapsayan kapitalizm-emperyalizm sisteminin korunması ve güçlendirilmesinden, bu sistemin egemen olduğu dünyada "ilk sırayı" almak için didinmekten geçmektedir. Küçük

burjuvazi (veya orta sınıf) bu korkunç sisteme bir alternatif sunma konusunda yetersizdir.

Küçük burjuvazinin ve aynı zamanda egemen burjuvazinin konumuna ve özlemlerine tekabül eden bakış açısı, kuvvetli bir şekilde bu ülkede ve dünyada egemen olan kapitalist-emperyalist sistemin temel doğası ve işleyişi tarafından güçlendirilmektedir, ve bu durum bir kez daha en acımasız ve zalimce ezilen ve baskıya maruz kalan kesimler de dahil olmak üzere toplumdaki bütün kesimler üzerinde belirgin bir etki yapmaktadır. (*Atılımlar*'da bahsedildiği gibi, bu bakış açısı, özellikle bu ülkedeki temel kitleler, ezilen kitleler arasındaki yaygın bir "küçük-burjuvalaştırma" ile pekiştirilmektedir.) Bu bakış açısı, bu sistem altındaki günlük yaşamın "kendiliğindenliği" ile, bununla birlikte kapitalizm-emperyalizmin altta yatan ekonomik ilişki ve dinamiklerine hizmet eden ve bunları güçlendiren bir siyasi sistemin işleyişi ile, ve bu toplumun bütün büyük kurumları tarafından durmaksızın bu bakış açısının yayılması ile teşvik edilmekte ve pekiştirilmektedir.

Ve bu noktada bir kez daha *Atılımlar*'da bahsedilen bir meseleye, proleter devrimi "mevcut olmayan bir proletarya ile yapma" meselesine geliyoruz. Bu kısmı tırnak içine almamın nedeni, kelimenin tam anlamıyla ABD'de proletaryanın olmaması meselesi değildir (ve şüphesiz dünya çapında da mesele bu değildir). Fakat buradaki nokta (ve bu durum benim *Atılımlar*'da ve diğer başka çalışmalarda bahsettiğim – komünist hareketin emek hareketinden ayrılması fenomenidir), her ne kadar proletaryanın bu ülkede dahil olmak üzere bu sistem altında sömürülmesi durumu gerçek bir fenomen olsa da ve insanların bu sistemi nihai olarak devirecek devrimci mücadelede harekete geçirilmesinin temellerinden biri olsa da, inşa edilmesi gereken devrimci hareket, ezilen proletarya ve onları ezenler arasındaki basit bir mücadeleye, veya en geniş ve en temel çıkarları dünya çapında bütün sömürü ve baskıyı ortadan kaldırmada bulunan proletaryanın (veya proletaryanın

bir kesiminin) verili bir zamandaki ivedi ve sınırlı çıkarlarına indirgenemez ve indirgenmemek zorundadır. Gerekli olan devrim, proletaryanın mücadelesinin doğrudan bir uzantısı şeklinde olmayacaktır, proleter devrimi bir çeşit genel grev veya proletaryanın kendi başına, kendisi çeşitli biçimleri yapmayacaktır. Çok farklı güçlerin dahil edilmesi gerekmektedir ve nihai karar anı geldiğinde savaşçı güçler öne çıkmalı ve bunların bazıları işçi sınıfının daha çok burjuvalaşmış katmanlarına karşı olarak özellikle de en acımasız şekilde ezilen proleterlerden oluşacaktır, ve doğrudan bir sınıf olarak proletaryanın parçası olmasalar da korkunç şekilde baskı gören diğer tabakalardan da geleceklerdir.

Dolayısıyla burada keskin bir çelişki bulunur: Proletaryanın temel çıkarları, her yerdeki bütün sömürü ve baskının devrimci mücadele doğrultusunda ortadan kaldırılması ve komünist bir dünyanın yaşama geçirilmesinde ve bu temel çıkarları temsil eden bilimsel dünya görüşü, yöntemi ve yaklaşımındadır – bunlar toplumun genel çıkarlarına tekabül eder, veya bir bütün olarak insanlığın çıkarlarına tekabül eder de diyebiliriz, ancak *bu fikirlerin halk kitleleri tarafından benimsenmesi ve devrim için kuvvetli bir maddi bir güce dönüştürülmesi için “kendiliğindenliğe” ve mevcut egemen düşünce biçiminin bütün etkilerine karşı muazzam bir mücadele yürütülmesi gerekir.*

İnsanlığın derin bir şekilde karşı karşıya olduğu bu probleme yönelik bilimsel anlayışa sahip olmaya başlayan herkes için, bu probleme devrim çözümünü getirmek açısından kritik şekilde gerekli olan şey ve sorumluluk; insanların dünya görüşüne, yöntemlerine, ahlakına ve özlemlerine karşı ideolojik mücadele yürütmektir, bu sistem altında çözülemez durumdaki sistemin çelişkilerine ve insanlığın bu sistem altında devamlı olarak maruz kaldığı baskı ve sömürünün büyük uygulamalarına karşı mücadele yürütmede halk kitleleriyle birleşirken, artan sayıda insanı bilinçli bir şekilde nihai amacı komünist bir dünya olan devrimin gerekliliğini ve mümkünlüğünü kavraması için

kazanmak gerekiyor. *Devrim İçin İktidara Karşı Savaş ve Halkı Dönüştür*'ün anlamı ve gayesi budur.

## **Komünist ve Kapitalist Bakış Açısının Karşılaştırılması ve *Bireysellik* ve *Kendine Özgünlüğe* Yaklaşım**

Öncelikle kapitalizm-emperyalizm ile burjuva iki yüzlülüğü arasındaki çelişkiyi veya bireyselliğin “yüceltilmesi” ve milyarlarca bireyin bu sistem altında *ezilmesi* konusunu inceleyelim. *Uzun Düşünceler ve Çekişmeler*'de belirtildiği üzere:

Bu konu *Devrim Yapmak ve İnsanlığı Kurtarmak*'ta\* (Birinci bölümün sonuna doğru) vurgulanan bir noktadır, kapitalist sistem taraftarları ve bahanecilerinin bireyin haklarına yönelik bütün büyük ve beylik sözlerine, bu sistemin işleyişine, bu işleyişin ancak -kelimenin tam anlamıyla, abartısız ve şişirmeden- içlerinde milyonlarca çocuk da dahil olmak üzere milyonlarca yaşamı ve hatta milyarlarca bireyi, bu bireylerin özelemlerini hiçe sayarak bu sistemin mevcut işleyişi ile pisliğin içinde ezdiğine değinilmektedir.<sup>27</sup>

Bu aşamada geriye gidip, özellikle birey açısından ve özellikle de *feodal* topluma karşı olarak burjuva devrimin ve kapitalist toplumun getirdiği değişikliklere bakmamız gerekiyor. Feodal toplumda insanlar, çok nadiren kaçabildikleri belirlenmiş konumlar içindeydi ve bütün bu süreç, kilisenin doktrini ve monarkın ilahı hak nosyonu ve bunun gibi şeylerle pekiştiriliyordu. Burjuva devrim ve kapitalist toplumun işleyiş biçimi nüfusun farklı kesimleri üzerindeki belirgin olan bu baskıyı kırdı ve bunu parçaladı (bu aynı zamanda Marx'ın Grundrisse'de belirttiği ve benim de alıntı aptığım kapitalizmin değişim karakterinin gelişmiş ilişkileridir). Kapitalizm; insanlar her ne kadar temel olarak farklı sınıfların ve farklı toplumsal grupların (erkekler ve kadınlar, farklı milliyetler veya “ırklar”, vb.) parçası

olsalar da, insanların bireyler şeklindeki rolüne çok daha büyük bir ifade verdi.

Burjuva devrimi ile kapitalizmin egemen sistem olarak meydana çıkması sayesinde, birey yüzyıllardır dayatılan halkın farklı kesimlerinin “ilahi şekilde düzenlenmiş” statüsünden ve oldukça gerçek bazı kısıtlılıklardan gerçekten de kurtuldu. Bu durum burjuva devrimin kabul edilmesi gereken gerçek bir başarısıdır. Aynı zamanda, kapitalizm-emperyalizm düzeni ve bu sistemin ilişkileri ve dinamiklerinin altında olan halk kitleleri gerçeği bulunuyordu, süreç bireylerin ezilmesi ve un ufak edilmesini önlemedi, aksine bu durum temel bir şeydi ve bunu içeriyordu.

*Atılımlar*’da belirtildiği gibi:

Tüm bunlarla ilgili olarak, kapitalist toplumun en büyük özelliklerinden biri olarak sıkça gündeme getirilen toplumsal hareketlilik hakkında konuşan Marx, bir başka büyük çalışması olan *Grundrisse*’de, *bireylerin* toplum içindeki toplumsal ve sınıfsal konumlarını değiştirebileceklerini, fakat bunun için *halk kitlelerinin* [ve bir kez daha, bu durum her şeyden önce dünya çapındaki *halk kitlelerince* uygulanır] baskıcı üretim ve toplumsal ilişkileri *devrimci* araçlar ile değiştirmesi gerektiğini – *bu ilişkilerin bulunduğu ve cisimleştiği sistemin devrileceği böylesi bir toplumda değiştirebileceklerini* belirtir.<sup>28</sup>

Çeşitli çalışmalarda vurguladığım üzere (*Komünizm ve Jeffersoncu Demokrasi*<sup>29</sup>’de, bunun yanında *Atılımlar*’da) bireyler her zaman belirli bir toplumsal bağlam içinde varolurlar – temeli ekonomik ilişkiler (veya üretim ilişkileri) olan bir toplum (bu insanların toplumsal bir örgütlenmesidir) içinde ve toplumun nasıl işleyeceği ve egemen siyasi süreçlerin, yapıların ve kurumların ve egemen fikirlerin ve kültürün ne olacağını temel olarak belirleyen toplumsal ilişkiler içinde bulunurlar. Bütün bunlar,

insanların -insan gruplarının ve aynı zamanda bireylerin-birbirleriyle nasıl etkileşime geçeceğini ve şeyler üzerine nasıl “kendiliğinden” bir şekilde düşüneceklerini biçimlendirir. “İnsan doğası” üzerine oldukça yaygın hale getirilen nosyonların aksine -ve özellikle de “değişmeyen ve değişmez insan doğası” iddiasının aksine- değişmez insan doğası diye *bir şey yoktur*. Marx (*Felsefenin Sefaleti*<sup>30</sup> çalışmasında) bütün bir insan tarihinde toplum değiştikçe, özellikle de devrimler sayesinde ekonomik ilişkiler sistemi ve buna tekabül eden toplumsal ilişkiler ve siyasi ve ideolojik üst yapılar (siyasi süreçler, yapılar, kurumlar ve tekabül eden fikirler ve kültür) değiştikçe “insan doğasının” devamlı olarak dönüşüm içinde olduğunu belirtir. Bu devrimler mevcut sistemin temel ve esas çelişkileri temelinde meydana gelir, *bu çelişkiler verili bir sisteme “işlenmiş” durumdadır ve sistemin sınırları içinde çözülemezler veya temelden dönüştürülemezler*. Bu devrimlere, kökten farklı bir sistem doğrultusunda; bu çelişkilerin ve toplumun büyük, niteliksel şekilde dönüştürülmesi gerekliliği ve mümkünlüğünün farkında olan insan grupları tarafından önderlik edilir. Örneğin burjuva devrimi ile, devrimin temeli feodal toplumun gittikçe akut hale gelen ve açığa çıkan çelişkileri olmuştur, feodal toplum içinde bu çelişkilerin (bir aşamaya kadar bilinçli olarak) farkına varan güçler ortaya çıkmış, bunları dönüştürmek ve bunun için gerekli olan devrim doğrultusunda çalışmışlardır. Bu dinamikler, gerçek dünyada fiilen bu şekilde işlemektedir.

Ve *proleter-komünist* devrimin temeli açısından da durum bu şekildedir -kapitalist sisteme işlenmiş olan temel ve esas çelişkilerin çözülmesi, insan toplumunun kökten yeni, eşi benzeri görülmemiş yeni bir dünyaya doğru dönüşümünü sağlayabilir; bu durum yalnızca kitleleri ezen ve baskı altında tutan belirli bir grubun (veya sınıfın) egemenliğine değil, **aynı zamanda sömürü ve baskıda cisimleşmiş bütün sistemlerden ve ilişkilerden insanlığın kurtuluşunu sağlayarak tüm sömürü ve baskıya bir son verebilir.**

Tarihsel açıdan komünizmin bu yeni temeli -ve toplumun devamlı olarak kökten yeni koşullara dönüştürülmesi- göz önüne alındığında, belirgin bir toplumsal fenomen olan bireyselliğin temeli ortadan kalkmış olacak ve aşılabacaktır, bununla birlikte, temel olarak insanın toplumsal ilişkilerinin işbirliğine dayanan doğası sayesinde *kendine özgünlük* durumu, ifadesini bulmak için pozitif bir “sinerji” ile (karşılıklı olarak destekleyici pozitif ilişki ile) devamlı olarak genişleyecektir.

Marx’ın son derece yoğun bir başka kavrayışını hatırlatmak gerekirse: Haklar, toplumun ekonomik yapısından ve dolayısıyla kültüründen asla daha yüksek olamaz. Bunun olumlu doğal sonuçları şöyle belirtilebilir: Özgürlük, her zaman altta yatan maddi temel – üretim tarzı (üretici güçlerin karakterine tekabül eden üretim ilişkileri) tarafından koşullanır ve temel olarak buna tabidir. Ve bunun da ötesinde, komünist toplumda insanların zamanlarının büyük bir kısmını yaşamlarını idame ettirmeleri için maddi gereksinimlerinin yeniden üretimiyle harcamaları durumundan kurtulmaları için bu maddi zemin devamlı olarak dönüştürülecektir. Bunlar gerçekleştikçe ve Marx’ın (Gotha Programı’nın Eleştirisi<sup>31</sup> çalışmasında) belirttiği gibi insanlar bireyin iş bölümüne olan kölece bağılığı ile karakterize olan şeyden kurtuldukça, ki bu iki şey birlikte hareket eder, bir kez daha bütün bir kooperatif ilişkiler ve toplum ethosu içindeki bireysel inisiyatif ve özgürlüğün kapsamı daha da genişleyecektir.

## **Yaşam ve Ölümün Anlamı Üzerine Farklı Görüşler: Yaşamaya ve Ölmeye Değer Şey Nedir?**

Burada *Uzun Düşünceler ve Çekişmeler*’den -tam ismi *Uzun Düşünceler ve Çekişmeler: Marksist Materyalizmin, Bir Bilim Olarak Komünizmin, Anlamlı Devrimci Çalışmanın ve Anlamlı Bir Yaşamın Önemi Üzerine*– çalışmasından aktarmaya değer uzun bir

alıntı yapacağım. Burada aktaracağım kısım “Bir Gayesi Olan Yaşam: Farklı Deneyimler, Farklı Spontan Bakış Açıları ve Kökten Farklı Bir Dünya Bakış Açısı” bölümünden, ve bunun “İnsan yaşamı sonludur, devrim ise sonsuzdur” başlıklı alt bölümündendir:

Biraz daha ilerlersek, [bu bölüm burada başlıyor] tüm bunlarla ilişkili iki şey bulunuyor, bunlar çok belirgin şekilde insan yaşamında, insan ilişkilerinde ve insan düşüncesinde kabul edilmesi gereken şeylerdir: ilki, bütün insanlar ölür; ve ikincisi insan bu durumun yalnızca bilincinde değil fakat pek çok yönden akut bir şekilde farkındadır. Şimdi, mesele “varoluşu cilalamak” veya felsefi bir bakış açısıyla varoluşçuluğa kaymak değildir, ancak bir nebze bile olsa bunu keşfetmek istemenin bir değeri vardır. Niçin bunu gündeme getiriyorum? Örneğin genellikle varoluşçu edebiyatta, bununla birlikte daha genel olarak pek çok edebi eserde “yaşamın çok derin ironileri ve trajedileri” ele alınır; bu çelişki -yani yaşayan canlılar olarak bütün insanların ölmesi ve insanların bunun bilincinde olmaları durumu- belirgin bir temayı, insanların boğuştuğu önemli bir fenomeni oluşturur. Bu durum felsefede, fakat aynı zamanda sanatlar için de geçerlidir. Özellikle de “bireye” çok fazla vurgu yapan bir toplumda durum böyledir, ideolojik açıdan, her ne kadar maddi gerçeklikte bireyi yerin dibine soksa da -bu durum özellikle ABD toplumu ve ABD emperyalizmi için geçerlidir- bu fenomenin, insanların ölmesi ve bunun bilincinde olmaları fenomeninin kültür içinde belirgin bir yerinin olması şaşırtıcı değildir.

Bu durum aynı zamanda, dine de etki eden, insanların din fenomenini anlamasını -ve pek çok kişinin dini bir ihtiyaç olarak görmesini de- açıklayan önemli unsurlardan biridir. Hatta bazı kişiler her zaman dinin olacağını çünkü insanların ölümle -yalnızca kendi ölümleriyle değil, muhtemelen daha çok sevdiklerinin ölümleriyle- baş edebilmeleri için bunun bir yol olduğunu iddia eder...

Bu durum -materyalist bir bakış açısıyla ve bizlerin komünist

bakış açısı ve komünist hedefleri doğrultusunda- incelenmeye değer bir meseledir. Öncelikle ölümün tüm insanlar için evrensel olduğunun farkında olmak gerek -er ya da geç bütün insanlar ölür- ölüme dair tek bir ortak bakış açısı da yoktur: farklı toplumsal koşullardaki insanların ölüm de dahil olmak üzere her tür fenomene ilişkin farklı deneyimleri ve farklı bakış açıları vardır.

Bu bağlamda, yaşamının son dönemine doğru Mao'ya atfedilen bir açıklamayı düşünüyordum... Açıklaması şu sonuca varıyordu "insan yaşamı sonlu, devrim ise sonsuzdur"... Mao'nun insan ve insan toplumu hakkındaki sözleri bireylerin belirli bir rol oynadıkları -ve özellikle de eğer devrimin gerekliliği konusunda bilinçli olurlarsa, komünizm bakış açısı ve yöntemini daha fazla benimserlerse, insan toplumunun kökten dönüştürülmesi sürecine büyük katkı sunabilecekleri- fakat her durumda, yalnızca belirli becerileri (ve hatalarından) ve kendi koşullarından değil, fakat aynı zamanda insan yaşamının sonlu olmasından, insanın yalnızca birkaç on yıl yaşayabilmesinden ötürü rollerinin ve katkılarının sınırlı olacağı şeklindeki çelişkiye değiniyordu. Fakat devrim -bu yalnızca sömürücü sınıfların devrilmesi demek değildir, gelecekteki komünist toplumda da toplumun dönüşümü ihtiyacının, zorunlulukların özgürlüğe dönüştürülmesinin tanınması ihtiyacının devamlı olarak kendini göstereceği ve insanların devamlı olarak ve değişken bilinç düzeyleriyle bununla ilişkiye geçeceği demektir. Dolayısıyla, insan toplumuyla ilgili olarak, (Mao'ya atfedilen) insan yaşamı sonlu, devrim ise sonsuzdur açıklamanın esas anlamı budur.

Bu durum, bir kişinin temel yönelimi açısından ahlaki ve psikolojik olarak önemli bir zorluk ortaya çıkarır. Kozmosun yaşamı ile karşılaştırıldığı zaman herkesin görece kısa bir yaşamı olacağı doğrudur. Her ne kadar bin yıllık bir süreçte insan yaşamını birkaç on yıl uzatmış olsak da, bu halen görece kısa bir zaman dilimidir. Gerçek şu ki, yaşamınız kısa veya uzun (bu genel sonlu çerçeve içinde) bir tür hedefe bağlı

olacaktır. Bu sizin iradenizden bağımsız bir şekilde büyük güçler tarafından biçimlendirilecektir, ancak bu noktada bir mesele bulunur, her bir birey için -aynı zamanda farklı ve geniş boyutlardaki toplumsal sınıflar için- şeyleri biçimlendiren çelişkilere nasıl yanıt verilecek, bunların karşısına nasıl çıkılacak ve onlara nasıl etkide bulunulacak? İnsanların yaşamlarında ne yapacaklarına ilişkin gerekli, mümkün ve arzu edilebilir olarak gördükleriyle ilişkili olarak bilinçli bir istem ve bilinçli bir karar bulunmaktadır. Ne de olsa devrim insan deneyiminin ve kesin olarak maddi yaşamında dışında bir şey değildir; diğer bir deyişle, devrim insanlar tarafından yapılmayacak gibi bir durum söz konusu değildir. Bu durum; eğer “devrim sonsuz” ise o halde buna D harfini büyük yazarak **Devrim** denilmesi gerek, demek ki bu bilinçli bir doğa veya bilinçli bir tarih gibi bir tür metafiziksel güç ve teolojik bir nosyon doğrultusunda [diğer bir deyişle, nereye gitmesi gerektiği önceden belirlenmiş bir nosyon doğrultusunda] uygun adım hareket ediyor demek değildir.

Hayır, devrimi insanlar yapar. Bunu belirli bir temelde yaparlar. Bu Marx'ın belirttiği noktadır ve ben de her seferinde gerekli bir sebepten ötürü bunu aktarıyorum: İnsanlar tarihi yaparlar, fakat bunu istedikleri şekilde yapmazlar – bunu bireylerin niyetlerin bağımsız olan önceki kuşaklar tarafından devralınan belirli maddi koşullar temelinde yaparlar. Fakat bu çerçevede içinde insanların büyük bir inisiyatifi de vardır, hayatta ne yapacaklarına dair bilinçli kararlar almaları için çok geniş bir alan vardır; ve dünyanın gidişatı ve dünyanın gerçek çelişkilerinin ne olduğu, bunların nasıl hareket edip değiştiği hakkında daha bilinçli oldukça, hayatta ne yapacaklarına ilişkin seçimleri de daha bilinçli olacaktır.

Chicago'daki P-Stone Nation sokak çetesi üzerine bir film seyrederken bütün bu meseleyi düşünmüştüm. Filmin içinde bazı “O.G”lerle röportajlar vardı -bunlar şimdilerde 50 ve 60'larında olan çetenin kıdemli üyeleri veya eski üyeleri idi-

bu insanların zamanında P-Stone Nation'a dahil olduğunu ve onlarca sene bu çete içinde kaldıklarını fakat şimdilerde ayrıldıklarını söyleyebiliriz. Bu kişilerden biri çetelerin durumu ve şimdilerde çetelere katılan gençlikle ilgili röportaj veriyordu, ve burada komik bir durum vardı, genellikle biraz daha yaşlı olan üst kuşaktan kişilerden bu çetelerin “askerleri” olan 20’li yaşlarının başındaki gençler üzerine şu yorumlar yapılıyordu: “Ben bu işleri yaparken olan biten şeyler deliceydi, fakat şimdilerde bu gençler gerçekten deli, bizden çok daha deliler.” Bu kişinin dedikleri arasında benim dikkatimi çeken şey, gençlerin 21’ine kadar yaşayacaklarına inanmamaları – ve bu durumun umurlarında olmaması oldu. Şunu söylüyordu: Buna katıldığım zamanlar bu şekildeydi – 21 yaşına geleceğimi sanmıyordum, ve bunu umursamıyordum.

Bu durum, devrim meselesine ilişkin konuşan George Jackson tarafından saptanan ve odaklanılan aşamalı bir reform yaklaşımının bu gençlik için asla cazip olamayacağı şeklinde belirttiği bir çelişkidir – o bu durumu, devrim düşüncesinin çok uzak bir gelecekte bir şey olduğu ve yarından sonrasını yaşamayacağını düşünen bir köle için bunun hiçbir anlamı olmadığı şeklinde ortaya koymuştu. Bu durum sürekli olarak kavramamız gereken çok zor ve çok önemli bir çelişkidir. Ancak burada belirtmek istediğim şey bu bakış açısının (21’inden çok yaşamayı beklememek ve bunu umursamamak) belirli bir toplumsal tecrübeden kaynaklandığıdır – bu durum toplumsal tecrübeye az çok kendiliğinden bir yanıttır. Gizemli ve sihirli bir şekilde varoluşçu bir filozofun ve bir çete üyesinin yaşam ve ölüm üzerine çok farklı görüşlere sahip olması meselesi değildir. Bu durum farklı toplumsal tecrübelerden kaynaklanır (ve bir kez daha söyleştirme yapmamak gerekir – genel olarak konuşursak, aynı toplumsal grup içinde aynı toplumsal tecrübelerle sahip farklı bireyler arasında bütün gerçek farklılıkları görmezden gelip bunları aynılaştırmamak gerekir)...

Veya gençliği, kavgalarda ve savaşlarda canını veren diğerlerini dűřünebiliriz –  zellikle de günümüzde bunu nihai olarak çıkmaz olan veya sonu kötü olan durumlar için seve seve yapanlar vardır. Fakat  te yandan tarihsel bir tecrübe de bulunmaktadır – ve evet, bugün bile bunun gerçekten özgürleştirici bir sona, özgürleştirici amaç ve hedeflere yönelik bir tecrübesi mevcuttur...

Bu konunun “Geleceğin  nc s  Olarak Dünyaya çıkmak”\* içinde yer alan, Mao’nun Çin’de Halk Savaşı’nı başlatırken cesur unsurlar dediği kesimlerden sürece insan kabul etmesiyle oldukça ilgisi bulunur. Dediği gibi, bu kişiler ölmekten daha az korku duyanlardır, içinde ölümün de bulunduğu bir süreçte risk almaya daha çok istekli olanlardır. Bu durum Bob Dylan şarkısındaki şu sözlere benzer: “Eğer hiç bir şeyin yoksa, kaybedecek de hiç bir şeyin yoktur.” şimdi burada üzerine basa basa vurgulamak istediğim bir durum var; bu demek değildir ki komünistler insan yaşamını veya halk kitlelerinin yaşamını ucuz görüyor veya hiçe sayıyor. Tam tersi. Mao’nun güçlü bir şekilde belirttiği gibi: Dünyadaki bütün şeyler arasında insanlar en değerli olanlardır. Fakat gerçek olan a) kimse ölümden ka amayacaktır ve b) insanların yaşamının ve ölümünün anlamı vardır ve bir şey ifade eder. Eğer bu şekilde bakılırsa, nihai olarak insanların yaşamının ölümle sonlanması veya daha da kötüsü, kötü bir şekilde sonlanması trajedidir. Ve bir kişi yaşamını gerçekten özgürleştirici bir hedef doğrultusunda kaybetmişse bu asla hafif bir şey değildir. Mao’dan bir başka şairane açıklamayı aktarırsak: Emperyalistlerin ve gericilerin hizmetinde ölmek t yden daha hafiftir, fakat halk için ölmek dağ kadar ağırdır. (Bu temel yönelim Dami n Garc a’nın\*\* cinayeti üzerine yaptığım açıklamada da vurgulanmıştır.) Geç de  lseler erken de  lseler, insanların yaşamının bir ağırlılığının bulunması -yani yaşamların niteliği, neye adandığı, neye bağlı olduğu ve son tahlilde ne için yaşandığı- en önemli şeydir ve hareket halindeki maddenin sonsuz varlığına bağlı olarak insanların yaşamına bir şekilde bir anlam katar.

Bu durum, insanların (en azından bazı insanların) gerçekliğin çarpıtılmış biçimlerinden bir tür teselliye ihtiyaç duyduğu düşüncesinin ve özellikle de tanrıların ve/veya diğer doğa üstü varlık ve güçlerin üretilmesinin tersi olarak, gerçekte olduğu şekliyle gerçeklikle yüzleşme meselesine ilişkin yönelimin temel bir noktasıdır. Bu durum, ideolojik yönelimin -ideolojik mücadelenin- temel bir noktasıdır. Gerçeklikle olduğu şekliyle yüzleşebilir miyiz ve yüzleşmemiz mi gerekir? İnsanların gerçekten anlamlı ve gayeli bir yaşamı olabilir mi ve bu tam olarak nasıl olabilir? Yapılacak en iyi şey gerçeklikle gerçekten olduğu temelde ve bundaki değişim potansiyeli ile yüzleşmek ve evet, onu dönüştürmek için çabalamak mı; yoksa gerçekliğe yönelik uydurmalara, gizemleştirmelere ve çarpıtmalara kapılarak nihai olarak avuntu sağlama girişiminde başarısız olup alçalmak mı? Ve bu kelimeyi oldukça bilinçli bir şekilde kullanıyorum, çünkü bu öyle bir avuntu ki, yalnızca insanların öldüğü olgusu için avuntuyu içermiyor bu, fakat aynı zamanda dünyada emperyalist sistemin ve onun sömürücü ve baskıcı ilişkilerinin altında zengin şekilde yaşamamış (bunu parasal anlamda söylemiyorum, zenginliği yaşamlarını dolu bir şekilde yaşamak anlamında kullanıyorum) pek çok insanın yaşamı için de avuntuyu içeriyor.<sup>32</sup>

*Uzun Düşünceler ve Çekişmeler*'in bu bölümü ve ayrıca aşağıda yer alan Ardea Skybreak'in *Evrin Bilimi ve Yaratılış Efsanesi – Neyin Gerçek ve Neden Önemli Olduğunu Bilmek* çalışmasından ilgili kısım bu meseleye yoğun ve güçlü bir şekilde değinir:

Şeylerin büyük tasarısı içinde –*bizim anlam yüklediklerimiz dışında*– varlığımızın belirli özel bir gayesi yoktur. Kendimiz dışında, bu gezegen üzerindeki hiçbir şey için (en azından bilinçli şekilde) burada olup olmamamızın bir önemi bulunmaz; ve kesin olarak (en azından bu noktada) varlığımızın ya da yokluğumuzun devasa kozmos içinde en ufak bir etkisi yoktur; objektif olarak kumsaldaki tek bir kum tanesinden daha fazla bir öneme sahip değiliz. Peki bu ne anlama gelir? *Bir önemimiz*

*yok anlamına mı gelir?* Sırf yaptıklarımızı umursamayan bir tanrı yok diye, birbirimizi öldürebileceğimiz anlamına mı gelir bu? Yaşamımızın mutlak bir şekilde gayesi bulunmadığı mı anlamı çıkar? Elbette hayır! Yaşamlarımız değerlidir ve birbirimiz için büyük bir önemimiz vardır! “Doğru şeyi yapmaya” karar vermeliyiz ve “ahlaki ve etik açıdan” -eğer yapmazsak tanrı gibi bir bekçi tarafından günah yazılacağından ötürü değil, doğrudan insan yaşamının niteliğini etkileyebileceğimizden ötürü- birbirimize dürüst şekilde davranmalıyız. Ve elbette, yaşamımızın gayesi olabilir ve vardır (farklı insanlar bunu kendi dünya görüşleri doğrultusunda farklı şekillerde tanımlayacaktır), çünkü biz insanlar yaşamlarımızı gayelerle belirlemeyi seçebiliriz.<sup>33</sup>

*Ve Uzun Düşünceler ve Çekişmeler* bu derin meseleye odaklanır:

Pek çok kişinin yaşamının dipte olduğu ve yaşamlarının sefalet içinde bulunduğu düşünülürse, diğer yanda dünya bir bütün halinde nasıl kökten farklı ve daha iyi olabilir, bu açık çelişkiyi nasıl ele alacağız? Bu çelişkiye dair yönelimimiz nasıl olmalı? Bununla ilgili ne yapmamız gerek? Yaşamlarımız kısa diye ve bütün insanlar ölecek diye insan yaşamını kökten farklı ve daha iyi yapmak üzere gerekli fedakarlıklardan vaz mı geçeceğiz – yoksa genel olarak, çok daha bilinçli ve istekli bir şekilde yaşamlarımızı komünist devrimin özgürleştirici hedeflerine adayıp, bunlara bağlı mı olacağız?<sup>34</sup>

Şimdi bununla ilgili olarak, “İnsanları öldüreceksiniz!” suçlamaları üzerine konuşmak istiyorum. Bu durum özellikle yalnızca devrimin gerekliliğini ortaya koyduğumuzda değil, ki koymamız gerek, ayrıca bunun ne anlama geldiğini -ki gerekli koşullar geldiği zaman onun silahlı uygulayıcılarının mağlup edilmesi ile mevcut sistemin devrilmesi anlamına gelir bu: milyonlarca ama milyonlarca devrimci insanın olması ve toplum çapında akut bir devrimci krizin bulunması durumunu- belirttiğimiz zaman sıklıkla yaşanır. Bu suçlamaya yanıtımız nedir?

Bütün dünyadaki halk kitleleri bu sistem yüzünden zaten halihazırda öldürölüyor ve hayattayken de korkunç acılar çekiyorlar – ve bu durumun en acı verici ifadelerinden biri de, bu sistem altında çok fazla insanın, özellikle de gençlerin halihazırda ezilmesi ve gerek çeteler arası anlaşmazlıklarda gerekse emperyalistlere ve diğer gerici ezenlere hizmet ederek savaşlarda birbirlerini öldürmeye yönlendiriliyor olmalarıdır! Hedefimiz açıktır:

Burada veya herhangi bir yerde, yaşamı sonlanmış, kaderi damgalanmış, genç yaşta ölüme sürüklenmiş, veya sefil bir yaşama, vahşete maruz bırakılmış, henüz doğmadan sistem tarafından alın yazıları belirlenmiş ve yok sayılmış genç kuşaklarımız. Bütün bunlara artık yeter diyorum. [BASİCS 1:13]<sup>35</sup>

Amacımız bütün bunlara **bir son vermektir!**

**“NASIL KAZANABİLİRİZ, Nasıl Gerçekten Devrim Yapabiliriz”**<sup>36</sup> içinde belirtildiği gibi bu devrimi inşa ederken ciddi ve bilimsel olmamız gerekiyor – stratejimiz ve devrim için planımız kesin olarak ciddi ve bilimsel bir yöntem ve yaklaşım temelindedir. Diğer şeylerin yanında işte bu yüzden Devrim İçin Dikkat Noktaları’nın altıncısı açıkça şunu belirtir:

Bizler, bu sistemi *gerçekten* devirmek ve bugün insanlar arasındaki yıkıcı, kısır çekişmelerin ötesinde tamamen daha iyi bir yol için ilerliyoruz. Ciddi olduğumuz için, bu aşamada şiddete başvurmuyoruz ve halka karşı ve halkın içindeki her tür şiddete karşı çıkıyoruz.<sup>37</sup>

Belirgin ve bilimsel temelde bir sonuca varmamızı sağlayan şey de bu aynı yöntem ve yaklaşımdır.

Temel anlamda iki seçeneğimiz bulunuyor: ya bütün bunlarla birlikte yaşayacağız – ve gelecek kuşakları, ki eğer bir gelecekleri olacaksa, aynısını hatta çok daha kötüsünü

yaşamaya mahkum edeceğiz – veya, **devrim yapacağız!**<sup>38</sup>

Bu sistemin gerçekten iyi bir gelecek sunmadığı halk kitleleri ve özellikle de gençlik arasında -eğer bir gelecekleri olacaksa- öne sürülmesi gereken ve güçlü bir şekilde uğruna savaşılması gereken anlayış ve yönelim budur. Devrimler her zaman gençliğin cüreti, yaratıcılığı ve inisiyatifine dayanır. *Niçin Gerçek Bir Devrime İhtiyacımız Var ve Nasıl Gerçek Bir Devrim Yapabiliriz*'de belirttiğim gibi:

Hem en çok ezilen sınıflar, hem de orta sınıflar arasında gençliğin ve öğrencilerin özel bir önemi bulunur – çünkü, her ne kadar bu sistem gençliği bütün bu saçma sapan şeylerle ele geçirmeye çalışsa da, işlerin yalnız bu şekilde olabileceği düşüncesine yönelik daha az “donanımlı” ve daha az yıpranmış durumdadırlar.<sup>39</sup>

Bu durum, hem genç kuşaklar arasında hem de toplumun bütününde çok güçlü bir çekim gücü bulunan bireysellik meselesi de dahil bahsettiğim bütün şeylerle ilişkilidir ve yönelimin çok önemli bir noktasıdır. Gençliğin, kendi geleceklerinin bu sistem altında gittikçe daha umutsuz olacağı şeklindeki olguya karşı çıktıkları fenomeni bulunmaktadır; bazı kişiler ne kadar uğraşsalar da bunun farkında olmamak gittikçe daha zor hale gelmektedir. Ve genel bir fenomen olarak şu bir gerçek ki, gençler, “işlerin bu şekilde olmasına” ve sıklıkla yayılmaya çalışılan “gerçekçi olanı yapmak” şeklindeki dayatmaya (ki bu aslında bu sistemin devamlı olarak ürettiği dehşetlere karşı anlamlı olarak hiçbir şey yapmamaktır) meydan okuyarak inisiyatif alanlardır.

Burada bir kez daha 1960'lardaki gençliğe, o dönemlerdeki gençliğin cüreti ve kararlılığına, bu sistemde cisimleşen hiçbir şeyi tanımamaları ve reddetmeleri üzerine dediklerime, onların daha farklı ve daha iyi bir dünyanın mümkünlüğü ve gerekliliğine ve bunu gerçekleştirmek için gereken devrime dair inanç ve kararlılığına geri dönelim. Bu bağlamda,

özellikle Fransa’da 1968 Mayısındaki başkaldırıda öne çıkan sloganı yeniden yükseltmemiz gerekiyor: “Soyons réalistes, demandons l’impossible!” – “Gerçekçi ol, imkansızı iste!” Bu durum gençliğin *meydan okuyuşunun* ve cüretinin bir başka ifadesidir. “Gerçekçi” ve “mümkün” olanın kabulünün reddi, mevcut sistem tarafından dayatılan sınırların dışına çıkmanın kritik bir yönelimidir. Ve bu durum, genel olarak kökten farklı ve daha iyi bir dünyanın gerekli ve mümkün olduğu görüşüne dayanmış ve bununla birleşmiştir. Bu konu *Niçin Gerçek Bir Devrime İhtiyacımız Var ve Nasıl Gerçek Bir Devrim Yapabiliriz*’de bu ülkenin mevcut durumuyla karakterize edilmiştir:

1968 ve sonraki yıllarda bu ülkede yoksul kitleler ve ezilen halklarla birlikte orta sınıftan milyonlarca genç de dahil olmak üzere çok sayıda insan bu sisteme karşı meşru bir öfke ile, kökten farklı ve daha iyi bir dünya özlemiyle motive olmuşlardı -ve bu durum sistemin kendi silahlı güçlerine dahi derin bir şekilde sirayet etmişti- çoğunun anlayışı devrimci hissiyatla belirlenmiş olsa da, ve samimi olsalar da, derin ve tutarlı bir bilimsel temelden noksanlardı.<sup>40</sup>

## **Asalak Bireysellikten Kurtulmak**

Bununla birlikte, günümüz gençliği göz önüne alındığında ve belirgin olarak da meseleye geri dönüp problemlerle doğrudan yüzleşirsek, bu ülkede dünyanın geri kalanıyla ilişki içinde kendini gösteren toplumdaki hat safhadaki asalaklıkla ilişkili olan bireysellik problemini görürüz. *TRUMP/PENCE REJİMİ GİTMELİ!*’de belirttiğim gibi ABD “derin eşitsizlikler ve çevrenin yağmalanması ile dengesiz bir dünyanın tepesinde oturmaktadır (dünyanın geri kalanın ABD’de var olan tarzda bir “tüketici topluma” sahip olabilmesi için yaklaşık olarak 5 dünyalık kaynak gerekmektedir.)”<sup>41</sup>

Son zamanlarda haberlerde gördüğüm bir şeyi aktarmaya değer – kadının biri milyonlarca türün yok olma ihtimali ve bunun

artan çevresel krizle ilişkisini içeren bilimsel bir rapor üzerine yorum yapıyordu. Netice olarak bütün bir toplumda ve insanların düşüncesinde değişiklik yapılması, insanların şeyleri tüketmesinin tamamen farklı bir biçimi gerektiğini, eğer gerçek bir kıyametten kaçınmak istiyorsak (burada belirli şekilde aktarıyorum fakat dediklerinin özü bu şekildeydi), şu anki şekliyle tüketmeye devam edemeyeceğimizi ve şu anki gibi bir topluma sahip olamayacağımızı söylüyordu. Ardından “Jared Diamond modu” denen şeye değindi, iş dünyasının ve hükümetin başındakilere nasıl hitap etmemiz gerektiği, onların bu değişiklikleri gelecek ve insanlığın yararı için yapmaları gerektiğinden bahsetti – ki bu, elbette tamamen gerçek dışı bir şeydir. Bilimsel bir şekilde analiz edersek, bu kişiler zorunlu olan değişiklikleri isteseler dahi yapamazlar.

Fakat “5 Dünya” meselesi ortada durur. Şunun belirtilmesi gerek; eğer devrimi yapar ve bu ülkede dünya devriminin parçası olarak sosyalizmi kurarsak, insanların, özellikle de orta sınıftan insanların Starbucks gibi yerlere gittiklerinde aldıkları bütün bu özel tasarım kahveler olmayacaktır. İnsanların ilişkilenme biçimleri ve değerlerindeki gerekli olan değişim – bütün bunlar yalnızca altta yatan koşulların, ekonomik sistemin (üretim biçiminin) ve siyasi sistemle birlikte toplumsal ilişkilerin, kurumların, yapıların ve süreçlerin değişimi ile mümkündür. “4 Bütünlerin” her birini ve onların birbirleriyle ilişkilerini ele alacak tam bir devrim olmalıdır.

Günümüz gençliği arasında görülen had safhadaki bireysellik probleminin (her ne kadar bunun büyük kısmı kayıtsız bireysellik kategorisine girse de) etrafından dolanılamaz veya bu problemten uzak durulamaz, bu mesele ile doğrudan yüzleşmek gerekir. Bireysellik, bu ülkedeki gençliğe, özellikle de orta sınıftan (veya orta sınıf kesimlerinden) gençliğe çocuk muamelesi yapılmasıyla pekiştirilir. Bir yandan pek çoğu had safhada şımartılır veya nazlanır: “Hey, Janie, akşam yemeği için ne yemek istersin? -yapılanı istemezsin- senin için başka

bir şey yapmamı ister misin? ...Johnnie, pijamalarını giyip yatağa mı gitmek istersin yoksa, durabileceğin ana kadar uyanık mı kalmak istersin? Görüşlerimi sana dayatmam gerçekten yanlış olur. Ne de olsa burada hepimiz insanız ve gençliğe karşı küçük çaplı saldırganlıklarımız olmamalı.” Şimdi açık bir şekilde biraz karikatürize edip abartıyorum, ama tamamen de değil.

Dolayısıyla bir yanda nazlanırlar, fakat aynı zamanda metalaştırılırlar. Burada nazlanma ve metalaştırılma ile bir çeşit kötücül bir bileşim bulunur – bu gençler zenginlikler ve ayrıcalıklar için hararetli bir rekabete yönlendirilirken beraberinde şımartılırlar. Elit bir üniversiteye girebilmek ve varlıklı tabakanın parçası olmak için yalnızca en iyi liseye, en iyi orta okula, en iyi ilkokula, en iyi anaokuluna, en iyi kreşe gitmek durumunda kalmazsanız, aynı zamanda en iyi kreş öncesi okula da gitmeniz gerekir. (Bu konu, aşılardan doğru şekilde uygulandığı zaman çocukluk hastalıklarına karşı koruyucu olduğuna ilişkin ezici şekilde bilimsel kanıtın bulunmasına rağmen, ayrıcalıklı tabakadan bazı ailelerin, çocukları ve genel olarak toplum açısından çok olumsuz sonuçlar getirecek olsa da çocuklarına aşı yaptırmayı reddetmesi fenomeniyle de ilişkilidir.)

*Yeni Komünizm*’de George Carlin fenomeni olarak adlandırdığım şeyi anımsatmıştım, programında ebevenylerin çocuklarını şımartması fenomeninden bahsediyordu. Çocukların çamurda yuvarlanmasına ve bu tip şeyler yapmalarına izin verilmiyordu – her zaman gerekli ve makul olan doğrultusunda “korunmaları” gerekiyordu. Carlin, makul sınırlar içinde olmak kaydıyla çocukların dışarı çıkıp çamur içinde yuvarlanmalarının, hatta bu çamuru yemelerinin gerçekte onlar için iyi olacağını, çünkü bu durumun onların bağışıklık sistemini güçlendireceğini söylemişti. Bu doğrultuda daha sonra provokatif bir soru ortaya attı: “Ufak çocuklar hakkında kötü bir şey demeyecek, öyle mi?” – ardından ivedi bir şekilde ve empati yaparak yanıtladı: “Evet diyecek!” Carlin’in bu programını anımsatarak

*Yeni Komünizm*'de keskin bir şekilde şunu demiştim: "Gençliğin ebeveynlerine isyan etmesini söylemeyecek değil mi?" "Evet, söyleyecek!" Burada ebeveynleri "düşman" olarak değerlendirmiyorum veya onlara düşman muamalesi yapılmalı demiyorum, ancak buradaki mesele gençlerin, özellikle de orta sınıftan gençlerin bütün bu nazlanmaları ve metalaştırılmalarına, belirli bir asalak çevre içinde yetiştirilmelerine karşı mücadele yürütülmesi gerektiğidir. Bu toplumun işleyiş biçimine ve ortaya koyduğu bütün bu kokuşmuş ethos ve kültüre karşı gençliğin genel bir isyanın bir parçası baş kaldırması gerekiyor.

Ayrıca bu problem, bu ülkedeki *eleştirel düşünmeye* yeterince önem vermeyen -ve işin aslı bunu baltalayan- eğitim sistemi sayesinde de artmaktadır. Her şey "doğru yolda olmak", sınav için çalışmak, okulda yalnızca "doğru" bir kariyere ve iyi bir gelire yönlendirecek dersleri almak üzerinedir. Gençler, farklı ve daha iyi bir şey yapmak istediklerinde dahi -"Tarih çalışmak istiyorum, antropoloji öğrenmek istiyorum" - bundan uzaklaşıyorlar, çünkü üniversiteye gittiklerinde muazzam bir borç yüküyle karşı karşıya bulunurlar ayrıca devamlı olarak toplumda belirli bir pozisyon elde etmenin peşinde olmaları gerektiği yoksa yaşamlarının mahvolacağı ısrarla söylenir. Ve bir kez daha Lenin'in önemli gözleminden aktarırsak, insanlar bu sistem altında bir paragözün pintiliği ile hesap yapmaya, hayatın pek çok alanında birbirleriyle rekabete zorlanırlar. Eğer dikiş tutturmazsanız bu sistemin sizi etkileyeceği, yaşamınızın kolay olmayacağı -"dünyanın perişanlığının" yanından dahi geçmese de- yaşamınızın zor olacağı gerçeği bulunur. Fakat mesele şudur: Bu sistem iktidarda kalmamalıdır ve insanlar çok küçük yaşlardan itibaren dünyada yollarını nasıl bulacakları, bunun tek mümkün şey olduğu, dolayısıyla bu dünyada kendileri için bir şeyler yapmaları gerektiği şeklinde yetiştirilirler, insanların yönelimi bu şekilde olmamalıdır. Bu yıkılması gereken, insanların kurtarılması ve isyan edimesi gereken bir yönelimdir.

Eđitim sistemi eleřtirel dűřűnmeyi teřvik de etse veya fiilen bunu baltalasa da, konuyla ilgili sınıfsal ve toplumsal farklılıklar meselesi bulunur. Jonathan Kozol kitaplarının birinde (*Vahři Eřitsizlikler* olduđunu sanıyorum)<sup>42</sup> eđitim sisteminin yűneliminin toplumsal bűlűnmeleri ve eřitsizlikleri gűçlendirip geniřlettiđini belirtir. őrneđin űđrencilerin varlıklı ailelerden geldiđi banliyűlerdeki okul sisteminde, űđrenciler konumlarının yeniden sađlanacađı konusunda oldukça emindirler (bunu onlarca yıl űnce yazmıřtı, belki řu an daha az geđerli olabilir, ancak yine de durumu űnemli űlűde tanımlamaktadır), buralardaki űđretmenler, űđrencilerinin katı eđitim műfredatlarından bir nebze sapmalarına izin verme konusunda istekliler, iewűnű bu iewocukların her kořulda dođrusunu yapacaklarını biliyorlar; fakat, eđer iiew mahallelerdeki okullara giderseniz, űđrencilerini toplumun ve dođanın ayrıca sanat ve kűltűrűn iewok farklı boyutlarını keřfetmeye yűnelten iyi niyetli űđretmenler olsa da, yine de bunu yapmada isteksiz oldukları, iewűnű űđrencilerin yařamlarındaki bűtűn kořullar dűřűnűldűđűnde, hazırlanmaktan iewekinmeseler bile yine de acı iewekecekleri, bařlangıiew iiewin halihazırda bűyűk bir dezavantaja sahip olduklarına deđinmektedir. Dolayısıyla, mevcut toplumsal eřitsizlikler bu temelde daha da kűtűleřiyor ve řiddetleniyor.

Bűtűn bunlarla birlikte genel olarak ve hatta daha varlıklı arkaplanları olan űđrenciler dűřűnűldűđűnde, eđitim sisteminde –ve onun BTMM (Bilim, “uygulamalı bilim” anlamına gelir, Teknoloji, Műhendislik ve Matematikle iliřkilidir) űzerine vurgusu ve iewok daha elit űđrencilerin iiew ve finans dűnyası (ve hűkűmet) iiewin yetiřtirilmeleri, eđitimin yűkselen rakip iewin de dahil olmak űzere diđer kapitalist űlkelerle rekabeti kűrűklemesi gibi durumlar, tűm bu sűrecin kritik bir pariewası olarak “zihinsel yařamın” ve eleřtirel dűřűnűmenin iewok yűnlű geliřiminin baltalanmasına yűnelik eylemlerle birlikte kendini gűsterir. (Ve bűtűn bunlar Trump/Pence rejiminde ve onun Eđitim Sekreterliđi ile, Betsy DeVos ile iewok daha kűtűleřmiřtir. Betsy DeVos bu pozisyona gelmeden űnce kamusal

eğitimin baltalanması ve Hristiyan köktencilerin gündem ve yaklaşımlarını içeren eğitim kurumu adı verilen gönüllülük programlarının yaygınlaştırılması için kayda değer bir efor ve milyonlarca dolar harcamış biridir – DeVos şimdilerde bunu çok daha kötü sonuçlarla birlikte geniş bir düzeye taşımıştır.)

Bütün bunların karşısında, *Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa’da*<sup>43</sup> eğitimle ilgili öne sürülen şey, kökten yeni bir toplumda eğitim sisteminin amacının “yalnızca temel okur yazarlığı ve diğer temel teknik ve becerileri değil, bununla birlikte doğa ve sosyal bilimler için, aynı zamanda sanat, kültür ve diğer alanlar için, genel olarak fikirlerle birlikte çalışma yeteneği için temel sağlanması” olduğu belirtilir; ve “Kuzey Amerika’nın Yeni Sosyalist Cumhuriyeti’nin eğitim sistemi insanlara *hakikat her nereye götürüyorsa bilimsel merak ve eleştirel düşünce ruhu içinde doğrunun peşinde gidebilme*, dünyayı devamlı daha iyi öğrenip onu insanlığın temel çıkarları doğrultusunda dönüştürmeye katkı sunma imkanı vermelidir” der. [vurgular eklenmiştir]

Şimdi, böylesi bir eğitim sistemini uygulamak devrimi gerektirir. Fakat eğitime bu yaklaşımda cisimleşen temel yönelim bu baskıcı sisteme hizmet eden mevcut eğitim sisteminin altında yok sayılmakta ve çarpıtılmaktadır, bu açıdan temel yönelim için bu sisteme karşı şimdiden ve keskin bir şekilde her yönden mücadele edilmesi gerekmektedir.

Ve bu noktada, günümüzde bu ülkedeki gençlikle ilgili meselenin açık bir örneğine, geniş çaplı olarak gençliğin durumu meselesine döneriz: Pek çok ülkede, gençler çevre kriziyle birlikte büyümektedir – bundan sorumlu olan statükoya karşı isyan etme gerekliliği de artmaktadır (bu gençlik direnişinin bir kısmı kendilerine açıkça “Yokoluş İsyanı” demektedir), bu ülke, yalnızca az sayıda kişinin çevresel krizin aciliyetine karşı bu gençlik isyanına katılması sonucunda şu ana dek olumsuz bir örnektir teşkil etmiştir. Daha yakın zamanlarda, bu ülkede çevresel kriz ve insanlığın

geleceğine yönelik varoluşsal tehdit nedeniyle gençliğin (ve diğerlerinin) belirgin bir kitlesel toplanması olmuştu. Bu durum, bu acil meseleye ilişkin (ve daha genel olarak) olumlu bir geri dönüşü düşündürebilir, devam eden çalışmalar ve olması gereken mücadelelerle mesele bu şekilde gündemde kalmaya devam eder: Bunlar birkaç protesto ile mi sınırlı kalacak yoksa bu çevresel krizin temel nedeni ve itici gücü olan sistemin işleyişine ve BSS'ye müdahale edecek mi – veya şu an, özellikle de bu krizle ilgili derin endişe ve öfkelerini kitlesel olarak ortaya koyan gençler, gittikçe büyüyen akut krize yönelik anlamlı hiçbir şey yapmayan iktidarlar yüzünden geleceklerinin çalınması durumunu reddederek, deklarasyonlarının mantıki sonucu takip edecekler mi, bu kriz doğrultusunda harekete geçecek kim olursa olsun bilimi ve gerçekte nereye gidildiğine ışık tutan hakikati izleyecek bir yönelimde olmalıdır, bu da, çevre krizinin hızla yoğunlaşmasının nedeninin bu sistem olduğu gerçeği ile, ve bu sisteme karşı, geleceği düşünerek bu krizi yönetme şansı olacak, insanlık için yaşamaya değer bir gelecek olasılığını ortaya koyacak kökten farklı bir alternatif getirme gerekliliği ile yüzleşmek demektir.

1950 ve 1960'ların gençliği, arka planda devamlı olarak başgösteren nükleer imha olasılığıyla karşı karşıyaydı –1960'ların başında Küba Füze Krizi gibi bir durumla birlikte, bazen az bazen daha yoğun akut varoluşsal bir tehlike gündeme gelmişti. Bu üzerine devamlı olarak düşünseniz de düşünmeseniz de her zaman arka planda duruyordu ve farklı bilinç düzeyleriyle gençlik arasında huzursuzluk ve her şeyin bağlantılı olduğu böylesi bir durumdan çıkabilmek için arayış nedeniydi. Ve bu durum, ABD içindeki sivil haklar hareketi, ezilen milletlerin kurtuluş hareketleri, dünya çapındaki sömürgecilik karşıtı ulusal kurtuluş savaşları, Küba gibi sahte-sosyalist ülkeler ve Çin gibi gerçek sosyalist ülkelerde kitlesel devrimci mücadeleler, 1960'ların ortasından itibaren Kültür Devrimi ile özellikle gençlerin meydan okuyuşu gibi gelişmelerle birlikte o dönem yükselen gençlik isyanının

temelinde yer alan önemli unsurlardan biriydi.

Bugün, çevresel kriz oldukça gerçek bir varoluşsal tehdit içerirken, özellikle de gençlik için (bununla birlikte nükleer felaket ihtimali de oldukça gerçektir), pek çok ülkede gençlik içindeki tepkinin daha da genişlemesi gerekir; aynı zamanda tek bir çevresel kriz meselesi etrafında kalmayarak (bunun kadar önemli) işlerin mevcut durumuna yönelik hiçbir şey yapmayan, gidişatın bu şekilde olmasının temeli olan, gittikleri doğrultudan ötürü insanlığın bir bütün olarak oldukça gerçek varoluşsal tehdit yaşamasına neden olan, kitlelere günlük temelde korkunç bir baskı dayatan, kendileri mevcut sistemin görevlileri ve destekçileri oldukları için temel bir değişime yönelik hiçbir şey **yapamayacak** olan kesimlere karşı da çok daha genel bir isyan ile derinleştirilmesi gerekir.

Genel anlamda, bu ülkedeki gençliği BSS ile bu sistemin sınırları içinde tutan şeylerin deşilmesine ve cesaretli bir şekilde tüm bunlara karşı mücadele edilmesine acil bir gereksinim bulunmaktadır – bu sistem temel olarak yalnızca çevresel krizi yoğunlaştırmaz, bununla birlikte insanlığın maruz kaldığı ve bütün olarak karşıya karşıya bulunduğu diğer tüm dehşetlere de neden olmaktadır. Şunu açıkça akılda tutmak gerek, gereken keskin mücadele de dahil olmak üzere, gerekli çalışmayı devam ettirmek, bunu en eksiksiz şekilde yaşama geçirmek ve buna ifadesini vermek açısından, *Niçin Gerçek Bir Devrime İhtiyacımız Var* ve *Nasıl Gerçek Bir Devrim Yapabiliriz*'de belirttiğim gibi, temel bir değişim için, nihai amacı kökten yeni komünist bir dünya olan ve bütün sömürücü ve baskıcı sistemlere ve ilişkilere, bunların ortaya çıkardığı uzlaşmaz çatışmalara son verecek olan devrim için gençliğin pozitif nitelikleri önemlidir.

(Burada, özellikle de ABD'deki gençler üzerinde onların düşüncesini ve eylemlerini sınırlayan, onlara belirgin sınırlar koyan, korkunç acılar çeken ve akut krizlere maruz kalan ve bunlarla karşı karşıya bulunan kitleler ve nihai

olarak da bütün olarak insanlık için gerekli olan şeyden uzak tutarak onları kısıtladığına inandığım, üzerlerinde etkili olan çeşitli güç ve etkilerden bahsettim. Bununla birlikte, geniş gençlik kitlelerinin daha ileri ve devamlı olarak aktif bir şekilde incelenmesi; farklı tabakalardan gençlik kitlelerinin acil duruma ve insanlığın acil çıkar ve talepleriyle ilişkisine dair bilimsel bir kavrayışla analiz ve sentezin yapılması, bu konuda çok daha eksiksiz ve derin bir şekilde öğrenilmesi gerekmektedir; gençlik kitlelerine -ezilen temel gençlik kitlelerine ve orta sınıftan eğitilmiş gençlere-yönelik, mevcut sınırların dışına çıkabilmeleri için, acil bir şekilde gereksinim duyulan kararlı bir devrimci mücadelenin yaratıcı ve cüretli kuvvetleri şeklinde davranmalarında onları geri çeken tüm kısıtlılıklardan kurtulmaları için, çok daha güçlü ve efektif bir mücadele yürütülmelidir.)

## **Değişmez Bir Zorunluluk Yok – ve Bilimsel Bir Temelde Umut: Kökten Farklı ve Çok Daha İyi Bir Dünya Gerçekten Mümkün, Ancak Bunun İçin Mücadele Edilmeli!**

Şimdi bir kez daha devrimin temelini ne olduğundan (ve ne olmadığından) bahsetmek önemli duruyor. Devrimin temeli verili bir zamanda insanların ne düşündüğü veya yaptığına değil, muazzam derecede acılara neden olan ve bu sistem altında çözümlenemez durumda olan sistemin temel ilişkileri ve çelişkilerine dayanır. *Niçin Gerçek Bir Devrime İhtiyacımız Var ve Nasıl Gerçek Bir Devrim Yapabiliriz*'in başında “bu sistemin devamlı ürettiği dayanılmaz vahşet ve bunun insanlık kitleleri için neden olduğu çok fazla gereksiz acıdan” bahsedilir, ve ardından bu vahşetin niçin devamlı olarak bu sistem tarafından üretildiği kritik meselesine – bütün bu vahşeti gerçekten durdurmanın neyi gerektirdiğine değinilir. Şu çelişkilere odaklanılır:

*Niçin* Siyahi halk, Latinolar ve Yerli Amerikalılar soykırımsal

bir zulme, kitlesel tutuklamalara, polis vahşetine ve cinayetlere maruz kalıyor?

*Niçin* patriarkal aşağılama, insandışılaştırma, her yerdeki bütün kadınlara boyun eğdirme ve cinsiyet veya cinsel yönelim temelli baskı var?

*Niçin* imparatorluk savaşları, işgal orduları ve insanlığa karşı suçlar var?

*Niçin* göçmenlerin şeytan gibi gösterilmesi, suçlu olarak kabul edilmesi ve sınırdışı edilmeleri durumu yaşanıyor ve sınırlar niçin askerileştiriliyor?

*Niçin* gezegen çapında çevre tahrip ediliyor?

Şöyle devam eder:

Bunlar bizim “5 DURDUR” dediğimiz -neden olduğu bütün acılar ve yıkımlarla birlikte bunları *durdurmak* için gerçek bir kararlılıkla güçlü bir şekilde protesto edilmesi ve direniş gösterilmesi gereken bu sistemin derin ve tanımlayıcı çelişkileridir ve bunlara ancak sistemin kendisine nihai olarak bir son vererek son verilebilir.

Ve şu şekilde devam eder:

Bütün bunlarla birlikte, *niçin* insanlığın büyük bir bölümünün sefalet çektiği, 2.3 milyar insanın temel bir tuvaletten veya heladan mahrum olduğu, çok sayıda insanın önlenebilir hastalıklardan kaynaklı acı çektiği, milyonlarca çocuğun *her yıl* bu hastalıklardan ve açlıktan öldüğü, 150 milyon çocuğun çocuk işçi olarak acımasızca sömürüldüğü, bütün dünya ekonomisinin muazzam bir ter atölyeleri ağına dayandığı, çok fazla sayıda kadının düzenli olarak cinsel istismara ve tacize maruz kaldığı, 65 milyon mültecinin savaş sonucunda yerlerinden olduğu, sefalet, eziyet yaşadığı ve küresel ısınmanın etkilerinin yaşandığı bir dünyada yaşıyoruz?

*İnsanlığın durumu niçin bu şekilde?*<sup>44</sup>

Her yerdeki bütün insanları bu koşullardan kurtaracak üretici güçler açısından bir temel bulunurken, niçin insanlığın durumu bu şekilde? *Niçin Gerçek Bir Devrime İhtiyacımız Var ve Nasıl Gerçek Bir Devrim Yapabiliriz*'de yoğunlaştırılmış bir şekilde açıklandığı üzere:

**Tek bir temel sebebi var: İçinde yaşadığımız kapitalizm-emperyalizm sisteminin temel doğası ve işleyiş şekli bunun nedenidir, sistem bu temel doğasından ötürü devamlı olarak dehşet üzerine dehşet üretmektedir.**<sup>45</sup>

Bu durum aynı zamanda yoğunlaştırılmış bir şekilde "NASIL KAZANIRIZ" içinde yer alır:

*Kapitalizm-emperyalizm sistemi reforme edilemez.* Bu sistem altında, burada ve dünyanın her yanında polis vahşeti ve cinayetlerine, savaşımlara, insanların ve çevrenin yıkımına, sömürüye, insanlığın yarısı olan kadınlar da dahil olmak üzere baskıya ve milyonlarca ve milyarlarca insanın değersizleştirilmesine bir son vermenin mümkünatı yoktur – bütün bunlar kökleri bu sistemin temel işleyişi, ilişkileri ve yapılarına işlenmiş şekilde bulunan sistemin derin çelişkileridir. **Yalnızca gerçek bir devrim gerekli olan temel değişimi sağlayabilir.**<sup>47</sup>

*Ve Niçin Gerçek Bir Devrime İhtiyacımız Var ve Nasıl Gerçek Bir Devrim Yapabiliriz* 2. Bölüm içinde, doğrudan kritik çelişkiden bahsedilir:

Halk kitleleri bu sistem tarafından biçimlendirildiği için, toplumun herhangi bir bölümünde işlerin gerçekte nasıl olduğunu, niçin bu şekilde olduğunu, ne yapılabileceği ve ne yapılması gerektiğini kavramaya gelince insanların bir bok bilmemesi, akıllarının kışlarına kaçmış olması durumu doğrudur. Fakat bu durum bir başka önemli hakikat ile keskin bir çelişki içindedir – milyonlarca insan bu "5 DURDUR"un

birini veya birkaçını ve pek çok çoğu da tamamını gerçekten önemsemektedir. Bütün bu “5 DURDUR”a nihai olarak son vermek için halk kitlelerini devrime yöneltmek ile, insanlığın devamlı olarak maruz bırakıldığı korkunç koşullar, *üzerine çalışmamız gereken bir çelişkidir.*<sup>47</sup>

Dolayısıyla insanların görüşünü yükseltmek, ilerletmek ve daha iyi bir dünya için özelemlerine anlamlı bir ifade verebilmek için bilimsel bir temelde kararlı bir mücadele yürütmek açısından bir gereksinim – ivedi bir gereksinim bulunur, fakat aynı zamanda bu mümkündür ve araçları da vardır. Ve burada yalnızca *Niçin Gerçek Bir Devrime İhtiyacımız Var ve Nasıl Gerçek Bir Devrim Yapabiliriz*’de söylenen şey değil, aynı zamanda *Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa*’nın önemi ve bununla birlikte Devrim İçin Dikkat Noktaları’nın önemi bulunur, bunlar günümüz dehşet dünyasına radikal bir pozitif alternatifin canlı, gerçek ve açık ifadelerini sunarlar.

Burada bir kez daha tarihsel deneyimden öğrenmek önemlidir. 1960’lar üzerine önceden dediklerime ve *Niçin Gerçek Bir Devrime İhtiyacımız Var ve Nasıl Gerçek Bir Devrim Yapabiliriz*’e dönersek, -esas ve ikincil fenomen olan şeylerin ikiye bölünmesi ile- 1968 yılı gerçekten de bir dönüm noktası olarak görülebilir. Bu keskin bir şekilde belirtmek gerekirse, özellikle de ABD için şöyle denebilir, daha farklı ve iyi bir dünya için içtenlikle ve kararlı bir şekilde mücadele eden insanlar da dahil olmak üzere 1968 yılı büyük bir illüzyonun sonunu temsil eder. 1968’de yalnızca Martin Luther King ve Bobby Kennedy suikastleri yaşanmaz, ki bu gelişmeler belirgin yanılgıları paramparça etmiştir, bununla birlikte daha iyi bir dünyayı yaşama geçirmenin birilerinin düşündüğü gibi “Amerika’yı olması gerektiği gibi yapmak” ile mümkün olmadığı açıkça ortaya çıkmıştır. Bu durum bazı radikal düşünceli insanlarda halen bulunan bir yanılgıdır. Deyim yerindeyse “stoklarında iki çeşit mal bulundurlar.” Önceki bir makalede belirttiğim gibi (bu makale 30 yıl önce yazılan *Yansımalar*,

*Taslaklar & Provokasyonlar*<sup>48</sup> içinde bulunur). Phil Ochs bu çok yoğun çelişkinin bir çeşit canlı örneğidir. Bir yanda çok güzel şarkıları bulunur, “Love Me, Love Me, I’m a Liberal” gibi liberalizmin iki yüzlülüğünü ve baskıya karşı gelmedeki isteksizliğini içeren çok yerinde şarkıları vardır, ki günümüze de gayet uyarlanabilir (bu şarkıda bir yerde lezbiyenlik karşıtı talihsiz bir söz vardır -veya aslen parçaya ait olmayan, fakat Ochs’un kayda alınan bir canlı performansı esnasında doğaçlama bir şekilde eklediği bir şeydir bu- genel anlamda bu parça halen günümüze de uygundur). Ayrıca “Cops of the World” gibi bir şarkısı vardır, ki bu da günümüze çok uygundur, içinde ısırın ironik sözler vardır: “Demokrasi kârlarımızın adıdır / beğensen de beğenmesen de özgür olman gerek / çünkü bizler dünyanın polisleriyiz.” Ayrıca “The Ringing of Revolution” parçası da vardır. Fakat öte yanda, John Kennedy’e yas tutan bir parçası da bulunur -yalnızca yas da tutmaz, fakat Kennedy ile temsil edilen şey hakkında naiftir ve bunu romantize eder. Ochs bu çelişki üzerine bir seferinde yorum da yapmıştı. Şöyle demişti; “Kennedy ile ilgili bu histen bir türlü uzak duramıyorum ve bu yüzden pek çok Marksist arkadaşım aptal olduğumu düşünüyor.” veya dediği bu doğrultuda bir şeydi. Buradaki noktam trajik şekilde intihar eden Phil Ochs’ta kusur bulmak değildir. Mesele, kendisinin “bu ülkeyi bir şekilde dünyanın iyiliği için bir güç yapılabileceği ve ülkenin kuruluşunda cisimleşen daha iyi özlemlere kavuşabileceği” şeklindeki bir illüzyonunun sonunun canlı bir örneği olmasıdır. (Elbette görece ve geçici anlamda bu illüzyonun “sona” ermesi doğrudur. O dönemki radikal yükselişin ortadan kalkmasıyla ve bu ortadan kalkışla ilişkili olarak dünyadaki ve ABD içindeki büyük değişikliklerle, böylesi ve benzeri illüzyon ve hayallerin etkisi büyük bir fenomen olarak yeniden ileri sürüldü. Bundan kısaca bahsetmek istiyorum).

Dolayısıyla burada bir ayrışma durumu vardı – ve esas ve ikincil bir yön veya fenomen bulunuyordu. Esas boyutu - gelişmemiş ve ham şekilde de olsa temel anlamda- çok sayıda

insanın radikalleşmesi ve sistemin reforme edilemeyeceğinin daha fazla farkına varmasıydı. Ve ikincil fenomen ise o dönemler bazı kişilerin şaşkınlığa düşmesi, morallerinin bozulması ve mücadeleyi bırakmasıydı (veya Fransızların dediği gibi “récupéré” olmasıydı), bu kesimler çeşitli ilerici eğilim ve özlemler taşıyıcılar da sistem için (en azından sistemin içinde) çalışmaya geri döndüler. Dolayısıyla bu gerçek bir ayrışma durumuydu ve bir kez daha bunun esas boyutu çok sayıda insanın ileri şekilde radikalleşmesi, tam anlamıyla bilimsel olmasa da Amerika’nın dünyada iyi bir güç olmasının mümkün olmadığını fark etmesiydi. Buna, Vietnam savaşına ilk başta karşı çıkan ve bunun bir “hata” olduğunu veya egemen sınıfın (veya “iktidar yapısının”) sadece bir kısmının bundan sorumlu olduğunu düşünen insanlar da dahildi, ayrıca çok sayıda insan bu savaşın emperyalizmin, özel olarak da ABD emperyalizminin temel doğası ve temel zorunluluklarından kaynaklandığını görmeye başlamıştı.

Fakat biliyoruz ki, 1960’ların sonu ve özellikle 1970’lerin başındaki yükselişten bu yana dünyada büyük değişimler yaşandı, buna pek çok olumsuz değişim de dahildir, ki bunlardan da gerekli olan dersleri almamız gerekir. Objektif durumda önemli değişiklikler oldu. Örneğin yalnızca Çin’de kapitalizmin restorasyonu ile devrimin ve sosyalizmin yenilmesi değil, Çin’in bizzat kendisinin ABD ve diğer emperyalist devletlerle rekabet halinde emperyalist bir güç olarak ortaya çıkması durumu yaşandı, bununla birlikte Üçüncü Dünya’da geniş çaplı değişiklikler yaşandı. İkinci Dünya Savaşı sonundan (1945’ten) başlayarak 1970’lerin başlarına ve ortalarına kadarki bir evrede Üçüncü Dünya’da ulusal kurtuluş mücadelesi veren güçler (ve bu mücadelelerden bazıları bir biçimde 1990’lara dek devam etti), bu devrimler veya kurtuluş mücadeleleri kendi seyrini sürdürdü: ya yenildiler veya devrimci olmayan başka bir şeye dönüştüler ve bütün bir emperyalist sistem tarafından soğurulular. Ve o dönemler bu kurtuluş mücadelelerine önderlik eden pek çok kişi (veya kelimenin tam anlamıyla ve siyasi olarak onların takipçileri)

düpedüz burjuva egemenlerine ve sistemin uzantılarına dönüştüler veya önemli bir rol oynamaktan vazgeçtiler. (*Yeni Komünizm*'de ele aldığım bir fenomendir bu.)

Dolayısıyla bu bir başka önemli değişiklikti. ABD güçleri çekildikten ve ABD'nin desteklediği güçler devrildikten sonra Vietnamlılar gittikçe Sovyetler Birliği'ne döndüler, ki Sovyetler Birliği o dönem emperyalist bir güçtü ("sosyal-emperyalist" de diyebiliriz – ismen halen sosyalist, fakat gerçekte emperyalist). Vietnam önderliği ekonomik ve diğer destekler için yönünü Sovyetler Birliği'ne çevirdi, ve bu durum onları yokuş aşağı sürükledi, özellikle de Sovyetler Birliği dağılınca, Vietnam temel olarak emperyalistlerin talan ettiği bir başka Üçüncü Dünya ülkesi haline geldi -ki Vietnamlılar bu emperyalistlere özellikle de ABD'ya karşı kahramanca savaşmışlardı- ve bugün Vietnam, acı bir şekilde emperyalist sermayenin uluslararası ter atölyeleri ağının bir parçası konumundadır.

Diğer yanda Kamboçya fenomeni bulunur, pek çok insanın unuttuğu veya bilmediği bir şekilde ABD'nin korkunç yıkımıyla -ABD'nin kitlesel bombardımanı ve ülkenin yıkımı ile- yüzleşerek ulusal kurtuluş mücadelesi başlatmışlardı. Ardından 1970'lerin ortasında emperyalizme karşı ülkedeki direnişin önderi olan Kızıl Khmerler iktidara geldi, ve sonrasında Marksizm veya komünizm adı altında tamamen hatalı bir bakış açısıyla her tür felaket şeyi izlediler.

Bütün bunlar insanların fazlasıyla kafasını karıştırdı. Açıkçası şu an burada bunların tamamına girecek zamanım bulunmuyor – Bunun önemli boyutlarını (*Yeni Komünizm* de dahil olmak üzere) çeşitli çalışmalarda işledim, bu tecrübelerle yönelik esas dersleri kavramak önemlidir, çünkü hem emperyalistler ve onların entelektüel kampının takipçileri bunu gerçek komünizme iftira atmak için kullanırlar, hem de ve daha da temel olarak emperyalizmi mağlup etme mücadelesinde ve bununla ilgili bütün karmaşık ve derin çelişkilere yönelik bilimsel yaklaşımı derinleştirmek ve yeni özgürleştirici bir

toplumu hayata geçirmek için bu mesele önemlidir. Buradaki nokta, 1960'larda ve 1970'lerin ortalarındaki yaygın devrimci yükselişten bu yana meydana gelen değişimler açısından, insanların kafasını karıştıran ve onları demoralize eden çok fazla şeyin yaşanmış olmasıdır – insanlar Vietnam'daki savaşa karşı güçlü bir şekilde savaştılar, insanlar sokaklarda dünyadaki ulusal kurtuluş mücadelelerini desteklediler ve ABD içindeki baskıya karşı mücadeleye aktif şekilde katıldılar.

Ayrıca, bu ülkedeki egemen sınıfın, -her ne kadar ezilen halk kitlelerini acımasızca bastırsalar da- baskıcı koşullara ve halk kitleleri arasında kitlesel ayaklanma potansiyeline karşı bir tampon olarak kullanmak için örneğin Siyahi halk arasında geniş çaplı bir orta sınıf ve burjuva güçler yaratılması için çalışılması fenomeni bulunur.

Bütün bunlar bir kez daha halk kitleleri üzerinde olumsuz etki yaratmıştır, özellikle de kararlı bir mücadele ile toplumun ve halkın temel bir dönüşümü konusunda insanların duyduğu arzuyu ve mümkünlüğü bu süreç etkilemiştir. 1960'ların yükselişinden onlarca yıl sonra, farklı tabakalar arasında uyum veya en azından "düzeltme" şeklinde geniş bir "yeni gerçeklik" fenomeni kendini göstermektedir. Uyum diyorum, "veya en azından düzeltme" (farklı şeylerin) diyorum, çünkü o dönemler orta sınıftan radikalleşen ve gerçekten devrimci bilinçteki milyonlarca ama milyonlarca eğitilmiş genç -oyun oynamıyorlardı ve samimiydiler- bunların pek çoğu bu değişen koşullarla birlikte "gerçekçi" olma durumuna gerilediler ve hatta radikal ve devrimci görüşleri kendi sulandırılmış versiyonlarıyla sürdürerek sistem içinde çalışmaya başladılar.

Siyahi halk da dahil olmak üzere temel kitleler arasında (bilinçli bir egemen sınıf siyaseti ile geliştirilen daha orta sınıflar değil, fakat ezilen halk kitleleri arasında) muazzam oranda moral bozukluğu, yenilgi duygusu ve (egemen sınıfın kasıtlı siyasetleri ve eylemleri doğrultusunda) temel kitlelerin umutsuz koşulları ve moral bozukluğunda pekişerek yoğunlaşan, geniş oranlarda uyuşturucu kullanımı

bulunmaktadır. Pek çok kişi umutsuzluktan uzaklaşmak için uyulturucuya bağımlı olup yaşamını yitirmekte ya da tüklenmiş sefil durumlara sürüklenmektedir – 1960’lardaki yükseliş boyunca gerçek bir temelde pek çok insana ilham veren umudun noksanlığı durumudur bu, bu umut şimdilerde tükenip gitmiş ve umutsuzluğı ve ölüme dönüştürölmüştür. Ve durum, bu ölkenin (ve aynı zamanda uluslararası olarak) gettolarında ve barriolarındaki çetelerin genişlemesi ile çok daha umutsuz ve moral bozucu hale gelmiştir, gençlik yoksunluk ve çaresizlik koşullarıyla çetelere çekilmektedir, ve zengin olma illüzyonu ve “zengin ol ya da çalışarak öl” yönelimi uyulturucu satıcıları tarafından pompalanmakta ve kokuşmuş költür toplum çapında bunu yaymaktadır, bu durum başkalarının daha fazla sömürölmesi ve yıkılmasının aracı olarak gerek Wall Street’te ve dünya çapında, gerekse iç mahallerdeki sokaklarda teşvik edilmektedir.

Bütün bunlarla birlikte, insafsız bir egemen sınıf siyaseti ve ideolojik karşı saldırısı bulunur – komünizme ve kitlesel yükselişe dair her pozitif radikal unsura (az çok 1960’ların ortasından 1970’lere dek) karşı insafsız bir saldırı vardır – aynı zamanda pozitif yükselişleri başka bir şeye, genellikle tam karşıtına dönüştürerek “doğasını bozma” (sulandırma ve çarpıtma) durumu yaşanmıştır. “Kimlikler” ve hakikate tekaböl eden nosyonlar ve “kimlik” meselesi ve “kimlik duruşu” olarak konuşma durumu söz konusudur. (Büyüyen faşist güçlerin gerçek baskı ve adaletsizliğı karşı mücadeleye saldırması açısından uygun hedef ve araç sağılayan bir fenomendir bu, bununla birlikte bu “kimlik” politikaları ve ideolojisi baskıya ve adaletsizliğı karşı hiçbir gerçek çözüml sunmaz ve faşizmi besleyen sisteme gerçek bir alternatif sağılamaz.)

Devrimci güçler arasında -ve özellikle de devrimin gerçek bir öncüsü olma sorumluluğunu almış kendi Partimizde- bu “felaket yılları” ve on yıllardır süren bu acımasız ideolojik ve siyasi saldırı, büyük ölçüde hedefin veya devrime ve komünizme yönelik ciddi bir yönelimin terk edilmesine yol açacak şekilde

korkunç bir yola girdi ve hatta, günümüz dünyasında pozitif radikal bir alternatifiñ olması durumuna şüpheyle bakan bir durum oluştu, bu durum Parti içinde bir Kültür Devrimi'ni gerektirdi ve bu süreç yeni biçimler ve yeni önceliklerle yaklaşık 15 yıldan fazla bir süredir devam etmektedir; halihazırda devam eden Devrim Turu ("GERÇEK Bir Devrim Turu İçin Ülke Çapında Örgütlenin Turu")<sup>49</sup> bu doğrultuda yoğunlanmış bir ifade biçimidir, devrimin geniş çaplı olarak halk kitlelerine, öğrencilere, diğer kesimlere yayılması, ülkede bir bütün olarak etki etmesi, siyasi manzara ve kültürden ötürü toplumda çarpıcı bir şekilde noksan olan devrim ve komünizm meselesine dair büyük bir heyecan yaratılması, ve somut olarak binlerce insanın şimdiden örgütlenmesi, yeni insanların bu devrime katılması, milyonları etkilerken diğer yandan bu korkunç sistemi ve onun baskıcı kurumlarını yenmek ve dağıtmak için gerekli devrimci mücadeleye yönelik hızlandırma ve gerekli koşulları hazırlamanın kilit bir parçası olarak, ve *Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa*'da temellenen kökten yeni ve özgürleştirici bir toplum için bu süreç izlenmektedir.

Burada, *Revolution*'da yayınlanmış "YENİ KOMÜNİZM HER ŞEYİ DEĞİŞTİREBİLİR – EĞER.." makalesinde açıklanmış, hem kendi Partimizde hem de uluslararası hareketlerde ağır basan anti-bilimsel revizyonizm durumu ile karakterize olan, ve farklı katmanlardan kitlelerin sinir bozucu bir derece toplumun ve tüm insanlığın karşı karşıya olduğu "problemin" kaynağını doğru bir şekilde tanımlayamamalarıyla veya bu tür bir "çözüme" ciddi bir şekilde bakmamalarıyla *birleşen* "zehirli bileşenden" bahsetmek gerekiyor.<sup>50</sup>

Bu "zehirli bileşen" formülasyonu akut bir şekilde kendini gösteren bir problemdir ve Devrim Turu'nun kendisi bu akut probleme yöneliktir, çünkü buradaki mesele bu "zehirli bileşene" ve genel zorluklara teslim olmak yerine, bunun kökten dönüştürülmesi ile zorluklara meydan okunmasıdır. Bu makale acil bir şekilde vurgulanması gereken şu şekilde devam

eder: “Bu gerçeklikle yüzleşmeliyiz, ve onun bizi mağlup etmesinin önüne geçecek yolu bulmalıyız.”

Bu “zehirli bileşenin” üstesinden gelmenin önemli bir parçası, *Niçin Gerçek Bir Devrime İhtiyacımız Var ve Nasıl Gerçek Bir Devrim Yapabiliriz* 1.Bölümün sonuna doğru belirtilen çelişkiyi, *yapmamız* gerekenler, *yapmamamız* gereken ve kitlelerin ve nihai olarak da bir bütün olarak insanlığın karşılaştığı problemlere temel bir çözüm olacak devrime yönelik **acil olarak gerekenler** doğrultusunda ele almaktır. *Niçin Gerçek Bir Devrime İhtiyacımız Var ve Nasıl Gerçek Bir Devrim Yapabiliriz* içinde bu çelişkiyi şöyle ortaya koydum:

Özellikle, yaptığım çalışmalar ve 1960’lardan beri onlarca yıldır sağladığım önderlikten dolayı yeni komünizm ile birlikte bilimsel yöntem ve yaklaşımın ileri şekilde geliştirilmesine sahibiz; bu devrimi yapmak için stratejik yaklaşımımız ve planımız mevcut; *Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa’ya* sahibiz, bu çalışma insanlığın bir bütün olarak özgürleşmesini amaçlayan kökten yeni ve özgürleştirici bir toplum için kapsamlı bir vizyon ve somut bir “plandır”. Fakat dürüst olalım: henüz *sahip olmadıklarımız*, devrime kazanılması gereken ve onu sürdürecektir olan halk kitleleridir, özellikle de her devrimin itici gücü olan gençliktir; ve her ne kadar inşa edilmesi gereken bir devrimci örgütün temeline ve iskeletine sahip olsak da, henüz her seviyede ve ülkenin her yerinde yalnızca kararlı bir şekilde değil, fakat bilimsel bir temelde de kitlelere önderlik edecek ve devrim yapmada öne çıkacak yeterince önder kadromuz bulunmuyor.<sup>51</sup>

Bu durum, artan sayıda insana yönelik -bir süredir devrim için çalışmaya dahil olanlar ve bu devrime henüz yeni olanlarla ilgili- bizlerin aktif olarak tespit ederek çözmesi gereken bir çelişkidir. Ve bu sürecin önemli bir parçası devrimin sorunlarını halk kitlelerin önüne koyabilmektir, buna gerçek bir devrim hareketiyle daha yeni tanışmış olan ve hareketin

parçası olmaya henüz başlamış insanlar da dahildir, bu süreç, problemlerin çözümü noktasında onların yardımını da içermelidir.

*Atılımlar*'da bahsedildiği üzere:

Devrimin, temel ve nihai anlamda kitleler tarafından yapıldığının doğru anlaşılması ve uygulanması çok önemli bir ilkedir. Bu ilke, kitlelere ve onların kendiliğindenliğine kuyrukçuluk yapma reçetesi değildir ve bu şekilde de ele alınmamalıdır. Onlar, bu devrimi yapması gerekenlerdir, devrimin her aşamasında önemli atılımlar yapmak ve ilerlemek için karşılaşılan çelişkileri mücadele doğrultusunda ele alarak dönüştürecek ve sürece katkı sunacak olanlardır. Bu çok önemli bir ilkedir ve bu ilke, kitle kuyrukçuluğu şeklinde düşünülüp tanımlanmamalıdır. Bu ilke, tüm hikmetin halka dayandığı ve tek yapmanız gereken şeyin problemin ne olduğunu kendilerine söylemeniz gerektiği ve karşılığında da size çok hızlı bir şekilde çözüm getirecekleri türden bir şeyleştirme değildir. Bu durum, onları kapsama, artan sayıda ve bilimsel bir temelde, savaşılmaması gereken çelişkilerle yüzleşme ve devrim yapma yolunda bu çelişkileri dönüştürme meselesidir.<sup>52</sup>

Ve son olarak vurgulandığı gibi:

Görünüşe göre, bu yönü (eksikliklerimizi ve ivedi gereksinimlerimizi) karşılaştığımız insanların önüne doğrudan ve açıkça koymak konusunda halen bir miktar isteksizlik durumu olacaktır. Böylesi bir isteksizlik durumuna karşı, devrimin sorunlarını ve ihtiyaçlarını ilk kez karşılaştığımız insanlar da dahil olmak üzere en baştan onları da dahil ederek ele almanın, onların çözüme yardımcı olmaları gerektiğini (ve bu durumun belirli açılardan sorunları daha fazla tanımlayıp çözmek açısından gerekli olduğunu) belirtmek önemlidir; çünkü bu devrimin sorunları ve ihtiyaçları, gerçek bir devrime yönelik gerçek bir hareket inşa etmek için acilen ihtiyaç duyduğumuz atılımları gerçekleştirmemizin önemli bir parçasıdır ve aslında insanları *devrime örgütlemenin de kilit*

*bir parçasıdır.*

Bunun şişirme değil, fakat insanların başkalarıyla birlikte bütünlük oluşturacakları, devrimin -ki bütün zorlukları ve güçlüklerle karşı, kapitalizm-emperyalizm sisteminin egemenliği altında kitlelerin günlük yaşamdaki dehşetten ve bir bütün olarak insanlığın yıkıma uğratılmasından kurtulmalarının yegane yolunu bu temsil etmektedir- hem acil hem de stratejik meselelerini çözmede insanların “bilimsel sürece kendi yaratıcı düşüncelerini getirecekleri” ve aktif bir rol oynayabileceklerini kavrayarak gerçek bir “şevk ve coşku” ile yapılması gerektiği de ayrıca belirtilmelidir.

Bir sistemin bu canavarlığına, insanlığa karşı artan suçlarına ve sürekli olarak yayılan kokuşmuş düşünce ve kültür biçimlerine karşı çıkarken, pozitif alternatifini cesaretle ortaya koymanın büyük bir önemi bulunuyor: bilim, liderlik, devrim stratejisi ve radikal biçimde yeni, özgürleştirici bir toplum ve dünya için kapsamlı ve somut bir vizyon ve plan.

Sonuç olarak, *Ike'den Mao'ya ve Ötesine'*de belirttiğim gibi:

Eğer dünyayı gerçekten olduğu haliyle görme şansınız olsaydı, hayatınızda izleyecek kökten farklı yollarınız olurdu. Bu kıyasıya rekabet içine girer ve ilerlemeye çalışırken büyük oranda yutulurdunuz. Başınızı yemliğe sokar, diğerlerinden daha fazlasını alabilmek için umutsuzca ve olabildiğince yemeye çalışırdınız. Veya toplumun ve dünyanın yönünü tamamen değiştirecek birşeyler yapmaya çalışırdınız. Bunları yanyana koyduğunuzda hangisinin bir anlamı var, hangisi gerçekten değerli bir şeye katkı sunuyor? Yaşamınız ya bir şeye dair olacak – veya hiçbir şeyle ilgili olmayacaktır. Ve yaşamınızda, baskı ve sömürü ilişkilerine, bunların bütün sistemlerine ve onlarla birlikte gelen tüm gereksiz acı ve yıkımlara son vermek için toplumun ve dünyanın devrimci dönüşümüne elinizden geldiğince katkı sunmaktan daha büyük bir şey yoktur. Tarihsel açıdan halen çok erken evrelerinde bulunan komünist devrimin şu ana kadarki bütün ayrıntılarından

ve hatta büyük başarısızlıklarından, bununla birlikte büyük kazanımlarından da gittikçe daha derin bir şekilde öğrenmiş bulunuyorum.

Bütün bunlara baktığımda, bir kez daha yaşamını kanseri sonlandırmaya adanmış arkadaşımı – ve bu kapitalizm-emperyalizm sistemine ve bu sistemde cisimleşen bütün acı ve baskıya dünya çapında son vermenin büyük gerekliliğini düşünüyorum. Yaşamınızın nasıl olacağından daha önemli bir şey olmadığını görüyorsunuz, ve yaşamınız boyunca neye katkıda bulunursanız bulunun bu şey yapacağınız en önemli ve en mutluluk verici şey olmalı. Ve evet, büyük hayal kırıklıkları yaşanan anlar olur, fakat bununla birlikte çok neşeli anlar da vardır. İnsanların kısıtlamalardan kurtulmanın yollarını görebilmesi, ayağa kalkması ve dünyayı gerçekte olduğu gibi görmeye başlaması ve onu değiştirme mücadelesini çok daha bilinçli olarak ele almasından kaynaklanan neşe vardır. Bütün bu sürecin parçası olduğunuzu bilmekten ve yapabileceğiniz katkıyı sunmaktan kaynaklanan neşe vardır. Bu mücadelede diğerleriyle birlikte yoldaşlık içinde olmaktan ve bunun değerli bir şey olduğunu, bunun bir tür ufak ve sınırlı bir şey olmadığını, fakat mutluluk verici bir şeyi kapsadığını bilmekten kaynaklanan neşe vardır. Geleceğe bakmanın, mücadele ettiğiniz şeyi gözünüzde canlandırmanın ve insanların yalnızca kendileri için değil, toplum için, bütün olarak insanlık için bunun ne anlama geldiğini kavramaya başlamalarını görmenin neşesi vardır.<sup>53</sup>

## Notlar

1.Bob Avakian, *Niçin Gerçek Bir Devrime İhtiyacımız Var ve Nasıl Gerçek Bir Devrim Yapabiliriz*. 2018'de yapılan konuşmalardan oluşan film. Ayrıca revcom.us ve thebobavakianinstitute.org web sitesinde mevcut.

2.BİLİM VE DEVRİM: Bilimin ve Bilimin Topluma Uygulanmasının Önemi Üzerine, *Komünizmin Yeni Sentezi ve Bob Avakian'ın Önderliği*, Ardea Skybreak ile Röportaj (Insight Press, 2015). Ayrıca revcom.us ve thebobavakianinstitute.org web sitesinde mevcut.

3.Bob Avakian, Akllı Özgürleştirmek ve Dünyayı Kökten Değiştirmek İçin Tüm Tanrılardan Kurtulun! (El Yayınları, 2014)

4.Bob Avakian, *YENİ KOMÜNİZM: Gerçek Bir Devrim ve Kökten Yeni Bir Toplum İçin Gerçek Kurtuluşa Giden Yolda Bilim, Strateji ve Önderlik* (El Yayınları, 2018). Ayrıca eBook olarak mevcuttur. Ayrıca revcom.us ve thebobavakianinstitute.org web sitesinde mevcut.

5.Marx'tan Kugelman'a, 1868, *Komünizm Yeni Bir Aşamanın Başlangıcı, Devrimci Komünist Parti ABD'den Bir Manifesto*, Eylül 2008 (RCP Publications, 2009). Ayrıca bakınız: <http://yenikomunizm.com/devrimci-komunist-parti-abdnin-manifestosu> adresinde mevcut.

6.Bob Avakian, “‘Bir İnanç Sıçraması’ ve Rasyonel Bilgiye Sıçrama: Çok Farklı İki Tür Sıçrama, Farklı İki Köklü Dünya Görüşü ve Yöntemi”, *Revolution* #10, 31 Temmuz 2005. Ayrıca revcom.us web sitesinde mevcut.

7.Bob Avakian, *Uzun Düşünceler ve Çekişmeler: Marksist Materyalizmin Önemi Üzerine, Bir Bilim Olarak Komünizm, Anlamlı Devrimci Çalışma ve Anlamlı Bir Yaşam*. 2009'da yapılan bir konuşmadan. *Revolution*. Mayıs-Eylül 2009. Ayrıca revcom.us web sitesinde mevcut.

8.DEVRİM VE DİN: Kurtuluş İçin Kavga ve Dinin Rolü: CORNEL WEST & BOB AVAKIAN Arasında Diyalog (2015). Kasım 2014. Diyalog 2-DVD olarak revcom.us'ta mevcuttur. Ayrıca revcom.us ve thebobavakianinstitute.org web sitesinde online olarak mevcut.

9.RefuseFascism.org web sitesinde açıklandığı üzere:

Trump/Pence rejimi insanlık ve gezegen için feci bir tehlike yaratıyor. Sınırlarda toplama kampları var... çevresel yıkım hızlandı... savaş tehlikesi, hatta nükleer tehdit bulunuyor... beyaz üstünlenmeciliği egemen durumunda... faşist çeteler var ve ırkçı kitlesel cinayetler yaşanır... hakikat ve bilim silindi... kürtaj hakkı neredeyse yok oldu... hukukun üstünlüğü ve demokratik ve medeni haklar elimizden alınıyor... BU DÜPEDÜZ FAşİZMDİR.

Patlak veren krizini şimdi ele geçirmeli, tarihi kendi elimize almalı ve gelecek için dehşeti gelecek için bir umut haline dönüştürmeliyiz – birleştirici tek talebin arkasında durun: Trump/Pence Rejimi Gitmeli – şİMDİ!

RefuseFascism.org; faşist bir Amerika'yı kabul etmeyi reddetme konusundaki

kararlılığımızı paylaşan, bu büyük sebepten bize katılmak ve/veya bizimle ortak olmak için pek çok farklı bakış açısından bireyi ve organizasyonu memnuniyetle karşılamaktadır.

10.Raymond Lotta, “*Slavoj Žižek Büyük Zararı Dokunan Şişirilmiş Bir Gerzektir!*”, *Revolution*, 15 Kasım 2016’da güncellenmiştir. Ayrıca revcom.us web sitesinde mevcut.

11.Edward Wasserman, “Julian Assange and the War on Whistle-Blowers,” *New York Times*, 27 Nisan 2019.

12.Bob Avakian, “Faşistler ve ‘Weimar Cumhuriyeti’nin’ Yıkımı... Onun Yerini Ne Alacak,” *Revolution*, 16 Temmuz 2018, ilk olarak 24 Temmuz 2005’te yayınlanmıştır. Ayrıca revcom.us ve thebobavakianinstitute.org web sitesinde mevcut.

13.Bob Avakian, “Jerry Rubin ve Hatta Dimitrov Olmamak, Fakat Gerçekten Devrimci Komünist Olmak: Diğerlerinden Değil, Komünist Perspektiften Temel Hakların Savunulması”, *Revolution*, 27 Haziran 2005. Ayrıca revcom.us ve thebobavakianinstitute.org web sitesinde mevcut.

14.Paul Krugman. “İrkçılık Dolaptan Çıktı” *New York Times*, 15 Haziran 2019.

15.Bob Avakian, *Niçin Gerçek Bir Devrime İhtiyacımız Var ve Nasıl Gerçek Bir Devrim Yapabiliriz*. 2018’de yapılan konuşmalardan oluşan film. Ayrıca revcom.us ve thebobavakianinstitute.org web sitesinde mevcut.

16.Woodrow Hartzog and Evan Selinger, “Yalnızca Kalabalıkta Bir Yüz mü? Artık Değil”, *New York Times*, 18 Nisan 2019.

17.Bob Avakian, *ATILIMLAR: Marx’ın Tarihsel Atılımı ve Yeni Komünizm ile Daha İleri Bir Atılım. Temel Bir Özet*. Güncellenmiş önbaskı kopyası, 10 Nisan 2019. Ayrıca revcom.us ve thebobavakianinstitute.org web sitesinde mevcut.

18.Bob Avakian, *Ike’den Mao’ya ve Ötesine: Ana Akım Amerika’dan Devrimci Komüniste Yolculuğum, Bob Avakian’dan Bir Biyografi*, (Insight Press, 2005). Alıntılar *Revolution*’da ve ayrıca revcom.us web sitesinde yayınlandı. Bob Avakian’ın biyografinin belirli bölümlerini okuduğu ses kaydı bobavakian.net sitesinde mevcuttur.

19.Bob Avakian, TRUMP/PENCE REJİMİ GİTMELİ! İnsanlık Adına Faşist Bir Amerika’yı Kabul Etmeti REDDEDİYORUZ! Daha İyi Bir Dünya Mümkün, Bob Avakian’ın Konuşması.

2017'de yapılan konuşma. Ayrıca revcom.us ve thebobavakianinstitute.org web sitesinde mevcut.

20.Bob Avakian, "Daha iyisi için gerçek ve kalıcı bir değişim için olması gereken 3 Şey var", 1 Mayıs 2016. revcom.us web sitesinde mevcut.

21.Bob Avakian, "Problem, Çözüm ve Önümüzdeki Zorluklar" 2017'de yapılan bir konuşma. *Revolution*, 31 Ağustos 2017. Ayrıca revcom.us ve thebobavakianinstitute.org web sitesinde mevcut.

22.Bob Avakian, *Basics Bob Avakian'ın konuşma ve yazılarından* (RCP Publications, 2011). Ayrıca ücretsiz eBook olarak revcom.us sitesinde mevcut.

23.A.g.e,

24."All Played Out" (Bob Avakian'ın konuşmalarındaki sözlerinden oluşan ve müziğini William Parker'ın yaptığı parça), Centeringmusic BMI, 2001. revcom.us web sitesinde ve soundcloud.com/allplayedout adresinde mevcut.

25.Karl Marx, *Grundrisse*, Martin Nicolaus tarafından çevrilmiştir. Penguin Books/New Left Review

26.Karl Marx, Louis Bonaparte'ın 18 Brumaire'i (Foreign Language Press Peking, İlk baskı, 1978)

27.Avakian, *Uzun Düşünceler ve Çekişmeler*.

\*Bob Avakian, *Devrim Yapmak ve İnsanlığı Kurtarmak*. (El Yayınları, 2019) Ayrıca revcom.us ve thebobavakianinstitute.org web sitesinde mevcut.

28.Avakian, *ATILIMLAR*.

29.Bob Avakian, *Komünizm ve Jeffersoncu Demokrasi* (RCP Publications, 2008). Ayrıca revcom.us web sitesinde mevcut.

30.Karl Marx, *Felsefenin Sefaleti* (Foreign Languages Press Peking, Üçüncü Baskı, 1977)

31.Karl Marx, *Gotha Programı'nın Eleştirisi* (Foreign Languages Press Peking, Birinci Baskı, 1972)

32.Bob Avakian, *Uzun Düşünceler ve Çekişmeler: Marksist Materyalizmin Önemi Üzerine, Bir Bilim Olarak Komünizm, Anlamlı Devrimci Çalışma ve Anlamlı Bir Yaşam*. 2009'da yapılan bir konuşmadan. *Revolution*. Mayıs-Eylül 2009. Ayrıca revcom.us web sitesinde mevcut.

\**Geleceğin Öncüsü Olarak Dünyaya Çıkmak*. 2008'deki konuşmadan alınmıştır. *Revolution* – Nisan 2009. Ayrıca revcom.us web sitesinde mevcut.

\*\*Damián García Yoldaş DKP'nin çok sevilen bir üyesiydi, polis ajanları tarafından 22 Nisan 1980'de Los Angeles'ta öldürüldü. 2 hafta önce Alamo'da 1980 1 Mayısına yönelik hazırlık sürecinde Texas bayrağı yerine kırmızı bayrağı göğsüne çekmişti. Bob Avakian'ın "Damián García'nın Ölümü Üzerine Açıklaması" *Revolutionary Worker* (şu an *Revolution* gazetesi) sayı 51'de yayınlandı. Ayrıca *Ike'den Mao'ya ve Ötesine: Ana Akım Amerika'dan Devrimci Komüniste Yolculuğum, Bob Avakian'dan Bir Biyografi*, (Insight Press, 2005) içinde sayfa 408-409'da ilgili bir bölüm yer almaktadır.

33.Ardea Skybreak, *Evrin Bilimi ve Yaratılış Efsanesi: Neyin Gerçek ve Neden Önemli Olduğunu Bilmek*. (Yordam Kitap, 2013)

34.Avakian, *Uzun Düşünceler ve Çekişmeler*.

35.Avakian, *Basics*.

36.Devrimci Komünist Parti Merkez Komitesi, "NASIL **KAZANABİLİRİZ**, Nasıl **Gerçekten Devrim Yapabiliriz**." *Revolution* #457. 19 Eylül 2016. Ayrıca revcom.us web sitesinde mevcut.

37.Devrim İçin 6 Dikkat Noktası

Devrim Kulübü aşağıdaki ilkeleri savunmakta ve bunlar doğrultusunda yaşayıp mücadele etmektedir:

**1.**Bizler, insanlığın en yüksek çıkarlarını, *devrimi* ve *komünizmi* temsil etmek için mücadele yürütüyoruz. Devrimin kişisel amaçlar için kullanılmasına müsamaha gösteremeyiz.

**2.**Bizler, BÜTÜN zincirlerin kırılacağı bir dünya için mücadele yürütüyoruz. Kadınlar, erkekler ve farklı cinsiyetteki insanlar eşittir ve yoldaştır. Kadınlara yönelik fiziksel veya sözlü tacize, kendilerine seks objeleri şeklinde davranılmasına veya insanların cinsiyetinden veya cinsel yönelimlerinden ötürü

aşağılanmasına veya kendileriyle “dalga geçilmesine” müsamaha gösteremeyiz.

3.Bizler, sınırların olmayacağı, farklı halklar, kültürler ve diller arasında eşitlik olacağı bir dünya için mücadele yürütüyoruz. İnsanların ırkından, milletinden veya dilinden ötürü aşağılanmasına veya kendileriyle “dalga geçilmesine” müsamaha gösteremeyiz.

4.Bizler en fazla ezilenlerin yanındayız ve onların insanlığı kurtarma potansiyellerini – ve bizim de onlara önderlik etme sorumluluğumuz bulunduğunu asla görmezden gelemeyiz. Farklı kesimlerden insanı devrime kazanmak için çalışıyoruz ve insanlar arasında intikamcılığa müsamaha gösteremeyiz.

5.Bizler, başkalarının gözlemleri, içgöruları ve eleştirilerini dinleyip bunlardan öğrenmeyi sürdürsek de, ne kadar rağbet görüp görmediğine bakmaksızın her zaman hakikati ararız ve hakikat için savaşıyoruz.

6.Bizler, bu sistemi gerçekten devirmek ve bugün insanlar arasındaki yıkıcı, kısır çekişmelerin ötesinde tamamen daha iyi bir yol için ilerliyoruz. Ciddi olduğumuz için, bu aşamada şiddete başvurmuyoruz ve halka karşı ve halkın içindeki her tür şiddete karşı çıkıyoruz.

38.Avakian, *Niçin Gerçek Bir Devrime İhtiyacımız Var ve Nasıl Gerçek Bir Devrim Yapabiliriz*.

39.A.g.e.

40.A.g.e.

41.Avakian, TRUM PENCE REJİMİ GİTMELİ!

42.Jonathan Kozol, *Vahşi Eşitsizlikler* (Crown Publisher, 1991)

43.Kuzey Amerika’da *Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa (Tasarı Önerisi)* (RCP Publications, 2010). Ayrıca revcom.us web sitesinde mevcut.

44.*Niçin Gerçek Bir Devrime İhtiyacımız Var ve Nasıl Gerçek Bir Devrim Yapabiliriz*.

45.A.g.e.

46.Devrimci Komünist Parti Merkez Komitesi, “NASIL KAZANABİLİRİZ, Nasıl Gerçekten Devrim Yapabiliriz.”

47. Avakian, *Niçin Gerçek Bir Devrime İhtiyacımız Var ve Nasıl Gerçek Bir Devrim Yapabiliriz*.

48. Bob Avakian, *Yansımalar, Taslaklar & Provokasyonlar: Yazılar ve Açıklamalar, 1981-1987* (RCP Publications, 1990).

49. "GERÇEK Bir Devrim Turu İçin Örgütlenin" hakkında daha fazla bilgi için [revcom.us](http://revcom.us) sitesine bakabilirsiniz.

50. "YENİ KOMÜNİZM HER ŞEYİ DEĞİŞTİREBİLİR – EĞER..." Revolution, 15 Mart 2018. Bu makalenin Türkçe çevirisi için: <http://yenikomunizm.com/yeni-komunizm-her-seyi-degistirebilir-eger>

51. Avakian, *Niçin Gerçek Bir Devrime İhtiyacımız Var ve Nasıl Gerçek Bir Devrim Yapabiliriz*.

52. Avakian, *ATILIMLAR*.

53. Avakian, *Ike'den Mao'ya ve Ötesine*.